

דו"ח תקופתי לשנת 2021

חלקי הדו"ח

חלק א - תיאור עסקי התאגיד

חלק ב - דו"ח הוועד המנהל, הצהרות המנהלים

חלק ג - דוחות כספיים, הצהרת אקטואר

חלק ד - פרטים נוספים על התאגיד

חלק א - תיאור עסקי התאגיד

תוכן העניינים

חלק ראשון . פעילות האגודה ותיאור התפתחות עסקיה 5....

1. כללי 4.....
2. מבנה האחזקות של האגודה 5.....
3. שינויים בתקופת הדו"ח 6.....
4. תחומי פעילות 7.....
5. חלוקת רווחים 7.....

חלק שני . תיאור עסקי האגודה לפי תחומי פעילות 9.....

6. תחום ביטוח כללי - ענף רכב חובבה 8.....
7. תחום ביטוח כללי - ענף רכב רכוש וטרקטורים 14.....
8. ביטוח כללי - ענפי רכוש אחרים 19.....
9. תחום ביטוח כללי - ענף ביטוח חבויות 23.....
10. תחום ביטוח חיים - ריסק 25.....

חלק שלישי . מידע נוסף ברמת כלל האגודה 37.....

11. מגבלות ופיקוח החלים על פעילות האגודה 26.....
12. השקעות 30.....
13. ביטוח משנה 31.....
14. הון אנושי 35.....
15. שיווק והפצה 41.....
16. ספקים ונותני שירותים 42.....
17. רכוש קבוע 43.....
18. עונתיות 44.....
19. נכסים לא מוחשיים 45.....
20. גורמי סיכון 45.....
21. הסכמים מהותיים והסכמי שיתוף פעולה 47.....

חלק רביעי . חיבטי ממשל תאגידי 59.....

22. דירקטורים חיצוניים 48.....
23. גילוי בדבר המבקר הפנימי בתאגיד 48.....
24. גילוי בדבר רואה-חשבון מבקר 49.....
25. אחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על דיווח כספי ("SOX 404") 49.....
26. בקרה פנימית על דיווח כספי 49.....

חלק א - תיאור עסקי התאגיד

ביטוח חקלאי אגודה שיתופית מרכזית בע"מ הינה מבטח, כהגדרתו בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) התשמ"א-1981. דו"ח זה נערך בהתאם לחוזרי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון, ובפרט להוראות החוזר המאוחד.

פרק זה בדו"ח התקופתי, העוסק בתיאור האגודה, התפתחותה ועסקיה, כולל גם מידע צופה פני עתיד. מידע צופה פני עתיד הינו מידע בלתי ודאי לגבי העתיד, המבוסס על האינפורמציה הקיימת באגודה במועד הדו"ח וכולל את הערכות האגודה או כוונותיה, נכון למועד הדו"ח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי מן התוצאות המוערכות או המשתמעות ממידע זה. במקרים מסוימים, ניתן לזהות קטעים המכילים מידע צופה פני עתיד על ידי הופעת מילים כגון: "האגודה מעריכה", "בכוונת האגודה", "האגודה סבורה", "צפויה" וכיו"ב, אך ייתכן כי מידע זה יופיע גם בניסוחים אחרים.

פרק זה כולל גם תיאור כללי ותמציתי של מוצרי ביטוח שונים. התנאים המלאים והמחייבים הם התנאים המפורטים בכל פוליסה ו/או חוזה ביטוח, לפי העניין.

הגדרות

למען הנוחות, בדו"ח תקופתי זה תהיה למונחים המפורטים להלן המשמעות הרשומה לצדם:

ביטוח חקלאי אגודה שיתופית מרכזית בע"מ;	"האגודה" -
ביטוח חקלאי סוכנות לביטוח בע"מ (לשעבר, מישקי הקיבוצים סוכנות לביטוח בע"מ);	"סוכנות ביטוח חקלאי" -
עתודות קרן פנסיה לשכירים ועצמאיים בע"מ חברה מנהלת;	"עתודות" -
הדוחות הכספיים של האגודה ליום 31 בדצמבר 2021;	"דוחות כספיים" -
חלק הביטוח שהמבטח משאיר אצלו ושאינו מגובה בביטוח משנה;	"שייר" -
הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון ברשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון, לרבות בתפקידה כמפקחת על הביטוח;	"הממונה" -
חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981;	"חוק הפיקוח" -

חלק ראשון - פעילות האגודה ותיאור התפתחות עסקיה

1. כללי

- 1.1. ביטוח חקלאי אגודה שיתופית מרכזית בע"מ (להלן: "ביטוח חקלאי" או "האגודה") היא אגודה שיתופית אשר נרשמה בישראל ב- 14 באפריל 1937 בשם "קופה לביטוח חקלאי הדדי אגודה שיתופית בע"מ". בשנת 1993 שינתה האגודה את שמה לשמה הנוכחי.
- 1.2. חברי האגודה הינם אחזקות ביטוח חקלאי וניהול סיכונים אגודה שיתופית חקלאית בע"מ (להלן: "אגודת האחזקות"), המחזיקה בכל יחידות ההשתתפות באגודה, למעט יחידת השתתפות אחת המוחזקת על ידי ניהול סיכונים אגודה שיתופית חקלאית בע"מ (להלן: "האגודה האחות"), בנאמנות עבור אגודת האחזקות. החברים באגודת האחזקות הינם כ- 285 קיבוצים, מושבים שיתופיים ותאגידים אחרים ממגזר ההתיישבות. לפירוט נוסף בדבר האחזקות באגודה ראה [סעיף 2](#) להלן.
- 1.3. מטרת ההתאגדות של האגודה, כפי שבאה לידי ביטוי בתקנון האגודה היא, בין השאר, לעסוק בעסקי הביטוח של חבריה ושל אחרים, וכן בתחומים הקשורים בעסקי ביטוח בדרך של שיתוף ושל עזרה הדדית, וכן בכיסויים ביטוחיים המותאמים באופן ייחודי לאופי הפעילות של חבריה.
- 1.4. לאגודה משרדים ראשיים הפועלים ברחוב החשמונאים 95-91 בתל-אביב.
- 1.5. מוסדות האגודה
 - א. האסיפה הכללית - האסיפה הכללית הינה הרשות העליונה באגודה והיא מורכבת מנציגים של חברי האגודה. האסיפה הכללית מתכנסת מעת לעת, ולכל הפחות אחת לשנה, ועל סדר יומה נכללים, בין היתר, דיונים בנושא הדוחות הכספיים ואישורם.
 - ב. הוועד המנהל - הוועד המנהל נבחר על-ידי האסיפה הכללית, והוא מורכב מנציגי חברי האגודה ונציגים חיצוניים. לוועד המנהל סמכות שירות - כל סמכויות האגודה שלא נמסרו לרשות אחרת של האגודה, ובכלל זה קביעה ואישור מסגרות ביטוח המשנה, גיבוש תקציב האגודה, קביעת מדיניות תגמול וכיו"ב.
 - ג. הנהלה פעילה - ההנהלה הפעילה של האגודה עוסקת בתפעול מקצועי ושוטף של האגודה על-פי הנחיות מנכ"ל האגודה.
- 1.6. הון האגודה - הון האגודה מורכב מ-1,392,473 יחידות השתתפות. יחידת ההשתתפות מבטאת חלק מסוים ומוגדר מהון האגודה השווה ליחס שבין יחידת השתתפות אחת לבין כלל יחידות ההשתתפות שהקצתה האגודה. כל חבר חייב להיות בעלים של לפחות יחידת השתתפות אחת כתנאי לחברותו באגודה. החזקות החברים בהון האגודה הן דיפרנציאליות. אין לאגודה מגבלת הון רשום.

2. מבנה האחזקות של האגודה

2.1. תרשים מבנה האחזקות של האגודה ליום 31.12.2021 :

2.2. עידן חדש סוכנות לביטוח ימי מקבוצת ביטוח חקלאי (2011) בע"מ (להלן: "עידן חדש") הנה סוכנות לביטוח בבעלות מלאה (100%) של האגודה. הסוכנות פועלת בתחום הביטוח הימי בלבד.

במהלך שנת 2019 רכשה האגודה 50% ממניות משקי ביטוח סוכנות לביטוח מקבוצת ביטוח חקלאי (2011) בע"מ (לשעבר עידן חדש), כנגד סכום של כ-3.3 מליון ש"ח מאת בעלת המניות האחרת בעידן חדש והגיעה לאחזקה של 100%. עסקה זו הושלמה.

שמה של הסוכנות השתנה למשקי ביטוח מקבוצת חקלאי סוכנות לביטוח (2011) בע"מ בשנת 2020.

2.3. עתודות (כהגדרתה לעיל) מוחזקת על ידי האגודה בשיעור של 50%, כאשר 50% האחזקה האחרים בידי כלל חברה לביטוח בע"מ (להלן: "כלל ביטוח"). על-פי הנחיות הממונה עתודות היא קרן מאוזנת ואשר מ-1 באפריל 1995 אינה רשאית לקבל חברים חדשים.

2.4. סוכנות ביטוח חקלאי (כהגדרתה לעיל), הינה חברה בת בבעלות מלאה (100%) של האגודה. סוכנות ביטוח חקלאי משווקת פוליסות בתחום הביטוח הכללי וכן בענפי ביטוח בהם לא פועלת האגודה: פנסיה, בריאות, סיעוד, נסיעות לחו"ל ועוד באמצעות חברה בת שלה משקי טנא סוכנות לביטוח פנסיוני בע"מ. סוכנות ביטוח חקלאי מחזיקה ב-80% מהון המניות של כנעני סוכנות לביטוח בע"מ (להלן: "סוכנות כנעני"). סוכנות כנעני מורשית לפעול בכל ענפי הביטוח בהם פועלת סוכנות ביטוח חקלאי והיא מהווה את הזרוע השיווקית של סוכנות ביטוח חקלאי באזור הצפון.

ביום 29 באפריל 2018 חתמו סוכנות ביטוח חקלאי סוכנות לביטוח, מרדכי כנעני ודני הרשער (להלן: "בעלי המניות"), וסוכנות כנעני על תוספת מס' 2 להסכם ביניהם (מיום 3.11.2011) לפיה, בין היתר, סוכנות ביטוח חקלאי תרכוש 15% נוספים מהונה המונפק של סוכנות כנעני כנגד סכום של כ-700 אלפי ש"ח, באופן בו לאחר השלמת הרכישה תחזיק סוכנות ביטוח חקלאי 80% מהונה המונפק של סוכנות כנעני. כמו כן, ניתנה לסוכנות ביטוח חקלאי אופציה לרכישת יתר מניותיהם של בעלי המניות בסוכנות

כנעני (היינו 20% מהונה המונפק של סוכנות כנעני), וזאת עד ליום 31.12.2025. עסקה זו הושלמה במהלך החציון הראשון של שנת 2019.

בחודש פברואר 2020 נחתם הסכם בין ביטוח חקלאי סוכנות לביטוח בע"מ, אשר החזיקה ב-50% ממניות משקי טנא סוכנות לביטוח פנסיוני בע"מ (להלן: "משקי טנא"), לרכישת יתרת ה-50% ממניות משקי טנא, כנגד סכום של כ-8 מליון ש"ח, מבעל המניות האחר וזאת בעקבות מימוש אופציית מכר שהוקנתה לו בעבר. כל התנאים המתלים לביצוע הרכישה התקיימו, העסקה הושלמה, ומאותו מועד מחזיקה ביטוח חקלאי סוכנות לביטוח במלוא מניות משקי טנא.

3. שינויים בתקופת הדו"ח

3.1. לעניין חלוקת דיבידנד - ראה [סעיף 5](#) להלן.

3.2. ביום 17 לדצמבר, 2019 התקשרה האגודה עם מנורה מבטחים ביטוח בע"מ (להלן: "מנורה") בהסכם למכירת כל פעילותה (זכויות והתחייבויות) של ביטוח חקלאי בתחום ביטוח חיים - ריסק מוות (לרבות מוות מתאונה וריסק משכנתא) למנורה בתמורה לסך של 1.9 מיליון ש"ח, כפוף להתאמות בגין שימור התיק. עם השלמת העסקה רשמה האגודה הפסד בסך של 0.7 מיליון ש"ח. ממועד ההתקשרות הפסיקה האגודה למכור חוזים חדשים בתחום עסקי ביטוח החיים.

לאחר קיום התנאים המתלים שנקבעו לעסקה, התקיימה השלמת העסקה במהלך חודש יוני 2020.

3.3. בתחילת שנת 2021 התקשרה ביטוח חקלאי סוכנות לביטוח בע"מ בהסכם מול צד שלישי להקמת סוכנות ביטוח אשר תפעל באזור הדרום. החל מיום 1 ביולי 2021 הסוכנות החלה את פעילותה לאחר קבלת כל האישורים המתאימים מאת רשות שוק ההון ביטוח וחסכון במשרד האוצר.

4.

תחומי פעילות

האגודה עוסקת בעיקר בתחום הביטוח הכללי, הכולל את ענפי ביטוח הרכב (רכב חובה ורכב רכוש), ענפי ביטוח חבויות, ענפי ביטוח רכוש אחר וביטוח ימי.

חלקה היחסי של האגודה בשוק הביטוח הכללי, במונחי דמי- ביטוח נכון ליום 31 בדצמבר 2021 הוא כ- 2.5%. כמו כן האגודה מחזיקה יחד עם כלל ביטוח, בחלקים שווים, בעתודות.

5.

חלוקת רווחים

בהתאם לתקנון האגודה- בכפוף לכל דין ולקיום תזרים מזומנים מתאים הלוקח בחשבון גם את דרישות ההון של האגודה, מדיניות האגודה תהיה לחלק אחת לשנה, לאחר אישור דוחותיה הכספיים, לפחות 25% מהרווח הניתן לחלוקה, כדיבידנד לבעלי יחידות ההשתתפות.

על יכולתה של האגודה לחלק דיבידנד מוטלות מגבלות מכוח דינים ספציפיים ו/או הנחיות רגולטוריות החלות על פעילותה ו/או מכוח היתרי השליטה שניתנו לבעלי השליטה באגודה. לפרטים ראה באור 14 לדוחות הכספיים.

חלק שני - תיאור עסקי האגודה לפי תחומי פעילות

6. תחום ביטוח כללי - ענף רכב חובה

6.1 כללי

במסגרת ענף זה מוענק כיסוי ביטוחי לבעל הרכב ולנוהג ברכב מפני כל חבות שהם עשויים לחוב בה לפי חוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התשל"ה-1975 (להלן: "**חוק הפלת"ד**") ומפני כל חבות אחרת בשל נזק גוף שנגרם לאדם על ידי או עקב השימוש ברכב מנועי, וכן ניתן כיסוי לבעל הרכב ולנוהג בו בהיתר ממנו, מפני נזק גוף שנגרם להם בתאונת דרכים. חוק הפלת"ד מגדיר, בין היתר, את הכללים למתן פיצוי בגין נזקים כאמור.

הביטוח הינו ביטוח חובה על פי פקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], התש"ל-1970 (להלן: "**פקודת רכב מנועי**"), האוסרת על אדם להשתמש או לגרום שאדם אחר ישתמש ברכב מנועי, אלא אם קיימת פוליסה בת-תוקף לפי דרישות הפקודה.

משנת 2010 מונהגת בענף פוליסה תקנית מחייבת לביטוח רכב חובה על פי תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (תנאי חוזה לביטוח חובה של רכב מנועי), התש"ע-2010.

לענף זה מס' מאפיינים: ביטוח חובה מכסה נזק גוף בלבד שנגרם לנוהג ברכב או לנוסעים בו או להולכי הרגל אשר נפגעו מהרכב המבוטח בתאונת דרכים; בהתאם לחוק הפלת"ד אחריות הנוהג ברכב, בעל הרכב, או המחזיק בו, היא אחריות מוחלטת ואין צורך להוכיח אשם; מי שנפגע בתאונת דרכים ויש לו עילת תביעה לפי חוק הפלת"ד, חייב לתבוע על-פי חוק הפלת"ד ואינו זכאי לתבוע את נזקיו לפי חוק אחר; התביעות בענף ביטוח רכב חובה מתאפיינות ב"זנב ארוך", כלומר פרק הזמן החולף ממועד קרות האירוע ועד למועד הסילוק הסופי של התביעה הוא ארוך; ביטוח רכב חובה נכנס לתוקף רק לאחר תשלום הפרמיה במלואה; חובת הביטוח והיקף הכיסוי נקבעו על-פי דין, כאשר בביטוח זה לא נקבע גבול אחריות. יצוין, כי מרכיב הכיסוי לאבדן השתכרות מוגבל עד ל-3 פעמים השכר הממוצע במשק; לחברות הביטוח שיקול דעת מצומצם יחסית בקביעת התעריפים, שכן התעריפים כפופים לפיקוחה של הממונה תוך קביעת טווח תחרות מוגבל יחסית.

6.2 תחרות

בתחום זה, מתחרה האגודה בכל חברות הביטוח במשק, לרבות חברות הביטוח הישיר.

חלקה של האגודה בתחום רכב חובה על-פי נתוני ה"פול" בשנת 2021 עמד על כ- 1.4% בדומה לשנת 2020.

הכיסוי הביטוחי האחיד בכל חברות הביטוח וזמינות מידע השוואתי של מחירים (לרבות במחשבוני אינטרנט), מביא לכך שמחיר המוצר הינו המשפיע העיקרי על ההחלטה באיזו חברת ביטוח לרכוש את פוליסת הביטוח. חברות הביטוח נבדלות זו מזו במשתנים הקובעים את התעריף, וכפועל יוצא בפלחי השוק בהן הן מתמקדות.

גורם העלול לפגוע במעמדה של האגודה הינו שימוש חברות ביטוח אחרות בפרמטרים שונים ו/או נוספים על הפרמטרים בהם עושה האגודה שימוש. גורמים המחזקים את מעמדה התחרותי של האגודה הינם הידע והניסיון שצברה האגודה בענף הביטוח במגזר הקיבוצי.

6.3. מגבלות, חקיקה, תקינה, ואילוצים מיוחדים החלים על תחום הפעילות בענף ביטוח רכב חובה

6.3.1. פקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], התש"ל-1970 ("להלן: הפקודה")

כאמור בסעיף 6.1 לעיל, הפקודה קובעת את החובה לרכוש כיסוי ביטוחי לכיסוי נזקי גוף העשויים להיגרם למשתמשים בדרך כתוצאה משימוש בכלי רכב מנועי, ומסדירה את אופן הוכחת קיומו של ביטוח חובה בתוקף בפני הרשויות. ביום 31 בדצמבר 2017, אושר בכנסת תיקון לפקודה שיקל על הפקה דיגיטאלית של תעודות חובה וייתר את השימוש בתעודות חובה מקוריות. תאריך תחילת השינוי נקבע ל-9 חודשים מיום פרסומו.

בחודש ספטמבר 2021 נכנסו לתוקף הוראות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (תנאי חוזה לביטוח חובה של רכב מנועי). בין התיקונים על פיהם נמנים: הוספת אפשרות למסור עותק תעודת ביטוח באמצעי דיגיטלי, ביטול חובת המבוטח להשיב את התעודה המקורית למבטח כתנאי לביטול הפוליסה והשבת דמי הביטוח היחסיים וחובת מבטח לשמור עותק של תעודת הביטוח הדיגיטלית שהפיק לתקופה של עשרים וחמש שנים לפחות ממועד סיום תקופת הביטוח.

6.3.2. ה"פול"

חברות ביטוח אינן מחויבות לבטח את כל המבקשים לרכוש ביטוח רכב חובה. בעל כלי-רכב שלא השיג כיסוי ביטוחי כאמור באחת החברות הפועלות בענף, רשאי לרכוש ביטוח חובה באמצעות ה"פול", שהינו הסדר ביטוחי שיורי (להלן: "הפול"). ה"פול" הינו בבעלות כל חברות הביטוח הפועלות בענף, אשר נושאות בהפסדיו או ברווחיו, על-פי חלקן היחסי בענף, והוא מחויב מכוח הדין לבטח מבוטחים שסורבו כאמור. ה"פול" פועל כחברת ביטוח לכל דבר, ותעריפיו גבוהים מתעריפי חברות ביטוח אחרות בשוק.

6.3.3. קרנית - קרן לפיצוי נפגעי תאונות דרכים

הקרן לפיצוי נפגעי תאונות דרכים (להלן: "קרנית") הינה תאגיד סטטוטורי שהוקם מכוח חוק הפלתי"ד ותפקידה לפצות נפגעי תאונות דרכים שאין באפשרותם לתבוע פיצויים מאת מבטח, בהתקיים העילות המפורטות בחוק הפלתי"ד. בהתאם לצו פיצויים לנפגעי תאונות דרכים (מימון הקרן) התשס"ב-2002, פעילותה של קרנית ממומנת על-ידי חברות הביטוח, הנדרשות להעביר לה שיעור קבוע מהפרמיה נטו בגין פוליסות ביטוח רכב חובה.

העברת דמי הוצאות רפואיות: מ-1 באוקטובר 2010 ואילך, האחריות הביטוחית למתן שירותים רפואיים הכלולים בתוספת השנייה לחוק ביטוח בריאות, והתרופות הכלולות בצו לפי סעיף 8(ז) לחוק האמור, לנפגעי תאונות דרכים בשל נזקי גוף, הועברה מחברות הביטוח לקופות החולים. לצורך מימון אספקת שירותים אלו, נקבע כי על המבטחים להעביר לקרנית 9.4% מדמי הביטוח שגבה המבטח בחודש הקודם בעד כל פוליסות ביטוח רכב חובה שהוציא. קופות החולים לא יגבו תשלום השתתפות עצמית בעבור שירותים אלה. לפרטים נוספים בדבר שינוי בשיעור שיש להעביר לקופות החולים לצורך אספקת השירותים ראה סעיף 6.3.5 להלן.

מכוח הוראת סעיף 11א לפקודה ובהתאם לתקנות ביטוח רכב מנועי (הקמה וניהול של מאגרי מידע), התשס"ד-2004 (להלן: "תקנות מאגרי מידע"), הוקם מאגר מידע של נתונים סטטיסטיים (להלן: "המאגר הסטטיסטי") המרכז נתוני תביעות מכל חברות הביטוח לשם חישוב תעריף הסיכון בביטוח חובה ופרמטרים רלוונטיים לחישובו. מנהל המאגר ממונה על ידי רשות הפיקוח. המאגר הסטטיסטי מדווח לרשות הפיקוח את מסקנותיו לגבי עלות הסיכון הטהור בתחום ביטוח החובה.

חוק הביטוח הלאומי, מקנה למוסד לביטוח לאומי (להלן: המל"ל) זכות תביעה מצד שלישי להשבת גמלאות ששולמו או שישולמו על יד המל"ל, אם המקרה משמש עילה גם לחייב צד שלישי לפי פקודת הנזיקין או חוק הפלתי"ד.

בחודש יולי 2021 גובש הסדר בין חברות הביטוח ובכללן האגודה, לבין המוסד לביטוח לאומי (בסעיף זה, בהתאמה "ההסכם" ו"המל"ל") בעניין יישום זכות השיבוב של המל"ל לפי סעיף 328 לחוק הביטוח הלאומי, [נוסח משולב], התשנ"ה-1995 (בסעיף זה "החוק"), במקרים בהם צד שלישי מחויב בפיצויים מכוח חוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים, תשל"ה-1975 ("חוק הפלתי"ד"). ההסכם קובע כי הצדדים ימשיכו להפעיל את מנגנון ההתדיינות וההתחשבות הקיים בניהם, ביחס למקרים שאירעו ויתרחשו בתקופה שמיום 1 בינואר 2014 עד יום 31 בדצמבר 2022, ואשר חייבו או יחייבו את המל"ל לשלם גמלה לפי החוק, המשמשים גם עילה לחייב את האגודה לשלם פיצויים לפי חוק הפלתי"ד וכי האגודה תעביר לידי המל"ל, עד ליום 31 בדצמבר, 2021 מקדמה על חשבון המקרים האמורים בסך של 16.1 מיליון ש"ח, אשר ממנה יקוזזו תביעות המל"ל האמורות בכפוף לאמור בהסכם.

כמו כן פורסם ביום 8 באוגוסט 2021, במסגרת תזכיר חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2021 ו-2022), התשפ"א-2021, הצעה לתיקון חקיקה שעניינו ביטול חובת תשלום סכום גלובלי כפי שנקבעה בחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנת תקציב 2019), התשע"ח 2018 בעד מקרים שאירעו בשנים 2014 עד 2018, וכן קביעת שיעור קבוע מדמי הביטוח שעל כלל המבטחות להעביר למל"ל בגין תאונות דרכים בשנת 2023 ואילך, וזאת חלף שיבוב פרטני של התביעות. על פי התיקון המוצע השיעורים מדמי הביטוח שייגבו בכל שנה ויעברו למל"ל יהיו כדלקמן: בשנים 2023 ו-2024 10% מדמי הביטוח, ובשנת 2025 ואילך 10.95% דמי הביטוח.

להערכת האגודה, להסדרים לעיל המתייחסים לעבר לא צפויה להיות השפעה מהותית על התוצאות הכספיות של האגודה. ההשלכה על התיקון ביחס לגבייה של שיעור מוסכם מדמי הביטוח, תשפיע על דמי הביטוח שייגבו ממבוטחים בשנת 2023 ואילך.

ביום 10 באוגוסט, 2021 פורסם צו פיצויים לנפגעי תאונות דרכים (מימון עלות אספקת השירותים), התשפ"א-2021 ("הצו"), בנושא עלות אספקת השירותים שחברות הביטוח

מעבירות לקופות החולים בגין שירותים שניתנים על ידן לנפגעי תאונות דרכים. בצו נקבע כי החל מ-1 בינואר 2022, חברות הביטוח ידרשו להעביר לקופות החולים שיעור של 12.66% במקום 9.4% שמועבר כיום, בעד כל פוליסה שהוצאה לפי פקודת ביטוח רכב מנועי, התש"ל-1970.

להערכת האגודה לצו זה לא תהיה השפעה על ענף ביטוח רכב חובה.

6.3.6. טיוטת דרישת השבה ביחס לביטוחי חובה

ביום 7 בדצמבר 2021 התקבלה באגודה טיוטה של דרישה של רשות הפיקוח, לפיה על האגודה לאתר לקוחות שלה, שבשלב כלשהו של תקופת הביטוח שלהם, רכש אצלה אדם אחר ביטוח חובה ביחס לרכב שהם ביטחו אצלה, ולהשיב להם את הפרמיה בגין התקופה שבין מועד הרכישה של אותו אדם אחר לבין מועד ביטול פוליסת החובה על ידי הלקוח הראשון וזאת ביחס לתקופה של למעלה מ-7 שנים אחורה. הטיוטה אינה מבקשת לבצע השבה כזו במקרה שבו הביטוח החופף לאותו הרכב בוצע בשתי חברות שונות. למיטב ידיעת האגודה, טיוטה דומה נשלחה לכל יתר חברות הביטוח הפועלות בתחום זה.

להערכת האגודה במידה והטיוטה תהפוך לדרישה סופית, יישומה יהיה כרוך בהשקעה תפעולית שאינה מהותית.

6.4. לאגודה רישיון מבטח ישראלי לעסוק, בין השאר, בענף ביטוח כלי-רכב חובה.

6.5. שינויים בהיקף הפעילות בתחום וברווחיו

הגורמים העיקריים המשפיעים על רווחיות תחום הפעילות, הם אלה:

6.5.1. שינויי רגולציה- לרבות עדכוני חקיקה, התפתחויות בפסיקה ופרסום חוזרים ע"י הממונה על הביטוח. התעריפים בענף הם תעריפים דיפרנציאליים (מותאמי סיכון), הנקבעים בהתאם למאפייני הרכב והנהג. מטרת השימוש בפרמטרים היא להתאים את פרמיית הביטוח לסיכון המבוטח. כתוצאה מהאמור, ישנם פערים בין הפרמיות הנגבות ממבוטחים שונים באותה חברת ביטוח, וישנם פערים בין הפרמיות שדרשו חברות שונות מאותו מבוטח.

6.5.2. יכולת האגודה לבצע בקרה קפדנית על תשלומים לספקי שירותים בתחום.

6.6. התפתחויות בשווקים של תחום הפעילות או שינויים במאפייני הלקוחות שלו

בשנים האחרונות הונהגה על ידי הממונה מגמה של שקיפות תעריפי הביטוח. כמו כן, מסתמן שינוי בהרגלי הצריכה של הלקוחות בשוק הביטוחי, המשווים את תעריפי הביטוח בין חברות הביטוח. האגודה משווקת ביטוח רכב חובה הן ללקוחות פרטיים, והן לחברי קיבוץ, תושבים, שכירים ושכונות קהילתיות.

6.7 גורמי ההצלחה הקריטיים בתחום הפעילות והשינויים החלים בהם

- 6.7.1 יכולת האגודה לזהות את המשתנים המפלחים את אוכלוסיית הנהגים לפלחי שוק הומוגניים ומשמעותיים ויצירת תעריף מתאים לפילוח זה במסגרת הטווח שנקבע בדין. למנגנון קביעת התעריף ולמשתנים אותם משקללת האגודה, ראו להלן.
- 6.7.2 צבירת ידע, ניסיון ומומחיות בכל הקשור לענף הביטוח בשוק הקיבוצי ובמגזר הפרטי, תמהיל הלקוחות.
- 6.7.3 ניהול סילוק תביעות יעיל הגון ומבוקר על-ידי האגודה.
- 6.7.4 מערכות מידע תומכות.
- 6.7.5 שימוש במערכות מידע לאיתור לקוחות איכותיים ורווחיים לאורך זמן.
- 6.7.6 הקפדה על רמת השירות.

6.8 שינויים במערך הספקים בתחום הפעילות

- בשנת הדו"ח לא חל שינוי מהותי במערך הספקים בתחום הפעילות.
- 6.9 מחסומי הכניסה העיקריים לתחום הפעילות הם: הצורך בעמידה בתנאים הנדרשים על-פי דין להוצאת רישיון לעסוק בביטוח וקיום התשתית הטכנולוגית הנדרשת להפקת הצעות מחיר, הפקת פוליסות וטיפול בתביעות.
 - 6.10 ביטוח רכב חובה הוא סטטוטורי, ולפיכך אין למבוטח תחליף אחר למוצר זה.
 - 6.11 עיקרי ההנחות העסקיות המשמשות לקביעת התעריף
עם כניסת הרפורמה בענף לתוקף, עקרונות קביעת התעריף הוסדרו באמצעות מס' חוזרים בהם נקבעו הפרמטרים בהם עושה הממונה שימוש בעת קביעת התעריף, וכן התעריפים המרביים שרשאי מבטח לגבות. מטרת השימוש בפרמטרים היא להתאים את פרמיות הביטוח לסיכון. בביטוח חקלאי הפרמטרים המשמשים לקביעת התעריף הם: גיל הנהג הצעיר ביותר הנוהג ברכב בדרך קבע, ותק הנהיגה, מספר תביעות קודמות, מספר הרשאות קודמות והימצאות כריות אויר ברכב. הערכת האגודה לתביעות תלויות מחושבת בהתאם להוראות חוזר הממונה.
 - 6.12 מוצרים ושירותים
פוליסת ביטוח רכב חובה מעניקה כיסוי אחיד, הקבוע בחוק, כאשר האלמנטים בהם מתחשבת חברת הביטוח משתנים.

6.13. לקוחות

6.13.1 בתחום ביטוח רכב חובה, כ-39% מלקוחות האגודה הם קיבוצים. יתר לקוחות האגודה הם לקוחות פרטיים וציי רכב של לקוחות עסקיים.

6.13.2 לאגודה אין לקוח שהכנסותיה ממנו מהוות 10% או יותר מסך הכנסות האגודה.

6.13.3 התפלגות הפרמיות (ברוטו) בין קיבוצים וקולקטיביים ומבוטחים פרטיים ולקוחות (באחוזים):

נתונים לשנת 2020		נתונים לשנת 2021		
באלפי ש"ח	%	באלפי ש"ח	%	
38,388	52%	36,231	44%	קיבוצים, קולקטיביים
35,436	48%	46,113	56%	מבוטחים פרטיים
73,824	100%	82,344	100%	סה"כ

6.13.4 נתונים בדבר ותק והתמדה של לקוחות בתחום רכב חובה במונחי פרמיות ברוטו (באלפי ש"ח) לשנת 2021:

שנות ותק	פוליסות חדשות	שנה	שנתיים	שלוש שנים ומעלה	סה"כ
התפלגות ותק לקוחות	39,925	12,486	7,913	22,020	82,344

6.13.5 שיעור החידושים בשנת 2021 בקרב המבוטחים הפרטיים עמד על כ-80%, בקרב הקיבוצים והקולקטיבים עמד על כ-89%.

6.13.6 שיעור המבוטחים הפרטיים שרכשו ביטוח רכב חובה יחד עם ביטוח רכב רכוש במהלך שנת 2021, מסך הלקוחות שרכשו ביטוח רכב חובה באגודה עבור המבוטחים הפרטיים הינו כ-88% ועבור קיבוצים וקולקטיבים הינו כ-90%.

7. תחום ביטוח כללי - ענף רכב רכוש וטרקטורים

7.1. כללי

ענף ביטוח רכב רכוש כולל את פעילות האגודה בתחום ביטוח רכב רכוש, כולל כיסוי בגין נזק שנגרם לרכוש של צד שלישי וכן ביטוח טרקטורים.

ענף זה מחולק בדרך כלל לשתי קבוצות ביטוח- ביטוח לכלי רכב פרטי ומסחרי עד 3.5 טון, אשר לגביו חלה הפוליסה התקנית לביטוח רכב, וביטוח לכלי רכב אחרים, שאינם כפופים לתנאי הפוליסה האמורה.

תקופת ההתיישנות לקבלת תגמולי ביטוח בביטוח רכב רכוש הינה 3 שנים. מרבית התביעות מוגשות במהלך תקופת הביטוח ולכן ענף זה נחשב לענף "בעל זנב תביעות קצר". במסגרת פוליסת ביטוח רכב רכוש, מוענק כיסוי ביטוחי הכפוף למגבלות הקבועות בחוק ובתקנות, כמפורט להלן.

7.2. להלן מספר מאפיינים, מגמות והתפתחויות המשפיעים ועשויים להשפיע בעתיד על פעילות האגודה בתחום זה.

7.2.1. תיאור ענף הביטוח והכיסויים הביטוחיים שנכללו בו

- (1) הפוליסה התקנית לביטוח נזקי רכוש ונזקי רכוש לצד שלישי לרכב פרטי ומסחרי עד 3.5 טון (ביטוח מקיף וביטוח צד שלישי), למעט אופנועים, מעוגנת בתקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (תנאי חוזה לביטוח רכב פרטי), התשמ"ו-1986. לפוליסה התקנית לביטוח רכב אפשר להוסיף הרחבות באשר להיקף הכיסוי, לסיכונים, לחבויות ולרכוש המבוטחים.
- (2) מבוטח אשר בבעלותו 40 כלי-רכב פרטיים המבוטחים אצל אותו מבטח, רשאי בשלב הצעת הביטוח לוותר על תנאי הפוליסה התקנית לביטוח רכב, כולם או חלקם, באמצעות בקשה בכתב אשר תתועד אצל המבטח.
- (3) האגודה מציעה למבוטחיה אפשרות לרכוש שירותים נוספים באמצעות כתבי שירות, כגון שירותי גרירה וכיסוי לשמשות.
- (4) כחלק ממדיניות האגודה למתן שירות מיטבי ללקוחותיה ולצדדים שלישיים, מציעה האגודה רשת של מוסכי הסדר לתיקון כלי הרכב.
- (5) בתחום ביטוחי הרכב נכללים כאמור גם ביטוחים לרכב מסחרי מעל 3.5 טון, לאופנועים ולטרקטורים אשר אינם מבוססים על הפוליסה התקנית.

7.2.2. מאפיינים של ביטוח רכב רכוש

- (1) ביטוח רכב רכוש הוא פוליסה לתקופה של בדרך-כלל עד שנה.
- (2) הביטוח כפוף, כאמור לעיל, למגבלות שהוטלו על-ידי המחוקק ועל-ידי הממונה במסגרת הפוליסה התקנית לביטוח רכב.

(3) התעריף לביטוח רכב רכוש אינו אחיד ותלוי במספר גורמים, כגון סוג הרכב המבוטח, ניסיון התביעות המצטבר שלו באגודה ומנתונים הקשורים לנהג הרכב, כגון: גילו, ניסיון התביעות שלו והגבלת כמות הנהגים הרשאים לנהוג ברכב ובהתאם למדיניות החיתום של האגודה.

7.3. מגבלות, חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על תחום הפעילות

לחוזרים שפורסמו בשנת 2021 על ידי הממונה והינם בעלי השלכות על תחום ביטוח ענפי רכב רכוש וטרקטורים – ראה כמפורט להלן:

ביום 8 ביוני, 2021 פורסמו תקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (תנאי חוזה לביטוח רכב פרטי) (תיקון), התשפ"א – 2021. להלן עיקריהן: עדכון הפוליסה התקנית לאור ביטול תקנה 172 א לתקנות התעבורה, תשכ"א – 1961; עדכונים והתאמות בפוליסה לאביזרים ולמכלולים הקיימים ברכבים מודרניים; עדכון ההוראות הנוגעות להחזר לו יהיה זכאי המבוטח בעת ביטול הפוליסה; הוספת נתונים לדוח עבר ביטוחי של המבוטח ועדכון הדוח בהתאם לשימוש שנעשה בו בפועל.

ההוראות נכנסו לתוקף ביום 8 בדצמבר 2021.

להערכת האגודה לתיקון עשויה להיות השלכה על מעבר של מבוטחים בעת חידושי הפוליסות.

7.4. לאגודה יש רישיון מבטח ישראלי, לעסוק בין השאר, בענף ביטוח רכב מנועי - רכוש (עצמי וצד שלישי).

7.5. שינויים בהיקף הפעילות בתחום וברווחין

הגורמים המרכזיים המשפיעים על רווחיות תחום הפעילות מפורטים להלן:

7.5.1. שינויי רגולציה.

7.5.2. שכיחות גניבות הרכב המושפעת בעיקר מהמצב הפוליטי וממאמצי המשטרה להילחם בתופעה, תנאי מזג אוויר קשים בעונת החורף והרגלי נהיגה משתנים של המבוטחים, הם גורמים חיצוניים המשפיעים על הרווחיות בתחום.

7.5.3. שמירה על כללי החיתום של האגודה, בהתייחס לרמת ההנחות ורמת המיגון הנדרשת.

7.5.4. יכולת האגודה לבצע בקרה קפדנית על התשלומים לספקי שירותים בתחום.

7.5.5. יכולת האגודה להעמיק העבודה עם מוסכי הסדר המשפיעים על גובה התביעה הממוצעת.

7.5.6. שינויי תחרות- הקמת חברות ביטוח חדשות.

7.5.7. יכולת האגודה להיערך לשינויים טכנולוגיים בשוק.

7.6. התפתחויות בשווקים של תחום הפעילות או שינויים במאפייני הלקוחות שלו

בשנים האחרונות הונהגה על ידי הממונה מגמה של שקיפות תעריפי הביטוח. כמו כן, מסתמן שינוי בהרגלי הצריכה של הלקוחות בשוק הביטוחי, המשווים את תעריפי הביטוח בין חברות הביטוח. אנו עדים לכניסה של עוד ועוד מחשבוני אינטרנט שונים שבעזרתם ניתן להשוות בין תעריפים של מוצרי ביטוח דומים.

7.7. גורמי ההצלחה הקריטיים בתחום הפעילות והשינויים החלים בהם

7.7.1. יכולת טיפול בתביעות באופן יעיל, תוך פניית האגודה לשיבוב הנזק מחברות ביטוח אחרות, בכל מקרה בו האחריות לתאונה היא של צד שלישי.

7.7.2. שמירה על מודל אקטוארי איכותי ועדכני מצד אחד ומדיניות תימחור תחרותית מצד שני.

7.7.3. הקפדה על דרישת מיגונים מתאימים לכל רכב.

7.7.4. העמקת העבודה עם מוסכי הסדר המשפיעים על גובה התביעה הממוצעת.

7.8. חסמי הכניסה העיקריים לתחום הפעילות הם: הצורך בעמידה בתנאים הנדרשים על-פי דין להוצאת רישיון לעסוק בביטוח וקיום התשתית הטכנולוגית הנדרשת להפקת הצעות מחיר, הפקת פוליסות וטיפול בתביעות.

7.9. לא קיים תחליף לביטוח רכב רכוש, למעט נטילת הסיכון על-ידי המבוטח.

7.10. עיקרי ההנחות האקטואריות העומדות בבסיס התוצאות העסקיות:

החישוב האקטוארי מתבצע על בסיס מודל אקטוארי אשר פותח על-ידי אקטוארית האגודה.

לאגודה יש מודל אקטוארי מפותח בענפי הרכב הרכוש הפרטי ומסחרי עד 3.5 טון, אשר על בסיסו התעריפים נקבעים לפי שיטות אקטואריות מקובלות ובהתאם למדיניות החיתום.

7.11. מוצרים ושירותים

7.11.1. הפוליסות לביטוח רכב פרטי ומסחרי עד 3.5 טון ונזק לרכוש של צד שלישי (ביטוח מקיף לרכב) מבוססות על תנאי הפוליסה התקנית, כאשר האגודה רשאית לשנות את תנאי הפוליסה האמורה אך ורק לטובת המבוטח. הפרמיה מחושבת על בסיס סוג הרכב המבוטח וניסיון התביעות המצטבר שלו באגודה, וכן על בסיס נתונים הקשורים לנהגים ברכב, גילם, ניסיון התביעות שלהם והגבלת כמות הנהגים ברכב.

7.11.2. על פי תנאי הפוליסה התקנית מבטח רשאי לשווק כל אחד מפוליסות הביטוח האלה:

א) ביטוח רכב מקיף - נזק לרכב כתוצאה מתאונה, לרבות ירידת ערכו, נזק לרכב כתוצאה מאש, גניבת הרכב, נזק שנגרם תוך כדי גניבת הרכב, נזק שנגרם כתוצאה מנזקי טבע (שיטפון, סערה, שלג וברד), נזק לרכב כתוצאה ממעשה זדון (למעט על-ידי המבוטח או מי מטעמו), נזק שגרם הרכב לרכוש של צד שלישי.

(ב) ביטוח מקיף בלא כיסוי תאונות - הגנה כנגד כל הסיכונים המפורטים לעיל, למעט כיסוי למקרה של התנגשות מקרית, התהפכות ותאונה מכל סוג שהוא. בדרך כלל האגודה אינה משווקת פוליסות אלה.

(ג) ביטוח מקיף בלא כיסוי גניבה - הגנה כנגד כל הסיכונים המפורטים לעיל, למעט כיסוי נגד גניבת הרכב. בדרך כלל האגודה אינה משווקת פוליסות אלה.

(ד) ביטוח אחריות כלפי צד שלישי - הגנה על המבוטח מפני אחריותו לנזקים שנגרמו לרכוש של צד שלישי כתוצאה משימוש ברכבו. ביטוח זה אינו מכסה נזקים שנגרמו לרכב של המבוטח עצמו.

(ה) פוליסה לביטוח מקיף לרכב מסחרי שאינו פרטי או מסחרי עד 3.5 טון - הכוללת כיסוי לאבדן או נזק לרכב כתוצאה מתאונה, מהתהפכות או מגניבת הרכב, נזק שנגרם תוך כדי גניבת הרכב, נזק שנגרם כתוצאה מנזקי טבע (שיטפון, סערה, שלג וברד), נזק לרכב כתוצאה ממעשה זדון (למעט על-ידי המבוטח או מי מטעמו), נזק שנגרם ע"י הרכב לרכוש של צד שלישי.

(ו) פוליסה לביטוח טרקטורים ומכונות ניידות- פוליסת ביטוח המעניקה, בין השאר, כיסוי בגין נזק לרכוש צד שלישי, אבדן או נזק לכלי המבוטח ונזק שמקורו בשבר מכני.

7.12. שירותים בתחום ביטוח רכב רכוש

ביטוח מקיף לרכב פרטי, כולל סל רחב של שירותים והטבות. לקהל היעד מוצעים שירותים נלווים לפוליסת הרכב לפי בחירתו, דוגמת: שירותי דרך וגרירה, שמשות, מתן הגנה משפטית ועוד. האגודה מציעה לכל מבוטח שרכבו נפגע בתאונה טיפול במוסכי הסדר לטיפול ברכב, וזאת כדי לספק שירות איכותי ומבוקר למבוטחים.

7.13. לקוחות

7.13.1 כ- 45% מלקוחות האגודה בענף זה הינם קיבוצים. יתר הלקוחות הינם לקוחות פרטיים וציי רכב של לקוחות עסקיים. לאגודה אין לקוח שהכנסותיה ממנו מהוות 10% או יותר מסך הכנסות האגודה.

7.13.2 התפלגות הפרמיה בין קולקטיביים וקיבוצים, ומבוטחים פרטיים (באחוזים):

נתונים לשנת 2020		נתונים לשנת 2021		
באלפי ש"ח	%	באלפי ש"ח	%	
72,967	58%	62,105	45%	קיבוצים וקולקטיביים
52,838	42%	75,908	55%	מבוטחים פרטיים
125,805	100%	138,013	100%	סה"כ

7.13.3. ותק התמדה של לקוחות

להלן נתונים בדבר ותק והתמדה של לקוחות בתחום רכב רכוש במונחי פרמיות ברוטו (באלפי ש"ח) לשנת 2021 :

שנות ותק	פוליסות חדשות	שנה	שנתיים	שלוש שנים ומעלה	סה"כ
התפלגות ותק לקוחות	57,805	25,463	15,131	39,614	138,013

7.13.4. שיעור החידושים בשנת 2021 בקרב המבוטחים הפרטיים עמד על כ- 83%, בקרב הקיבוצים והקולקטיבים עמד על כ-85%.

7.14. תחרות

בענף זה מתחרה האגודה בכל חברות הביטוח במשק, לרבות חברות הביטוח הישיר. האגודה פועלת בשוק באמצעות סוכני ביטוח ובאמצעות ביטוחים ישירים. חלק האגודה בענף מתוך כלל השוק הוא כ- 1.5%.

8.1. כללי

8.1.1. תחום ביטוח רכוש כולל ביטוח רכוש משק (הקיבוץ), ביטוח סיכוני תעשייה ובתי-עסק, ביטוח אובדן רכוש, ביטוח הנדסי, ביטוח קבלני ומקיף דירות.

בתחום זה מציעה האגודה ביטוחים לקיבוצים ולמפעלי תעשייה מהמגזר הקיבוצי, וכן ביטוחי דירות ובתי-עסק למגזר הפרטי. הפוליסות בענף זה הינן לרוב לתקופה של עד שנה, למעט ביטוחי קבלנים המבוססים על פרקי הזמן של כל פרויקט.

8.1.2. להלן סוגי הכיסויים עיקריים של ביטוחי הרכוש שמשווקת האגודה:

(א) ביטוח רכוש משק - פוליסה המכסה נזק לכל סוגי הרכוש של המשק (הקיבוץ) שאינם מוחרגים במפורש בפוליסה, שנגרם, בין השאר, כתוצאה מאש, התפוצצות, ברק, עשן, התפוצצות דודים, סערה וסופה, שיטפון, שלג, ברד, פגיעה מכלי-רכב ומכלי-טייס, פרעות, שביתות, נזק בזדון, נזקי מים, קצר חשמלי ללוחות חשמל וכיסוי לרעידת אדמה - אם נדרש.

(ב) ביטוח סיכוני תעשייה - פוליסה המבטחת את רכוש המפעל (מבנים, תשתיות, מכונות, כלים, מלאי וכיו"ב) כנגד נזק פיזי ובלתי צפוי מכל סיבה שלא הוצאה במפורש מכלל הביטוח, וזאת בהתאם לתנאי הפוליסה וכן ביטוח אבדן תוצאתי ורעידת אדמה אם נדרש.

(ג) ביטוח הנדסי (ביטוח שבר מכני) - ביטוח המכסה נזקים לצידוד הנובעים מהפעלתו, בניגוד לנזקים הנגרמים על-ידי גורמים חיצוניים בלתי תלויים.

(ד) ביטוח הנדסי (עבודות קבלניות) - כיסוי לעבודות קבלניות, ציודן וחומרים מפני נזק תאונתי, ופרקים נלווים נוספים לביטוח חבות.

(ה) ביטוח הנדסי (עבודות הקמה) - כיסוי לעבודות הקמה של מערכות מכניות, ציודן וחומרים מפני נזק תאונתי, ופרקים נלווים נוספים לביטוח חבות.

(ו) ביטוח סיכוני טרור - ביטוח שיוירי (מעל תקבולי מס רכוש) המכסה נזק פיסי לרכוש ואבדן רווח גולמי בשל פעולות טרור.

(ז) ביטוח מקיף לדירות - פוליסה זו מיועדת הן למגזר הקיבוצי והן למגזר הפרטי. מכסה נזקים למבנה ולתכולת הדירה כתוצאה מסיכונים שונים, בין השאר, נזקי זדון, אש ורעידת אדמה, גניבה ופריצה, שיטפון ונזקי מים וכיסוי בגין נזקים לצד שלישי ולעובדי משק הבית.

(ח) ביטוח מקיף לבתי עסק - פוליסה זו מיועדת למגזר הפרטי ומעניקה כיסוי כולל לסיכונים הכרוכים בהפעלת בתי עסק בגין אש ורעידת אדמה, נזקי מים ושיטפון פריצה ונזקי זדון הנגרמים למבני בתי העסק, לרבות מלאי וציוד, וכן לאבדן רווחים כתוצאה מנזקים המכוסים בפוליסה ולסחורה בהעברה וכן כיסוי לנזקים הנגרמים באחריות המבוטח, לצד שלישי ולעובדי בית העסק.

(ט) ענפי ביטוח אלמנטרי נוספים - נוסף על האמור לעיל, פועלת האגודה בענפי ביטוח אלמנטרי נוספים, ובכלל זה בעלי חיים, כאשר פוליסות אלה משווקות בעיקר (אך לא רק) למגזר הקיבוצי ומפעליהם. הפרמיה מענף ביטוח בעלי חיים מהווה כ-4% מסך הפרמיות של תחום הקבוצים וכ-1.9% מהסכום הכולל. לפעילות בענף בעלי חיים אין השפעה מהותית על רווחיות האגודה.

8.2. מגבלות, חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על תחום הפעילות

תקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (תנאי חוזה לביטוח דירות ותכולתן), התשמ"ו-1986 קובעות תנאי כיסוי מינימליים לביטוח מבנה הדירה ותכולתה (להלן: "הפוליסה התקנית לביטוח דירה").

8.3. לאגודה יש רישיון מבטח ישראלי, לעסוק בין השאר, בענף ביטוח מקיף לדירות ובתי-עסק, בענף ביטוח מפני אבדן רכוש, בענף ביטוח חקלאי, בענף ביטוח הנדסי.

8.4. שינויים בהיקף הפעילות בתחום וברווחין

ענפי הרכוש מושפעים מאיכות השירות ומקצועיות החיתום של האגודה. הגורמים המרכזיים המשפיעים על רווחיות תחום הפעילות, הם כלהלן:

8.4.1. איכות החיתום (הערכת הסיכונים) של האגודה.

8.4.2. איכות הניתוח הסטטיסטי של התוצאות החיתומיות.

8.4.3. הקפדה על אמצעי מיגון מתאימים לצורך הכיסוי הביטוחי.

8.4.4. תכנית ביטוח המשנה של האגודה, לרבות הקיבולת, סדרי העמלה ומחיר ההגנה כנגד סיכוני קטסטרופה.

8.4.5. צמיחה כלכלית שמשמעותה פתיחת עסקים וגידול בפרויקטים קבלניים המשפיעים על עקומת הביקוש לביטוחי רכוש.

8.4.6. תחרות של חברות ביטוח לגבי היקף פעילותן בשוק ביטוחי הרכוש משפיעה ישירות על עקומת ההיצע ומחיר שיווי המשקל השורר בשוק.

8.4.7. יכולת האגודה לבצע בקרה קפדנית על תשלומים לספקי שירותים בתחום.

8.5. התפתחויות בשווקים של תחום הפעילות או שינויים במאפייני הלקוחות שלו - בעבר נערכו התאמות בפוליסות הביטוח בהתאם לצרכים המשתנים של הקיבוצים, ובין השאר, ניתנה לקיבוצים אפשרות לבצע הפרטה בפוליסות רכוש משק. בנוסף בשיווק - משווקת האגודה פוליסות מקיף לדירות ובתי-עסק למגזר הפרטי.

8.6. גורמי ההצלחה החשובים בתחום הפעילות

גורמי ההצלחה בתחום הפעילות, הם כלהלן:

8.6.1. ניהול סילוק תביעות יעיל על-ידי האגודה.

8.6.2. תמחור סיכונים נכון ומדויק.

8.6.3. שמירה על הנחיות החיתום.

8.6.4. הרחבת היכולות הסטטיסטיות, הן בשל היצע הכלים והידע הקיים בשוק, והן בשל הרחבת מאגרי המידע הזמינים.

8.7. מחסומי הכניסה העיקריים לתחום הפעילות הם הצורך בעמידה בתנאים הנדרשים על-פי דין להוצאת רישיון לעסוק בביטוח, קיום התשתית הטכנולוגית הנדרשת להפקת הצעות מחיר, הפקת פוליסות וטיפול בתביעות והיכרות עם שוק הביטוח הקיבוצי והפרטי על מאפייניו הייחודיים.

8.8. לא קיים תחליף לביטוח רכוש למעט נטילת הסיכון על-ידי המבוטח.

8.9. מוצרים ושירותים

תחום ביטוח רכוש כולל ביטוח רכוש משק, ביטוח סיכוני תעשייה, ביטוח אבדן רכוש, ביטוח הנדסי וקבלני אשר תנאיהם בקצרה מפורטים לעיל.

8.10. לקוחות

8.10.1. מרבית לקוחות האגודה בענף זה הינם קיבוצים ותאגידים מהמגזר הקיבוצי. חלק לא מהותי מלקוחות האגודה הוא בענפי מקיף דירות ובתי-עסק. לאגודה אין לקוח שהכנסותיה ממנו מהוות 10% או יותר מסך הכנסות האגודה. התפלגות הפרמיות (ברוטו) בין קיבוצים וקולקטיבים לבין מבוטחים פרטיים (באחוזים):

נתונים לשנת 2020		נתונים לשנת 2021		
אלפי ש"ח	%	אלפי ש"ח	%	
131,326	79%	146,776	81%	קיבוצים ומפעליהם
34,909	21%	27,957	19%	מבוטחים פרטיים ולקוחות עסקיים קטנים
166,235	100%	174,733	100%	סה"כ

8.10.2. ותק התמדה של לקוחות-

להלן נתונים בדבר ותק והתמדה של לקוחות בענף הדירות במונחי פרמיות ברוטו (באלפי ש"ח) לשנת 2021 :

שנות ותק	פוליסות חדשות	שנה	שנתיים	שלוש שנים ומעלה	סה"כ
התפלגות ותק לקוחות	9,836	14,383	7,520	142,994	174,733

8.10.3. בענף הדירות מפולחים הלקוחות המבוטחים ללקוחות פרטיים וקולקטיבים. שיעור החידושים בשנת 2021 בקרב המבוטחים הפרטיים עמד על כ-89%

8.11. תחרות

בענף זה מתחרה האגודה בכל החברות במשק, לרבות חברת הביטוח הישיר. האגודה פועלת בתחום בעיקר במגזר הקיבוצי ובעיקר כמבטחת ישרה במגזר זה. חלק האגודה בענף יחסית לכלל השוק הינו כ-3.1%.

9. תחום ביטוח כללי - ענף ביטוח חבויות

9.1. כללי

ביטוח חבויות הוא ביטוח המכסה את המבוטח בגין אחריותו כלפי צד שלישי כתוצאה ממעשה או מחדל של המבוטח. בביטוחי חבויות אין סכום ביטוח אלא גבול אחריות שהוא הסכום המקסימלי בו יישא המבטח במקרה של נזק. פוליסות החבויות יכולות להימכר כפוליסות עצמאיות או כפרק לצד ביטוח הרכוש. בביטוח חבויות נושא המבטח גם בהוצאות משפט סבירות אף מעל לגבול האחריות בפוליסה.

ביטוח חבויות הוא לרוב פוליסה לתקופה של עד שנה. תקופת ההתיישנות בפוליסות חבויות ארוכה מזו של ביטוח הרכוש. בענף חבויות התביעה אינה מתיישנת כל עוד לא התיישנה תביעת הצד השלישי כנגד המבוטח. בשל פרק הזמן הארוך שחולף בין מועד האירוע לבין מועד הגילוי ו/או למועד הגשת התביעה, וכן משך הזמן הארוך לבידור התביעה, נחשב ענף החבויות כענף בעל "זנב תביעות ארוך".

9.2. מגבלות, חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על תחום הפעילות

על ענף ביטוח חבויות חולשות סדרה של הוראות דין נזיקיות ובראשן פקודת הנזיקין [נוסח חדש] (להלן: "פקודת הנזיקין"). פוליסת חבות מוצר כפופה גם לחוק האחריות למוצרים פגומים, תש"ס-1980.

9.3. לאגודה יש רישיון מבטח ישראלי, לעסוק בין השאר, בענף ביטוח אחריות מעבידים, בענף ביטוח מפני אחריות צד שלישי, ובענף ביטוח מפני אחריות למוצרים פגומים.

9.4. שינויים בהיקף הפעילות בתחום וברווחין

תחום ביטוח החבויות נחשב לתחום תנודתי וזאת בשל רמת אי-הוודאות הגבוהה בתחום התביעות, הנובעת, בין השאר, ממשך הזמן בין קרות אירוע ביטוחי לבין תשלום הנזק למבוטח, מהשינויים באקלים השיפוטי ומהשינוי התרבותי המעלה את שכיחות התביעות.

ביטוחים אלה נמכרים, במקרים רבים, כחלק מפוליסה הכוללת ביטוח רכוש וחבויות גם יחד. מאפיין השוק הזה מדגיש את חשיבות איכות הכיסוי והחיתום הפרטני בתהליך המכירה.

9.5. גורמי ההצלחה הקריטיים בתחום הפעילות והשינויים החלים בהם

גורמי ההצלחה המרכזיים בתחום הפעילות, הם כלהלן:

9.5.1. ניהול סילוק תביעות יעיל על-ידי האגודה.

9.5.2. תמחור סיכונים נכון.

9.5.3. שמירה על מדיניות החיתום.

9.5.4. שימוש במערכות מידע לאיתור לקוחות איכותיים ורווחיים לאורך זמן.

9.5.5. הקפדה על מקצועיות בחיתום ובעת סילוק התביעות וכן על רמת השירות.

9.6. מחסומי הכניסה העיקריים לתחום הפעילות הם: הצורך בעמידה בתנאים הנדרשים על-פי דין להוצאת רישיון לעסוק בביטוח, קיום התשתית הטכנולוגית הנדרשת להפקת הצעות מחיר, הפקת פוליסות וטיפול בתביעות וקבלת כיסויים מתאימים ממבטחי המשנה. מחסום היציאה העיקרי מתחום הפעילות נובע בעיקר מהקשר בין ביטוחי הרכוש והחבויות של כל מבטח.

9.7. לא קיים תחליף לביטוח חבויות, למעט נטילת הסיכון על-ידי המבטח.

9.7.1. ענפי החבויות מכסים את המבטח בשל חבות שהוא עלול לחוב בה בשל אחריותו, על פי רוב לפי פקודת הנזיקין.

9.7.2. ביטוחי חבויות אפשר לערוך על-פי אחד משני בסיסי שיפוי:

(1) **בסיס אירוע** - לפי בסיס זה, נשוא החבות המכוסה הוא קיומו של אירוע הנזק אשר אירע בתוך תקופת הביטוח. התביעה יכולה להיות מוגשת אף לאחר תום תקופת הביטוח, בכפוף להתיישנות.

(2) **בסיס הגשת התביעה** - נשוא החבות המכוסה לפי בסיס זה הוא מועד הגשת התביעה לחברת הביטוח במהלך תקופת הביטוח, אף אם העילה כנגד המבטח נוצרה לפני התחלת הביטוח, ובלבד שנוצרה לאחר התקופה שהוגדרה בפוליסה כתקופה רטרואקטיבית.

9.7.3. המוצרים העיקריים בביטוח חבויות הינם המוצרים הבאים:

(1) **ביטוח צד שלישי** - ביטוח זה מכסה את חבותו של המבטח כלפי צדדים שלישיים בשל אירוע תאונתי אשר גרם לנזק גוף או רכוש לרבות נזק תוצאתי הנובע מכך ואשר התרחש בתקופת הביטוח (פוליסה על בסיס אירוע - Occurrence Basis). החבות המבוטחת היא חבות על-פי פקודת הנזיקין.

(2) **ביטוח חבות מעבידים** - ביטוח זה נועד לכסות את חבות המבטח כלפי עובדיו בשל נזק גוף בלבד כתוצאה מתאונה או מחלה, אשר נגרמו לעובדי המבטח תוך כדי ועקב עבודתם אצל המבטח בתקופת הביטוח. (פוליסה על בסיס אירוע - Occurrence Basis). החבות המבוטחת היא חבות על-פי פקודת הנזיקין.

(3) **ביטוח חבות המוצר** - ביטוח זה נועד לכסות את חבותו של המבטח על-פי חוק אחריות למוצרים פגומים ועל-פי פקודת הנזיקין, בגין נזק לגוף ו/או לרכוש של צד שלישי, כולל נזק תוצאתי הנובע מכך, אשר נגרם ממוצר פגום שהמבטח ייבא, ייצר או סיפק, לאחר שהמוצר יצא מחזקתו, ובלבד שהתביעה הוגשה לראשונה במהלך תקופת הביטוח, והאירוע הביטוחי אירע לאחר התאריך למפרע שנקבע בפוליסה (פוליסה על בסיס הגשת התביעה - Claims Made Basis).

(4) **ביטוח אחריות מקצועית** - ביטוח זה נועד לכסות את המבטח בגין נזק לגוף ו/או לרכוש ו/או נזק כספי שנגרם לצד שלישי כתוצאה מהפרת חובה מקצועית בתום לב, אשר מקורה במעשה או במחדל המהווים רשלנות, טעות או השמטה של המבטח במסגרת מקצועו של המבטח, ובלבד שהתביעה הוגשה לראשונה במהלך תקופת הביטוח והאירוע המבוטח אירע

לאחר התאריך למפרע שנקבע בפוליסה (פוליסה על בסיס הגשת תביעה - Claims Made Basis). הכיסוי בפוליסה אינו מוגבל לאירוע תאונתי.

(5) ביטוח אחריות דירקטורים - ביטוח זה נועד לכסות את חבותם החוקית של הדירקטורים ונושאי משרה אחרים (Directors & Officers) בגין נזק כספי שנגרם, עקב מעשה או מחדל, בתום לב או מחמת התרשלות, בתוקף היותם נושאי משרה באגודה, ובלבד שהתביעה הוגשה לראשונה במהלך תקופת הביטוח והאירוע המבוטח אירע לאחר התאריך למפרע שנקבע בפוליסה (פוליסה על בסיס הגשת תביעה - Claims Made Basis).

9.8. לקוחות

9.8.1. כ- 90% מלקוחות האגודה בענף זה הם קיבוצים ומפעליהם. לאגודה אין לקוח שהכנסותיה ממנו מהוות 10% או יותר מסך הכנסות האגודה.

9.8.2. התפלגות הפרמיות (ברוטו) בין קיבוצים וקולקטיבים לבין מבוטחים פרטיים (באחוזים):

נתונים לשנת 2020		נתונים לשנת 2021		
אלפי ש"ח	%	אלפי ש"ח	%	
84,916	85%	95,168	94%	קיבוצים וקולקטיבים
14,985	15%	6,075	6%	מבוטחים פרטיים
99,901	100%	101,243	100%	סה"כ

9.9. תחרות

בענף זה מתחרה האגודה בכל החברות במשק, לרבות חברת הביטוח הישיר. האגודה פועלת בתחום בעיקר במגזר הקיבוצי ובעיקר כמבטחת ישרה במגזר זה. חלק האגודה בענף יחסית לכלל השוק הינו כ- 2.7%.

10. תחום ביטוח חיים - ריסק

10.1. כללי

ביום 17 לדצמבר, 2019 התקשרה האגודה עם מנורה מבטחים ביטוח בע"מ (להלן: "מנורה") בהסכם למכירת כל פעילותה (זכויות והתחייבויות) של ביטוח חקלאי בתחום ביטוח חיים - ריסק מוות (לרבות מוות מתאונה וריסק משכנתא) למנורה בתמורה לסך של 1.9 מיליוני ש"ח, כפוף להתאמות בגין שימור התיק. עם השלמת העסקה רשמה האגודה הפסד בסך של כ- 0.7 מיליוני ש"ח. ממועד ההתקשרות הפסיקה האגודה למכור חוזים חדשים בתחום עסקי ביטוח החיים. לאחר קיום התנאים המתלים שנקבעו לעסקה, הושלמה העסקה במהלך שנת 2020.

חלק שלישי - מידע נוסף ברמת כלל האגודה

11. מגבלות ופיקוח החלים על פעילות האגודה

פעילות האגודה כפופה לחקיקה הרלוונטית החלה על אגודות שיתופיות, להוראות חוק הפיקוח, לתקנות שהותקנו על פיהם, וכן להוראות הממונה.

להלן יפורטו הוראות דין מרכזיות החלות על האגודה:

חקיקה כללית תתואר רק ככל שיש לה השפעה ישירה על פעילות האגודה. במסגרת ההסדרה של פעילות האגודה כמבטח, מוחלות על האגודה הוראות מסוימות בחוק החברות כאילו הייתה חברה ציבורית. הוראות הדין יתוארו להלן, ככל שלא פורטו במסגרת סקירת תחומי הפעילות השונים של האגודה. במקום בו, להערכת האגודה, יש להוראות הדין אלה השפעה מהותית על האגודה, צוין הדבר במפורש.

11.1. חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981

חוק הפיקוח הוא החוק המסדיר את סמכויות הפיקוח על הביטוח, והוא מקנה לממונה סמכויות נרחבות באשר למתן הוראות הנוגעות לדרכי פעולה של מבטחים, של סוכני ביטוח ושל נושאי משרה, והכול כדי להבטיח את ניהולם התקין ואת השמירה על עניינם של המבוטחים ושל הלקוחות וכדי למנוע פגיעה ביכולתו של מבטח לקיים את התחייבויותיו. כן קובע החוק כי לא יעסוק אדם בביטוח אלא אם יש בידו רישיון, והוא יעסוק בביטוח רק בהתאם לתנאי הרישיון ובענפים הרשומים ברישיונו. האגודה מחזיקה ברישיון מבטח המתיר לה לעסוק בענפי הביטוח הכללי. במסגרת חוק הפיקוח והתקנות שעל פיו מוסדרים נושאים שונים, ובכלל זה זהות גורמי השלטון המפקחים על גופי ביטוח הפעילים בישראל (חברות וסוכנויות ביטוח); תהליך רישוי מבטחים וסוכנויות ביטוח וקביעת תנאי הרישיון; הסדרת דרכי הפעולה של מבטחים, אורגנים, נושאי משרה ובעלי תפקידים בהם; הסדרת שליטה והחזקה במבטחים וסוכנויות ביטוח; דיווחים שיש להעביר, אופן העברתם ופרסומם ותדירות הביצוע של הנ"ל; הסדרים ביחס להון עצמי, סוגי נכסים שיחזיק מבטח ודרכי השקעתם, אופן חישוב עתודות, קביעת תנאי הביטוח של תכניות הביטוח ודמי הביטוח; אופן שמירת ענייני מבטחים בתחום התביעות, וסמכות הממונה לברר תלונות מהציבור.

11.2. חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (תיקוני חקיקה), התשע"ו-2016

בהתאם לחוק זה, רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון החלה לפעול ביום 1 בנובמבר 2016, כיחידה ממשלתית עצמאית ונפרדת, אשר בראשה תעמוד הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון.

תפקידי הרשות הינם שמירה על עניינם של המבוטחים ולקוחות הגופים המפוקחים; הבטחת יציבותם וניהולם התקין של הגופים המפוקחים, על מנת לקיים את התחייבויותיהם ללקוחותיהם; קידום התחרות בשוק ההון, הביטוח והחיסכון ובמערכת הפיננסית; ועידוד חדשנות טכנולוגית ועסקית.

שר האוצר, באישור הממשלה, ימנה את הממונה לתקופת כהונה קצובה של חמש שנים ללא אפשרות להארכה. הממונה יהיה ראש הרשות וינהל את ענייניה. אופן מינוי הממונה ומשך תקופת הכהונה נועדו לבסס את עצמאותו של הממונה. הרשות תתקצב בסעיף תקציבי נפרד בתקציב המדינה בדומה למשרד ממשלתי, והממונה יהיה האחראי על ניהול התקציב. יצירת סעיף תקציבי נפרד לפעילות

הרשות תאפשר לה שיקול דעת מיטבי וחופש פעולה בקביעת סדר עדיפויותיה. כל עובדי אגף שוק ההון יעברו לרשות החדשה.

11.3. הסדרה בנושא הון האגודה

על האגודה חל משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II וזאת בהתאם להוראות יישום שפורסמו בחודש יוני 2017 (להלן - "חוזר סולבנסי"). הוראות אלו מבוססות על הוראות דירקטיבה המכונה "Solvency II" (להלן - "הדירקטיבה"), שאומצה על ידי האיחוד האירופי ומיושמת החל מינואר 2016 בכל המדינות החברות בו.

הדירקטיבה כוללת בחינה מקיפה של סיכונים להם חשופות חברות ביטוח וסטנדרטים לניהולם ומדידתם, ומבוססת על שלושה נדבכים:

נדבך ראשון כמותי שעניינו יחס כושר פירעון מבוסס סיכון, נדבך שני איכותי, הנוגע לתהליכי בקרה פנימיים, לניהול סיכונים, לממשל תאגידי ולתהליך הערכה עצמי של סיכונים וכושר פירעון (ORSA) ונדבך שלישי הנוגע לקידום משמעת שוק, גילוי ודיווח.

חוזר סולבנסי מבוסס על הנדבך הראשון, תוך התאמה לשוק המקומי.

האגודה בחרה להקדים את ביצוע הביקורת וקיבלה, בחודש נובמבר 2018, את אישור הממונה על ביצוע ביקורת לראשונה בגין נתוני 31 בדצמבר 2017.

החל מחודש נובמבר 2018 זהו משטר הון היחידי החל על האגודה. לפירוט נוסף ראו באור 14 לדוחות הכספיים.

בחודש מרס 2019 קבע הוועד המנהל של האגודה כי יחס כושר פירעון מבוסס סולבנסי II לא יפחת מ-115% ועודף הון של 50 מיליון לכל הפחות (להלן - "יעד הון").

ביום 14 באוקטובר, 2020 פורסם חוזר המתקן את חוזר סולבנסי, להלן - "חוזר סולבנסי מתוקן".

מטרת התיקון הינה התאמת משטר כושר הפירעון הכלכלי בישראל לדירקטיבה ועדכוניה לרבות מתן אפשרות לבחור בפריסה הדרגתית של קבוצות מסוימות הומגניות של עתודות הביטוח במאזן הכלכלי, החל מיום 31 בדצמבר 2019 ועד ליום 31 בדצמבר 2032. פריסה כאמור מחייבת אישור מראש של הממונה והיא תבוא במקום פריסת ההון הנדרש לכושר הפירעון עד שנת 2024, כאמור לעיל. התיקון האמור עשוי להגדיל מהותית את יחס כושר הפירעון של האגודה. עם זאת, חישוב ההון של האגודה לפי משטר הסולבנסי, מביא אותה לעודף הון גם ללא הפריסה המדורגת של ההנחיות, כמפורט בסעיף 14 לדוחות הכספיים המצורפים. מעבר לכך, פרסמה רשות הפיקוח לאחר תאריך הדוח, ביום 5 בינואר 2022, טיוטת עקרונות ליישום הערכה עצמית של סיכונים וכושר פירעון (ORSA) שהוא הנדבך האיכותי של הדירקטיבה (שה-8901-2021). האגודה לומדת את טיוטת העקרונות.

11.4. תקן דיווח כספי בינלאומי IFRS 17, חוזי ביטוח

בחודש מאי 2017 פרסמה הוועדה לתקני חשבונאות בינלאומיים (IASB) את תקן דיווח כספי בינלאומי מספר 17 בדבר חוזי ביטוח (להלן - התקן החדש).

התקן החדש קובע כללים להכרה, מדידה, הצגה וגילוי בקשר לחוזי ביטוח ומחליף את ההוראות הקיימות בנושא. התקן החדש צפוי לגרום לשינויים משמעותיים בדיווח הכספי של חברות ביטוח.

בהתאם לתקן החדש יש למדוד את ההתחייבות הביטוחית כערך הנוכחי של תזרימי המזומנים הצפויים מחוזי הביטוח תוך התחשבות באי הוודאות הגלומה בתחזיות אלו (מרווח הסיכון). כמו כן, הרווח הגלום הצפוי בחוזי הביטוח הנגזר מהחישובים כאמור יוכר על פני תקופת הכיסוי, וההשפעה של שינויים בהנחות (למעט ריבית) תיפרס גם היא על פני תקופת הכיסוי. הפסד יוכר באופן מיידי אם קבוצת חוזי ביטוח אינה צפויה להיות רווחית, או הופכת למפסידה.

לגבי חוזי ביטוח מסוימים (בדרך כלל חוזי ביטוח אלמנטרי עם כיסוי ביטוחי של עד שנה) ניתן ליישם מודל מדידה פשוט יותר שאינו שונה בהרבה מהמדידה המקובלת כיום.

התקן החדש ייושם החל מיום 1 בינואר 2021. אימוץ מוקדם אפשרי, כל עוד IFRS 9 מכשירים פיננסים מיושם במקביל.

ביום 7 ביוני 2020 פורסם מכתב שה. 4112-2020 "מפת דרכים לאימוץ תקן חשבונאות בינלאומי מספר 17 (IFRS) – חוזי ביטוח". במפת הדרכים נקבעו אבני דרך מרכזיות, אשר יידרשו בתוכנית ההיערכות.

בחודש מרס 2020 הוחלט ב- IASB להציע דחייה של מועד היישום לראשונה של IFRS 17 ליום 1 בינואר 2023. בהתאם למכתב "מפת הדרכים" הנ"ל, בכוונת רשות שוק ההון ביטוח וחיסכון היה לקבוע את מועד היישום לראשונה של התקן בישראל לתקופות הרבעוניות והשנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2023 או לאחריו. אולם ביום 5 בינואר 2022 פורסם מכתב שה. 8754-2021 "עדכון מפת דרכים לאימוץ תקן חשבונאות בינלאומי מספר 17 (IFRS) – חוזי ביטוח – טיוטה", לפיו קיים צורך משמעותי בזמן היערכות נוסף על מנת להבטיח יישום איכותי ומהימן של התקן, ולכן מועד היישום לראשונה של התקן בישראל יהיה החל מהתקופות הרבעוניות והשנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2024.

התקן החדש ייושם למפרע. אם יישום למפרע אינו מעשי ניתן לבחור באחת משתי הגישות הבאות:

1. גישת יישום למפרע חלקי.

2. גישת השווי ההוגן.

האגודה פועלת לאימוץ התקן בהתאם להנחיות הממונה על הביטוח ובוחנת את ההשלכות של אימוץ התקן על הדוחות הכספיים.

11.5. הסדרה בנושא מערכות מידע

הממונה על הביטוח קבע הוראות לניהול סיכונים אבטחת מידע של הגופים המוסדיים, אשר מתווה את העקרונות לצמצום הסיכונים הנובעים משימוש במערכות מידע. כן הסדיר הממונה על הביטוח את ניהול תחום טכנולוגיות המידע בגופים מוסדיים.

ביום 8 ביולי 2018, פורסמה "עמדת הממונה: סיכום ממצאי ביקורת סייבר", בעקבות מבחני חדירה שביצעה הרשות בשיתוף עם מספר גופים מוסדיים. בעמדה מתוארים ממצאים עיקריים שהתגלו במהלך מבדקי החדירה המעידים על הצורך בשיפור מערך הסייבר והמלצות להפחתת סיכונים.

ביום 24 במרס 2021 פורסמה רשות הפיקוח דרישה לביצוע סקר מיפוי של סיכונים סייבר בפעילות הביטוחית של שוק הביטוח, בדגש על סיכונים סייבר סמויים.

ביום 9 בדצמבר 2020, לאור דלף המידע אשר התרחש בעקבות מתקפת סייבר ב"שירביט", חזרה הרשות על הצורך בהגברת ההיערכות בהיבטי הגנת הסייבר בגופים המוסדיים. בנוסף, לאור האפשרות שהתרחש דלף משמעותי של מידע אישי של לקוחות, בקשה להגביר את הערנות בכל הנוגע לתהליכי זיהוי מקוונים.

ביום 15 ביולי 2021 פרסמה הרשות טיוטת חוזר דיווח על אירועי סייבר וכשל טכנולוגי, הקובע את סוגי המקרים בהם נדרש גוף מוסדי לדווח לממונה על אירועים כאמור, והוראות נוספות בנוגע לדיווחים אלה, שמטרתן להבטיח כי הגוף נוקט את הצעדים הדרושים לצמצום הנזק הנובע מאירוע זה, לוודא ביצוע תהליכים נאותים של התאוששות והפקת לקחים בעקבות האירוע ולאפשר לרשות לנקוט פעולות משלימות כאשר קיים חשש לאירוע בעל השפעה רחבה.

11.6. תקנות שווין זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות לשירות), התשע"ח-2017

ביום 26 לאוקטובר 2017 פורסמו "תקנות שווין זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות לשירות), התשע"ח-2017". התיקון המרכזי הכלול בתקנות אלה ביחס לתקנות הקודמות הוא, שכל מסמך ותכני וידאו, שיעלו לאתר החל ממועד 26.10.2017, חייב להיות נגיש לאנשים עם מוגבלות (אלא אם ניתן פטור טכנולוגי להנגשתו). על אף האמור, טופס שנועד למילוי במחשב, ומשמש לצורך קבלת שירות, צריך להיות נגיש גם אם פורסם לפני 26.10.2017. האגודה השלימה את הערכותיה לדרישות החוק למועד הדוח.

החל מיום 1 לינואר 2022 יש צורך לבצע התאמות נגישות במסמכים שבאיזור המידע האישי. יצוין, כי עד למועד זה חלה חובה להנגיש באופן פרטני מסמכים שאדם עם מוגבלות ביקש שנגישים עבורו, בתוך זמן סביר ולא יאוחר מ-14 ימים ממועד הבקשה. האגודה נערכה טכנולוגית ליישום תקנות אלו ואין להם השפעה מהותית על דוחותיה הכספיים.

11.7. הסדרה בתחום השמאות והמוסכים

נכון לתאריך הדוח ולמועד פרסומו מוסדר נושא הפעלת שמאים לבחינת נזקי הרכב באמצעות חוזר הפיקוח 8-1-2007 "שמאות ביטוח רכב (רכוש וצד ג')", הקובע כי המבוטח רשאי למנות שמאי לבחינת נזקי רכבו מתוך רשימה של שמאים שקבעה לו חברת הביטוח או לבחור שמאי פרטי- שאז לא חלות

על חברת הביטוח הגבלות כאמור. כמו כן, לגבי מוסכי הסדר לא קיימת הסדרה, אך חברות הביטוח נוהגות להעניק הטבות נוספות למבוטח הבוחר לתקן את במוסך הסדר.

בינואר 2021, פירסם משרד התחבורה טיוטה של תקנות "רישוי שירותים ומקצועות בענף הרכב (שמאות רכב – חשש לניגוד עניינים, כללי אתיקה מקצועית ואגרות), התשפ"א-2021" אשר מטרתן להסיר את בעיית ניגוד העניינים שמאפיינת את עבודת השמאים והמוסכים ומביאה לייקור עודף של עלויות תיקון כלי הרכב וכך לעליית מחירי פוליסות רכב רכוש. מדובר בטיטה שפורסמה כבר ב-2016 אך עקב חלופי הזמן מבלי שהסתיימה הסדרתה, פורסמה בשנית להערות הציבור.

11.8. לפרטים בדבר מכתב בנוגע לחלוקת דיבידנד על ידי חברת ביטוח ראה באור 14 לדוח הכספי.

11.9. חסמי הכניסה והיציאה העיקריים של פעילות האגודה תוארו לגבי כל תחום פעילות בנפרד.

11.10. אגודת האחזקות מחזיקה בהיתר שליטה מאת הממונה על הביטוח בגין שליטתה באגודה ובגופים המוסדיים השונים המוחזקים ע"י האגודה. היתר השליטה באגודה כולל, בין היתר, מגבלות בקשר עם ההון העצמי של אגודת האחזקות.

11.11. גורמי ההצלחה המרכזיים בפעילות האגודה והשינויים החלים בהם תוארו לגבי כל תחום פעילות בנפרד.

12. השקעות

12.1. מחלקת ההשקעות באגודה מנהלת את תחום ההשקעות באופן ישיר ובאמצעות מנהל תיקים, הכולל את סך הנכסים הפיננסיים של האגודה, למעט פרמיה לגביה אשר מנוהלת על-ידי אגף הביטוח הרלוונטי בנפרד, וההכנסות ממנה נכללות בהכנסות מהשקעות, הכל בהתאם להחלטות ועדת ההשקעות ובהתאם לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), התשע"ב-2012 ולחוזרים שמפורסמים מעת לעת על ידי הממונה על הביטוח. המחלקה ומנהל התיקים פועלים בהתאם לנהלי השקעה הקובעים את סמכויותיה, ובהתאם למדיניות ההשקעה הנקבעת על ידי בוועד המנהל.

החלטות ההשקעה מתקבלות על-ידי צוות המחלקה תוך הסתייעות בעבודות מחקר חיצוניות בארץ ובחו"ל, ופגישות שוטפות עם מומחים מקצועיים בתחום ובכפוף למדיניות של ועדת ההשקעות. מדיניות ההשקעות מאפשרת להשקיע בסוגי נכסים רבים בארץ ובחו"ל, ועל-ידי כך לגוון את תיק ההשקעות מתוך מטרה להגיע לאופטימיזציה של היחס בין תשואה לסיכון. התפלגות הנכסים המנוהלים של האגודה (במיליוני ש"ח):

האגודה	נוסטרו	כספים תלויי תשואה
	1,380	---

12.2. מדיניות ההשקעות הספציפית מאושרת מראש בוועד המנהל לכל שנה ושנה ומגדירה את התחומים בהם ועדת ההשקעות ומחלקת ההשקעות רשאים לפעול.

13. ביטוח משנה

13.1. ביטוח משנה הוא אמצעי שבו האגודה מגדרת ומפזרת את סיכונה ומקטינה את חשיפתה. תמורת השתתפות בחלק מהפרמיה אותה גובה האגודה - מתחייבים מבטחי המשנה להשתתף בחלק מהנזק. בחוזר ניהול החשיפה למבטחי משנה נקבעו ע"י הממונה הוראות בדבר אופן ניהול החשיפה למבטחי משנה, דרישה לקביעת מדיניות ותקרות חשיפה למבטחי משנה, קביעת הוראות דיווח למפקח וקיום דיון שנתי במדיניות החשיפה למבטחי משנה.

13.2. כללי

לאגודה ביטוחי משנה יחסיים בענפי הרכוש, חבויות אחרות, רכב חובה ורכב רכוש וכן ביטוחי משנה בלתי יחסיים בענפי חובה וחבויות אחרות, באמצעות מבטחי משנה, בעיקר מאירופה, מדירוג אשראי גבוה.

ביטוחי המשנה של האגודה בענפי הביטוח הכללי נערכים על בסיס שנתי עם מבטחי משנה שונים. ביטוחי המשנה נועדו לשם גידור הסיכונים הביטוחיים של האגודה באמצעות העברת חלקם למבטחי המשנה, תוך הקטנת חשיפת הקבוצה בהתאם. עם זאת, אין בהעברת הסיכון כאמור כדי לשחרר את האגודה ממחויבויותיה כלפי מבוטחיה. לאגודה אין תלות במבטחי משנה מסוימים כלשהם.

בביטוח משנה משולמת פרמיה למבטחי המשנה ובתמורה מבטחי המשנה משתתפים בחלקם בתשלומי תביעות, וכן משלמים עמלות, לפי העניין. ביטוחי המשנה נערכים לרוב על בסיס שנתי. חלקו היחסי של כל מבטח משנה בכל אחד מענפי הביטוח השונים יכול להשתנות משנה לשנה ומענף לענף וזאת על-פי המדיניות העסקית של האגודה ואופי העסקים שאותם היא מבקשת לבטח. כל הסכמי ההתקשרות מול מבטחי המשנה מועברים בכל שנה למפקח על הביטוח. האגודה רוכשת ביטוחי משנה במרבית הענפים בהם היא פועלת.

בחלק מהענפים שייר האגודה מכוסה בביטוח עודף הפסדים בגין תביעות חריגות בהיקפן וקטסטרופה כאמור לעיל.

13.3. תיאור הסדרי ביטוח המשנה העיקריים הנהוגים באגודה:

13.3.1. בכל אחד מהענפים מותאם כיסוי ביטוח המשנה לאופי הסיכון ורמתו. ההבחנה הראשונית בסוגי הביטוח המשנה היא בין ביטוח משנה חוזי (יחסי או לא יחסי), שהוא ביטוח משנה הנערך בעבור ענף או סוג ביטוח בהתאם לתנאי החוזה (Treaty) לבין ביטוח משנה פקולטטיבי, שהוא ביטוח משנה הנערך בעבור עסק/ים ספציפיים או פוליסה בודדת. הביטוח היחסי מחלק את הסיכון בין חברת הביטוח למבטחי המשנה, ואילו הביטוח הלא יחסי, מגן על האגודה מפני אירועים יוצאים מן הכלל (כגון, תביעות חריגות וקטסטרופה). סוגי הכיסויים השונים המקובלים בענף בכלל ובאגודה בפרט הם:

1) ביטוחי משנה יחסיים הכוללים ביטוחי מכסה (Quota Share). בביטוחי משנה יחסיים, מעבירה האגודה למבטח המשנה שיעור מסוים מסכום הפרמיה מכל פוליסה שמכוסה תחת החוזה, ומקבלת בתמורה ממבטח המשנה שיעור זהה מסכום כל תביעה בגין

הפוליסה הנ"ל, וכן עמלה. בביטוחי מכסה שיעור זה הוא קבוע לכל הפוליסות בענף המבוטח.

- (2) ביטוחי משנה לא יחסיים הכוללים ביטוח מסוג עודף הפסדים (Excess of loss). ביטוח עודף הפסדים הוא ביטוח המכסה תביעות או אירועים מעל לסכום מסוים, דהיינו, תביעה בודדת גבוהה או אירוע בו מעורבים מספר סיכונים שהצטברותם מעל הסכום המוסכם משולמת על-ידי מבטח המשנה. מאידך, תביעה הנמוכה מהסכום שהוגדר מראש תשולם על-ידי חברת הביטוח באופן בלעדי.
- (3) ביטוחי משנה פקולטיביים נערכים לכיסוי סיכונים מיוחדים הגלומים בפוליסות ספציפיות. בדרך כלל מבטחים עסקים בביטוח מסוג זה כאשר סכום הביטוח עולה בהיקפו על קיבולת ביטוחי המשנה הקונבנציונאליים, או כאשר הסיכון מוחרג מהחוזה עם מבטח המשנה.

מרבית ענפי הביטוח באגודה מבטחים הן בביטוח יחסי והן בביטוח לא יחסי.

13.3.2. תיאור הסכמי העמלות העיקריים המתקבלות ממבטחי משנה :

בענפי הביטוח בהם יש הסכמי ביטוח משנה יחסיים מקבלת האגודה עמלות בהתאם להיקף הפרמיה המועברת למבטחי המשנה.

בחלק מההסכמים מול מבטחי המשנה שיעורי העמלה קבועים ובחלקם תלויי תוצאות. בחוזה עודף הפסדים, ככלל, לא משולמות עמלות.

חלק מהסדרי ביטוח המשנה לשנת 2021 מנוהלים על-ידי האגודה במישרין וחלקם באמצעות ברוקרים.

13.3.3. דירוג מבטחי המשנה אשר איתם האגודה עובדת, ומקור הדירוג :

בשנת 2021 התקשרה האגודה עם 42 מבטחי משנה. מרבית מבטחי המשנה בענפי הביטוח הכללי בשנת 2021 הם בדירוג A- ומעלה על-פי חברת המדרג Standard & Poors. חלקו של מבטח משנה אחד עלה על 10% בשנה זו: Swiss Re המדורג AA- וחלקו 23,465 אלפי ש"ח המהווים כ- 11.3% מסך הפרמיות שהועברו למבטחי המשנה.

לא חלו שינויים מהותיים במדיניות האגודה לביטוח משנה לעומת שנת 2020 למעט המעבר לביטוח יחסי בענף רכב רכוש החל ספטמבר, 2021. כמו כן לא חלו שינויים מהותיים בדירוג החברות עמן התקשרה האגודה.

ליום 31 בדצמבר 2021 לא ידוע לאגודה על התקשרות מהותית עם מבטח משנה הנתון בקשיים כספיים וכן לא קיימת יתרת חוב מהותית בפיגור או במחלוקת עם מי מבין מבטחי המשנה עימם התקשרה האגודה.

13.4. מדיניות החשיפה למבטחי המשנה :

בהתאם להוראות הפיקוח, קובע הוועד המנהל, אחת לשנה, מסגרות חשיפה מרביות למבטחי משנה. בשנת 2021 אישר הוועד המנהל מסגרת חשיפה מרבית למבטחי משנה עימם התקשרה האגודה המבוססת על דירוגם הבינלאומי.

תקרות הכיסוי לגבי השתתפות של מבטחי המשנה בתביעות בחוזים יחסיים מסוג מכסה (Quota Share) בתקופה המדווחות בענפים העיקריים : בענפי אש ורכוש המשק כ – 66 מליון \$, הנדסי כ- 20 מליון \$ ובענפי חביות 30 מליון \$.

בחוזים מסוג עודף הפסדים האגודה לא הגיעה לתקרות שנקבעו בתקופה המדווחות ואין לה תביעות תלויות בהיקף המתקרב למגבלות שנקבעו.

13.5. חשיפת מבטחי המשנה לרעידת אדמה

בגין אירועי קטסטרופה רכשה האגודה ביטוח יחסי במסגרת חוזה האש ורכוש המשק. בנוסף, רכשה האגודה ביטוח מסוג הפסד יתר להגנה על השייר העצמי שלקחה על עצמה עד למקסימום של 5 מליון דולר.

להערכת האגודה, המבוססת על ניתוח סיכון רעידת אדמה של חברות שונות, החשיפה לביטוח קטסטרופה מהווה בביטוחי פרט ובביטוחים עסקיים 2.5% מסכום הביטוח הכללי.

13.6. מבטחי המשנה המשתתפים בחשיפה זו מדורגים על-פי הטבלה המפורטת שלהלן :

חשיפת מבטחי משנה לרעידת אדמה (במיליוני ש"ח)

קבוצת דירוג מרכזת על-פי S&P	תחזית חשיפה לרעידת אדמה(*)	אחוז מן הסה"כ
AA--AA	628	27.1%
A עד -A	1,692	72.9%
סך-הכול	2,320	100.0%

(*) לפי שער ההמרה בחוזה 3.22 ש"ח לדולר.

מבטחי המשנה אשר החשיפה שלהם לסיכון רעידת אדמה עולה על 10% מסכום החשיפה

(במיליוני ש"ח)

קבוצת דירוג מרכזת על-פי S&P	תחזית חשיפה לרעידת אדמה	אחוז מן הסה"כ	שם מבטח המשנה
AA	283	12.2%	ALLIANZ SE

להלן ריכוז תוצאות ביטוח משנה

ש"ח	בשנת 2021 באלפי	ענף רכב חובה	ענף רכב רכוש	ענפי חבויות אחרות	ענפי רכוש ואחרים	סה"כ
סה"כ פרמיה	35,145	3,521	52,372	133,850	224,888	
תוצאות ביטוח משנה	(13,688)	(253)	(37,172)	25,570	(25,543)	
ש"ח	בשנת 2020 באלפי	ענף רכב חובה	ענף רכב רכוש	ענפי חבויות אחרות	ענפי רכוש ואחרים	סה"כ
סה"כ פרמיה	29,188	-	49,742	130,025	208,955	
תוצאות ביטוח משנה	6,704	16	14,545	3,929	25,194	
ש"ח	בשנת 2019 באלפי	ענף רכב חובה	ענף רכב רכוש	ענפי חבויות אחרות	ענפי רכוש ואחרים	סה"כ
סה"כ פרמיה	53,227	9	24,575	125,270	203,081	
תוצאות ביטוח משנה	(23,109)	26	(18,326)	32,226	(9,183)	

(*) תוצאות הפעילות מחושבת בהתאם לטופס 2.

13.6.1. פרמיה:

13.6.1.1. ענף רכב חובה: בשנת 2021 גידול בפרמיה עקב שינוי בשיעור חוזה ביטוח משנה יחסי וכן גידול בפרמיות בענפים אילו.

13.6.1.2. ענפי רכוש ואחרים: בשנת 2021 גידול בפרמיה עקב גידול בתיק המבוטח.

13.6.1.3. ענפי חבויות: בשנת 2021 גידול בפרמיה עקב שינוי בשיעור חוזה ביטוח משנה יחסי וכן גידול בפרמיות בענפים אילו.

13.6.1.4. ענף רכב רכוש: גידול עקב מעבר לביטוח משנה יחסי החל מספטמבר, 2021.

13.6.2. תוצאות ביטוח משנה:

13.6.2.1. ענף רכב חובה: בשנת חיתום 2021 מעבר להפסד מרווח למבטחי משנה עקב התפתחות לרעה של תביעות ישנות. בנוסף, אשתקד הקטנת התלויות בגין ההוראות על שיעור ריבית ההיוון (וינוגרד).

13.6.2.2. ענפי רכוש ואחרים: בכל השנים תוצאות חיתומיות טובות למבטחי המשנה. גידול ברווח עקב נזקי סערה בשנת 2020 והטבה כללית בתיק המבוטח.

13.6.2.3. ענפי חבויות: הפסד בשנת החיתום 2021 עקב התפתחות לרעה של תביעות ישנות בכל ענפי החבויות. בנוסף, אשתקד הקטנת התלויות בגין ההוראות על שיעור ריבית ההיוון (וינוגרד).

13.6.3. לפירוט נוסף, ראה באור 30(ז) בדוחות הכספיים לעניין ביטוח משנה.

14. הון אנושי

14.1. תנאי התקשרות, שינויים ארגוניים ושינויים במצבת העובדים במהלך שנת 2021 :

14.1.1. כל עובדי האגודה מועסקים בחוזה אישי ותנאי עבודתו של כל עובד נקבעים בהסכם ההעסקה עימו. סה"כ במצבת כוח האדם של האגודה, ללא תאגידים בשליטתה, בשנת 2021 ישנם 134 עובדים לעומת שנת 2020 בה היו 127 עובדים. כמו כן מועסקים 17 עובדים בסוכנות ביטוח חקלאי. באגודה מועסקים עובדים המעניקים שירותים בתחום פעילות ספציפי ועובדים המעניקים שירותים ליותר מתחום פעילות אחד. ראה [סעיף 14.3](#) להלן.

14.1.2. **הקמת ועד עובדים** - בשנת 2017, הודיעה ההסתדרות הכללית החדשה (להלן: "ההסתדרות") להנהלת האגודה על התארגנות ועד עובדים באגודה (להלן: "ועד הפעולה"). הנהלת האגודה הכירה בהתארגנות וביו"ר ועד הפעולה והחלה בתהליך של מו"מ בין האגודה לוועד הפעולה. בחודש מרס 2019 הסתיים המשא ומתן בין האגודה להסתדרות שהתנהל באווירה טובה ותוך כבוד הדדי בין הצדדים.

14.2. להלן פירוט השינויים המהותיים במצבת ההון האנושי שהתרחשו באגודה במהלך שנת 2021 -

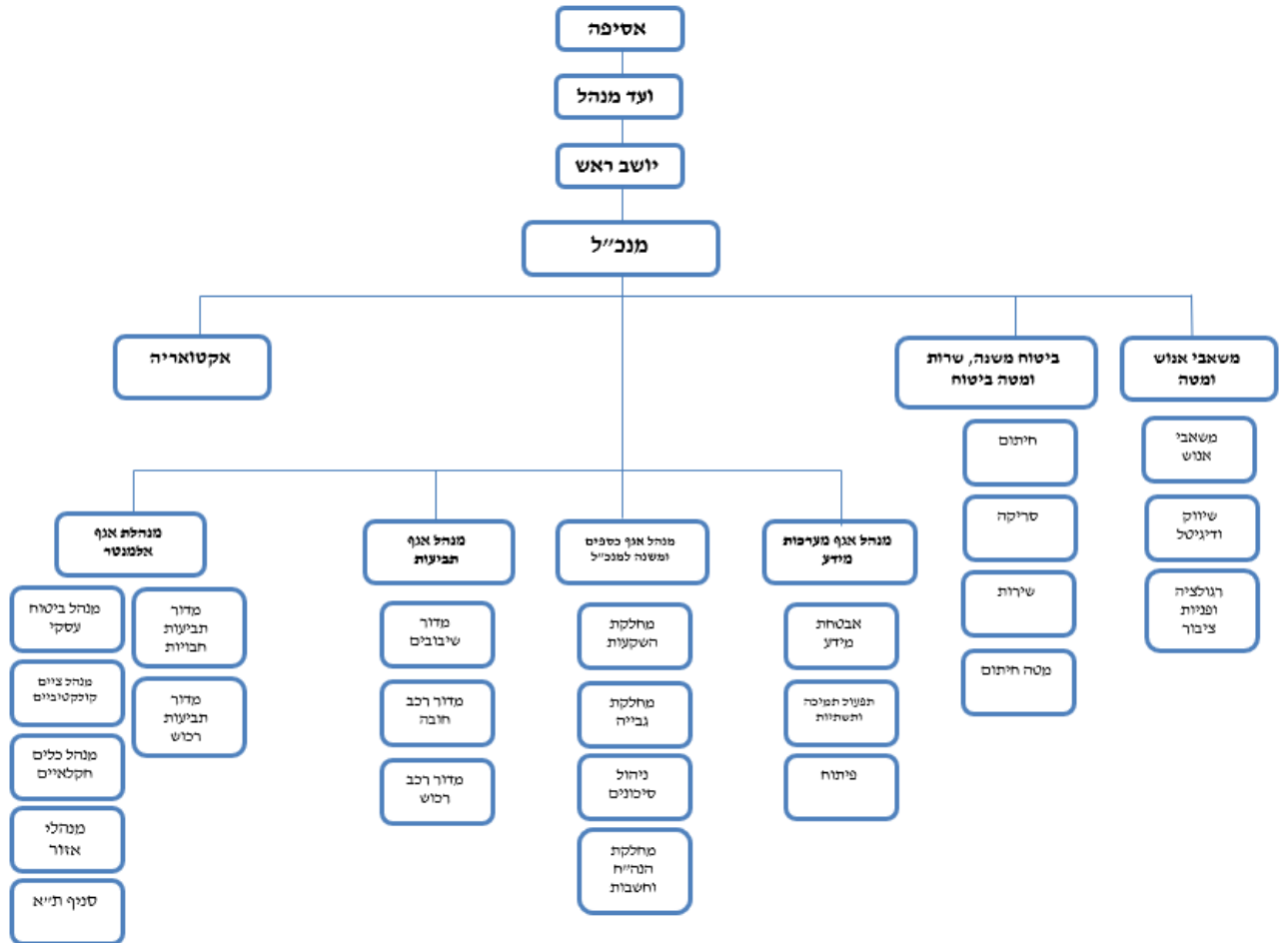
בינואר 2021 הודיע מר אלעד שלף, שכהן כמנכ"ל האגודה, על סיום כהונתו באגודה. ביום 4.03.21 אישר הוועד המנהל את מינויה של הגב' פזית כהן חזות כמנכ"לית האגודה, בכפוף לאישור הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון כי אינו מתנגד למינוי או לאי התנגדותו. אישור הממונה על אי התנגדותו למינוי התקבל ביום 25.03.2021. הגב' פזית כהן חזות החלה את כהונתה כמנכ"לית ביום ה-1.6.2021. עם כניסתה לתפקיד מנכ"לית האגודה, סיימה הגב' פזית כהן חזות את כהונתה כמנכ"לית וכמנהלת אגף אלמנטרי וכמנכ"לית ביטוח חקלאי סוכנות לביטוח בע"מ.

מר עופר אביטל כיהן כמנכ"ל ביטוח חקלאי סוכנות לביטוח בע"מ החל מאוקטובר 2010 וכן שימש בעבר כמנהל אגף ביטוח חיים (החל מספטמבר 2015 ועד לדצמבר 2019) באגודה. החל מ-1 לינואר 2021 מכהן מר אביטל רק כמנכ"ל משקי טנא סוכנות לביטוח פנסיוני בע"מ חברה בת של ביטוח חקלאי סוכנות לביטוח בע"מ.

באפריל 2021 אישר הוועד המנהל את מינויה של הגב' ליטל ענבר כמנהלת אגף אלמנטאר והיא החלה את עבודתה באגודה ביום ה-23 למאי, 2021.

המבנה הארגוני של האגודה :

תרשים מבנה ארגוני של האגודה

14.3. מצבת עובדים

נכון ליום 31 בדצמבר 2021 מועסקים באגודה 134 עובדים ובסוכנות ביטוח חקלאי 17 עובדים כמפורט להלן :

מספר עובדים ליום 31.12.2021	אגף
8	הנהלה ומזכירות
18	אגף מערכות מידע
22	אגף כספים, השקעות, רכש ותחזוקה
38	אגף אלמנטרי
6	מנהלי אזוריים
21	אגף תביעות
3	מחלקת אקטואריה
18	ביטוח משנה, מוקד שירות, מכירות וסריקה

מספר עובדים ליום 31.12.2021	אגף
134	בביטוח חקלאי
17	סוכנות ביטוח חקלאי
151	סה"כ עובדים בביטוח חקלאי ובסוכנות

14.4. הדרכה

האגודה רואה חשיבות רבה בהדרכת עובדי האגודה ואימונם, ומשקיעה משאבים רבים בהדרכות מקצועיות לעובדים בהתאם לסוג העובד והתחום בו הוא פועל. בין השאר, שולחת האגודה את עובדיה להשתלמויות מקצועיות, כנסים, הדרכות רלוונטיות וימי עיון, והכל על מנת לשמור על רמה מקצועית גבוהה המאפיינת את עובדי האגודה. מרבית ההדרכות וההשתלמויות כאמור מבוצעות באמצעות גופים חיצוניים לאגודה וחלקן מבוצעות באמצעות גורמים ומדריכים מקרב האגודה.

14.5. נושאי משרה ומנהלים בכירים

מרבית נושאי המשרה באגודה מועסקים על-פי חוזי העסקה אישיים, הכוללים, בין השאר, מרכיבי שכר ברוטו לחודש, תוספת בגין שעות נוספות, הוצאות אש"ל, והשתתפות האגודה בקרן השתלמות וביטוח מנהלים של העובד. התחייבויות האגודה בשל סיום יחסי עובד מעביד הכוללות התחייבויות לפי דין, הסכם ונהג מכוסות במלואן על-ידי פוליסות ביטוח מנהלים, הפקדות בקופות גמל, בתוספת רווחים שנצברו. התחייבות לדמי-חופשה מכוסה במלואה באמצעות הפרשה הכלולה בסעיף זכאים ויתרות זכות.

14.6. מדיניות תגמול נושאי משרה

14.6.1. כללי

הוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בנושא תגמול שולבו בחוזר המאוחד (חלק 1, שער 5, פרק 5 שכותרתו "תגמול") (להלן: "החוזר").

במסגרת החוזר נקבעו הוראות לעניין גיבוש מדיניות תגמול של נושאי משרה, בעלי תפקיד מרכזי ועובדים אחרים באגודה, ומניעת תמריצים שיעודדו נטילת סיכונים שאינם עקביים עם יעדיה ארוכי הטווח של האגודה ועם מדיניות ניהול הסיכונים שלה.

האגודה אימצה מדיניות התגמול אשר אושרה על ידי הוועד המנהל ביום 31.12.2020 בהמשך להמלצת ועדת הביקורת (ביושבה כוועדת תגמול) לאשרה.

14.6.2. מדיניות התגמול נקבעה לתקופה בת 3 שנים ממועד אישורה, וזאת בלי לגרוע מסמכות הוועד המנהל לתקנה ו/או להחליפה מעת לעת.

14.6.3. עקרונות מדיניות התגמול - כללי

14.6.3.1. מדיניות התגמול חלה על כל תגמול לעובד ונושא משרה באגודה בשל כהונתו או עיסוקו באגודה.

14.6.3.2. מדיניות התגמול נועדה לסייע בהשגת מטרות האגודה, תכניות העבודה שלה ומדיניותה בראייה ארוכת טווח, תוך יצירת מערך תמריצים ראוי וסביר לעובדים ולנושאי משרה באגודה, בשים לב למאפייני האגודה, לפעילותה ולניהול הסיכונים של האגודה, תוך מתן דגש לתגמול מבוסס ביצועים, ותוך יצירת איזון ראוי בין רכיבי התגמול השונים. בנוסף, מדיניות התגמול נקבעת בהתחשב בהוראות רגולציה שעשויות להיות להן השלכות מהותיות על תגמול בעלי תפקידים באגודה.

14.6.3.3. מדיניות התגמול מבוססת על מדדים ויעדים כמותיים ואיכותיים הנבחנים מדי שנה, כחלק מתכנית העבודה השנתית של האגודה, ובהתייחס, בין היתר, ליעדי האגודה, תנאי השוק ומצבה של האגודה.

14.6.3.4. האגודה תהא רשאית להעניק לנושאי משרה באגודה ולעובדיה תגמול אשר יכלול, בין היתר, שכר/דמי ניהול חודשיים, תנאים נלווים שונים, וכן תגמול משתנה במזומן, בהתאם לקבוע במדיניות התגמול.

14.6.3.5. אין במדיניות התגמול כדי לגרוע מהוראותיהם של הסכמים או תגמולים אשר אושרו טרם אימוץ מדיניות התגמול.

14.6.3.6. אין במדיניות התגמול כדי להקנות זכויות למי מנושאי המשרה באגודה ו/או עובדיה. רכיבי התגמול להם יהא זכאי כל נושא משרה או עובד כאמור יהיו כאלה שיאושרו לגביו באופן ספציפי על ידי האורגנים המוסמכים לכך באגודה.

14.6.3.7. יצוין, כי לעת אישור מדיניות התגמול, ועדת התגמול והוועד המנהל של האגודה נתנו את הדעת לעלות השכר המרבית על פי חוק תגמול לנושאי משרה במוסדות פיננסיים (אישור מיוחד ואי-התרת הוצאה לצורכי מס בשל תגמול חריג), התשע"ו-2016. בהתאם, לא יהיה בעל תפקיד מרכזי שעלות שכרו תעלה על סך של 2.5 מליון ש"ח לשנה.

14.6.4. תגמול לבעלי תפקיד מרכזי

במדיניות התגמול הוגדרו, בין היתר, מיהם בעלי התפקיד המרכזי באגודה.

14.6.4.1. שיקולים בקביעת תנאי התגמול של בעל תפקיד מרכזי

(א) השכלתו, כישוריו, מומחיותו, ניסיונו המקצועי והישגיו של בעל התפקיד המרכזי.

(ב) תפקידו, תחומי אחריותו והסכמי שכר קודמים שנחתמו עם בעל התפקיד המרכזי.

(ג) תרומת בעל התפקיד המרכזי לביצועי האגודה, רווחיה ויציבותה.

(ד) רצון האגודה לשמר את בעל התפקיד המרכזי לאור כישורים, ידע או מומחיות ייחודית.

(ה) בחינת היחס בין הרכיב הקבוע לרכיבים המשתנים בתגמול.

(ו) בחינת היחס בין תגמול בעל התפקיד המרכזי לעלות השכר של שאר עובדי האגודה, ובפרט היחס לעלות השכר החציונית של עובדי האגודה והשפעתו הצפויה על יחסי העבודה באגודה. יצוין, כי נכון ליום 31.12.2021 היחס בין עלות השכר של בעלי התפקיד המרכזי באגודה לבין השכר הממוצע של יתר עובדי האגודה הינו בטווח של 2 עד 6.2, והיחס בין עלות השכר של בעלי התפקיד המרכזי באגודה לבין השכר החציוני של יתר עובדי האגודה לאותו מועד הינו בטווח של 2.3 עד 7.3.

(ז) בחינת היחס בין תנאי הכהונה וההעסקה של בעלי תפקיד מרכזי לתגמול יתר עובדי האגודה, ובפרט היחס לשכר הממוצע והחציוני של העובדים למועד אישור המדיניות, בשים לב להשפעת יחסים אלה על יחסי העבודה באגודה. יצוין, כי היחס בין עלות השכר של בעלי התפקיד המרכזי באגודה לבין השכר הממוצע של יתר עובדי האגודה נכון ליום 31.12.2020 הינו בטווח של 1.5 עד 8.5 וכי היחס בין עלות השכר של בעלי התפקיד המרכזי באגודה לבין השכר החציוני של יתר עובדי האגודה לאותו מועד הינו בטווח של 1.7 עד 9.5.

14.6.4.2. רכיב קבוע

(א) שכר הבסיס של בעלי תפקיד מרכזי באגודה ייקבע במהלך המשא ומתן להעסקתם באגודה, על פי הפרמטרים המפורטים [בסעיף 14.1](#) לעיל, ויהיה כפוף לאישורים הנדרשים על פי דין.

(ב) האורגנים המוסמכים רשאים לעדכן מעת לעת את תנאי השכר של בעלי התפקיד המרכזי בהתאם לפרמטרים המפורטים לעיל, להוראות מדיניות התגמול ולהוראות הדין הרלוונטיות.

14.6.4.3. רכיב משתנה

(א) ככל שוועדת התגמול והוועד המנהל ימצאו לנכון, בעלי תפקיד מרכזי באגודה (למעט יו"ר הוועד המנהל) יהיו זכאים לתגמול משתנה במזומן ("בונוס"). הזכאות לבונוס תיקבע בהתאם לקריטריונים כמותיים מדידים וקריטריונים איכותיים שאינם ניתנים למדידה.

(ב) הוועד המנהל יהיה רשאי, לפי שיקול דעתו, להפחית או לבטל את סכום הבונוס לו יהיה זכאי בעל תפקיד מרכזי, בהתקיים נסיבות המצדיקות הפחתה או ביטול כאמור ובין היתר בנסיבות הבאות: (א) לצורך שמירה על יציבות האגודה ועל איתנות הונה העצמי, (ב) אי עמידת האגודה ביעדיה, (ג) ביצועים שליליים של האגודה.

(ג) הזכאות לבונוס תיקבע בהתאם לקריטריונים מדידים. משקלם של משתנים פיננסיים, משתני שוק ומשתנים חשבונאיים יהיה גבוה מ-50% מסך הרכיב המשתנה. על אף האמור, ניתן לקבוע כי הזכאות לבונוס תכלול מרכיב של שיקול דעת, בהתחשב בטיב

עבודתו ותרומתו של בעל התפקיד המרכזי, ובלבד שסכומו של מרכיב זה לא יעלה על 3 משכורות חודשיות בשנה.

(ד) מדי שנה תיבחן העמידה בקריטריונים שנקבעו ביחס לכל אחד מבעלי התפקיד המרכזי לצורך קביעת הזכאות לבונוס השנתי.

(ה) הסיכונים המהותיים להם חשופה האגודה הינם סיכוני שוק, סיכוני אשראי, סיכוני A.L.M, סיכונים תפעוליים, סיכונים ביטוחיים וסיכוני אבטחת מידע, כמפורט בהרחבה בדוחותיה הכספיים של האגודה. שיעורי הבונוסים לבעלי תפקיד מרכזי באגודה וליתר עובדי האגודה נקבעו בהתאם לכך, ועל מנת להתמודד נכונה עם הסיכונים האמורים, תוך שעצם הזכאות מותנית בתנאי סף שנקבעו במדיניות התגמול.

(ו) במדיניות התגמול נקבע כי לאחר קביעת היקף הבונוס בגין שנה מסוימת, 50% מהבונוס ישולם באופן מיידי, ולגבי היתרה יחול הסדר דחייה כדלקמן: 50% מהיקף הבונוס ישולם בשלושה תשלומים שנתיים עוקבים שהראשון שבהם בתום השנה לאחר מועד קביעת הבונוס. למרות האמור, האגודה רשאית שלא לדחות תשלום של רכיב משתנה שהוענק לבעל תפקיד מרכזי בשנה קלנדרית מסוימת, ובלבד שסך הגמול בגין אותה שנה אינו עולה על התקרה לתשלום וסך הרכיב המשתנה אינו עולה על 40% מהרכיב הקבוע באותה שנה. לעניין זה, "תקרה לתשלום" - כהגדרתה בסעיף 32(17) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש]. סיום העסקה לא יביא לתשלום מוקדם של רכיבי תגמול שנדחו.

(ז) במדיניות התגמול נקבע הסדר השבה לפיו בעל תפקיד מרכזי יידרש, כחלק מתנאי כהונתו והעסקתו, להשיב לאגודה תשלומים ששולמו ו/או ישתלמו לו כבונוס לשנה מסוימת, אם גובה הבונוס הנו מעל ל- 2 משכורות ואם עד תום 5 שנים עוקבות ממועד תשלום הבונוס התקיים אחד מאלה: (א) הבונוס שולם על בסיס נתונים שהתברר בדיעבד כמוטעים והוצגו מחדש בדוחות הכספיים של האגודה, שנתיים או רבעוניים; (ב) הבונוס שולם בהתחשב ברמת סיכון שהתברר כי לא שיקפה באופן מהותי את החשיפה בפועל של האגודה; (ג) ועדת התגמול קבעה כי בעל תפקיד מרכזי היה שותף להתנהגות שגרמה נזק חריג לאגודה, לרבות הונאה או פעילות לא חוקית אחרת, הפרת חובת אמונים, הפרה מכוונת או התעלמות ברשלנות חמורה ממדיניות האגודה, כלליה ונהליה.

14.6.4.4. תנאי פרישה

(א) במדיניות התגמול נקבעו תנאי הפרישה המקסימליים להם זכאים בעלי תפקיד מרכזי באגודה.

(ב) כמו כן, נקבע כי בכפוף לאישור מנכ"ל האגודה, שיינתן במקרים חריגים ובשים לב לותק העובד ולתפקידו, בעת סיום יחסי עובד מעביד, עובד יכול ויהיה זכאי למענק פרישה שסכומו לא יעלה על 3 משכורות קבועות, ובכל מקרה לא יעלה על 120,000 ש"ח.

14.6.4.5. מענקים מיוחדים

(א) הוועד המנהל וועדת התגמול יהיו רשאים להחליט, מעת לעת, על מתן מענק חד פעמי, בנסיבות מיוחדות, לבעל תפקיד מרכזי, וזאת, בין היתר, בגין השקעת מאמצים מיוחדים ויוצאי דופן מצד בעל התפקיד המרכזי, פרויקטים מיוחדים, הצלחות יוצאות מגדר הרגיל וכיו"ב (להלן: "מענק מיוחד").

(ב) מענק מיוחד לא יעלה על משכורת אחת לעובד (שהוא בעל תפקיד מרכזי) בשנה קלנדרית והענקתו תהא כפופה להוראות כל דין. במקרה שמענק מיוחד כאמור יינתן בדיעבד, בלי שנקבעו יעדים מראש לצורך תשלומו, הרי ששכום המענק המיוחד יבוא במקום כל חלק ברכיב הבונוס השנתי לו יהיה זכאי אותו בעל תפקיד מרכזי ואשר אופן קביעתו מצוי בשיקול דעת (כגון הערכת מנכ"ל).

(ג) מענק מיוחד שישולם לבעל תפקיד מרכזי, ככל שישולם, ישולם לו במזומן, ובנוסף לבונוס השנתי, למעט החריג האמור בסעיף 3.4.2 לעיל.

(ד) בכפוף להוראות כל דין, המענק המיוחד יהיה כפוף להוראות הקבועות במדיניות התגמול בנוגע ליחס בין רכיב קבוע לרכיב משתנה, ולהסדרי התשלום שנקבעו לגביו, לרבות הסדר דחייה והסדר השבה.

14.6.4.6 מענק שימור / מענק חתימה

האגודה רשאית ליתן לכל עובד (לרבות בעל תפקיד מרכזי) מענק חתימה ו/או מענק שימור והכל בהתאם להוראות מדיניות התגמול ובכפוף להוראות כל דין.

14.6.5 עיקרי שינויים שבוצעו במדיניות התגמול מיום 31.3.2020 ועד ליום 31.3.2022

14.6.5.1 עודכנה ההגדרה של "בעל תפקיד מרכזי" ו"פונקציות בקרה".

14.6.5.2 נקבע כי עובדי יחידת האקטואריה שאינם בעלי תפקיד מרכזי יהיו זכאים לבונוס בהתאם לתנאים המפורטים במדיניות התגמול.

14.6.5.3 עדכנו תקרות שכר חודשי תוך שההתייחסות היא להיקף השכר ברוטו ולא לעלות השכר, ופורטו ההטבות והתנאים הנלווים להם יכולה להיות זכאות.

14.6.6 הצהרה בדבר מדיניות התגמול של האגודה לשנת 2020 פורסמה בחודש מרס, 2020 באתר האינטרנט

של האגודה, בכתובת: www.bth.co.il.

15. שיוק והפצה

15.1 מערך הסוכנים של האגודה - כללי

האגודה משווקת את פוליסות הביטוח שלה באופן ישיר, באמצעות ביטוח חקלאי סוכנות לביטוח ובאמצעות סוכנים. מרבית הפוליסות המשווקות למגזר הקיבוצי, בענפי הביטוח הכללי מתחדשות ב-1 בינואר, למעט פוליסות ביטוח מכוניות חקלאיות המתחדשות ב-1 באפריל ולמעט פוליסות ביטוח רכב ודירה פרטיות למגזר הקיבוצי אשר מתחדשות לכל אורך השנה. סוכנות ביטוח חקלאי והסוכנים

אינם בלעדיים ועובדים גם עם חברות ביטוח נוספות. סוכני האגודה פועלים לפי תעריפים והנחיות חיתום שהאגודה מפיצה מפעם לפעם בענפי הביטוח השונים.

15.2. עמלות

15.2.1. סוכנות ביטוח חקלאי

סוכנות ביטוח חקלאי משווקת את פוליסות הביטוח של האגודה ללקוחות פרטיים בעיקר חברי קיבוץ. בתמורה לשירותי השיווק וההפצה של פוליסות הביטוח כאמור לעיל, משלמת האגודה לסוכנות ביטוח חקלאי עמלה שנתית. אשתקד, שימשה סוכנות ביטוח חקלאי כערוץ הפצה גם לקיבוצים ומפעליהם אשר היוו כ-50% מדמי הביטוח של האגודה. בשנת 2021 מרבית ההפצה לקיבוצים נעשית בתוך האגודה.

נכון ל-31 בדצמבר 2021 שילמה האגודה לסוכנות הביטוח וסוכנויות הבנות שלה עמלה בסך של כ- 8,263 אלפי ש"ח כולל מס ערך מוסף (אשתקד – 8,736 אלפי ש"ח).

15.2.2. סוכנים

בעבור שירותי התיווך של הסוכנים משולמות עמלות בשיעורים משתנים, כאשר שיעור העמלה נקבע בחלקו על-פי המוצר ובחלקו מותנה בהיקף התפוקה של הסוכן.

להלן נתונים לגבי התפלגות העמלות לפי ענפי פעילות:

2019	2020	2021	ענף פעילות
7.0%	7.0%	7.0%	רכב חובה
17.5%	17.5%	17.5%	רכב רכוש
14.6%	14.6%	14.6%	ענפי רכוש ואחרים
13%	12.7%	-	ענפי חבויות
50%	-	-	ביטוח חיים – ריסק מפרמיה משוננת (כולל עמלת היקף ונפרעים)

16. ספקים ונותני שירותים

האגודה רוכשת מעת לעת שירותים מספקים חיצוניים לצורך פעילותה השוטפת.

16.1. בתחום שירותי המחשב בשנת 2020 התקשרה האגודה עם ספק מהותי, פריורטי, להחלפת מערכת הכספים במערכת חדשה. הטמעת המערכת נעשית בימים אלו.

כמו כן לאגודה הסכם עם ספק מהותי נוסף, קומטק בע"מ, וכן עם מספר ספקים המתמחים בתחומים שונים כמו מד-1 לאחסון המחשב המרכזי. הפסקת מתן שירותים על-ידי מי מהם תהא כרוכה בהשקעת משאבים מצד האגודה עד להתקשרות עם ספק חלופי.

16.2. התקשרות לענין המסלקה הפנסיונית – החל מיום ה' 1 לנובמבר, 2015 האגודה החלה להעביר נתונים למסלקה הפנסיונית בהתאם להוראות הממונה על הביטוח.

16.3. האגודה התקשרה עם שמאים וחוקרים מומחים המסייעים לה בסילוק התביעות.

16.4. התקשרויות עם מוסכים - לאגודה הסכמים עם כ- 100 מוסכי פחחות וצבע בפריסה ארצית, לפיהם, מבוטחים הפונים לצורך ביצוע תיקון כלי-רכב שנפגעו בתאונות, מקבלים מהמוסך שירות ברמה גבוהה כפי שנקבע בהסכם. כנגד ביצוע התיקונים במוסך, משלמת האגודה, במישרין למוסך, את עלות התיקון כפי שאושרה על-ידי שמאי מטעמה. במסגרת ההסכמים מוענקת אפשרות למבוטח לקבל רכב חלופי עד מועד גמר תיקון רכבו. מטרת ההסכמים היא שיפור רמת השירות אשר האגודה נותנת ללקוחותיה, תוך הוזלת עלויות התיקון בהן נושאת האגודה. האגודה אינה מחייבת מבוטח שנפגע בתאונה למסור את כלי הרכב למוסך הקשור עמה בהסכם, אלא מעמידה אפשרות זו בפניו לבחירתו הבלעדית. מבוטח הבוחר לתקן את הרכב במוסך הסדר, נהנה גם מהקטנת סכום ההשתתפות העצמית.

16.5. האגודה התקשרה בהסכמים עם נותני שירותים שונים לפיהם מבוטח אשר הפוליסה שלו הורחבה כדי לכלול את סוג השירות הרלוונטי, יקבל שירות בהתאם לכתב השירות שניתן לו. הסכמים כאלה נחתמו עם חברות למתן שירותי גרירה לרכב, רכב חלופי, למתן שירותי תיקון שבר שמשות ברכב, ולמתן שירותי רדיו חלופי ועוד. בנוסף, לאגודה הסכמים עם קניינים לקניית כלי-רכב לאחר תאונות וכלי-רכב שנמצאו לאחר גניבה. לעניין נזקי צנרת האגודה התקשרה עם ספק להסדרת שירותי מוקד להזמנת שרברבי חברה.

17. רכוש קבוע

17.1. משרדיה הראשיים של האגודה ממוקמים במבנה הנמצא ברחוב החשמונאים 91-95 בתל אביב בשטח של כ-2,200 מ"ר. החל מחודש יולי 2015 האגודה שוכרת את המשרדים מאגודת האחות (לאחר העברת נכס הנדל"ן לאגודה האחות במסגרת השינוי המבני, כמפורט לעיל). כמו כן שוכרת האגודה שטחי משרד נוספים.

17.2. האגודה משתמשת בתוכנות מחשב בתחום ביטוח כללי, לרבות תוכנות עבודה עם סוכנים ותוכנות ניהול ודיווחים המכילות את כל פרטי הפעילות של האגודה הן לצורך הפעילות התפעולית השוטפת, הן לצורכי דיווח והן לצורכי ניתוחים סטטיסטיים. האגודה שמה לה למטרה להביא את מערכות המחשוב שלה לקדמת הטכנולוגיה לצורך הטמעת שיטות ניהול מתקדמות, ייעול תהליכים פנימיים באגודה, שיפור מערך השירות ללקוחות ואבטחת מידע מתקדמת וזאת באמצעות מימוש טכנולוגיות קיימות והתאמת טכנולוגיות ספציפיות לאגודה. לצורך מימוש היעדים הנ"ל השקיעה האגודה סך של כ- 5 מיליון ש"ח בשנת 2021 ועתידה להשקיע סכום של כ- 5 מיליון ש"ח נוספים בשנת 2022.

17.3. למידע נוסף בדבר הרכוש הקבוע של האגודה, ראה באורים 5 ו-7 לדוחות הכספיים.

18. עונתיות

18.1. מרבית הפוליסות של הקיבוצים (מהן נובעות עיקר הכנסות האגודה) מתחדשות במהלך הרבעון הראשון של השנה הקלנדארית. עונתיות זו נובעת ממועדי חידוש חוזים של פוליסות קיימות.

18.2. להלן התפלגות סכומי הפרמיות (ברוטו) בענף הביטוח הכללי, לפי רבעונים, בשנים 2019, 2020 ו- 2021 (באלפי ש"ח ובאחוזים):

2019		2020		2021		
באחוזים	באלפי ש"ח	באחוזים	באלפי ש"ח	באחוזים	באלפי ש"ח	
49.9%	230,167	49.4%	230,167	43.7%	216,495	רבעון ראשון
18.5%	85,203	17.0%	79,265	20.0%	99,305	רבעון שני
18.5%	85,147	18.2%	84,540	18.7%	92,428	רבעון שלישי
13.1%	61,065	15.4%	71,793	17.6%	88,105	רבעון רביעי
100%	461,582	100.0%	465,765	100.0%	496,333	סה"כ

יצוין, כי בביטוח כללי קיים מנגנון "עתודה לסיכונים שטרם חלפו", אשר מווסת את ההשפעה של עונתיות המחזור על הרווח.

18.3. להלן התפלגות סכומי הפרמיות שהורווחו (ברוטו) בענף ביטוח החיים, לפי רבעונים, בשלוש השנים האחרונות (באלפי ש"ח ובאחוזים):

2019		2020		2021		
באחוזים	באלפי ש"ח	באחוזים	באלפי ש"ח	באחוזים	באלפי ש"ח	
23.5%	614	-	-	-	-	רבעון ראשון
24.8%	648	-	-	-	-	רבעון שני
25.7%	670	-	-	-	-	רבעון שלישי
26%	676	-	-	-	-	רבעון רביעי
100%	2,608	-	-	-	-	סה"כ

18.4. ככלל, לא קיימת עונתיות לעניין תביעות. עם זאת, שיטפונות סביב עונת החורף מהווה גורם עונתי העלול להגדיל את היקף התביעות בעונה זו.

19. נכסים לא מוחשיים

19.1. קניין רוחני

האגודה משתמשת לצורך פעילותה בתוכנות בבעלותה ו/או שנרכשו רישיונות לשימוש בהן.

לאגודה דומיין באינטרנט.

בידי האגודה רישיונות ו/או היתרים לפעול כמבטח, כמתחייב על פי כל דין.

19.2. מאגרי מידע

האגודה מנהלת מספר מאגרי מידע, במסגרתם נשמרים נתונים שונים המשמשים את האגודה בפעילותה. האגודה פועלת באופן שוטף לרישום כל מאגרי המידע שברשותה במרשמי רשם מאגרי המידע בהתאם להוראות הדין.

19.3. לפירוט נוסף בדבר נכסים לא מוחשיים של האגודה, ראה באור 5 בדוחות הכספיים.

20. גורמי סיכון

20.1. כללי

20.1.1. לאגודה השקעות בניירות ערך בסכומים ניכרים, ובעקבות כך מושפעות תוצאות פעילותה מתנודות בשוקי ההון בארץ. האגודה מאמצת מדיניות שמרנית באשר לניהול השקעותיה.

20.1.2. האגודה כפופה להוראות חוק הפיקוח לתקנות והצווים שהוצאו על-פיו, להנחיות המוצאות על-ידי הממונה על הביטוח מפעם לפעם המתייחסות לאופן חישוב עתודות ביטוח, הפרשה לתביעות תלויות ודרכי השקעה, להסדרים תחיקתיים אחרים במשק, יש בהן כדי להשפיע על תוצאות פעילותה של האגודה.

20.1.3. האגודה מבטחת חלק מעסקיה בביטוח משנה, שכולו נעשה באמצעות מבטחי משנה יציבים בחו"ל. בענפים מסוימים למבטחי המשנה יכולת השפעה ניכרת על קיבולת הביטוח, תנאי הביטוח ועל התעריפים של האגודה.

20.1.4. תקדימים משפטיים הנוגעים לתשלום תביעות, תביעות ייצוגיות וכיו"ב, יש בהם כדי להשפיע על התוצאות העסקיות של האגודה.

20.1.5. האגודה מוכרת פוליסות ביטוח המכסות סיכונים שונים וביניהם סיכוני חבויות וסיכוני רכוש. תמחור הפוליסות מבוסס, בין השאר, על ניסיון העבר ועל תחזיות מבוססות מודלים סטטיסטיים ואקטואריים ותעריפים של מבטחי משנה. שינויים בגורמי הסיכון האלה עשויים להשפיע על התוצאות העסקיות של האגודה.

20.1.6. עיקר עסקי האגודה מקורם במגזר הקיבוצי, תהליכים העוברים על התנועה הקיבוצית עשויים להשפיע על היקף העסקים ורווחיות האגודה.

- 20.1.7. המצב המדיני והביטחוני של מדינת ישראל משפיע על מצב המאקרו כלכלי של המשק הישראלי ועל מצב שוק ההון. נוסף על הסדרים מדיניים וביטחוניים שונים עשויה להיות השפעה על רווחיות האגודה בעיקר בתחום ביטוח כללי.
- 20.1.8. ענף הביטוח בישראל הוא ענף תחרותי, כאשר התחרות מתקיימת בין חברות הביטוח המוכרות מוצרים דומים.
- 20.2. להלן תאור תמציתי של הסיכונים העיקריים אליהם חשופה האגודה:
- 20.2.1. **סיכון שוק** - הסיכון לירידת ערך הנכסים וההתחייבויות של האגודה כתוצאה משינויים בפעילות השוק:
- (1) **סיכון ריבית** - עלייה בשיעורי הריבית תגרום להפסדים בתיק כתוצאה מירידת מחירי האג"ח המוחזקים על-ידי האגודה.
- (2) **סיכונים מטבע** - שינויים בשערי החליפין ישפיעו הן על מחירי הנכסים נקובי המט"ח הכלולים בתיק ההשקעות של האגודה והן על ההתחייבויות הביטוחיות לרבות הפעילות מול מבטחי משנה.
- (3) **סיכון שערי מניות** - האגודה חשופה לירידה בשווי תיק ההשקעות כתוצאה מירידת ערך ניירות הערך (מקומיים או זרים) המוחזקים על ידה.
- (4) **סיכון אינפלציה** - ההפסד הנגרם עקב שחיקת ערך נכסי האגודה שאינם צמודים למדד המחירים לצרכן.
- 20.2.2. **סיכון אשראי** - הוא הסיכון שנובע כתוצאה מאי-מילוי התחייבויותיו של הצד הנגדי לעסקה כתוצאה מחדלות פירעון. במסגרת זו חשופה האגודה להפסדים כתוצאה מחדלות פירעון או ירידת דירוג האשראי של מבטחי המשנה ושל בעלי האג"ח אותן היא מחזיקה.
- 20.2.3. **סיכון ALM** - האגודה חשופה לסיכון שנובע מחוסר התאמה בין ההתחייבויות הביטוחיות לנכסים שמוחזקים כנגדן (עיתוי, היקף, שווי).
- 20.2.4. **סיכון תפעולי** - הסיכון הנובע מכישלון מערכות פנימיות, אנשים (הונאות, טעויות אנוש) ונזקים החיצוניים לחברה (רעידת אדמה). כמו כן, כמבטחת של קבוצה קטנה של לקוחות גדולים, האגודה חשופה לסיכונים תחרותיים ומתחרים.
- 20.2.5. **סיכונים ביטוחיים** - תמחור והערכת התחייבויות ביטוחיות שגוי: טעות במודל התמחור (model risk) ו/או בפרמטרים והתפלגויות הסתברותיות מוטות (parameter risk), חיתום לקוי, אירועי קטסטרופה וכו'.
- 20.2.6. **אבטחת מידע** - פגיעה פיזית או לוגית במחשבי האגודה עלולה להסב נזקים כבדים. כיום, מוגנת רשת המחשבים של האגודה באמצעים שונים ומגוונים כגון: Anti-virus, Firewall ועוד. נוסף על כך, הגישה למערכות המידע השונות ניתנת בתהליך מסודר של בקשת הרשאות.

20.2.7. **סיכון רגולציה וחקיקה** - הסיכון הנובע משינויים ברצולציה ובחקיקה אשר ישפיעו על תוצאות האגודה ועל ההון העצמי שלה.

גורמי הסיכון			השפעת גורמי הסיכון
קטנה	בינונית	גדולה	
סיכונים שוק			
	✓		סיכון ריבית
✓			סיכונים מטבע
		✓	סיכון מחירי מניות
✓			סיכון אינפלציה
סיכונים אשראי			
		✓	סיכון אשראי (מבטחי משנה)
	✓		סיכון אשראי (אג"ח)
סיכונים ביטוח ו ALM			
		✓	סיכונים אקטוארים
		✓	אירועי קטסטרופה
	✓		חיתום לקוי
		✓	סיכונים תפעוליים
		✓	אבטחת מידע
		✓	סיכון רגולציה וחקיקה

20.3. לפירוט נוסף ראה באור 30 לדוחות הכספיים בעניין ניהול הסיכונים באגודה.

21. **הסכמים מהותיים והסכמי שיתוף פעולה**

מתווה סליקה "קל כבד" - איגוד חברות הביטוח מפעיל מערכת סליקה שנועדה, בין השאר, להעביר תשלומים באופן ממוכן בין מבטחי רכב בביטוח רכב חובה בהתאם לחוק נפגעי תאונות דרכים (הסדרים לחלוקת נטל הפיצויים בין המבטחים) התשס"א-2001. להסדר זה ניתן פטור בתנאים מאישור הסדר כובל על-ידי הממונה על ההגבלים העסקיים. בספטמבר 2010 אישרה הממונה על ההגבלים העסקיים פטור חדש בתנאים מאישור הסדר כובל. תוקפו של הפטור הוא לחמש שנים עד ספטמבר 2015. נכון למועד זה, עדיין קיים הפטור.

חלק רביעי - היבטי ממשל תאגידי

22. דירקטורים חיצוניים

לשינויים שחלו בתקופת הדו"ח בזהות הדירקטורים החיצוניים המכהנים באגודה, לרשימת חברי הוועד החיצוניים (דח"צים) ולפרטים בדבר השכלתם, ניסיונם וכישוריהם, ראו סעיף 12 בחלק ד' - פרטים נוספים על התאגיד.

23. גילוי בדבר המבקר הפנימי בתאגיד

23.1. פרטי המבקר הפנימי

שם המבקר: גלי גנה, רו"ח.

תאריך תחילת כהונה: מאי 2005.

המבקר הפנימי אינו עובד האגודה. למבקר וצוותו ניסיון רב שנים בתחום הביקורת הפנימית וביקורת חקירתית בענפי הביטוח, שוק ההון, ניהול סיכונים והמחשוב וידע נרחב בחשבונאות ומשפט.

23.2. תכנית עבודה

תכנית עבודת הביקורת הפנימית של האגודה נתמכת בסקר סיכונים לקביעת יעדי ביקורת, על בסיסו נקבעה תכנית עבודה רב שנתית. בשנת 2019 בוצע סקר מעודכן ונקבעה תכנית העבודה הרב שנתית לתקופה של 4 שנים. תכנית העבודה השנתית אושרה על-ידי וועדת הביקורת. תכנית העבודה הרב שנתית מתעדכנת בהתאם למסקנות מהשנה שחלפה זאת לאור המלצות ההנהלה והמבקר הפנימי, ולאחר התייעצות עם גורמים שונים באגודה. תכנית הביקורת כוללת סקירה וביקורת פנימית של פעילות חברת בת בה לא מונה מבקר פנימי.

23.3. היקף העסקה

בשנת 2021 ערך המבקר וצוותו ביקורת בהתאם לתכנית הביקורת שאושרה בהיקף של כ-2,400 שעות. בידי ההנהלה אפשרות להרחבת ההיקף בהתאם לנסיבות.

23.4. תגמול

התגמול למערך הביקורת הפנימית הוא בשכר המשולם בהתאם לשעות העבודה. עלות מערך הביקורת הפנימית הסתכמה בשנת 2021 בסכום של כ-300,000 ש"ח בצירוף מע"מ. לדעת הוועד המנהל, לתגמול המבקר הפנימי אין כל השפעה על שיקול דעתו המקצועית.

24. גילוי בדבר רואה-חשבון מבקר

24.1. שם המשרד המבקר: קוסט, פורר, גבאי את קסירר (Ernst & Young)

24.2. שם השותף המטפל: רו"ח יאיר קופל

24.3. תאריך תחילת כהונתו: 1 בינואר 2017

השכר הכולל לו זכאי המבקר, הקשור לשנת הדיווח האחרונה והקשור לשנה שקדמה לה, בנפרד, לפי החלוקה כלהלן (באלפי ש"ח)

<u>31.12.2020</u>	<u>31.12.2021</u>	
470	519	שכר בגין שירותי ביקורת (*)
<u>90</u>	<u>305</u>	שכר בגין שירותים אחרים
<u>560</u>	<u>824</u>	סך הכול (בלי מע"מ)

(*) הביקורת כוללת ביקורת סולבנסי (כולל אשתקד).

25. אחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על דיווח כספי ("SOX 404")

מתוקף הנחיות רשות הפיקוח וחוזריה מישמת האגודה את דרישות סעיף 404 של ה-Sox Act (להלן "הוראות ה-SOX") וכולל בחינה של תהליכי עבודה וביקורת פנמיות של הגוף המוסדי. הנהלת האגודה מקיימת את הההליך הנדרש לצורך הערכת היעילות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, שכולל בחינה של תהליכי העבודה והבקורות הפנימיות באגודה. לדוחות הכספיים מצורפות הצהרות המנהלים בדבר נאותות הנתונים הכספיים המוצגים ובדבר קיומן ויעילותן של הבקורות הפנימיות ביחס לדוחות אלו.

הנהלת האגודה, בשיתוף המנכ"לית ומנהל הכספים, העריכו לתום תקופת דו"ח זה את היעילות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי בדו"ח הכספי. על בסיס הערכה זו הסיקו המנכ"ל ומנהל הכספים כי לתום תקופת הדו"ח הבקורות והנהלים לגבי הגילוי הם יעילים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח את המידע שנדרש לגלות בדו"ח השנתי, בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שנקבעו ע"י הממונה ובמועד שנקבע בהוראות אלו. בתקופת הדו"ח לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של האגודה על הדיווח הכספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של האגודה על הדיווח הכספי.

26. בקרה פנימית על דיווח כספי

הוועד המנהל הינו האורגן המופקד על אישור הדו"חות הכספיים. בסמכות ועדת הביקורת לדון ולהחליט בנושא נאותות הדו"חות הכספיים של האגודה ובכלל זה במדיניות החשבונאית, שלמות הגילוי וסקירת הבקורות הפנימיות של האגודה. את תפקידה של ועדת הביקורת אפשר שתבצע ועדת מאזן שתוקם לצורך זה, ובלבד שכל חברי ועדת המאזן יהיו בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית וכל הדירקטורים החיצוניים באגודה שהם בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית כאמור יהיו חברים בה. הוועד המנהל מינה ועדת מאזן אשר דנה בדו"חות הכספיים טרם הצגתם בישיבת הוועד המנהל. תפקיד הוועדה לדון בדו"חות הכספיים של האגודה,

נאותות הדו"חות, סוגיות חשבונאיות מיוחדות וכן להמליץ לוועד המנהל של האגודה בדבר אישור הדו"חות הכספיים. בוועדה מכהנים 3 חברים: יו"ר הוועדה הגב' צילה דסקל (דח"צ, מר ראובן אביטל (דח"צ) ויו"ר הוועד המנהל מר דורון סט. מוזמנים לשיבות ועדת מאזן מנכ"לית האגודה, גב' פזית כהן חזות, המשנה למנכ"ל ומנהל הכספים רו"ח שמואל הרטשטיין, אקטוארית האגודה הגב' שירן מאור אלקיים ורואה החשבון החיצוני של האגודה, רו"ח יאיר קופל.

לצורך בחינת הדוחות הכספיים, נושאי המשרה באגודה פורשים בפני חברי ועדת המאזן את הממצאים העיקריים והאומדנים של הדוחות הכספיים וכן את אופן הטיפול החשבונאי הקשור בדיווח הכספי. בישיבת הוועד המנהל המתכנסת לצורך אישור הדו"חות הכספיים, מציגה יו"ר ועדת מאזן את הסוגיות העיקריות ועיקרי הדברים שעלו בישיבת המאזן את מסקנות ועדת המאזן.

ועדת המאזן התכנסה ביום 22 למרס, 2022, לצורך דיון בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2021 ואלה אושרו בישיבת הוועד המנהל ביום 24 למרס, 2022.

בתקופת הדו"ח המסתיימת ביום 31 בדצמבר 2021 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של האגודה על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של האגודה על הדיווח הכספי.

חלק ב - דו"ח הוועד המנהל, הצהרות המנהלים

תוכן העניינים

2	1. תיאור תמציתי אודות האגודה, סביבתה העסקית ותחומי פעילותה
4	2. מצבה הכספי של האגודה
10	3. תזרים מזומנים, נזילות ומימון
11	4. השפעת גורמים חיצוניים
12	5. יעדים ואסטרטגיה עסקית
15	6. הצהרות מנהלים
15	7. דו"ח הוועד המנהל וההנהלה בדבר הבקרה הפנימית על דיווח כספי

חלק ב – דו"ח הוועד המנהל

דו"ח הוועד המנהל על מצב ענייני האגודה לתקופה שהסתיימה ב-31 בדצמבר 2021 (להלן: "דו"ח הוועד המנהל") סוקר את השינויים העיקריים בפעילות האגודה בשנת 2021 (להלן: "תקופת הדו"ח"). דו"ח הוועד המנהל כולל מידע צופה פני עתיד. מידע צופה פני עתיד הינו מידע בלתי ודאי לגבי העתיד, המבוסס על מידע הקיים באגודה במועד הדו"ח וכולל את הערכות האגודה או כוונותיה, נכון למועד הדו"ח. התוצאות בפועל עלולות להיות שונות באופן מהותי מן התוצאות המוערכות או המשתמעות ממידע זה.

דו"ח הוועד המנהל הינו חלק בלתי נפרד מהדו"ח התקופתי לשנת 2021 (להלן: "הדו"ח התקופתי"), על כל חלקיו, ויש לקרוא את הדו"ח התקופתי כולו כמקשה אחת.

1. תיאור תמציתי של האגודה, סביבתה העסקית ותחומי פעילותה

1.1 כללי

ביטוח חקלאי אגודה שיתופית מרכזית בע"מ (להלן: "ביטוח חקלאי" או "האגודה") היא אגודה שיתופית אשר נרשמה בישראל ב-14 באפריל 1937 בשם "קופה לביטוח חקלאי הדדי אגודה שיתופית בע"מ". בשנת 1993 שינתה האגודה את שמה לשמה הנוכחי.

חברי האגודה הינם אחזקות ביטוח חקלאי וניהול סיכונים אגודה שיתופית חקלאית בע"מ (להלן: "אגודת האחזקות"), המחזיקה בכל יחידות ההשתתפות באגודה, למעט יחידת השתתפות אחת המוחזקת על ידי ניהול סיכונים אגודה שיתופית חקלאית בע"מ (להלן: "האגודה האחות"), בנאמנות עבור אגודת האחזקות. החברים באגודת האחזקות הינם כ-285 קיבוצים, מושבים שיתופיים ותאגידים אחרים ממגזר ההתיישבות. לפירוט נוסף בדבר האחזקות באגודה, ראה סעיף 7 בחלק ד' לדו"ח התקופתי- פרטים נוספים על התאגיד.

למבנה האחזקות של האגודה ראה סעיף 2 בחלק א' לדו"ח התקופתי - תיאור עסקי התאגיד.

1.2 תחומי פעילותה העיקריים של האגודה

האגודה פועלת בעיקר בתחום הביטוח הכללי, הכולל את ענפי ביטוח הרכב (רכב חובה ורכב רכוש), ענפי ביטוח חבויות, ענפי ביטוח רכוש אחר וביטוח ימי.

ביום 25.3.2015 לאחר שהתקבלו האישורים הנדרשים על פי דין לפעילות האגודה בענף ביטוח חיים (Risk), החלה האגודה את פעילותה בתחום פעילות זה. כמו כן, בחודש דצמבר, 2016, לאחר שהתקבלו האישורים הנדרשים לפעילות האגודה בענף ביטוח ריסק אגב משכנתא, החלה האגודה את פעילותה בתחום פעילות זה.

ביום 17 לדצמבר, 2019 התקשרה האגודה עם מנורה מבטחים ביטוח בע"מ (להלן: "מנורה") בהסכם למכירת כל פעילותה (זכויות והתחייבויות) של ביטוח חקלאי בתחום

ביטוח חיים - ריסק מוות (לרבות מוות מתאונה וריסק משכנתא) למנורה. לפרטים נוספים אודות המכירה ראה באור 1א' לדוח הכספי.

לפירוט נוסף אודות תחומי פעילותה של האגודה, ראה חלק שני לחלק א' בדו"ח התקופתי - תיאור עסקי התאגיד.

1.3 התפתחויות ואירועים מהותיים בתקופת הדו"ח

1.3.1 כללי

לשינויים מהותיים שאירעו במהלך תקופת הדו"ח, ראה סעיף 3 בחלק א' לדו"ח התקופתי - תיאור עסקי התאגיד.

1.3.2 הליכים משפטיים

א. לא קיימות תובענות ייצוגיות או בקשות לאישור תובענות כייצוגיות כנגד האגודה. לפרטים נוספים ראו באור 31 לדוחות הכספיים.

ב. לגבי התחייבויות תלויות בגין חברה כלולה, עתודות קרן פנסיה לשכירים ועצמאיים בע"מ החברה המנהלת ראה באורים 31 ג' לדוח הכספי.

1.3.3 מגבלות ופיקוח על עסקי האגודה

לעניין התפתחויות בחוקים, תקנות, חוזרים, טיוטת חוקים, תקנות וחוזרים עיקריים, שפורסמו על ידי הכנסת, הממשלה או המפקח על הביטוח, לפי העניין, ראה בחלק א' לדו"ח התקופתי - תיאור עסקי התאגיד, בחלק "מגבלות, חקיקה תקינה ואילוצים מיוחדים" עבור כל אחד מתחומי הפעילות, וכן בסעיף 11 בחלק א' – תיאור עסקי התאגיד, בדבר מגבלות ופיקוח החלים על פעילות האגודה.

1.4 מגמות, אירועים והתפתחויות בפעילות האגודה ובסביבתה

(א) תחומי פעילות העיקריים של האגודה ושינויים שחלו בהם

פרט למכירת תחום פעילות ביטוח חיים למנורה (ראה באור 1א' לדוח הכספי), לא חלו שינויים בתחומי פעילות האגודה בשנת הדוח. לפרטים בקשר עם תחומי הפעילות העיקריים של האגודה ראה חלק שני לפרק א' של הדוח התקופתי.

(ב) התפתחויות בסביבה העסקית והמאקרו כלכלית

התפשטות נגיף הקורונה - בהמשך לאמור בדוחות השנתיים לשנת 2020, בעקבות חיסוני הקורונה אשר הוצא לפועל על ידי מדינת ישראל בתחילת שנת 2021, חלה התאוששות במשק הישראלי וכן התפתחויות חיוביות בשווקים הפיננסיים. מבצע החיסונים שהחל בתחילת שנת 2021 הביא לירידה בשערי התחלואה ואפשר את פתיחת המשק כמעט ללא הגבלות מהותיות על הפעילות הכלכלית.

ראה [סעיף 6](#) בדבר אירועים מהותיים בשנת הדוח ולאחריה.

2. מצבה הכספית של האגודה

2.1 תיאור התפתחות המצב הכספי:

2.1.1 נכסים

- א. **סך כל הנכסים** של האגודה ליום 31 בדצמבר 2021 הסתכם בסכום של כ-2,080 מיליון ש"ח לעומת כ-1,939 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2020.
- ב. **פרמיה לגבייה** עלתה ליום 31 בדצמבר 2021 לסך של כ-85.6 מיליון ש"ח לעומת סך של כ-80 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2020. הגידול האמור מקורו מגידול בפוליסות לתקופה מעל שנה בחלק הקיבוצים בתפוקה וכן מגידול בפוליסות פרט קיבוצי.
- ג. **השקעות פיננסיות אחרות** ירדו ליום 31 בדצמבר 2021 לסך של כ-934 מיליון ש"ח לעומת כ-955 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2020. הקיטון האמור ברובו נובע מפדיונות באגרות חוב סחירות ושאינן סחירות ומפירעון הלוואה כנגד הגדלת חלק המניות והשקעות בנכסים פיננסיים אחרים (קרנות השקעה).
- ד. **מזומנים ושווה מזומנים** עלו ליום 31 בדצמבר 2021 לסך של כ-446.7 מיליון ש"ח לעומת כ-396 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2020. הגידול כאמור נובע ברובו מפדיונות ופירעונות של השקעות פיננסיות אחרות.

2.1.2 הון עצמי ודרישות הון

סך כל ההון של האגודה ליום 31 בדצמבר 2021 הסתכם בסכום של 583,894 אלפי ש"ח לעומת 554,169 אלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2020. הגידול נובע מהרווח לתקופה ולאחר חלוקת דיבידנד בסך של 40,000 אלפי ש"ח.

משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II

האגודה קיבלה, בחודש נובמבר 2018, את אישור הממונה על יישום הוראות חוזר סולבנסי ובו צוין כי החל מהדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2018 האגודה איננה נדרשת לעמוד בהוראות דרישות ההון משטר קודם.

נתונים אודות יחס כושר פירעון וסף הון (MCR) כמפורט להלן.

1. יחס כושר פירעון

ליום 31 בדצמבר 2019 מבוקר (**)	ליום 31 בדצמבר 2020 מבוקר (**)	
533,021	525,202	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון (באלפי ש"ח)
324,717	293,809	הון נדרש לכושר פירעון (באלפי ש"ח)
(*208,304)	(*231,393)	עודף ליום הדוח (באלפי ש"ח)
164.1%	178.8%	יחס כושר פירעון ליום הדוח (באחוזים)

2. סף הון (MCR)

ליום 31 בדצמבר 2019	ליום 31 בדצמבר 2019	
		אלפי ש"ח
79,829	74,829	סף הון (MCR)
533,021	525,202	הון עצמי לעניין סף הון (MCR)
(*) שינויים בהון העצמי שנכללו בתוצאות-		

ההון העצמי מוצג לאחר ניכוי דיבידנד שחולק לשנת 2019 בסך של 20,000 אלפי ש"ח ודיבידנד שחולק לשנת 2020 בסך של 40,000 אלפי ש"ח. לפרטים נוספים ראה באור 14 לדוחות הכספיים.

(**) החישוב נבדק על ידי רואי החשבון המבקרים של האגודה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי BEA-3400 – בדיקה של מידע כספי עתידי.

האגודה ביצעה חישוב פנימי ולא מבוקר או סקור של יחס כושר פירעון כלכלי ליום 30 ביוני 2021. בחישוב זה לא היה שינוי מהותי מהחישוב ליום 31 בדצמבר 2020.

לפרטים נוספים ראה דוח יחס כושר פירעון כלכלי באתר האינטרנט של האגודה בכתובת WWW.bth.co.il

2.1.3 התחייבויות

סך כל ההתחייבויות של האגודה נכון ליום 31 בדצמבר 2021 הסתכמו לסכום של כ- 1,496 מיליון ש"ח לעומת כ- 1,384 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2020. הגידול האמור מקורו בעיקר בגידול בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ובזכאים ויתרות זכות.

2.1.4 נתוני רווח והפסד (אלפי ש"ח)

31.12.19 - 1.1.19	31.12.20-1.1.20	31.12.21-1.1.21	נתוני רווח והפסד
463,936	456,175	472,461	פרמיות שהורווחו ברוטו
264,419	252,451	260,681	פרמיות שהורווחו בשייר
379,301	286,660	414,245	תשלומים ושינויים בגין חוזי ביטוח ברוטו
209,516	144,724	214,737	תשלומים ושינויים בגין חוזי ביטוח בשייר
68,270	24,570	75,393	הכנסות מהשקעות
71,261	59,636	69,773	סה"כ רווח כולל

2.2 ביטוח כללי

2.2.1 רווח (הפסד) בביטוח כללי לפי ענפים (במיליוני ש"ח)

12/19	12/20	12/21	ענף
13.0	18.1	(4.1)	רכב רכוש וטרקטורים
26.0	(0.3)	4.0	רכב חובה
19.6	12.4	31.6	ענפי אש, רכוש, הנדסי ואחרים
(12.1)	38.5	(6.3)	ענפי חבויות
46.5	68.7	25.2	סה"כ

2.2.2 מחזור הפרמיות של האגודה בביטוח כללי לפי ענפים (במיליוני ש"ח)

12.2019		12.2020		12.2021		ענף
שייר עצמי	ברוטו	שייר עצמי	ברוטו	שייר עצמי	ברוטו	
126.3	126.3	125.8	125.8	134.5	138.0	רכב רכוש וטרקטורים
19.7	72.9	44.6	73.8	47.2	82.3	רכב חובה
34.7	160.1	36.2	166.3	40.8	174.8	ענפי אש, רכוש, הנדסי ואחרים
77.8	102.3	50.2	99.9	48.9	101.2	ענפי חבויות
258.5	461.6	256.8	465.8	271.4	496.3	סה"כ

סך כל הפרמיות ברוטו בתקופת הדו"ח הסתכמו לכ- 496.3 מיליון ש"ח לעומת סכום של כ- 465.8 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. העלייה בפרמיות בענפים המתוארים להלן נובעת מגידול בלקוחות עסקיים קיבוציים, בגין הפרשי עיתוי של פוליסות הללו וכן עלייה בביטוח פרט בקיבוצים. הירידה בפרמיות בשייר בענפי החבויות נובעת מהגדלה של ביטוח משנה יחסי בענפים אילו לשיעור של כ 50%.

סקירת תוצאות פעילות במגזר ביטוח כללי, לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר:

ענף	2021	2020	2019
ביטוח רכב רכוש			
פרמיות שהורווחו בשייר	127.8	124.6	129.9
רווח/(הפסד) לפני מס	(4.1)	18.0	13.2
Loss Ratio			
ברוטו	79.8%	60.1%	66.6%
בשייר	79.6%	60.1%	66.6%
Loss Ratio Combined			
ברוטו	105.2%	86.0%	92.3%
בשייר	105.0%	86.0%	92.3%
ביטוח רכב חובה			
פרמיות שהורווחו בשייר	44.1	34.8	24.8
רווח (הפסד) לפני מס	4.0	(0.3)	26.0
Loss Ratio			
ברוטו	107.8%	78.1%	96.8%
בשייר	105.7%	108.1%	56.9%
Loss Ratio Combined			
ברוטו	123.4%	94.1%	112.4%
בשייר	109.9%	107.1%	44.8%
ענפי רכוש ואחרים			

<u>ענף</u>	<u>2021</u>	<u>2020</u>	<u>2019</u>
פרמיות שהורווחו בשייר	39.7	33.9	34.8
רווח (הפסד) לפני מס	31.5	12.4	19.7
Loss Ratio			
ברוטו	50.4%	74.2%	53.2%
בשייר	20.7%	57.1%	42.8%
Loss Ratio Combined			
ברוטו	67.4%	90.0%	68.9%
בשייר	28.2%	64.0%	49.7%
<u>ענפי חבויות אחרים</u>			
פרמיות שהורווחו בשייר	49.0	59.2	74.9
רווח (הפסד) לפני מס	(6.4)	38.4	(12.0)
Loss Ratio			
ברוטו	143.5%	39.8%	136.5%
בשייר	118.4%	30.6%	125.4%
Loss Ratio Combined			
ברוטו	159%	56.8%	153.3%
בשייר	145.9%	64.4%	145.4%

2.3.1 ביטוח רכב רכוש וטרקטורים

סך כל מחזור הפרמיות ברוטו בתקופת הדו"ח הסתכמו לסך של כ- 138 מיליון ש"ח לעומת כ- 125.8 מיליון ש"ח לשנה המקבילה אשתקד. ההפסד לפני מס בתקופת הדו"ח הסתכם לסך של כ- 4.1 מיליון ש"ח לעומת רווח של 18 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. המעבר להפסד מרווח נובע בעיקר מעלייה בשכיחות התביעות כתוצאה מפתיחת השוק אגב התמתנות במגיפת הקורונה, מעלייה במחירי החלפים שהשפיעה לרעה על התביעה הממוצעת וממחירי פרמיות נמוכות עקב התחרות העזה בשוק ביטוח הרכב. (ראה [סעיף 4](#) להלן).

2.3.3 רכב חובה

סך כל מחזור הפרמיות ברוטו בתקופת הדו"ח הסתכמו לסכום של כ- 82.3 מיליוני ש"ח לעומת כ- 73.8 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. העלייה בפרמיות נובעת בעיקר מגידול המכירות במגזר הפרט הקיבוצי. הרווח לפני מס בתקופת הדו"ח הסתכם לסכום של כ- 4.0 מיליוני ש"ח לעומת הפסד של כ- 0.3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. המעבר לרווח מהפסד נובע בעיקר מגידול בהכנסות מהשקעות (גידול של כ- 6.6 מיליוני ש"ח).

2.3.4 ענפי אש רכוש, הנדסי וענפים אחרים

סך כל מחזור הפרמיות ברוטו בתקופת הדו"ח הסתכמו לסכום של כ- 174.7 מיליוני ש"ח לעומת כ- 166.2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול בפרמיה נבע בעיקר מעלייה של מספר לקוחות פרט בקיבוץ בענף דירות ומהפרשי עיתוי של חידוש פוליסות קיבוציים. הרווח לפני מס בתקופת הדו"ח הסתכם לסכום של כ- 31.5 מיליוני ש"ח לעומת רווח של כ- 12.4 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול ברווח נובע בעיקר מהטבה בתביעות לעומת אשתקד שסבלה מנזקי סערה ומעלייה בעמלות משנה בסך של כ- 3 מיליוני ש"ח.

2.3.5 ענפי חבויות

סך כל מחזור הפרמיות ברוטו בתקופת הדו"ח הסתכמו לסכום של כ- 101.2 מיליוני ש"ח לעומת כ- 99.9 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הפרמיות בשייר הסתכמו בתקופת הדוח בסכום של כ- 48.9 מיליוני ש"ח לעומת סך של כ- 50.2 מיליוני ש"ח אשתקד. הירידה בפרמיה בשייר נובעת מעלייה בחוזה ביטוח משנה יחסי לשיעור של כ- 50% לעומת כ- 40% אשתקד. ההפסד לפני מס בתקופת הדו"ח הסתכם לסכום של כ- 6.4 מיליוני ש"ח לעומת רווח של כ- 38.5 אלפי ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. המעבר להפסד מרווח נבע בעיקר מהתפתחות לרעה של תביעות ישנות וכן אשתקד ביטול של ההפרשה בגין הפסיקה על היוון ריבית קצבאות (וינוגרד) בסך של כ- 11.1 מיליוני ש"ח בשייר. המעבר להפסד הינו לאחר גידול בהכנסות מהשקעות בסך 11.7 מיליוני ש"ח לעומת אשתקד.

2.4.1 **מידע כללי על תחום הפעילות**

25 למרס, 2015 קיבלה האגודה אישור הממונה על הביטוח לפעול בענף ביטוח חיים ריסק בלבד. במהלך חודש יוני, 2015 החלה האגודה לשווק פוליסות ביטוח חיים ריסק. החל מהדוחות הכספיים ליום 31 במרס, 2016 מציגה האגודה נתוני ענף זה.

ביום 17 לדצמבר, 2019 התקשרה האגודה עם מנורה מבטחים ביטוח בע"מ (להלן: "מנורה") בהסכם למכירת כל פעילותה (זכויות והתחייבויות) של ביטוח חקלאי בתחום ביטוח חיים - ריסק מוות (לרבות מוות מתאונה וריסק משכנתא) למנורה. לפרטים נוספים אודות המכירה ראה באור 1 א' לדוחות הכספיים.

2.4.2 **רווח (הפסד) בביטוח חיים (במיליוני ש"ח)**

12/19	12/20	12/21 (*)	
(2.4)	(1.0)	-	ריסק

(*) הפסד מפעילות מופסקת ראה באור 29 לדוח הכספי.

2.3.3 **פרמיות של האגודה בביטוח חיים (באלפי ש"ח)**

12.2019		12.2020		12.2021		
שייר עצמי	ברוטו	שייר עצמי	ברוטו	שייר עצמי	ברוטו	
990	2,608	-	-	-	-	ריסק

3. **תזרים מזומנים, נזילות ומימון**

תזרימי המזומנים נטו של האגודה, אשר נבעו מפעילות שוטפת, הסתכמו בתקופת הדו"ח לסך של כ- 99.5 מיליון ש"ח ונבעו בעיקר מפדיונות ופירעונות של נכסים פיננסיים. תזרימי המזומנים, אשר שימשו לפעילות השקעה הסתכמו בסך של כ- 8 מיליוני ש"ח. תזרימי המזומנים אשר שימשו לפעילות מימון הסתכמו בסכום של כ- 41.5 מיליון ש"ח ונובעים בעיקרם מדיבידנד לבעלי יחידות השתתפות של האגודה.

בתקופת הדו"ח יתרות המזומנים של האגודה גדלו בסכום של כ- 50.8 מיליון ש"ח.

האגודה מממנת את פעילותה ממקורות עצמיים (הון עצמי).

4. השפעת גורמים חיצוניים

4.1 השפעות מגיפת הקורונה-

בהמשך לאמור בדוחות השנתיים לשנת 2020, בעקבות חיסוני הקורונה אשר הוצא לפועל על ידי מדינת ישראל בתחילת שנת 2021, חלה התאוששות במשק הישראלי וכן התפתחויות חיוביות בשווקים הפיננסיים. מבצע החיסונים שהחל בתחילת שנת 2021 הביא לירידה בשעורי התחלואה ואפשר את פתיחת המשק כמעט ללא הגבלות מהותיות על הפעילות הכלכלית. לפרטים נוספים ראה באור 1' בדוח הכספי.

4.2 התפתחויות בסביבה הכלכלית ושוק ההון

עסקאות הביטוח של האגודה מושפעות מהשינויים העוברים על ההתיישבות העובדת והאגודה מתאימה את פעילותה ואת אופן שיווק הפוליסות לשינויים ולתמורות אשר חלים במגזר זה. כן מושפעת פעילות האגודה מהשינויים בשוק ההון, מהמצב הכלכלי, מהמצב הפוליטי והביטחוני של ישראל וממצב המשק העולמי. לשינויים אלה יש משמעות בתחום ההשקעות, וכן על היקף ההכנסות של האגודה ועל תשלומי התביעות. המשק הישראלי הוא משק מאוד קטן ומאוד פתוח, ולכן הוא גם מושפע מההתרחשויות במשק העולמי. לא חלו בתקופת הדוח התפתחויות בסביבה המקרו כלכלית של האגודה אשר הייתה להן השפעה מהותית על האגודה.

חברות הביטוח, קרנות פנסיה קופות גמל וחברות נוספות הפועלות בתחום השירותים הפיננסיים, משקיעות חלק ניכר מתיק הנכסים שלהן בשוק ההון. לתשואות בשוק ההון, באפיקים השונים, השלכה מהותית על רווחי חברות הביטוח ובכללן על רווחי האגודה.

להשפעת אירועים לאחר שנת הדוח ראה [סעיף 6](#) להלן.

4.3 נתוני אינפלציה ושער חליפין

מדד המחירים לצרכן (מדד בגין) (להלן: ה"מדד") עלה בתקופת הדוח בשיעור של 2.8% ובתקופה המקבילה אשתקד ירד המדד בשיעור של 0.7%.
שער החליפין של הדולר ירד בתקופת הדוח בשיעור של 3.3% ובתקופה המקבילה אשתקד ירד שער הדולר בשיעור של 7.0%.

לשיעורי האינפלציה ולשינוי בשער החליפין של הדולר יש השפעה מהותית על התוצאות העסקיות של האגודה ובעיקר על הכנסות מהשקעות, ההתחייבויות הביטוחיות והוצאות המימון.

4.4 שער הריבית

הוועדה המוניתרית הותירה בתקופה המדווחת את הריבית ברמה של 0.1% ונקטה במדיניות מרחיבה על ידי רכישות מט"ח בהיקף משמעותי.

5. יעדים ואסטרטגיה עסקית

האגודה בוחנת מעת לעת את תכניותיה האסטרטגיות ומעדכנת אותן בהתאם להתפתחויות בסביבה החיצונית, בשים לב, בין היתר, למצב שוק ההון ושינויים רגולטוריים. האגודה השלימה תהליך עדכון אסטרטגיה בשנת 2019 וזו אושרה בועד המנהל בחודש דצמבר 2019.

המידע המובא להלן הינן בגדר מידע צופה פני עתיד, המתבסס על היעדים והכוונות האסטרטגיות של האגודה המשקפות את מדיניותה נכון למועד פרסום הדו"ח. הערכות אלו עשויות להשתנות, כולן או חלקן, מעת לעת. אין כל ודאות בדבר התממשות כוונות או אסטרטגיה זו של האגודה. ייתכן, כי היעדים המתוארים להלן לא יושגו בעתיד או שהאגודה תחליט שלא ליישם את האסטרטגיה האמורה, כולה או חלקה, וזאת, בין היתר, בשל שינויים בסביבה העסקית, לרבות שינויים רגולטוריים, שינויים בשוק ההון בארץ ובעולם, וכל שינוי העלול להשפיע על האגודה.

אסטרטגיית האגודה ויעדיה העיקריים הינם כדלקמן: מתן מענה מיטבי לצרכי לקוחות האגודה במגזר הקיבוצי, תוך שימור מעמדה של האגודה כמובילה במגזר זה; הרחבת פעילות האגודה בתחום הביטוח הפרטי במגזר הקיבוצי, תוך טיוב וייעול הפעילות הקיימת וקידום החדשנות בתחום הדיגיטלי; שמירה על רמה מקצועית ואיכותית של עובדי האגודה ורתימת העובדים למאמץ הארגוני המשותף; המשך מתן שירות איכותי ואמין תוך מיקוד בצרכי הלקוחות המשתנים בסקטור הקיבוצי. כל זאת יחד עם שימור רווחיות בתיק פרט מחוץ לסקטור הקיבוצי באמצעות סוכני ביטוח.

לצורך ביצוע האסטרטגיה והיעדים כאמור האגודה שמה דגש על ביצוע חיתום איכותי ועל נושא ביטוחי המשנה, בוחנת באופן רציף את צרכי הלקוחות, בוחנת את רווחיות הענפים בהם היא פועלת ואת רווחיות המוצרים אותם היא משווקת, ושמה דגש על טיוב מתמיד בתהליך קבלת מבטחים, פיתוח כלים ניהוליים לצורך קבלת החלטות, והכל תוך שימת דגש על נושא ניהול הסיכונים. כמו כן, במהלך 2020 האגודה הרחיבה את השקעותיה לשיפור מערכות המידע ותהליכי העבודה, למיתוג מחדש והגדלת מודעות לפעילות האגודה בתוך הסקטור הקיבוצי ולפיתוח מוצרים ושירותים חדשניים ודיגיטליים בתחום ביטוחי הפרט.

6. אירועים מהותיים בשנת הדוח ולאחריה

בחודש פברואר 2022 פלש הצבא הרוסי לאוקראינה ועקב כך הוטלו סנקציות כלכליות על רוסיה. לאירוע זה השפעות על הכלכלה העולמית ובכללן עלייה במחירי האנרגיה ובמחירי הסחורות. מעבר לכך, אי הוודאות הגוברת משפיעה לרעה על השווקים הפיננסיים בעולם וב ישראל. לפרטים נוספים ראה באור 33 בדוח הכספי.

חברי הוועד המנהל מודים להנהלת האגודה, לעובדיה ולסוכנות הביטוח על תרומתם להישגי האגודה.

דורון סט

יו"ר הוועד המנהל

30 במרס 2022

הצהרות מנהלים

הצהרה

אני, פזית כהן חזות, מצהירה כי:

1. סקרתי את הדו"ח השנתי של ביטוח חקלאי אגודה שיתופית מרכזית בע"מ (להלן "האגודה") לשנת 2021 (להלן "הדו"ח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדו"ח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדו"ח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדו"ח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של האגודה לימים ולתקופות המדווחים בדו"ח.
4. אני ואחרים באגודה המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לצורך גילוי הנדרש בדו"ח של האגודה, וכן:
 - 4.1 קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לאגודה לרבות תאגידים מאוחדים שלה, מובא לידיעתנו על-ידי אחרים באגודה ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדו"ח.
 - 4.2 קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקוחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS).
 - 4.3 הערכנו את היעילות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של האגודה והצגנו את מסקנותינו לגבי היעילות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדו"ח בהתבסס על הערכתנו.
 - 4.4 גלינו בדו"ח כל שינוי בבקרה הפנימית של האגודה על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של האגודה על דיווח כספי.
5. אני ואחרים באגודה המצהירים הצהרה זו, גילינו לרואה החשבון המבקר לוועד המנהל ולוועדת הביקורת של האגודה, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר בדבר הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - 5.1 את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של האגודה לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי, וכן -
 - 5.2 כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של האגודה על דיווח כספי.אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על-פי כל דין.

הצהרה

אני שמואל הרטשטיין, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדו"ח השנתי של ביטוח חקלאי אגודה שיתופית מרכזית בע"מ (להלן "האגודה") לשנת 2021 (להלן "הדו"ח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדו"ח אינו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדו"ח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדו"ח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של האגודה לימים ולתקופות המדווחים בדו"ח.
4. אני ואחרים באגודה המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לצורך גילוי הנדרש בדו"ח של חברת הביטוח, וכן-
 - 4.1 קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לאגודה לרבות תאגידים מאוחדים שלה, מובא לידיעתנו על-ידי אחרים באגודה ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדו"ח.
 - 4.2 קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS).
 - 4.3 הערכנו את היעילות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של האגודה והצגנו את מסקנותינו לגבי היעילות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדו"ח בהתבסס על הערכתנו.
 - 4.4 גילינו בדו"ח כל שינוי בבקרה הפנימית של האגודה על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי.
5. אני ואחרים באגודה המצהירים הצהרה זו, גילינו לרואה החשבון המבקר, לוועד המנהל ולוועדת הביקורת של האגודה, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - 5.1 את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של האגודה לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי, וכן -
 - 5.2 כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של האגודה על דיווח כספי.אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על-פי כל דין.

שמואל הרטשטיין,

30 במרס 2022

משנה למנכ"ל ומנהל כספים

דו"ח הוועד המנהל וההנהלה בדבר הבקרה הפנימית על דיווח כספי

ההנהלה, בפיקוח הוועד המנהל, של ביטוח חקלאי אגודה שיתופית מרכזית בע"מ (להלן "האגודה") אחראית לקביעתה וקיומה של בקרה פנימית נאותה על דיווח כספי. מערכת הבקרה הפנימית של האגודה תוכננה כדי לספק מידה סבירה של ביטחון לוועד המנהל ולהנהלה של האגודה לגבי הכנה והצגה נאותה של דוחות כספיים המפורסמים בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) והוראות המפקח על הביטוח. בלא תלות בטיב רמת התכנון שלהן, לכל מערכות הבקרה הפנימית יש מגבלות מובנות. לפיכך גם אם נקבע כי מערכות אלו הן אפקטיביות הן יכולות לספק מידה סבירה של ביטחון בלבד בהתייחס לעריכה ולהצגה של דו"ח כספי.

ההנהלה בפיקוח הוועד המנהל מקיימת מערכת בקורות מקיפה המיועדת להבטיח כי עסקאות מבוצעות בהתאם להרשאות ההנהלה, הנכסים מוגנים, והרישומים החשבונאיים מהימנים. בנוסף, ההנהלה בפיקוח הוועד המנהל נוקטת צעדים כדי להבטיח שערוצי המידע והתקשורת אפקטיביים ומנטרים (monitor) ביצוע, לרבות ביצוע נוהלי בקרה פנימית.

הנהלת האגודה, בפיקוח הוועד המנהל העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של האגודה על דיווח כספי ל-31 בדצמבר 2021, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית של (COSO) Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission. בהתבסס על הערכה זו, ההנהלה מאמינה (believes) כי ל-31 בדצמבר 2021, הבקרה הפנימית של האגודה על דיווח כספי היא אפקטיבית.

יו"ר הוועד המנהל: **דורון סט** (חתימה) _____

מנכ"לית: **פזית כהן חזות** (חתימה) _____

משנה למנכ"ל ומנהל הכספים: **שמואל הרטשטיין** (חתימה) _____

30 במרס 2022

חלק ג

ביטוח חקלאי אגודה שיתופית מרכזית בע"מ

דוחות כספיים מאוחדים

ליום 31 בדצמבר, 2021

חלק ג - ביטוח חקלאי אגודה שיתופית מרכזית בע"מ

דוחות כספיים מאוחדים ליום 31 בדצמבר, 2021

תוכן העניינים

עמוד

<u>2</u>	דוח רואה החשבון המבקר
<u>3</u>	דוח רואה החשבון המבקר בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי
<u>4</u>	דוחות מאוחדים על המצב הכספי
<u>5</u>	דוחות מאוחדים על הרווח או הפסד ורווח כולל אחר
<u>6</u>	דוחות מאוחדים על השינויים בהון
<u>7-9</u>	דוחות מאוחדים על תזרימי המזומנים
<u>10-121</u>	באורים לדוחות הכספיים המאוחדים
<u>122</u>	דוח מיוחד של רואה החשבון המבקר על מידע כספי נפרד של האגודה ("סולר")
<u>123-128</u>	נספח א'- תמצית נתונים המתייחסים לדוחות הנפרדים של האגודה ("סולר")
<u>129-130</u>	נספח ב'- מידע נוסף אודות השקעות פיננסיות אחרות

דוח רואה החשבון המבקר לחברי האגודה של ביטוח חקלאי אגודה שיתופית מרכזית בע"מ

ביקורתי את הדוחות המאוחדים על המצב הכספי המצורפים של ביטוח חקלאי אגודה שיתופית מרכזית בע"מ (להלן - האגודה) לימים 31 בדצמבר, 2021 ו-2020 ואת הדוחות המאוחדים על הרווח או הפסד ורווח כולל אחר, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הועד המנהל וההנהלה של האגודה, אחריותי היא לחוות דיעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתי.

לא ביקרתי את הדוחות הכספיים של חברות בנות שאוחדו אשר נכסיהן הכלולים באיחוד מהווים כ- 0.5% וכ- 0.4% מכלל הנכסים המאוחדים לימים 31 בדצמבר, 2021 ו-2020, בהתאמה, והכנסותיהן הכלולות באיחוד מהוות כ- 6.0%, כ- 4.1% וכ- 1.2% מכלל ההכנסות המאוחדות לשנים שהסתיימו בימים 31 בדצמבר, 2021, 2020 ו-2019, בהתאמה. הדוחות הכספיים של אותן חברות בוקרו על-ידי רואי חשבון אחרים שדוחותיהם הומצאו לי וחוות דעתי, ככל שהיא מתייחסת לסכומים שנכללו בגין אותן חברות, מבוססת על דוחות רואי החשבון האחרים. כמו כן לא ביקרתי את הדוחות הכספיים של חברות המוצגות על בסיס השווי המאזני, אשר ההשקעה בהן הסתכמה לסך של 3,858 אלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2019 ואשר חלקה של האגודה בתוצאות החברות הנ"ל הסתכם לרווח של 699 אלפי ש"ח לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019. הדוחות הכספיים של אותן חברות בוקרו על-ידי רואי חשבון אחרים שדוחותיהם הומצאו לי וחוות דעתי, ככל שהיא מתייחסת לסכומים שנכללו בגין אותן חברות, מבוססת על דוחות רואי החשבון האחרים.

ערכתי את ביקורתי בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה החשבון), התשל"ג-1973. על-פי תקנים אלה, נדרש ממני לתכנן את הביקורת ולבצעה במטרה להשיג מידה סבירה של בטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מידגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שיושמו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על-ידי הועד המנהל וההנהלה של האגודה וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אני סבור שביקורתי מספקת בסיס נאות לחוות דעתי.

לדעתי, בהתבסס על ביקורתי ועל הדוחות של רואי החשבון האחרים, הדוחות הכספיים המאוחדים הנ"ל משקפים באופן נאות מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי של האגודה והחברות המאוחדות שלה לימים 31 בדצמבר 2021 ו-2020 ואת תוצאות פעולותיהן, השינויים בהון ותזרימי המזומנים שלהן לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021, בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידי הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) התשמ"א-1981.

ביקורתי גם, בהתאם לתקני ה- PCAOB בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל, את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של האגודה ליום 31 בדצמבר, 2021 בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO והדוח שלי מיום 30 במרס, 2022 כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי של האגודה.

דוח רואה החשבון המבקר לחברי האגודה

של ביטוח חקלאי אגודה שיתופית מרכזית בע"מ

בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

ביקרתי את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של ביטוח חקלאי אגודה שיתופית מרכזית בע"מ (להלן - "האגודה") ליום 31 בדצמבר, 2021, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי ה-Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (להלן - COSO). הועד המנהל וההנהלה של האגודה אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ולהערכתם את האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי, הנכללת בדוח הועד המנהל בדבר הבקרה הפנימית על דיווח כספי המצורף. אחריותי היא לחוות דעה על הבקרה הפנימית על דיווח כספי של האגודה בהתבסס על ביקורת.

ערכתי את ביקורתי בהתאם לתקני ה-PCAOB (Public Company Accounting Oversight Board) בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל. על פי תקנים אלה נדרש ממני לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון אם קיימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי. ביקורתי כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית, וכן בחינה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתי כללה גם ביצוע נהלים אחרים שחשבתי כנחוצים בהתאם לנסיבות. אני סבור שביקורתי מספקת בסיס נאות לחוות דעתי.

בקרה פנימית על דיווח כספי של אגודה שהיא גוף מוסדי הינה תהליך המיועד לספק מידה סבירה של בטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות חיצוניות בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון וחסכון ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) התשמ"א-1981. בקרה פנימית על דיווח כספי של אגודה שהיא גוף מוסדי כוללת את אותם מדיניות ונהלים אשר: (1) מתייחסים לניהול רשומות אשר, בפירוט סביר, משקפות במדויק ובאופן נאות את העסקאות וההעברות של נכסי האגודה (לרבות הוצאתם מרשותה) (2) מספקים מידה סבירה של ביטחון שעסקאות נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) התשמ"א-1981 ושקבלת כספים והוצאת כספים של האגודה נעשים רק בהתאם להרשאות הועד המנהל וההנהלה של האגודה; ו-(3) מספקים מידה סבירה של ביטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה (לרבות הוצאה מרשות) בלתי מורשים של נכסי האגודה, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עשויה שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשופה לסיכון שבקורות תהפוכה לבלתי מתאימות בגלל שינויים בנסיבות או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה.

לדעתי, האגודה קיימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר, 2021 בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO.

ביקרתי גם, בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, את הדוחות הכספיים המאוחדים של האגודה לימים 31 בדצמבר 2021 ו-2020 ולכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2021 והדוח שלי, מיום 30 במרס, 2022, כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אותם דוחות כספיים.

יאיר קופל - רו"ח מבקר
קוסט פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון

תל-אביב,
30 במרס, 2022

ליום 31 בדצמבר		באור	
2020	2021		
אלפי ש"ח			
16,776	15,325	5	נכסים
68	538	(ה)18	נכסים בלתי מוחשיים
22,400	30,019	6	נכסי מסים נדחים
14,299	12,071	7	הוצאות רכישה נדחות
14,923	17,811	8	רכוש קבוע
394,801	484,474		השקעה בחברות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
983	1,307		נכסי ביטוח משנה
42,778	51,736	9	נכסי מסים שוטפים
80,011	85,627	10	חייבים ויתרות חובה
798	965	12	פרמיות לגבייה
			נכסים בשל הטבות לעובדים
			השקעות פיננסיות אחרות:
574,497	454,848	(ב)11	נכסי חוב סחירים
247,828	201,915	(ג)11	נכסי חוב שאינם סחירים
11,057	88,335	(ה)11	מניות
121,651	188,680	(ו)11	אחרות
955,033	933,778		סך כל ההשקעות הפיננסיות האחרות
395,947	446,698	13	מזומנים ושווי מזומנים
1,938,817	2,080,349		סך כל הנכסים
			הון והתחייבויות
		14	הון:
178,381	178,381		הון מניות ופרמיה
(31,060)	(30,154)		קרנות הון
406,848	435,667		יתרת עודפים
554,169	583,894		סך כל ההון המיוחס לבעלי המניות של האגודה
296	244		זכויות שאינן מקנות שליטה
554,465	584,138		סך כל ההון
			התחייבויות:
1,201,706	1,294,242		התחייבויות בגין חוזי ביטוח שאינם תלויי תשואה
365	-	(ה)18	התחייבויות בגין מסים נדחים
23	46	12	התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו
(* 22,188)	16,027		התחייבויות בגין מסים שוטפים
(* 153,623)	180,800	19	זכאים ויתרות זכות
6,447	5,096	20	התחייבויות פיננסיות בגין חכירה
1,384,352	1,496,211		סך כל ההתחייבויות
1,938,817	2,080,349		סך כל ההון וההתחייבויות

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים המאוחדים.

(* סווג מחדש, ראה [באור 2 כו'](#).)

שמואל הרטשטיין משנה למנהלת הכללית ומנהל כספים	פזית כהן חזות מנהלת כללית	דורון סט יו"ר הוועד המנהל	30 במרס, 2022 תאריך אישור הדוחות הכספיים
---	------------------------------	------------------------------	---

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			באור	
2019 (*)	2020 אלפי ש"ח	2021		
463,936	456,175	472,461	21	פרמיות שהורווחו ברוטו
199,517	203,724	211,780	21	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
264,419	252,451	260,681	21	פרמיות שהורווחו בשייר
68,270	24,570	75,393	22	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
15,145	15,397	16,724	23	הכנסות מדמי ניהול
54,358	60,322	62,035	24	הכנסות מעמלות
402,192	352,740	414,833		סך כל ההכנסות
379,301	286,660	414,245		תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
169,785	141,936	199,508		חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
209,516	144,724	214,737	25	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, בשייר
(** 82,123	(** 81,992	82,458	26	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
(** 22,481	(** 28,145	29,477	27	הוצאות הנהלה וכלליות
(3,565)	557	(926)	28	הוצאות (הכנסות) מימון
124	199	161		הוצאות אחרות - הפסד הון
310,679	255,617	325,907		סך כל ההוצאות
(** 1,833	(** 1,431	1,982	(ג)8	חלק ברווחי חברות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
93,346	98,554	90,908		רווח לפני מסים על הכנסה
20,331	38,443	22,146	(ג)18	מסים על ההכנסה
73,015	60,111	68,762		רווח מפעילות נמשכת
(1,812)	(739)	-	29	הפסד מפעילות שהופסקה
71,203	59,372	68,762		רווח נקי
(461)	286	144		רווח (הפסד) כולל אחר:
(** 629	(** 75	1,377		רווח (הפסד) אקטוארי בגין תוכניות להטבה מוגדרת
(** (110)	(** (97)	(510)		רווח כולל אחר מחברה המטופלת לפי השווי המאזני בגין ניירות ערך זמינים למכירה השפעת המס
58	264	1,011		סה"כ רווח כולל אחר, נטו
71,261	59,636	69,773		סה"כ רווח כולל
71,367	59,278	68,714		רווח נקי (הפסד) מיוחס ל:
(164)	94	48		בעלי המניות של האגודה
71,203	59,372	68,762		זכויות שאינן מקנות שליטה
71,425	59,542	69,725		סה"כ רווח (הפסד) כולל מיוחס ל:
(164)	94	48		בעלי המניות של האגודה
71,261	59,636	69,773		זכויות שאינן מקנות שליטה

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים המאוחדים.
(*) לפירוט אודות פעילות מופסקת ראה [באור 1א'](#) ו**באור 29**.
(**) סווג מחדש, ראה [באור 2 כ'](#).

הון מניות ופרמיה	קרן הון מעסקאות עם בעלי מקנות שליטה	קרן הון מעסקאות עם בעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	קרן בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה (*)	יתרת עודפים (*)	סה"כ	זכויות שאינן מקנות שליטה	סה"כ הון
אלפי ש"ח							
יתרה ליום 1 בינואר, 2019	178,381	(31,122)	-	201	326,343	473,803	474,269
דיבידנד לבעלי יחידות האגודה	-	-	-	-	(30,000)	(30,000)	(30,000)
רכישת זכויות שאינן מקנות שליטה (ראה באור 4 ב')	-	(601)	-	-	-	(601)	(701)
רווח נקי (הפסד)	-	-	-	-	71,367	71,367	71,203
סה"כ רווח (הפסד) כולל אחר	-	-	-	413	(355)	58	58
סה"כ רווח (הפסד) כולל	-	-	-	413	71,012	71,425	71,261
יתרה ליום 31 בדצמבר, 2019	178,381	(31,122)	(601)	614	367,355	514,627	514,829
דיבידנד לבעלי יחידות האגודה	-	-	-	-	(20,000)	(20,000)	(20,000)
רווח נקי	-	-	-	-	59,278	59,278	59,372
סה"כ רווח כולל אחר	-	-	-	49	215	264	264
סה"כ רווח כולל	-	-	-	49	59,493	59,542	59,636
יתרה ליום 31 בדצמבר, 2020	178,381	(31,122)	(601)	663	406,848	554,169	554,465
דיבידנד לבעלי יחידות האגודה	-	-	-	-	(40,000)	(40,000)	(40,000)
דיבידנד לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	-	-	-	-	-	-	(100)
רווח נקי	-	-	-	-	68,714	68,714	68,762
סה"כ רווח כולל אחר	-	-	-	906	105	1,011	1,011
סה"כ רווח כולל	-	-	-	906	68,819	69,725	69,773
יתרה ליום 31 בדצמבר, 2021	178,381	(31,122)	(601)	1,569	435,667	583,894	584,138

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים המאוחדים.

(* סווג מחדש, ראה [באור 2 כ'](#).)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			נספח	
2019	2020	2021		
	אלפי ש"ח			
179,361	(5,175)	99,504	א	תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
				תזרימי מזומנים מפעילות השקעה
(2,553)	(1,711)	(2,615)		השקעה ברכוש קבוע
(4,982)	(5,043)	(6,327)		השקעה בנכסים בלתי מוחשיים
-	(270)	-		השקעה בחברה כלולה
				מזומנים שנגרעו בשל רכישת חברה מאוחדת
(3,282)	(6,769)	-	ג	שאוחדה לראשונה
-	1,283	-		תמורה ממכירת פעילות מופסקת
427	-	-		דיבידנד שהתקבל מחברות מוחזקות
379	733	922		תמורה ממימוש רכוש קבוע
(10,011)	(11,777)	(8,020)		מזומנים נטו ששימשו לפעילות השקעה
				תזרימי מזומנים מפעילות מימון
(1,265)	(1,308)	(1,351)		פירעון התחייבות בגין חכירה
(30,000)	(20,000)	(40,000)		דיבידנד ששולם לבעלי יחידות האגודה
-	-	(100)		דיבידנד לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(701)	-	-		רכישת זכויות שאינן מקנות שליטה
(31,966)	(21,308)	(41,451)		מזומנים נטו ששימשו לפעילות מימון
3,192	(1,070)	718		הפרשי שער בגין יתרות מזומנים ושווי מזומנים
140,576	(39,330)	50,751		עלייה (ירידה) במזומנים ושווי מזומנים
294,701	435,277	395,947		יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת השנה
435,277	395,947	446,698		יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף השנה

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים המאוחדים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2019	2020	2021
אלפי ש"ח		

נספח א' - תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת

71,203	59,372	68,762
--------	--------	--------

רווח נקי

התאמות הדרושות להצגת תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת:

התאמות לסעיפי רווח והפסד:

(1,833)	(1,431)	(1,982)	חלק האגודה ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני, נטו
			הפסדים (רווחים) נטו מהשקעות פיננסיות אחרות:
(43,338)	(2,870)	(17,449)	נכסי חוב סחירים
(9,846)	(10,881)	(13,070)	נכסי חוב שאינם סחירים
-	(789)	(19,618)	מניות
(14,341)	(15,225)	(22,056)	השקעות אחרות
193,361	(18,586)	92,730	פדיונות (רכישות), נטו של השקעות פיננסיות אחרות
124	199	161	הפסד ממימוש רכוש קבוע
-	(221)	-	רווח ממימוש פעילות מופסקת
			פחת והפחתות:
4,785	4,487	3,760	רכוש קבוע
4,680	7,845	7,778	נכסים בלתי מוחשיים
(73)	-	-	שערוך הלוואה שניתנה לחברה מוחזקת
43,157	(35,430)	86,536	שינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
(67,232)	(22,693)	(84,273)	שינוי בנכסי ביטוח משנה
505	(461)	(7,019)	שינוי בהוצאות רכישה נדחות
19,787	38,222	22,146	מסים על ההכנסה
			שינויים בסעיפים מאזניים אחרים:
(2,118)	(9,033)	(5,616)	פרמיות לגבייה
(5,147)	(6,684)	(8,958)	חייבים ויתרות חובה
9,491	16,641	5,540	זכאים ויתרות זכות
131,962	(35,273)	38,610	סך ההתאמות הדרושות להצגת תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת

מזומנים ששולמו והתקבלו במהלך השנה עבור:

(23,804)	(7,637)	(7,868)
179,361	(5,175)	99,504

מסים ששולמו

מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) שוטפת

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים המאוחדים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2019	2020	2021
אלפי ש"ח		

נספח ב' – פעילות שלא במזומן

-	691	-
---	-----	---

תמורה ממכירת פעילות מופסקת

נספח ג' – מזומנים שנגרעו בשל רכישת חברה שאוחדה לראשונה

נכסים והתחייבויות בעת השגת השליטה:

(3,733)	(8,340)	-
-	(1,215)	-
(409)	(1,781)	-
-	(225)	-
-	2,347	-
723	914	-
137	1,531	-
(3,282)	(6,769)	-

נכסים בלתי מוחשיים
לקוחות
חייבים ויתרות חובה
רכוש קבוע
הלוואה לזמן ארוך
זכאים ויתרות זכות
שווי הוגן של השקעה קיימת במועד הרכישה

באור 1: - כללי

א.

תיאור כללי של האגודה ופעילותה

ביטוח חקלאי אגודה שיתופית מרכזית בע"מ (להלן "האגודה") הינה אגודה תושבת ישראל ומושבה הקבוע הינו בתל אביב, רח' חשמונאים 93.

האגודה עוסקת בכל ענפי ביטוח כללי. ביום 25 למרס, 2015 קיבלה האגודה אישור מהממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון לפעול בענף ביטוח חיים ריסק בלבד. במהלך חודש יוני, 2015 החלה האגודה לשווק פוליסות ביטוח חיים ריסק. האגודה קיבלה אישור להרחבת הרישיון אל תחום ביטוח המשכנתא והחלה בשיווק מוצר זה בתחילת הרבעון הראשון של שנת 2017. במהלך חודש פברואר 2018 קיבלה האגודה אישור למכור פוליסות ביטוח חיים במסגרת קבוצתית. על-פי תקנות האגודה, עסקי האגודה מוגבלים לביטוחים של חברי האגודה, חבריהם ועובדיהם וכן גופים אחרים, לפי החלטת ההנהלה.

ביום 17 לדצמבר, 2019 התקשרה האגודה עם מנורה מבטחים ביטוח בע"מ (להלן: "מנורה") בהסכם למכירת כל פעילותה (זכויות והתחייבויות) של האגודה בתחום ביטוח חיים - ריסק מוות (לרבות מוות מתאונה וריסק משכנתא) למנורה בתמורה לסך של 1.9 מיליון ש"ח, כפוף להתאמות בגין שימור התיק. ממועד ההתקשרות הפסיקה האגודה למכור חוזים חדשים בתחום עסקי ביטוח החיים.

ביום 24 במאי 2020 התקבל אישור בית המשפט לביצוע העסקה כמו גם אישור הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון ובכך הושלמה העסקה. הרווח מהמכירה לשנת 2020 הסתכם לסך של 0.2 מיליון ש"ח. לאור המכירה, סווגה פעילות ביטוח חיים ריסק של האגודה כפעילות מופסקת (לפרטים נוספים ראה [באור 29](#)).

ב. נכון ליום 31 בדצמבר, 2021 לאגודה השקעה בשלוש חברות מוחזקות כדלקמן:

1. עתודות קרן פנסיה לשכירים ועצמאיים בע"מ (להלן - "עתודות") באחזקה של 50%.
2. ביטוח חקלאי סוכנות לביטוח בע"מ (לשעבר משקי הקיבוצים סוכנות לביטוח בע"מ) (להלן - "סוכנות הביטוח") באחזקה של 100%.
3. משקי ביטוח מקבוצת ביטוח חקלאי סוכנות לביטוח (2011) בע"מ (לשעבר - עידן חדש סוכנות לביטוח ימי מקבוצת ביטוח חקלאי (2011) בע"מ) (להלן - "משקי ביטוח") באחזקה של 100%.

לפרטים נוספים ראה [באור 8](#).

ג. בשנת 2020 נחתם הסכם לרכישת יתרת ה-50% מהון המניות של משקי טנא סוכנות לביטוח פנסיוני בע"מ (להלן - "משקי טנא") מבעל המניות האחר וזאת בעקבות מימוש אופצית מכר שהוקנתה לו בעבר. כל התנאים המתלים לביצוע הרכישה התקיימו ומאותו מועד מחזיקה חברה מאוחדת ביטוח חקלאי סוכנות לביטוח בע"מ במלוא מניות משקי טנא, לפיכך אוחדו דוחותיה הכספיים של משקי טנא לראשונה החל מהדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2020 (ראה [באור 4](#)).

ד. במהלך שנת 2021 הקימה סוכנות הביטוח של האגודה סוכנות את משקי פלמחים סוכנות לביטוח (2021) בע"מ. סוכנות הביטוח מחזיקה ב 60% מתוך הון המניות של משקי פלמחים סוכנות לביטוח (2021) בע"מ, בעוד גברת שלומית עמר מחזיקה ב 40% הנותרים.

ה. מלוא השליטה באגודה הינה בידי אחזקות ביטוח חקלאי וניהול סיכונים אגודה שיתופית חקלאית בע"מ (להלן - אחזקות ביטוח).

ו. בשנת 2020, פרץ משבר עולמי בעקבות התפשטות נגיף הקורונה (להלן: "הנגיף"). התפרצות של הנגיף היוותה ומהווה אירוע בעל השלכות רחבות על כלכלת העולם ובפרט על ישראל. בעקבות פיתוח חיסונים נבלמה התפשטותו של הנגיף, וקצב החיסונים בישראל בתחילת שנת 2021 מחזק את הסבירות לחזרה של המשק הישראלי לתנאי שוק נורמליים. יחד עם זאת עדיין קיימים סיכונים הנוגעים למשך השפעת החיסונים ולגלי תחלואה נוספים, ונכון למועד זה אין ביכולת האגודה להעריך באופן מלא את ההשלכות העתידיות וארוכות הטווח של משבר נגיף הקורונה על פעילות ומצבה הכלכלי של האגודה.

באור 1: - כללי (המשך)

1. הגדרות

בדוחות כספיים אלה -	- ביטוח חקלאי אגודה שיתופית מרכזית בע"מ.
האגודה	- האגודה והחברות המוחזקות שלה.
הקבוצה	- חברות שדוחותיהן מאוחדים במישרין או בעקיפין עם דוחות האגודה.
חברות מאוחדות	- חברות אשר לאגודה השפעה מהותית על המדיניות הכספית והתפעולית שלהן אך לא שליטה, ואשר השקעת האגודה בהן כלולה בדוחות הכספיים המאוחדים של האגודה על בסיס השווי המאזני.
חברות כלולות	- חברות מאוחדות וחברות כלולות.
חברות מוחזקות	- אחזקות ביטוח חקלאי וניהול סיכונים אגודה שיתופית חקלאית בע"מ.
אגודת האם	- כהגדרתם ב-24 IAS.
צדדים קשורים	- כהגדרתם בתקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים), התש"ע-2010.
בעלי עניין ובעלי שליטה	- הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון.
הממונה	- חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981.
חוק הפיקוח	- הוראות ליישום משטר כושר פרעון כלכלי של חברות ביטוח מבוסס Solvency II.
חוזר סולבנסי	- תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), התשע"ב-2012 וחוזר "כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים".
כללי ההשקעה	- חוזים לפיהם צד אחד (המבטח) לוקח סיכון ביטוחי משמעותי מצד אחר (בעל הפוליסה), על ידי הסכמה לפצות את בעל הפוליסה אם אירוע עתידי לא ודאי מוגדר (מקרה הביטוח) ישפיע באופן שלילי על בעל הפוליסה.
חוזי ביטוח	- התחייבויות בגין חוזי ביטוח - עתודות ביטוח ותביעות תלויות, במגזרי הפעילות ביטוח כללי וביטוח חיים.
התחייבויות בגין חוזי ביטוח	- נכסי ביטוח משנה
נכסי ביטוח משנה	- פרמיות
פרמיות	- פרמיות המתייחסות לתקופת הדוח.
פרמיות שהורווחו	

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית

א. בסיס הצגת הדוחות הכספיים

1. בסיס המדידה

הדוחות הכספיים של האגודה ערוכים על בסיס העלות, למעט התחייבויות ביטוחיות ונכסי ביטוח משנה, מכשירים פיננסיים המוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד, נכסי והתחייבויות מסים נדחים, נכסים והתחייבויות בשל הטבות לעובדים והשקעות המטופלות לפי השווי המאזני.

2. מתכונת העריכה של הדוחות הכספיים

דוחות כספיים אלו נערכו בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (להלן - IFRS). כמו כן, הדוחות הכספיים נערכו בהתאם לדרישות הגילוי, כפי שנקבע בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 והתקנות שהותקנו על-פיו, והוראות הממונה.

3. תקופת המחזור התפעולי

תקופת המחזור התפעולי הרגיל של הקבוצה עולה בעיקרה על שנה, במיוחד בהתייחס לעסקי ביטוח כללי בעלי זנב ארוך.

4. מבנה הדיווח הנוכחי

הדוחות על המצב הכספי, הכוללים בעיקר את הנכסים וההתחייבויות של האגודה, הוצגו לפי סדר נזילות ללא הבחנה בין שוטף ללא שוטף. הצגה זו מספקת מידע מהימן ורלבנטי יותר, כפי שנדרש ב- IAS 1.

5. מדיניות חשבונאית עקבית ויישום לראשונה של תקני IFRS

המדיניות החשבונאית שיושמה בדוחות הכספיים יושמה באופן עקבי, בכל התקופות המוצגות, למעט אם נאמר אחרת.

ב. עיקרי השיקולים, האומדנים וההנחות בעריכת הדוחות הכספיים

השיקולים

בתהליך יישום עיקרי המדיניות החשבונאית של הקבוצה שקלה ההנהלה את הנושאים הבאים, שלהם ההשפעה המהותית ביותר על הסכומים שהוכרו בדוחות הכספיים:

1. סיווג ויעוד ההשקעות הפיננסיות

הנהלת האגודה הפעילה שיקול דעת בבואה לסווג וליעד את ההשקעות הפיננסיות לקבוצות הבאות:

- נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד.
- השקעות המוחזקות לפדיון.
- הלוואות וחייבים.
- נכסים פיננסיים זמינים למכירה.

לגבי החלטת האגודה בנוגע ליעוד נכסי האגודה, ראה [באור 2\(ט\)](#) להלן.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ב. עיקרי השיקולים, האומדנים וההנחות בעריכת הדוחות הכספיים (המשך)

השיקולים (המשך)

2. שיעור ההיוון של התחייבות בגין חכירה

האגודה אינה יכולה לקבוע בנקל את שיעור הריבית הגלומה בחכירה ולכן לצורך חישוב ההתחייבות בגין חכירה היא משתמשת בשיעור הריבית התוספתי של האגודה. שיעור הריבית התוספתי שקובעת האגודה מהווה את שיעור הריבית שהאגודה הייתה צריכה לשלם על הלוואה לתקופה הדומה לתקופת החכירה ועם בטוחה דומה וזאת לשם השגת נכס בערך דומה לנכס זכות השימוש הנובע מהחכירה והכל בסביבה כלכלית דומה. במצבים בהם אין עסקאות מימון עליהן האגודה יכולה להתבסס היא קובעת את שיעור הריבית התוספתי בהתאם לסיכון המימוני המיוחס לאגודה, תקופת החכירה וכן משתנים לכלליים נוספים הנובעים מתנאים ומגבלות הקיימות בחוזה החכירה.

אומדנים והנחות

בעת הכנת הדוחות הכספיים, נדרשת ההנהלה להסתייע באומדנים, הערכות והנחות המשפיעים על יישום המדיניות החשבונאית ועל הסכומים המדווחים של נכסים, התחייבויות, הכנסות והוצאות. האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. השינויים באומדנים החשבונאיים נזקפים בתקופה בה נעשה השינוי באומדן. בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים ואקטואריים, המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים של הקבוצה, נדרשת הנהלת הקבוצה להניח הנחות באשר לנסיבות ואירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת הקבוצה על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות לרבות ציפיות לעתיד, ככל שניתנות להערכה, בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן. יובהר שההוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה, בין היתר, עקב שינויים רגולטוריים שפורסמו או צפויים להתפרסם בתחומי הביטוח, הפנסיה והגמל ואשר קיימת אי וודאות באשר לאופן התממשותם והשלכותיהם.

להלן ההנחות העיקריות שנעשו בדוחות הכספיים בקשר לאי הודאות לתאריך המאזן ואומדנים קריטיים שחושבו על ידי הקבוצה ואשר שינוי מהותי באומדנים ובהנחות עשויים לשנות את ערכם של נכסים והתחייבויות בדוחות הכספיים בשנה העוקבת:

1. התחייבויות בגין חוזי ביטוח

ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח מבוססות על שיטות הערכה אקטוארית ועל הנחות המפורטות [בבאור 30\(ה\)1\(3\)](#) לגבי ביטוח כללי.

ההערכות האקטואריות וההנחות השונות נגזרות בעיקר מניסיון העבר ומבוססות על כך שדפוס ההתנהגות והתביעות בעבר מייצג את מה שיקרה בעתיד. השתנות בגורמי הסיכון, בשכיחות האירועים או בחומרתם, וכן שינוי המצב המשפטי עשויים להשפיע באופן מהותי על גובה ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח. לגבי ניתוחי רגישות של הסיכון הביטוחי בביטוח כללי ראה [באור 30\(ה\)1](#).

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ב. עיקרי השיקולים, האומדנים וההנחות בעריכת הדוחות הכספיים (המשך)

אומדנים והנחות (המשך)

2. תביעות משפטיות

ליום 31 בדצמבר 2021 לא קיימות תביעות משפטיות מהותיות נגד האגודה. עם זאת האגודה חשופה לטענות/תביעות משפטיות שטרם נטענו/הוגשו, וזאת, בין היתר, בהתקיים ספק בפרשנות הסכם ו/או הוראת דין ו/או אופן יישומם. חשיפה זו מובאת לידיעת האגודה וחברות מוחזקות שלה במספר דרכים, ובין היתר: באמצעות פניות לקוחות לגורמים בקבוצה ובמיוחד לממונה על פניות הציבור בקבוצה, באמצעות תלונות לקוחות ליחידה לפניות הציבור במשרד הממונה, ובאמצעות תביעות (שאינן ייצוגיות) המוגשות לבית המשפט. נושאים אלו מובאים לידיעת הנהלת הקבוצה אם וככל שהגורמים המטפלים מזהים כי הטענות עשויות להיות בעלות השלכות רחבות. בהערכת הסיכון הנובע מטענות/תביעות שטרם הוגשו מסתמכות האגודה והחברות המוחזקות על הערכות פנימיות של הגורמים המטפלים וההנהלה, המשקללות את הערכת הסיכוי להגשת תביעה ואת הסיכוי להצלחת התביעה, אם וככל שתוגש. ההערכה מבוססת על הניסיון שנצבר ביחס להגשת תביעות ועל ניתוח הטענות לגופן. מטבע הדברים, לאור השלב הראשוני בו מצוי ברור הטענה המשפטית, עשויה התוצאה בפועל להיות שונה מההערכה שנעשתה בשלב שטרם הוגשה התביעה.

3. קביעת שווי הוגן של מכשירים פיננסיים לא סחירים

השווי ההוגן של אגרות חוב בלתי סחירות, הלוואות ופיקדונות, הניתן לצרכי הצגה בבאור בלבד, מחושב לפי מודל המבוסס על הוון תזרימי המזומנים כאשר שיעורי הריבית להיוון נקבעים על ידי חברה המספקת ציטוטי מחירים ושערי ריבית לגופים מוסדיים.

4. ירידת ערך של השקעות פיננסיות

כאשר קיימת ראיה אובייקטיבית שקיים הפסד מירידת ערך בגין הלוואות וחייבים המוצגים בעלותם המופחתת, סכום ההפסד נזקף לדוח על הרווח הכולל, ראה [באור 2\(ג\)](#). בכל תאריך מאזן בוחנת הקבוצה האם קיימת ראיה אובייקטיבית כאמור.

5. ירידת ערך של נכסים לא פיננסיים

הקבוצה בוחנת ירידת ערך של נכסים לא פיננסיים לפחות אחת לשנה. הבחינה מחייבת את ההנהלה לבצע אומדן של תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים לנבוע משימוש מתמשך ביחידה מניבת מזומנים שאליה הוקצה הנכס. כמו כן, נדרשת ההנהלה לאמוד שיעור נכיון מתאים לתזרימי המזומנים אלה. ראה מידע נוסף [בבאור 2\(ג\)](#).

6. הטבות בגין פנסיה והטבות אחרות לאחר סיום העסקה

התחייבות בגין תוכניות להטבה מוגדרת לאחר סיום העסקה נקבעת תוך שימוש בטכניקות הערכה אקטואריות. חישוב ההתחייבות כרוך בקביעת הנחות בין השאר לגבי שיעורי היוון, שיעורי תשואה צפויים על נכסים, שיעור עליית השכר ושיעורי תחלופת עובדים. יתרת ההתחייבויות עשויה להיות מושפעת בצורה משמעותית בגין שינויים באומדנים אלו. ראה מידע נוסף [בבאור 2\(ט\)](#).

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ב. עיקרי השיקולים, האומדנים וההנחות בעריכת הדוחות הכספיים (המשך)

אומדנים והנחות (המשך)

7. נכסי מסים נדחים

נכסי מסים נדחים מוכרים בגין הפסדים מועברים לצורכי מס והפרשים זמניים, שטרם נוצלו, במידה שצפוי שתהיה הכנסה חייבת עתידית שכנגדה ניתן יהיה לנצלם. נדרש שיקול דעת של ההנהלה על מנת לקבוע האם ניתן להכיר בנכס מסים נדחים ואת סכום נכס המסים הנדחים שניתן להכיר בו וזאת בהתבסס על קיום, עיתוי וסכום ההכנסה החייבת במס הצפויה ואסטרטגיית תכנון המס. ראה מידע נוסף [בבאור 2\(כא\)](#).

ג. מטבע הפעילות ומטבע חוץ

1. מטבע הפעילות ומטבע ההצגה

מטבע ההצגה של הדוחות הכספיים הינו ש"ח.

הדוחות הכספיים מוצגים בש"ח, שהינו מטבע הפעילות של האגודה. מטבע הפעילות הוא המטבע המשקף באופן הטוב ביותר את הסביבה הכלכלית שבה פועלת האגודה ולפי מטבע זה נמדדים מצבה הכספי ותוצאות פעולותיה של האגודה.

2. עסקאות, נכסים והתחייבויות במטבע חוץ

עסקאות הנקובות במטבע חוץ (מטבע השונה ממטבע הפעילות) נרשמות עם ההכרה הראשונית בהן לפי שער החליפין במועד העסקה. לאחר ההכרה הראשונית, נכסים והתחייבויות כספיים הנקובים במטבע חוץ מתורגמים בכל תאריך דיווח למטבע הפעילות לפי שער החליפין במועד זה. הפרשי שער, למעט אלה המהוונים לנכסים כשירים או נזקפים להון בעסקאות גידור, נזקפים לדוח רווח והפסד.

עסקאות ביטוח משנה לסוגיהן הנקובות במט"ח מתורגמות למטבע הפעילות בהתאם להסכמים שנחתמו עם מבטחי משנה.

3. פריטים כספיים צמודי מדד

נכסים והתחייבויות כספיים הצמודים על פי תנאיהם לשינויים במדד מותאמים לפי המדד הרלוונטי, בכל תאריך דיווח, בהתאם לתנאי ההסכם.

ד. דוחות כספיים מאוחדים

הדוחות הכספיים המאוחדים כוללים את הדוחות של חברות שלאגודה יש שליטה בהן (חברות בנות). שליטה מתקיימת כאשר לאגודה יש כח השפעה על החברה המושקעת, חשיפה או זכויות לתשואות משתנות כתוצאה ממעורבותה בחברה המושקעת וכן היכולת להשתמש בכח שלה כדי להשפיע על סכום התשואות שינבע מהחברה המושקעת. בבחינת שליטה מובאת בחשבון השפעת זכויות הצבעה פוטנציאליות רק אם הן ממשיות. איחוד הדוחות הכספיים מתבצע החל ממועד השגת השליטה, ועד למועד בו הופסקה השליטה.

הדוחות הכספיים של האגודה והחברות הבנות ערוכים לתאריכים ולתקופות זהים. המדיניות החשבונאית בדוחות הכספיים של החברות הבנות יושמה באופן אחיד ועקבי עם זו שיושמה בדוחות הכספיים של האגודה. יתרות ועסקאות הדדיות מהותיות ורווחים והפסדים הנובעים מעסקאות בין האגודה והחברות הבנות בוטלו במלואם בדוחות הכספיים המאוחדים.

זכויות שאינן מקנות שליטה בגין חברות בנות מייצגות את ההון בחברות הבנות שאינו ניתן לייחוס, במישרין או בעקיפין, לאגודת האם. הזכויות שאינן מקנות שליטה מוצגות בנפרד במסגרת ההון של האגודה. רווח או הפסד וכל רכיב של רווח כולל אחר מיוחסים לאגודה ולזכויות שאינן מקנות שליטה. הפסדים מיוחסים לזכויות שאינן מקנות שליטה גם אם

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ד. דוחות כספיים מאוחדים (המשך)

כתוצאה מכך יתרת הזכויות שאינן מקנות שליטה בדוח המאוחד על המצב הכספי הינה שלילית.

שינויים בשיעור החזקה בחברת בת אשר אינם מביאים למצב של איבוד שליטה, מוכרים כשינוי בהון על ידי התאמה של יתרת הזכויות שאינן מקנות שליטה כנגד ההון המיוחס לבעלי מניות החברה ובניכוי/ ובתוספת של תמורה ששולמה או התקבלה.

בעת מימוש חברה בת תוך איבוד שליטה, האגודה:

- גורעת את הנכסים (לרבות מוניטין) ואת ההתחייבויות של החברה הבת.
- גורעת את היתרה בדוחות הכספיים של הזכויות שאינן מקנות שליטה.
- גורעת את ההתאמות הנובעות מתרגום דוחות כספיים שנוקפו להון העצמי.
- מכירה בשווי ההוגן של התמורה שהתקבלה.
- מכירה בשווי ההוגן של השקעה כלשהי שנותרה.
- מסווגת מחדש את הרכיבים שהוכרו קודם לכן ברווח (הפסד) כולל אחר, באותו אופן שהיה נדרש אם החברה הבת הייתה מממשת ישירות את הנכסים או ההתחייבויות הקשורים.
- מכירה בהפרש כלשהו שנוצר (עודף או גרעון) כרווח או כהפסד.

ה. צירופי עסקים ומוניטין

צירופי עסקים מטופלים בשיטת הרכישה. עלות הרכישה נמדדת על פי השווי ההוגן של התמורה שהועברה במועד הרכישה בתוספת זכויות שאינן מקנות שליטה בנרכשת. בכל צירוף עסקים, האגודה בוחרת האם למדוד את הזכויות שאינן מקנות שליטה בנרכשת בהתאם לשוויים ההוגן במועד הרכישה או לפי חלקן היחסי בשווי ההוגן של הנכסים המזוהים נטו של הנרכשת.

עלויות רכישה ישירות נזקפות בעת התהוותן לדוח רווח והפסד.

בצירוף עסקים המושג בשלבים, זכויות הונות בנרכשת שהוחזקו על ידי הרוכשת קודם להשגת השליטה נמדדות בשווי הוגן למועד הרכישה תוך הכרה בדוח רווח או הפסד משערון ההשקעה הקודמת במועד העלייה לשליטה.

תמורה מותנית מוכרת בשוויה ההוגן במועד הרכישה. תמורה מותנית מסווגת כנכס או כהתחייבות פיננסית בהתאם ל- IAS 39. שינויים עוקבים בשווי ההוגן של התמורה המותנית מוכרים בדוח רווח והפסד או בדוח על הרווח הכולל האחר. אם התמורה המותנית מסווגת כמכשיר הוני, היא נמדדת לפי שוויה ההוגן במועד הרכישה ללא מדידה עוקבת.

מוניטין נמדד לראשונה לפי העלות, שהינה ההפרש בין תמורת הרכישה והזכויות שאינן מקנות שליטה לבין הסכום נטו של הנכסים המזוהים שנרכשו ושל ההתחייבויות שניטלו. אם סכום המוניטין שהתקבל הינו שלילי, הרוכש יכיר ברווח שנוצר במועד הרכישה.

ו. השקעה בחברות כלולות

חברות כלולות הינן חברות שלקבוצה יש השפעה מהותית על המדיניות הכספית והתפעולית שלהן, אך לא שליטה. ההשקעה בחברה כלולה מוצגת על בסיס שיטת השווי המאזני כמפורט בסעיף ז' להלן.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ז. השקעות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני

השקעות האגודה בחברות כלולות מטופלות לפי שיטת השווי המאזני.

לפי שיטת השווי המאזני, ההשקעה בחברה הכלולה מוצגת לפי עלות בתוספת שינויים שלאחר הרכישה בחלק הקבוצה בנכסים נטו, לרבות רווח כולל אחר של החברה הכלולה. רווחים והפסדים הנובעים מעסקאות בין הקבוצה לבין החברה הכלולה מבוטלים בהתאם לשיעור ההחזקה בחברה הכלולה.

שיטת השווי המאזני מיושמת עד למועד איבוד ההשפעה המהותית או סיווגה כהשקעה המוחזקת למכירה.

מוניטין בגין רכישת חברה כלולה מוצג כחלק מההשקעה בחברה כלולה, נמדד לפי העלות ואינו מופחת באופן שיטתי. מוניטין נבחן לצורך בחינת ירידת ערך כחלק מההשקעה בחברה הכלולה בכללותה.

הדוחות הכספיים של האגודה והחברות הכלולות ערוכים לתאריכים ולתקופות זהים. המדיניות החשבונאית בדוחות הכספיים של החברות הכלולות יושמה באופן אחיד ועקבי עם זו שיושמה בדוחות הכספיים של הקבוצה.

במקרה של רכישת חברה כלולה או עסקה משותפת המושגת בשלבים, כאשר ההשקעה הקודמת בחברה הנרכשת טופלה בהתאם להוראות IAS 39, הקבוצה מיישמת את עקרונות IFRS 3 לגבי צירוף עסקים המושג בשלבים. כפועל יוצא, זכויות הונות בנרכשת שהוחזקו על ידי הקבוצה קודם להשגת ההשפעה המהותית או השליטה המשותפת נמדדות בשווי הוגן למועד הרכישה ונכללות בתמורת הרכישה תוך הכרה ברווח או הפסד בהתאם למדידה בשווי ההוגן כאמור.

במועד איבוד ההשפעה המהותית, הקבוצה מודדת בשווי הוגן השקעה כלשהיא שנותרה בחברה הכלולה, ומכירה ברווח או הפסד בהפרש שבין התמורה מממוש ההשקעה בחברה הכלולה והשווי ההוגן של ההשקעה שנותרה לבין הערך בספרים של ההשקעה שמומשה במועד זה.

ח. חוזי ביטוח

IFRS 4 הדן בחוזי ביטוח מאפשר למבטח להמשיך במדיניות החשבונאית בה נקט לפני מועד המעבר לתקינה הבינלאומית לגבי חוזי ביטוח שהוא מנפיק (לרבות עלויות רכישה קשורות ונכסים בלתי מוחשיים קשורים) וכן חוזי ביטוח משנה שהוא רוכש. להלן תמצית המדיניות החשבונאית בקשר לחוזי ביטוח:

1. ביטוח חיים (פעילות שהופסקה בשנת 2020) (*)

א. הכרה בהכנסות, ראה באור 2(יח) להלן.

ב. התחייבויות בגין חוזי ביטוח חיים

התחייבויות בגין חוזי ביטוח חיים מחושבות בהתאם להוראות הממונה (תקנות וחוזרים), כללים חשבונאיים ושיטות אקטואריות מקובלות.

התחייבויות בגין חוזי ביטוח חיים נקבעות על בסיס הערכה אקטוארית, המבוצעת על-ידי האקטואר הממונה באגודה מר דוד אנגלמיר. חלקם של מבטחי המשנה בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח חיים נקבע על פי התנאים של החוזים הרלוונטיים.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ח. חוזי ביטוח (המשך)

1. ביטוח חיים (פעילות שהופסקה בשנת 2020) (*)

ג. הוצאות רכישה נדחות

1. הוצאות הרכישה הנדחות בגין פוליסות ביטוח חיים (להלן - ה-DAC) כוללות עמלות לסוכנים והוצאות הנהלה וכלליות הקשורות לרכישת פוליסות חדשות. ה-DAC מופחת בשיעורים שנתיים שווים על פני תקופת הפוליסה, אך לא פחות מ-15 שנה. ה-DAC המתייחס לפוליסות שבוטלו נמחק במועד הביטול.

2. אקטואר האגודה בודק מידי שנה את ברות השבת ה-DAC. הבדיקה נערכת על מנת לוודא שההתחייבויות בגין חוזי ביטוח בניכוי ה-DAC מספיקה, ושהפוליסות צפויות ליצור הכנסות עתידיות שתכסנה את הפחתת ה-DAC ואת ההתחייבויות הביטוחיות, הוצאות התפעול והעמלות בגין אותן פוליסות.

3. ההנחות המשמשות לבדיקה זו, כוללות הנחות בגין ביטולים והוצאות תפעול הנקבעות על-ידי האקטואר מדי שנה על-פי בדיקות ניסיון העבר.

ד. בדיקת נאותות ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח חיים (Liability Adequacy)

האגודה עורכת בדיקה לגבי הלימות של ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח חיים. במידה והבדיקה מעלה כי הפרמיות המתקבלות אינן מספיקות לכיסוי התביעות הצפויות, נרשמת הפרשה מיוחדת בגין החוסר. הבדיקה נעשית בנפרד עבור קבוצות פוליסות שהוגדרו על ידי הממונה ובהתאם להוראות בקודקס הרגולציה.

ההנחות המשמשות לבדיקות הנ"ל כוללות הנחות בגין ביטולים, הוצאות תפעול, שיעורי ריבית, פרמיות אי נזילות, ובהתחשב בעודף השווי ההוגן של הנכסים מעל ערכם בספרים. ההנחות נקבעות על ידי האקטואר מדי שנה על פי בדיקות, ניסיון העבר ומחקרים רלוונטיים אחרים.

ה. תביעות תלויות

תביעות תלויות בניכוי חלק מבטחי המשנה בהן מחושבות באופן פרטני, בהתאם להערכת מומחי האגודה על בסיס ההודעות בגין אירועי הביטוח וסכומי הביטוח.

הפרשות לתביעות שאירעו אך לא דווחו (IBNR), נכללו במסגרת התחייבויות בגין חוזי ביטוח.

(*) לעניין פעילות מופסקת ראה [באור 1 א'](#) ו**באור 29**.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ח. חוזי ביטוח (המשך)

2. ביטוח כללי

(א) הכרה בהכנסה - ראה באור 2(ית) להלן.

(ב) סעיף תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו ושייר כולל, בין היתר, סילוק ועלויות טיפול ישירות בגין תביעות ששולמו, הוצאות עקיפות לישוב תביעות, תלויות שאירעו בשנת הדוח וכן עדכון ההפרשה לתביעות התלויות (הכוללת הפרשה לעלויות ישירות ועקיפות בטיפול בתביעות) שנרשמה בשנים קודמות.

(ג) התחייבויות בגין חוזי ביטוח והוצאות רכישה נדחות
עתודות הביטוח והתביעות התלויות הכלולות בסעיף התחייבויות בגין חוזי ביטוח, וחלקם של מבטחי משנה בעתודה ובתביעות התלויות, הכלול בסעיף נכסי ביטוח משנה, והוצאות הרכישה הנדחות בביטוח כללי, חושבו בהתאם לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (חישוב עתודות בביטוח כללי), התשע"ג-2013, (להלן - "תקנות חישוב עתודות"), הנחיות הממונה ושיטות אקטואריות מקובלות לחישוב תביעות תלויות, המיושמות בהתאם לשיקול דעתה של האקטוארית הממונה.

(ד) סעיף התחייבויות בגין חוזי ביטוח, מורכב מעתודות ביטוח ותביעות תלויות, כמפורט להלן:

1. הפרשה לפרמיה שטרם הורווחה, (Unearned Premium Reserve), משקפת את דמי הביטוח המתייחסים לתקופת ביטוח שלאחר תאריך המאזן.

2. הפרשה לפרמיה בחסר (Premium Deficiency). הפרשה זו נרשמת במידה והפרמיה שטרם הורווחה (בניכוי ההוצאות הרכישה הנדחות) אינה מכסה את העלות הצפויה בגין חוזי הביטוח. בענפי רכב רכוש, מקיף דירות ובתי עסק ההפרשה מבוססת בין היתר על בסיס מודל אקטוארי שנקבע בתקנות חישוב עתודות.

3. התביעות התלויות מחושבות לפי השיטות כמפורט להלן:

3.1 תביעות תלויות וחלקם של מבטחי המשנה בהן נכללו בענפי רכב חובה, חבויות ורכב רכוש לפי הערכה אקטוארית, וכך גם הוצאות עקיפות ליישוב תביעות. שיבובים לקבל מחברות ביטוח ושרידים מובאים בחשבון בבסיס הנתונים לפיו מחושבות ההערכות האקטואריות של התביעות התלויות. התחשיב האקטוארי עבור האגודה בוצע על-ידי האקטוארית הממונה עובדת האגודה, הגב' מאור אלקיים שירן.

3.2 להערכת האגודה התביעות התלויות הינן נאותות, וזאת בהתחשב בכך שהתביעות התלויות מחושבות בעיקרן על בסיס אקטוארי ויתרן כוללת הפרשות מתאימות ככל שנדרש ל-IBNR.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ח. חוזי ביטוח (המשך)

2. ביטוח כללי (המשך)

ה) האגודה בוחנת את נאותות ההתחייבויות בביטוח כללי על פי עקרונות הנוהג המיטבי כמפורט [בבאור 30 ה\(1\)\(3\)](#).

(ו) הוצאות רכישה נדחות בביטוח כללי כוללות עמלות לסוכנים והוצאות הנהלה וכלליות בקשר להפקת פוליסות, המתייחסות לפרמיות שטרם הורווחו. הוצאות הרכישה מחושבות לפי שיעורי ההוצאות בפועל או לפי שיעורים תקינים, שנקבעו בתקנות הפיקוח, כאחוז מהפרמיה שטרם הורווחה, לכל ענף בנפרד, לפי הנמוך שבהם.

(ז) עסקים המתקבלים מהתאגיד המנהל של מהמאגר לביטוח רכב חובה ("הפול") בע"מ (להלן - הפול), נכללים לפי דיווחים המתקבלים עד לתאריך המאזן בתוספת הפרשות לפי העניין, והכול בהתאם לשיעור השתתפות האגודה בהם.

ט. מכשירים פיננסיים

המדיניות החשבונאית המיושמת על ידי האגודה בגין מכשירים פיננסיים, הינה בהתאם ל- IAS39. ראה [באור 2 כ"ד\(2\)](#) להלן, בדבר דחיית אימוץ IFRS 9.

1. מכשירים פיננסיים שאינם נגזרים

מכשירים פיננסיים שאינם נגזרים כוללים הן נכסים פיננסיים והן התחייבויות פיננסיות. נכסים פיננסיים כוללים השקעות פיננסיות (נכסי חוב סחירים, נכסי חוב בלתי סחירים, מניות ואחרות) וכן נכסים פיננסיים אחרים כגון: פרמיות לגביה, חייבים אחרים ומזומנים ושווי מזומנים. כמו כן, מכשירים פיננסיים כוללים התחייבויות פיננסיות, כגון הלוואות שנתקבלו וזכאים אחרים.

ההכרה הראשונית במכשירים פיננסיים, שאינם נגזרים, הינה לפי שווי הוגן ולגבי מכשירים שאינם מוצגים בשווי ההוגן דרך רווח והפסד בתוספת כל עלויות העסקה הישירות הניתנות לייחוס. לאחר ההכרה הראשונית, מכשירים פיננסיים שאינם נגזרים נמדדים כמפורט בהמשך.

מכשיר פיננסי מוכר כנכס או כהתחייבות במועד קבלת התנאים החוזיים על ידי האגודה (מועד העסקה).

מזומנים ושווי מזומנים

מזומנים כוללים יתרות מזומנים לשימוש מיידי ופיקדונות לפי דרישה. שווי מזומנים כוללים השקעות לזמן קצר ברמת נזילות גבוהה אשר ניתנות להמרה בנקל לסכומים ידועים של מזומנים ואשר חשופות לסיכון בלתי משמעותי של שינויים בשווי ואשר אינם מוגבלים בשעבוד.

השקעות המוחזקות לפדיון

כאשר לאגודה יש כוונה מפורשת ויכולת להחזיק מכשירי חוב עד למועד פדיונם, מכשירי החוב מסווגים כמוחזקים לפדיון. השקעות המוחזקות לפדיון נמדדות לפי עלות מופחתת בשיטת הריבית האפקטיבית המביאה בחשבון גם את עלויות העסקה בניכוי הפסדים מירידת ערך.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ט. מכשירים פיננסיים (המשך)

1. מכשירים פיננסיים שאינם נגזרים (המשך)

נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד

מכשיר פיננסי מסווג כנמדד לפי שווי הוגן דרך רווח או הפסד, אם הוא מוחזק למסחר או אם יועד ככזה בעת ההכרה הראשונית בו.

הלוואות וחייבים

הלוואות וחייבים הינן השקעות המוחזרות בתשלומים קבועים או הניתנים לקביעה שאינן נסחרות בשוק פעיל. לאחר ההכרה הראשונית, הלוואות מוצגות על פי תנאיהן לפי העלות בתוספת עלויות עסקה ישירות, תוך שימוש בשיטת הריבית האפקטיבית, ובניכוי הפרשה לירידת ערך. חייבים לזמן קצר מוצגים לפי תנאיהם, בדרך כלל בערכם הנומינלי.

2. מכשירים פיננסיים נגזרים

נגזרים פיננסיים מוכרים לראשונה לפי שווי הוגן, עלויות עסקה הניתנות לייחוס נזקפות לרווח והפסד עם התהוותן. לאחר ההכרה הראשונית, נמדדים הנגזרים לפי שווי הוגן, כשהשינויים בשווי ההוגן נזקפים לדוח רווח והפסד.

3. נכסים והתחייבויות צמודי מדד שאינם נמדדים לפי שווי הוגן

ערכם של נכסים והתחייבויות פיננסיות צמודי מדד, שאינם נמדדים לפי שווי הוגן, משוערכים בכל תקופה בהתאם לשיעור עליית המדד בפועל.

4. האגודה קבלה החלטות לייעוד הנכסים כדלקמן:

נכסים סחירים

נכסים אלו סווגו לקבוצת שווי הוגן דרך רווח והפסד, למעט חלק ממכשירי החוב הסחירים אשר סווגו כמוחזקים לפדיון.

נכסים שאינם סחירים

נכסים העונים לקריטריונים של קבוצת הלוואות וחייבים, סווגו לקבוצה זו ונמדדו על פי עלות מופחתת, תוך שימוש בשיטת הריבית האפקטיבית.

5. התחייבויות פיננסיות

התחייבויות מוכרות לראשונה בשווי הוגן. הלוואות והתחייבויות אחרות הנמדדות בעלות מופחתת מוצגות בניכוי עלויות עסקה ישירות. לאחר ההכרה הראשונית, הטיפול החשבונאי בהתחייבויות פיננסיות מבוסס על סיווגם כמפורט להלן:

א. התחייבויות פיננסיות בעלות מופחתת

הלוואות ואשראי מוכרים לראשונה לפי שווי הוגן בניכוי עלויות עסקה מיוחסות ישירות במידה וקיימות (לדוגמה, עלויות גיוס הלוואה). לאחר ההכרה הראשונית, הלוואות והתחייבויות אחרות, מוצגות על פי תנאיהן לפי העלות בניכוי עלויות עסקה ישירות תוך שימוש בשיטת הריבית האפקטיבית.

ב. התחייבויות פיננסיות הנמדדות בשווי הוגן דרך רווח או הפסד

התחייבויות פיננסיות הנמדדות בשווי הוגן דרך רווח או הפסד כוללות התחייבויות פיננסיות המוחזקות למסחר והתחייבויות פיננסיות המיועדות עם ההכרה הראשונית בהן להיות מוצגות בשווי הוגן דרך רווח או הפסד.

התחייבויות פיננסיות מסווגות כמוחזקות למסחר אם הן נרכשו לצורכי מכירה בתקופה הקרובה. רווחים או הפסדים בגין התחייבויות המוחזקות למסחר נזקפים לרווח או הפסד.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ט. מכשירים פיננסיים (המשך)

6. גרעית מכשירים פיננסיים

א. נכסים פיננסיים

נכס פיננסי נגרע כאשר פקעו הזכויות החוזיות לקבלת תזרימי המזומנים מהנכס הפיננסי, או האגודה העבירה את הזכויות החוזיות לקבלת תזרימי המזומנים שהתקבלו במלואם לצד השלישי, ללא עיכוב משמעותי, ובנוסף העבירה באופן ממשי את כל הסיכונים וההטבות הקשורים בנכס או לא העבירה ואף לא הותירה באופן ממשי את כל הסיכונים וההטבות הקשורים לנכס אך העבירה את השליטה בנכס. כאשר האגודה העבירה את זכויותיה לקבל תזרימי מזומנים מהנכס ולא העבירה ולא הותירה באופן ממשי את הסיכונים וההטבות הקשורים בנכס ואף לא העבירה את השליטה על הנכס, מוכר נכס חדש בהתאם למידת המעורבות הנמשכת של האגודה בנכס. מעורבות נמשכת בדרך של ערבות לנכס המועבר נמדדת לפי הנמוך מבין היתרה בדוחות הכספיים המקורית של הנכס והסכום המירבי של התמורה שהאגודה עשויה להידרש לשלם בחזרה.

ב. התחייבויות פיננסיות

התחייבויות פיננסיות נגרעות כאשר היא מסולקת, דהיינו ההתחייבות נפרעה, בוטלה או פקעה. התחייבויות פיננסיות מסולקת כאשר החייב (הקבוצה) פורע את ההתחייבות על ידי תשלום במזומן, בנכסים פיננסיים אחרים, בסחורות או שירותים, או משוחרר משפטית מההתחייבות.

כאשר התחייבות פיננסית קיימת מוחלפת בהתחייבות אחרת כלפי אותו מלווה בתנאים שונים מהותית, או כאשר נעשה שינוי מהותי בתנאי התחייבות קיימת, ההחלפה או השינוי מטופלים כגרעיה של ההתחייבות המקורית וכהכרה של התחייבות חדשה. ההפרש בין היתרה בדוחות הכספיים של שתי ההתחייבויות הנ"ל נזקק לדוח רווח והפסד.

במידה שההחלפה או השינוי אינם מהותיים, הם מטופלים כשינוי תנאי ההתחייבות המקורית ולא מוכר רווח או הפסד מההחלפה. בעת הבחינה האם מדובר בשינוי מהותי בתנאי התחייבות קיימת מביאה האגודה בחשבון שיקולים איכותיים וכמותיים.

7. לגבי ירידת ערך נכסים פיננסיים ראה [באור 2\(ג\)](#) להלן.

י. רכוש קבוע

פריטי הרכוש הקבוע מוצגים לפי העלות בתוספת עלויות רכישה ישירות, בניכוי פחת שנצבר, ובניכוי הפסדים מירידת ערך שנצברו, ואינם כוללים הוצאות תחזוקה שוטפת. רכיבי פריט רכוש קבוע בעלי עלות משמעותית ביחס לסך העלות של הפריט, מופחתים בנפרד, לפי שיטת הרכיבים.

הפחת מחושב בשיעורים שנתיים שווים על בסיס שיטת הקו הישר לאורך תקופת החיים השימושיים בנכס, כדלקמן:

%	
15	כלי רכב
15-6	ריהוט וציוד משרדי
33	מחשבים וציוד היקפי
ראה להלן	קרקע בחכירה מימונית
ראה להלן	שיפורים במושכר

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

י. רכוש קבוע (המשך)

שיפורים במושכר מופחתים לפי שיטת הקו הישר על פני תקופת השכירות (לרבות תקופת האופציה להארכה שבידי הקבוצה שבכוונתה לממשה) או בהתאם לתקופות החיים השימושיים של השיפור, לפי הקצר שבהם.

אורך החיים השימושיים, שיטת הפחתה, וערך השייר נבחנים לפחות בכל סוף שנה והשינויים מטופלים כשינוי אומדן חשבונאי באופן של מכאן ולהבא. הפחתת נכסים מופסקת כמוקדם מבין המועד בו הנכס מסווג כמוחזק למכירה לבין המועד שבו הנכס נגרע.

יא. חכירות

האגודה מטפלת בחוזה כחוזה חכירה כאשר בהתאם לתנאי החוזה מועברת זכות לשלוט בנכס מזוהה לתקופת זמן בעבור תמורה.

1. האגודה כחוכר

עבור העסקאות בהן האגודה מהווה חוכר היא מכירה במועד התחילה בחכירה בנכס זכות שימוש כנגד התחייבות בגין חכירה וזאת למעט עסקאות חכירה לתקופה של עד 12 חודשים ועסקאות חכירה בהן נכס הבסיס בעל ערך נמוך, בהן בחרה האגודה להכיר בתשלומי החכירה כהוצאה ברווח או הפסד בקו ישר על פני תקופת החכירה. במסגרת מדידת ההתחייבות בגין חכירה בחרה האגודה ליישם את ההקלה הניתנת ב-IFRS16 ולא ביצעה הפרדה בין רכיבי חכירה לרכיבים שאינם חכירה כגון: שירותי ניהול, שירותי אחזקה ועוד, הכלולים באותה עסקה.

במועד התחילה, התחייבות בגין חכירה כוללת את כל תשלומי החכירה שטרם שולמו מהוונים בשיעור הריבית הגלומה בחכירה כאשר היא ניתנת לקביעה בנקל או בשיעור הריבית התוספתי של האגודה. לאחר מועד התחילה מודדת האגודה את ההתחייבות בגין חכירה בשיטת הריבית האפקטיבית.

נכס זכות השימוש המהווה מקרקעין המשמשים כמשרדי האגודה נמדד במודל העלות ומופחת לאורך החיים השימושיים שלו, או תקופת החכירה לפי הקצר שבהם. מספר שנות ההפחתה של נכס זכות השימוש הרלוונטית הינו 6.5 שנים. כאשר מתקיימים סימנים לירידת ערך, בוחנת האגודה ירידת ערך לנכס זכות השימוש בהתאם להוראות IAS 36.

2. האגודה כמחכיר

המבחנים לסיווג חכירה כמימונית או כתפעולית מבוססים על מהות ההסכם והם נבחנים במועד ההתקשרות על-פי הכללים שנקבעו ב-IFRS16:

א. חכירה מימונית

עסקת חכירה בה מועברים באופן ממשי כל הסיכונים וההטבות הקשורים לבעלות על הנכס לחוכר, מסווגת כחכירה מימונית.

ב. חכירה תפעולית

עסקת חכירה בה לא מועברים באופן ממשי כל הסיכונים וההטבות הקשורים לבעלות על הנכס, מסווגת כחכירה תפעולית. תקבולי החכירה מוכרים כהכנסה ברווח או הפסד בקו ישר על פני תקופת החכירה. עלויות ראשוניות ישירות שהתהוו בגין הסכם החכירה, מתווספות לעלות הנכס המוכר ומוכרות כהוצאה לאורך תקופת החכירה לפי אותו בסיס.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

יא. חכירות (המשך)

3. אופציות להארכה וביטול של תקופת החכירה

תקופת החכירה שאינה ניתנת לביטול כוללת גם תקופות המכוסות על ידי אופציה להאריך את החכירה כאשר ודאי באופן סביר שהאופציה להארכה תמומש וגם תקופות המכוסות על ידי אופציה לבטל את החכירה כאשר ודאי באופן סביר שהאופציה לביטול לא תמומש.

במקרה בו חל שינוי בצפי למימוש אופציית הארכה או לאי מימוש אופציית ביטול, מודדת האגודה מחדש את יתרת ההתחייבות בגין החכירה בהתאם לתקופת החכירה המעודכנת, לפי שיעור ההיוון המעודכן ביום השינוי בצפי, כאשר סך השינוי נזקף ליתרת נכס זכות השימוש עד לאיפוסו ומעבר לכך לרווח או הפסד.

4. תיקוני חכירה

כאשר מבוצע תיקון לתנאי החכירה אשר אינו מקטין את היקף החכירה ואינו מטופל כעסקת חכירה נפרדת, מודדת האגודה מחדש את יתרת ההתחייבות בגין חכירה בהתאם לתנאי החכירה המתוקנים, לפי שיעור ההיוון המעודכן ביום התיקון וזקפת את סך השינוי ביתרת ההתחייבות בגין החכירה ליתרת נכס זכות השימוש.

כאשר מבוצע תיקון לתנאי החכירה אשר מביא לקיטון בהיקף החכירה, מכירה האגודה ברווח או בהפסד הנובע מהגרעה החלקית או המלאה של יתרת נכס זכות השימוש וההתחייבות בגין החכירה. לאחר מכן, מודדת האגודה מחדש את יתרת ההתחייבות בגין חכירה בהתאם לתנאי החכירה המתוקנים, לפי שיעור ההיוון המעודכן במועד התיקון וזקפת את סך השינוי ביתרת ההתחייבות בגין החכירה ליתרת נכס זכות השימוש.

יב. נכסים בלתי מוחשיים

נכסים בלתי מוחשיים הנרכשים בנפרד נמדדים עם ההכרה הראשונית לפי העלות בתוספת עלויות רכישה ישירות. נכסים בלתי מוחשיים הנרכשים בצירופי עסקים נמדדים לפי השווי ההוגן במועד הרכישה. עלויות בגין נכסים בלתי מוחשיים אשר פותחו באופן פנימי, למעט עלויות פיתוח מהוונות, נזקפות לרווח או הפסד בעת התהוותן.

נכסים בלתי מוחשיים בעלי אורך חיים שימושיים מוגדר מופחתים על פני אורך החיים השימושיים שלהם ונבחנת לגביהם ירידת ערך כאשר קיימים סימנים המצביעים על ירידת ערך. תקופת ההפחתה ושיטת ההפחתה של נכס בלתי מוחשי בעל אורך חיים שימושיים מוגדר נבחנות לפחות בכל סוף שנה.

1. תוכנות

נכסי האגודה כוללים מערכות מחשב המורכבות מחומרה ותוכנות. תוכנות המהוות חלק אינטגרלי מחומרה, אשר אינה יכולה לפעול ללא התוכנות המותקנות עליה, מסווגות כרכוש קבוע. לעומת זאת, רישיונות לתוכנות העומדות בפני עצמן ומוסיפות פונקציונליות נוספת לחומרה, מסווגים כנכסים בלתי מוחשיים.

2. עלויות עוקבות

עלויות עוקבות מוכרות כנכס בלתי מוחשי אך ורק כאשר הן מגדילות את ההטבה הכלכלית העתידית הגלומה בנכס בגינו הן הוצאו.

הפחתה נזקפת לדוח רווח והפסד על פני אומדן אורך החיים השימושי של הנכסים הבלתי מוחשיים.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

יב. נכסים בלתי מוחשיים (המשך)

3. הפחתה

אומדן אורך החיים השימושי לתקופה הנוכחית ולתקופות השוואתיות הינו כדלקמן:

א. תוכנות- מופחתות בקו ישר על פני 3 שנים.

ב. עודף עלות שנוצר ברכישת סוכנויות ביטוח מיוחס בעיקרו לתיק לקוחות ומופחת בשיעורים שנתיים שווים על פני 3-5 שנים.

האומדנים בדבר שיטת הפחת ואורך החיים השימושי נבחנים מחדש לפחות בכל סוף שנת דיווח.

יג. ירידת ערך

הקבוצה בוחנת בכל תאריך מאזן האם קיימת ראייה אובייקטיבית לירידת ערך בגין הנכסים הבאים:

1. נכסים פיננסיים

נכסים פיננסיים הנמדדים בעלות מופחתת

ראייה אובייקטיבית לירידת ערך קיימת כאשר אירוע אחד או יותר השפיעו באופן שלילי על אומדן תזרימי המזומנים העתידיים מהנכס לאחר מועד ההכרה. סכום ההפסד הנזקף לדוח רווח והפסד נמדד כהפרש בין יתרת הנכס בדוחות הכספיים לבין הערך הנוכחי של אומדן תזרימי המזומנים העתידיים (שאינם כוללים הפסדי אשראי עתידיים שטרם התהוו), המהוונים בהתאם לשיעור הריבית האפקטיבית המקורית של הנכס הפיננסי. אם הנכס הפיננסי נושא ריבית משתנה, ההיוון נעשה בהתאם לשיעור הריבית האפקטיבית הנוכחית. בתקופות עוקבות הפסד מירידת ערך מבוטל כאשר ניתן ליחס באופן אובייקטיבי את השבת ערכו של הנכס לאירוע שהתרחש לאחר ההכרה בהפסד. ביטול כאמור נזקף לרווח והפסד עד לגובה ההפסד שהוכר.

הקבוצה בוחנת ראיות לירידת ערך לגבי נכסי חוב המסווגים להלוואות וחייבים הן ברמת הנכס הבודד והן ברמה של קבוצת נכסים בעלי מאפייני סיכון אשראי דומים (בחינה קולקטיבית). ההלוואות והחייבים שהינם משמעותיים באופן פרטני נבחנים ספציפית לירידת ערך. ההלוואות והחייבים אשר בגינם לא זוהתה ירידת ערך ספציפית מקובצים יחדיו ולגביהם נבחנת קיומה של ירידת ערך קולקטיבית במטרה לאתר ירידת ערך שהתרחשה וטרם זוהתה.

2. ביטוח משנה

א. ההתחייבויות של מבטחי המשנה כלפי האגודה אינן משחררות אותה מהתחייבויותיה כלפי המבוטחים על פי פוליסות הביטוח.

מבטח משנה, אשר לא יעמוד בהתחייבויותיו על פי חוזי ביטוח המשנה, עלול לגרום לאגודה הפסדים.

ב. האגודה מבצעת הפרשה לחובות מסופקים בגין חובות מבטחי משנה שגבייתם מוטלת בספק על בסיס הערכות סיכון פרטניות ועל בסיס עומק החוב.

בנוסף, בקביעת חלקם של מבטחי המשנה בהתחייבויות הביטוחיות מתחשבת האגודה, בין היתר, בהערכת אפשרות הגביה ממבטחי המשנה. כאשר חלקם של מבטחי המשנה כאמור מחושב על בסיס אקטוארי, חלקם של אותם מבטחי משנה שבקשיים מחושב בהתאם להמלצת האקטוארית, המביאה בחשבון את כלל גורמי הסיכון. כמו כן,

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

יג. ירידת ערך (המשך)

2. ביטוח משנה (המשך)

מתחשבת האגודה בעת עריכת ההפרשות, בין היתר, בנכונות הצדדים להגיע להסכמי CUT OFF (ניתוק התקשרויות בדרך של פרעון סופי של החובות) במטרה לצמצם את החשיפה.

3. פרמיה לגבייה

הפרשה לחובות מסופקים בגין פרמיות לגבייה בעסקי ביטוח כללי מחושבת לפי אומדנים המבוססים, בין היתר, על עומק החובות בפיגור ועל הביטחונות הקיימים.

4. נכסים שאינם פיננסיים

האגודה בוחנת את הצורך בירידת ערך נכסים לא פיננסיים של הקבוצה, שאינם הוצאות רכישה נדחות, נכסים הנובעים מהטבות לעובדים ונכסי מס נדחים כאשר ישנם סימנים כתוצאה מאירועים או שינויים בנסיבות המצביעים על כך שהיתרה בדוחות הכספיים אינה בר-השבה. במקרים בהם היתרה בדוחות הכספיים של הנכסים הלא פיננסיים עולה על הסכום בר-ההשבה שלהם, מופחתים הנכסים לסכום בר-ההשבה שלהם. השווי בר-ההשבה הינו הגבוה מבין שווי הוגן בניכוי עלויות מכירה ושווי שימוש. בהערכת שווי השימוש מהוונים תזרימי המזומנים הצפויים לפי שיעור ניכיון לפני מס המשקף את הסיכונים הספציפיים לכל נכס. בגין נכס שאינו מייצר תזרימי מזומנים עצמאיים נקבע סכום בר-השבה עבור היחידה מניבת המזומנים שאליה שייך הנכס. הפסדים מירידת ערך נזקפים לדוח על הרווח הכולל לסעיף הוצאות אחרות.

הפסד מירידת ערך של נכס, למעט מוניטין, מבוטל רק כאשר חלו שינויים באומדנים ששימשו בקביעת הסכום בר-ההשבה של הנכס מהמועד בו הוכר לאחרונה ההפסד מירידת הערך. ביטול ההפסד כאמור מוגבל לנמוך מבין סכום ירידת הערך של הנכס שהוכר בעבר (בניכוי פחת או הפחתה) או סכום בר-ההשבה של הנכס. לגבי נכס הנמדד לפי העלות, ביטול הפסד כאמור נזקף לרווח או הפסד.

הקריטריונים הייחודיים להלן מיושמים בבחינת ירידת ערך:

השקעה בחברה כלולה

לאחר יישום שיטת השווי המאזני, האגודה בוחנת אם יש צורך להכיר בהפסד נוסף בגין ירידת ערך של ההשקעה בחברות כלולות. בכל תאריך דיווח מתבצעת בחינה אם קיימת ראייה אובייקטיבית לירידת ערך של ההשקעה בחברה כלולה, בחינת ירידת הערך נעשית בהתייחס להשקעה בכללותה.

יד. מדידת שווי הוגן

שווי הוגן הוא המחיר שהיה מתקבל במכירת נכס או המחיר שהיה משולם להעברת התחייבות בעסקה רגילה בין משתתפים בשוק במועד המדידה.

מדידת שווי הוגן מבוססת על ההנחה כי העסקה מתרחשת בשוק העיקרי של הנכס או ההתחייבות, או בהיעדר שוק עיקרי, בשוק הכדאי (advantageous) ביותר.

השווי ההוגן של נכס או התחייבות נמדד תוך שימוש בהנחות שמשתתפים בשוק ישתמשו בעת תמחור הנכס או ההתחייבות, בהנחה שמשתתפים בשוק פועלים לטובת האינטרסים הכלכליים שלהם.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

יד. מדידת שווי הוגן (המשך)

מדידת שווי הוגן לנכס לא פיננסי מביאה בחשבון את היכולת של משתתף בשוק להפיק הטבות כלכליות באמצעות הנכס בשימוש המיטבי שלו או על ידי מכירתו למשתתף אחר בשוק שישתמש בנכס בשימוש המיטבי שלו.

הקבוצה משתמשת בטכניקות הערכה שהן מתאימות לנסיבות ושקיימים עבורן מספיק נתונים שניתנים להשגה כדי למדוד שווי הוגן, תוך מיקסום השימוש בנתונים רלוונטיים שניתנים לצפייה ומיזעור השימוש בנתונים שאינם ניתנים לצפייה.

השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים הנסחרים בשוק פעיל נקבע על ידי מחירי השוק בתאריך הדיווח. בגין מכשירים פיננסיים שלהם אין שוק פעיל, השווי ההוגן נקבע באמצעות שימוש בשיטות הערכה. שיטות אלו כוללות התבססות על עסקאות שבוצעו לאחרונה בתנאי שוק, התייחסות לשווי השוק הנוכחי של מכשיר אחר דומה במהותו, היות תזרימי מזומנים או שיטות הערכה אחרות. השווי של אגרות חוב בלתי סחירות, הלוואות ופקדונות, מחושב לפי מודל המבוסס על היות תזרימי המזומנים. כל הנכסים וההתחייבויות הנמדדים בשווי הוגן או שניתן גילוי לשווי ההוגן שלהם מחולקים לקטגוריות בתוך מידרג השווי ההוגן, בהתבסס על רמת הנתונים הנמוכה ביותר, המשמעותית למדידת השווי ההוגן בכללותה:

- רמה 1: מחירים מצוטטים (ללא התאמות) בשוק פעיל של נכסים והתחייבויות זהים.
- רמה 2: נתונים שאינם מחירים מצוטטים שנכללו ברמה 1 אשר ניתנים לצפייה במישרין או בעקיפין.
- רמה 3: נתונים שאינם מבוססים על מידע שוק ניתן לצפייה (טכניקות הערכה ללא שימוש בנתוני שוק ניתנים לצפייה).

טו. הטבות לעובדים

בקבוצה קיימות מספר תכניות הטבה לעובדים:

1. הטבות עובד לזמן קצר

הטבות לעובדים לזמן קצר הינן הטבות אשר חזויות להיות מסולקות במלואן לפני 12 חודש לאחר תום תקופת הדיווח השנתית שבה העובדים מספקים את השירותים המתייחסים. הטבות אלו כוללות משכורות, ימי חופשה, הבראה והפקדות מעסיק לביטוח לאומי ומוכרות כהוצאה עם מתן השירותים. התחייבות בגין בונוס במזומן, מוכרת כאשר לקבוצה קיימת מחויבות משפטית או משתמעת לשלם את הסכום האמור בגין שירות שניתן על ידי העובד וניתן לאמוד באופן מהימן את הסכום.

2. הטבות לאחר סיום העסקה

תכנית להפקדה מוגדרת

לקבוצה תוכנית להפקדה מוגדרת, בהתאם לסעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין שלפיה הקבוצה משלמת באופן קבוע תשלומים מבלי שתהיה לה מחויבות משפטית או משתמעת לשלם תשלומים נוספים גם אם בקרן לא הצטברו סכומים מספיקים כדי לשלם את כל ההטבות לעובד המתייחסות לשירות העובד בתקופה השוטפת ובתקופות קודמות.

הפקדות לתוכנית להפקדה מוגדרת בגין פיצויים או בגין תגמולים, מוכרות כהוצאה בעת ההפקדה לתוכנית במקביל לקבלת שירותי העבודה מהעובד. בנוסף לקבוצה תוכנית להטבה מוגדרת בגין תשלום פיצויים בהתאם לחוק פיצויי פיטורין. לפי החוק, זכאים עובדים לקבל פיצויים עם פיטוריהם או עם פרישתם. ההתחייבות בשל סיום העסקה נמדדת לפי שיטת שווי אקטוארי של יחידת הזכאות

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

טו. הטבות לעובדים (המשך)

2. הטבות לאחר סיום העסקה (המשך)

החזויה. החישוב האקטוארי מביא בחשבון עליות שכר עתידיות ושיעור עזיבת עובדים, וזאת על בסיס הערכה של עיתוי התשלום. הסכומים מוצגים על בסיס היוון תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים, לפי שיעורי הריבית בהתאם לתשואה במועד הדיווח של אגרות חוב קונצרניות צמודות מדד באיכות גבוהה, אשר מועד פרעון דומה לתקופת ההתחייבות המתייחסת לפיצויי הפרישה.

האגודה מפקידה כספים בגין התחייבויותיה לתשלום פיצויים לחלק מעובדיה באופן שוטף בקרנות פנסיה וחברות ביטוח (להלן - נכסי התוכנית). נכסי התוכנית הם נכסים המוחזקים על ידי קרן הטבות עובד לזמן ארוך או בפוליסות ביטוח כשירות. נכסי התוכנית אינם זמינים לשימוש נושי הקבוצה, ולא ניתן לשלםם ישירות לקבוצה.

ההתחייבות בשל הטבות לעובדים המוצגת בדוח על המצב הכספי מייצגת את הערך הנוכחי של התחייבות ההטבות המוגדרת בניכוי השווי ההוגן של נכסי התוכנית.

מדידות מחדש של ההתחייבות נטו נזקפות לרווח כולל אחר.

טז. הון מניות

הון המניות מתייחס ליחידות ההשתתפות באגודה.

יז. הפרשות

הפרשה בהתאם ל-37 IAS מוכרת כאשר לקבוצה קיימת מחויבות בהווה (משפטית או משתמעת) כתוצאה מאירוע שהתרחש בעבר, צפוי שיידרש שימוש במשאבים כלכליים על מנת לסלק את המחויבות וניתן לאמוד אותה באופן מהימן. כאשר הקבוצה צופה שחלק או כל ההוצאה תוחזר לאגודה, כגון בחוזה ביטוח, ההחזר יוכר כנכס נפרד, רק במועד בו קיימת וודאות למעשה לקבלת הנכס. ההוצאה תוכר בדוח רווח והפסד בניכוי החזר ההוצאה.

להלן סוגי ההפרשות שנכללו בדוחות הכספיים:

תביעות משפטיות

הפרשה בגין תביעות מוכרת כאשר לקבוצה קיימת מחויבות בהווה או מחויבות משתמעת כתוצאה מאירוע שהתרחש בעבר כאשר יותר סביר מאשר לא (more likely than not) כי הקבוצה תידרש למשאביה הכלכליים לסילוק המחויבות וניתן לאמוד את המחויבות באופן מהימן.

היטלים

היטלים המוטלים על האגודה על ידי מוסדות ממשלה באמצעות חקיקה, מטופלים בהתאם לפרשנות IFRIC 21, לפיה ההתחייבות לתשלום ההיטל תוכר רק בעת קרות האירוע היוצר את המחויבות לתשלום.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

יח. הכרה בהכנסה

1. פרמיות

(א) פרמיות במגזר ביטוח חיים נרשמות כהכנסות בהגיע מועד גבייתן (ראה [באור 29](#) לגבי פעילות שהופסקה בשנת 2020).

ביטולים נרשמים במועד קבלת ההודעה מבעל הפוליסה, או באופן יזום על ידי האגודה עקב פיגורים בתשלום, בכפוף להוראות כל דין.

(ב) פרמיות בביטוח כללי נרשמות כהכנסות על בסיס דוחות תפוקה חודשיים. הפרמיות מתייחסות בעיקרן לתקופת ביטוח של שנה. ההכנסות מפרמיה ברוטו ושינויים בפרמיה שטרם הורווחה בגינה, נרשמים בסעיף פרמיות שהורווחו, ברוטו.

פרמיות בענף רכב חובה נרשמות בעת פירעון הפרמיה הואיל והכיסוי הביטוחי מותנה בתשלום הפרמיה.

פרמיות מפוליסות שתחילת הביטוח שלהן לאחר תאריך המאזן נרשמות כהכנסות מראש.

ההכנסות שנכללו בדוחות הכספיים הינן לאחר ביטולים שנתקבלו מבעלי פוליסות, ובניכוי ביטולים והפרשות עקב אי פירעון דמי הביטוח, בכפוף להוראות כל דין.

2. דמי ניהול

דמי הניהול המתקבלים מאגודה מוחזקות מחושבים על בסיס יתרות הנכסים המנוהלים ועל בסיס התקבולים מהעמיתים.

3. עמלות

בסוכנויות ביטוח

הכנסות מעמלות ביטוח כללי מוכרות כהכנסה בעת התהוותן. הכנסות מעמלות ביטוח חיים מוכרות כהכנסה על בסיס מועדי הזכאות לתשלום העמלות על פי ההסכמים עם חברות הביטוח בניכוי הפרשות להחזרי עמלות עקב ביטולים צפויים של פוליסות ביטוח.

בחברת הביטוח

הכנסות מעמלות מביטוח משנה בביטוח כללי וביטוח חיים נזקפות בעת התהוותן.

יט. רווחים (הפסדים) מהשקעות נטו, הכנסות מימון והוצאות מימון

רווחים (הפסדים) מהשקעות נטו, והכנסות מימון כוללים הכנסות ריבית והפרשי הצמדה בגין נכסי חוב, הכנסות מדיבידנדים, רווחים (הפסדים) נטו ממכירת נכסים פיננסיים, שינויים בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד והרווחים (הפסדים) ממטבע חוץ בגין נכסי חוב.

הכנסות ריבית מוכרות עם צבירתן, באמצעות שיטת הריבית האפקטיבית.

הכנסות מדיבידנדים מוכרות במועד בו מוקנית לאגודה הזכות לקבלת תשלום. באם מתקבל הדיבידנד בגין מניות סחירות, מכירה האגודה בהכנסות מדיבידנד ביום האקס. רווחים והפסדים מהפרשי שער ושינויים בשווי ההוגן של ההשקעות מדווחים בנטו.

הוצאות מימון כוללות הוצאות ריבית, הפרשי הצמדה והפרשי שער על הלוואות שנתקבלו, ריבית והפרשי שער על פיקדונות ועל יתרות מבטחי משנה, ושינויים בגין ערך הזמן בגין הפרשות. עלויות אשראי, שאינן מהוונות, נזקפות לדוח רווח והפסד לפי שיטת הריבית האפקטיבית.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

כ. הוצאות הנהלה וכלליות

הוצאות הנהלה וכלליות מסווגות להוצאות עקיפות ליישוב תביעות, הנכללות בסעיף תשלומים ושינוי בהתחייבות בגין חוזי ביטוח, להוצאות הקשורות ברכישה (הנכללות בסעיף עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות) וליתרת הוצאות הנהלה וכלליות אחרות הנכללות בסעיף זה. הסיווג נערך בהתאם למודלים פנימיים של האגודה המבוססים על הוצאות ישירות שנזקפו והוצאות עקיפות שהועמדו.

כא. מסים על הכנסה

תוצאות המס בגין מסים שוטפים או נדחים נזקפות לרווח או הפסד, למעט אם הן מתייחסות לפריטים הנזקפים לרווח כולל אחר או להון.

1. מסים שוטפים

חבות בגין מסים שוטפים נקבעת תוך שימוש בשיעורי המס וחוקי המס שחוקקו או אשר חקיקתם הושלמה למעשה, עד לתאריך הדיווח, וכן התאמות נדרשות בקשר לחבות המס לתשלום בגין שנים קודמות (ראה [באור 18\(ג\)](#)) בקשר עם מיסים שנים קודמות).

2. מסים נדחים

מסים נדחים מחושבים בגין הפרשים זמניים בין הסכומים הנכללים בדוחות הכספיים לבין הסכומים המובאים בחשבון לצורכי מס.

יתרות המסים הנדחים מחושבות לפי שיעור המס הצפוי לחול כאשר הנכס ימומש או ההתחייבות תסולק, בהתבסס על חוקי המס שחוקקו או אשר חקיקתם הושלמה למעשה עד לתאריך הדיווח.

בכל תאריך דיווח נכסי מסים נדחים נבחנים ובמידה שלא צפוי ניצולם הם מופחתים. הפסדים מועברים והפרשים זמניים הניתנים לזיכוי, בגינם לא הוכרו נכסי מסים נדחים, נבחנים בכל תאריך דיווח ובמידה שניצולם צפוי מוכר נכס מס נדחה מתאים.

בחישוב המסים הנדחים לא מובאים בחשבון המסים שהיו חלים במקרה של מימוש ההשקעות בחברות מוחזקות, כל עוד מכירת ההשקעות בחברות מוחזקות אינה צפויה בעתיד הנראה לעין. כמו כן, לא הובאו בחשבון מסים נדחים בגין חלוקת רווחים על ידי חברות מוחזקות כדיבידנדים, מאחר שחלוקת הדיבידנד אינה כרוכה בחבות מס נוספת, או בשל מדיניות האגודה שלא ליזום חלוקת דיבידנד על ידי חברה מאוחדת הגוררת חבות מס נוספת.

מסים נדחים מקוזזים אם קיימת זכות חוקית לקיזוז נכס מס שוטף כנגד התחייבות מס שוטפת והמסים הנדחים מתייחסים לאותה ישות החייבת במס ולאותה רשות מס.

כב. פעילויות שהופסקו

פעילות שהופסקה הינה רכיב של האגודה המהווה פעילות שמומשה או שמסווגת כמוחזקת למכירה, תוצאות הפעילות המתייחסות לפעילות שהופסקה (לרבות מספרי השוואה) מוצגות בנפרד ברווח או הפסד, בניכוי השפעת המס.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

כג. הצגת דוח על הרווח הכולל

האגודה בחרה להציג דוח יחיד על הרווח הכולל, הכולל את פריטי דוח רווח והפסד ואת פריטי הרווח הכולל האחר.

כד. גילוי לתקני IFRS חדשים בתקופה לפני יישומם

1. תקן דיווח כספי בינלאומי IFRS 17, חוזי ביטוח

בחדש מאי 2017 פרסמה הוועדה לתקני חשבונאות בינלאומיים (IASB) את תקן דיווח כספי בינלאומי מספר 17 בדבר חוזי ביטוח (להלן - התקן החדש). בחדש יוני 2020 פורסם תיקון לתקן החדש.

התקן החדש קובע כללים להכרה, מדידה, הצגה וגילוי בקשר לחוזי ביטוח ומחליף את ההוראות הקיימות בנושא. התקן החדש צפוי לגרום לשינויים משמעותיים בדיווח הכספי של חברות ביטוח.

בהתאם לתקן החדש יש למדוד את ההתחייבות הביטוחית כערך הנוכחי של תזרימי המזומנים הצפויים מחוזי הביטוח תוך התחשבות באי הוודאות הגלומה בתחזיות אלו (מרווח הסיכון). כמו כן, הרווח הגלום הצפוי בחוזי הביטוח הנגזר מהחישובים כאמור יוכר על פני תקופת הכיסוי, וההשפעה של שינויים בהנחות (למעט ריבית) תיפרס גם היא על פני תקופת הכיסוי. הפסד יוכר באופן מיידי אם קבוצת חוזי ביטוח אינה צפויה להיות רווחית, או הופכת למפסידה.

לגבי חוזי ביטוח מסוימים (בדרך כלל חוזי ביטוח אלמנטרי עם כיסוי ביטוחי של עד שנה) ניתן ליישם מודל מדידה פשוט יותר שאינו שונה בהרבה מהמדידה המקובלת כיום.

בחדש דצמבר 2021 פרסמה הוועדה לתקני חשבונאות בינלאומיים (IASB) תיקון להוראות המעבר של IFRS 17. התיקון מאפשר לאגודה בעת יישום לראשונה של התקן לשנות את קבוצת המדידה של הנכסים הפיננסים במספרי ההשוואה מבלי להציג מחדש את מספרי ההשוואה על פי הוראות המעבר של IFRS 9, וזאת בכדי להימנע מחוסר הקבלה חשבונאית במספרי ההשוואה בין ההתחייבויות הביטוחיות לנכסים הפיננסים במועד היישום לראשונה.

בהתאם לתיקון, לאגודה יש בחירה אם ליישם את מודל הפסדי האשראי החזויים של IFRS 9 או להשאיר את ההפרשה שחושבה בהתאם ל- IAS 39 בגין הנכסים לגביהם יושם התיקון. לפיכך, התיקון ידרוש גילוי איכותי לגבי הגישה שיישמה האגודה בחישוב ההפרשה להפסדי אשראי עבור הנכסים לגביהם יושם התיקון.

בהתאם לטיוטת עדכון "מפת דרכים לאימות תקן חשבונאות בינלאומי מספר 17 (IFRS) - חוזי ביטוח" שהתפרסמה, על ידי הפיקוח, בחדש ינואר 2022, מועד היישום לראשונה של התקן בישראל יהיה החל מהתקופות הרבעוניות והשנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2024. בהתאם, מועד המעבר יחול ביום 1 בינואר 2023. בנוסף, בהתאם לטיוטה בשנת 2023 תדווח האגודה, במסגרת ביאור ייעודי לדוחות הכספיים, דוחות עיקריים פרו-פורמה (ללא מספרי השוואה) בהתאם להוראות IFRS 17 ו- IFRS 9.

התקן החדש ייושם למפרע. אם יישום למפרע אינו מעשי ניתן לבחור באחת משתי הגישות הבאות:

1. גישת יישום למפרע חלקי.
2. גישת השווי ההוגן.

האגודה נערכת לאימוץ התקן.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

כד. גילוי לתקני IFRS חדשים בתקופה לפני יישומם (המשך)

2. IFRS 9 מכשירים פיננסיים

בחודש ינואר 2018 נכנס לתוקף IFRS 9 - מכשירים פיננסיים, המחליף את IAS 39 - מכשירים פיננסיים: הכרה ומדידה. IFRS 9 (להלן – "התקן החדש") משנה בעיקר את הוראות הסיווג והמדידה של נכסים פיננסיים והוא חל על כל הנכסים הפיננסיים שבתחולת IAS 39.

תיקון לתקן IFRS 4 מאפשר לישות שמנפיקה חוזי ביטוח לאמץ את IFRS 9 עם התאמות (להלן: "The overlay approach") או לדחות את אימוץ IFRS 9 ליום 1 בינואר 2023 (להלן: "גישת הדחיה" או "הפטור הזמני").

התקן החדש קובע כי בעת ההכרה לראשונה כל הנכסים הפיננסיים יימדדו בשווי הוגן. בתקופות עוקבות יש למדוד מכשירי חוב בעלות מופחתת רק אם מתקיימים שני התנאים המצטברים הבאים:

- הנכס מוחזק במסגרת מודל עסקי שמטרתו היא להחזיק בנכסים על מנת לגבות את תזרימי המזומנים החוזיים הנובעים מהם (להלן – "מבחן הקרן והחבות בלבד").

- על פי התנאים החוזיים של הנכס הפיננסי, החברה זכאית, במועדים מסויימים, לקבל תזרימי מזומנים המהווים אך ורק תשלומי קרן ותשלומי ריבית על יתרת קרן.

המדידה העוקבת של כל יתר מכשירי החוב והנכסים הפיננסיים האחרים תהיה על פי שווי הוגן. התקן החדש קובע הבחנה בין מכשירי חוב אשר ימדדו בשווי הוגן דרך רווח או הפסד ומכשירי חוב שימדדו בשווי הוגן דרך רווח כולל אחר.

נכסים פיננסיים שהינם מכשירים הוניים יימדדו בתקופות עוקבות בשווי הוגן, וההפרשים ייזקפו לרווח והפסד או לרווח (הפסד) כולל אחר, על פי בחירת החברה לגבי כל מכשיר ומכשיר. אם מדובר במכשירים הוניים המוחזקים למטרות מסחר, חובה למדוד אותם בשווי הוגן דרך רווח או הפסד.

כמו כן, התקן החדש כולל מודל חדש למדידת ירידת ערך של מכשירי חוב פיננסיים אשר אינם נמדדים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד המתבסס על הפסדי אשראי צפויים ("Expected Credit Loss Model").

התקן החדש כולל דרישות חדשות בנוגע לחשבונאות גידור.

האגודה מיישמת את הפטור הזמני מ- IFRS 9 כפי שמתאפשר על ידי IFRS 4 מאחר והיא לא יישמה קודם לכן גרסה כלשהי IFRS 9 וכן פעילותיה קשורות בעיקרן לביטוח:

ליום 31 בדצמבר 2015, הערך בספרים של התחייבויות האגודה הנובעות מחוזים שבתחולת IFRS 4 היווה כ- 95% מסך הערך בספרים של התחייבויות האגודה. מאז אותו מועד לא חלו שינויים בפעילות האגודה המחייבים הערכה מעודכנת.

3. תיקון ל- IAS 37 הפרשות, התחייבויות תלויות ונכסים תלויים

במאי 2020, פרסם ה- IASB תיקון ל- IAS 37 בדבר עלויות שעל החברה לכלול בעת הערכה האם חוזה הוא חוזה מכביד (להלן - התיקון).

בהתאם לתיקון, יש לכלול בבחינה זו הן עלויות תוספתיות (כגון חומרי גלם ושעות עבודה ישירות) והן הקצאת עלויות אחרות הקשורות ישירות למילוי החוזה (כגון הפחתת רכוש קבוע וצידוד המשמשים למילוי החוזה).

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

כד. גילוי לתקני IFRS חדשים בתקופה לפני יישומם (המשך)

3. תיקון ל- IAS 37 הפרשות, התחייבויות תלויות ונכסים תלויים (המשך)

התיקון יושם לתקופות דיווח שנתיות המתחילות ביום 1 לינואר 2022 או לאחריו. התיקון יחול על חוזים אשר ההתחייבויות בגינם טרם מולאו ליום 1 בינואר 2022. יישום מוקדם יותר אפשרי.

להערכת האגודה, לתיקונים לעיל לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

4. תיקון ל- IFRS 3, צירופי עסקים

בחדש מאי 2020, פרסם ה- IASB תיקון לתקן דיווח כספי בינלאומי 3, צירופי עסקים, בהתייחס למסגרת המושגית. התיקון נועד להחליף התייחסות למסגרת להכנת דוחות כספיים ולהצגתם, בהתייחסות למסגרת המושגית לדיווח כספי שפורסמה במרס, 2018 מבלי לשנות משמעותית את דרישותיה.

התיקון הוסיף חריג לעיקרון ההכרה בהתחייבות בהתאם ל- IFRS 3 כדי להימנע ממצבים של הכרה ברווחים או הפסדים מייד לאחר צירוף העסקים ('day 2 gain or loss') הנובעים מהתחייבויות והתחייבויות תלויות שהיו נכנסים לתחולת IAS 37 או IFRIC 21, במידה והיו מוכרים בנפרד. בהתאם לחריג, התחייבויות או התחייבויות תלויות שבתחולת IAS 37, או IFRIC 21, יוכרו במועד הרכישה בהתאם להוראות IAS 37 או IFRIC 21 ולא בהתאם למסגרת המושגית.

התיקון גם מבהיר שנכסים תלויים לא יוכרו במועד צירוף העסקים. התיקון ייושם באופן פרוספקטיבי לתקופות דיווח שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2022 או לאחריו.

5. תיקון ל- IAS 8 מדיניות חשבונאית, שינויים באומדנים חשבונאיים וטעויות

בחדש פברואר 2021, פרסם ה- IASB תיקון לתקן חשבונאות בינלאומי 8: מדיניות חשבונאית, שינויים באומדנים חשבונאיים וטעויות (להלן – התיקון). מטרת התיקון הינה להציג הגדרה חדשה של המונח "אומדנים חשבונאיים". אומדנים חשבונאיים מוגדרים כ"סכומים כספיים בדוחות הכספיים הכפופים לאי ודאות במדידה". התיקון מבהיר מהם שינויים באומדנים חשבונאיים וכיצד הם נבדלים משינויים במדיניות החשבונאית ומתיקוני טעויות. התיקון ייושם באופן פרוספקטיבי לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2023 והוא חל על שינויים במדיניות חשבונאית ובאומדנים חשבונאיים המתרחשים בתחילת אותה תקופה או אחריה. יישום מוקדם אפשרי. האגודה בוחנת את השלכות התיקון על הדוחות הכספיים.

6. תיקון ל- IAS 12 מסים על הכנסה

במאי 2021 פרסם ה- IASB תיקון לתקן חשבונאות בינלאומי 12, מסים על הכנסה (להלן "IAS 12" או "התקן") אשר מצמצם את תחולת 'חריג ההכרה לראשונה' במסים נדחים המובא בסעיפים 15 ו- 24 ל- IAS 12 (להלן: "התיקון"). במסגרת הנחיות ההכרה בנכסי והתחייבויות מסים נדחים, מחריג IAS 12 הכרה בנכסי והתחייבויות מסים נדחים בגין הפרשים זמניים מסוימים הנובעים מההכרה לראשונה בנכסים והתחייבויות בעסקאות מסוימות. חריג זה מכונה 'חריג ההכרה לראשונה'. התיקון מצמצם את תחולת 'חריג ההכרה לראשונה' ומבהיר כי הוא אינו חל על הכרה בנכסי והתחייבויות מסים נדחים הנובעים מעסקה אשר אינה צירוף עסקים ואשר בגינה נוצרים הפרשים זמניים שווים בחובה ובזכות גם אם הם עומדים ביתר תנאי החריג.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

כד. גילוי לתקני IFRS חדשים בתקופה לפני יישומם (המשך)

6. תיקון ל- IAS 12 מסים על הכנסה (המשך)
התיקון מצמצם את תחולת 'חריג ההכרה לראשונה' ומבהיר כי הוא אינו חל על הכרה
בנכסי והתחייבויות מסים נדחים הנובעים מעסקה אשר אינה צירוף עסקים ואשר
בגינה נוצרים הפרשים זמניים שווים בחובה ובזכות גם אם הם עומדים ביתר תנאי
החריג.
התיקון ייושם לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2023 או לאחריו. יישום
מוקדם אפשרי.
להערכת האגודה, לתיקון לעיל לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים
של החברה.

כה. להלן שיעורי השינוי של מדד המחירים לצרכן ושער החליפין של הדולר

שער חליפין יציג של דולר ארה"ב	מדד המחירים לצרכן		
	מדד ידוע	מדד בגין	
%	%	%	
(3.3)	2.4	2.8	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021
(7.0)	(0.6)	(0.7)	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020
(7.8)	0.3	0.6	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019

כו. סווג מחדש

בתקופת הדיווח בוצע סיווג מחדש בין סעיף עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
לסעיף הוצאות הנהלה וכלליות על מנת לשקף את הוצאות הסוכנויות המאוחדות בהוצאות
השיווק, במקום בהוצאות הנהלה וכלליות.
כמו כן בוצע סיווג מחדש בין חלק ברווחי חברות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני לרווח
כולל אחר בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה ובמקביל בין קרן הון לעודפים וזאת בהתאם
למדיניות חשבונאית של החברה המוחזקת.
בנוסף, בוצע סיווג מחדש בין סעיף הזכאים לסעיף ההתחייבויות בגין מסים שוטפים על מנת
לשקף את כל היתרות הקשורות למסים בסעיף אחד.

לסווגים מחדש כאמור לא הייתה השפעה על סך כל ההון ו/או על סך כל הרווח הכולל של
האגודה.

באור 3: - מגזרי פעילות

האגודה פועלת במגזרי הפעילות הבאים:

א. מגזר ביטוח כללי

מגזר הביטוח הכללי כולל את ענפי החבויות והרכוש. בהתאם להוראות הממונה מפורט מגזר הביטוח הכללי לפי ענפי רכב חובה, רכב רכוש, ענפי רכוש אחרים וענפי חבויות אחרים.

ענף רכב חובה-

ענף רכב חובה מתמקד בכיסוי אשר רכישתו על ידי בעל הרכב או הנוהג בו היא חובה על פי דין ואשר מעניק כיסוי לנזק גוף (לנהג הרכב, לנוסעים ברכב או להולכי רגל) כתוצאה משימוש ברכב מנועי.

ענף רכב רכוש-

ענף רכב רכוש מתמקד בכיסוי נזקי רכוש לרכב המבוטח ונזקי רכוש שהרכב המבוטח יגרום לצד שלישי.

ענפי חבויות אחרים-

ענפי החבויות מיועדים לכיסוי של חבויות המבוטח בגין נזק שהוא יגרום לצד שלישי. ענפים אלו כוללים: אחריות כלפי צד ג', אחריות מעבידים, אחריות מקצועית ואחריות המוצר.

ענפי רכוש ואחרים-

יתר ענפי ביטוח כללי שאינם רכב וחבויות, לרבות רכוש המשק, אש, מקיף דירות ובתי עסק ואחרים.

ב. מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח

עד לחתימה על הסכם למכירת פעילות ביטוח החיים בשנת 2020, כמתואר [בבאור וא'](#), שיווקה האגודה פוליסות ביטוח חיים ריסק פרט, ביטוח משכנתא ופוליסות ביטוח חיים ריסק במסגרת קבוצתית.

כמו כן, האגודה עוסקת, באמצעות חברה כלולה, במגזר חסכון ארוך טווח בניהול קרן פנסיה, ראה [באור 8](#) להלן.

באור 3-- מגזרי פעילות (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021					
סה"כ	התאמות וקיזוזים	לא מיוחס למגזרי פעילות אלפי ש"ח	ביטוח כללי	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח (**)	
472,461	-	-	472,461	-	פרמיות שהורווחו ברוטו
211,780	-	-	211,780	-	פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה
260,681	-	-	260,681	-	פרמיות שהורווחו בשייר
75,393	-	46,564	28,829	-	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
16,724	-	-	-	16,724 (*)	הכנסות מדמי ניהול
62,035	(7,063)	31,283	37,815	-	הכנסות מעמלות
414,833	(7,063)	77,847	327,325	16,724	סך הכל ההכנסות
414,245	-	-	414,245	-	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
199,508	-	-	199,508	-	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
214,737	-	-	214,737	-	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
82,458	(7,063)	19,000	70,521	-	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
29,477	-	11,424	18,053	-	הוצאות הנהלה וכלליות
(926)	-	87	(1,013)	-	הוצאות (הכנסות) מימון
161	-	161	-	-	הוצאות אחרות – הפסד הון
325,907	(7,063)	30,672	302,298	-	סך כל ההוצאות
1,982	-	-	-	1,982	חלק האגודה ברווחי חברות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
90,908	-	47,175	25,027	18,706	סך כל הרווח לפני מסים על הכנסה
1,521	-	(23)	167	1,377	רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
92,429	-	47,152	25,194	20,083	סך הכל הרווח הכולל לפני מסים על ההכנסה

(*) מתייחס להחזקה של 50% בחברת הניהול של קרן פנסיה.

(**) לפירוט אודות פעילות מופסקת [ראה באור 29](#).

באור 3:-- מגזרי פעילות (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020					
סה"כ	התאמות וקיזוזים	לא מיוחס למגזרי פעילות אלפי ש"ח	ביטוח כללי	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח (**)	
456,175	-	-	456,175	-	פרמיות שהורווחו ברוטו
203,724	-	-	203,724	-	פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה
252,451	-	-	252,451	-	פרמיות שהורווחו בשייר
24,570	-	17,014	7,556	-	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
15,397	-	-	-	15,397 (*)	הכנסות מדמי ניהול
60,322	(5,624)	29,352	36,594	-	הכנסות מעמלות
352,740	(5,624)	46,366	296,601	15,397	סך הכל ההכנסות
286,660	-	-	286,660	-	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
141,936	-	-	141,936	-	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
144,724	-	-	144,724	-	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
81,992	(5,624)	18,000 (***)	69,616	-	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
28,145	-	12,663 (***)	15,482	-	הוצאות הנהלה וכלליות
557	-	2,334	(1,777)	-	הוצאות (הכנסות) מימון
199	-	199	-	-	הוצאות אחרות – הפסד הון
255,617	(5,624)	33,196	228,045	-	סך כל ההוצאות
1,431	-	-	-	1,431 (***)	חלק האגודה ברווחי חברות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
98,554	-	13,170	68,556	16,828	רווח לפני מסים על ההכנסה
(961)	-	-	-	(961)	הפסד לפני מסים על ההכנסה מפעילות מופסקת (**)
97,593	-	13,170	68,556	15,867	סך כל הרווח לפני מסים על הכנסה
361	-	140	146	75 (***)	רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
97,954	-	13,310	68,702	15,942	סך הכל הרווח הכולל לפני מסים על ההכנסה

(*) מתייחס להחזקה של 50% בחברת הניהול של קרן פנסיה.

(**) לפירוט אודות פעילות מופסקת [ראה באור 29](#).

(***) סווג מחדש, [ראה באור 2 כו'](#).

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019					
סה"כ	התאמות וקיזוזים	לא מיוחס למגזרי פעילות אלפי ש"ח	ביטוח כללי	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח (**)	
463,936	-	-	463,936	-	פרמיות שהורווחו ברוטו
199,517	-	-	199,517	-	פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה
264,419	-	-	264,419	-	פרמיות שהורווחו בשייר
68,270	-	28,434	39,836	-	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
15,145	-	-	-	15,145 (*)	הכנסות מדמי ניהול
54,358	(6,003)	21,445	38,916	-	הכנסות מעמלות
402,192	(6,003)	49,879	343,171	15,145	סך הכל ההכנסות
379,301	-	-	379,301	-	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
169,785	-	-	169,785	-	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
209,516	-	-	209,516	-	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
82,123	(6,003)	13,000 (***)	75,126	-	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
22,481	-	7,278 (***)	15,203	-	הוצאות הנהלה וכלליות
(3,565)	-	(16)	(3,549)	-	הוצאות (הכנסות) מימון
124	-	124	-	-	הוצאות אחרות – הפסד הון
310,679	(6,003)	20,386	296,296	-	סך כל ההוצאות
1,833	-	874	-	959 (***)	חלק האגודה ברווחי חברות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
93,346	-	30,367	46,875	16,104	רווח לפני מסים על ההכנסה מפעילות שוטפת
(2,356)	-	-	-	(2,356)	הפסד לפני מסים על ההכנסה מפעילות שהופסקה (**)
90,990	-	30,367	46,875	13,748	סך כל הרווח לפני מסים על הכנסה
168	-	(113)	(348)	629 (***)	רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
91,158	-	30,254	46,527	14,377	סך הכל הרווח הכולל לפני מסים על ההכנסה

(*) מתייחס להחזקה של 50% בחברת הניהול של קרן פנסיה.

(**) לפירוט אודות פעילות מופסקת ראה [באור 29](#).

(***) סווג מחדש, ראה [באור 2 כו'.](#)

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

31 בדצמבר 2021			
סה"כ	לא מיוחס למגזרי פעילות	ביטוח כללי	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
אלפי ש"ח			
נכסים			
15,325	5,675	9,650	-
30,019	-	30,019	-
17,811	250	-	17,561
השקעות פיננסיות:			
454,848	126,631	328,217	-
201,915	151,457	50,458	-
88,335	88,335	-	-
188,680	188,680	-	-
נכסי חוב סחירים			
נכסי חוב שאינם סחירים			
מניות			
אחרות			
933,778	555,103	378,675	-
סך כל השקעות פיננסיות אחרות			
484,474	-	484,474	-
85,627	14,997	70,630	-
446,698	11,886	434,812	-
66,617	6,365	60,252	-
2,080,349	594,276	1,468,512	17,561
סך כל הנכסים			
התחייבויות			
התחייבויות בגין חוזי ביטוח שאינם תלוי תשואה			
1,294,242	-	1,294,242	-
196,873	25,118	171,755	-
5,096	-	5,096	-
1,496,211	25,118	1,471,093	-
סך כל ההתחייבויות			

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

31 בדצמבר 2020			
סה"כ	לא מיוחס למגזרי פעילות	ביטוח כללי	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
אלפי ש"ח			
נכסים			
16,776	8,625	8,151	-
22,400	-	22,400	-
14,923	250	-	14,673
השקעות פיננסיות:			
574,497	324,607	249,890	-
247,828	77,870	169,958	-
11,057	11,057	-	-
121,651	121,651	-	-
נכסי חוב סחירים			
נכסי חוב שאינם סחירים			
מניות			
אחרות			
955,033	535,185	419,848	-
סך כל השקעות פיננסיות אחרות			
394,801	-	394,801	-
80,011	10,718	69,293	-
395,947	7,758	388,189	-
58,926	17,150	41,776	-
1,938,817	579,686	1,344,458	14,673
סך כל הנכסים			
התחייבויות			
התחייבויות בגין חוזי ביטוח שאינם תלוי תשואה			
1,201,706	-	1,201,706	-
176,199	38,634	137,565	-
6,447	-	6,447	-
1,384,352	38,634	1,345,718	-
סך כל ההתחייבויות			

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

א. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021					
רכב חובה	רכב רכוש	ענפי רכוש (ואחרים *) אלפי ש"ח	ענפי חבויות (אחרים **)	סה"כ	
82,344	138,013	174,733	101,243	496,333	פרמיות ברוטו
35,145	3,521	133,850	52,372	224,888	בניכוי - ביטוח משנה
47,199	134,492	40,883	48,871	271,445	פרמיות בשייר
3,105	6,649	1,205	(195)	10,764	שינוי בעתודה לסיכונים שטרם חלפו (בניכוי ביטוח משנה)
44,094	127,843	39,678	49,066	260,681	פרמיות שהורווחו בשייר
8,783	2,300	1,489	16,257	28,829	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
10,245	196	25,266	2,108	37,815	הכנסות מעמלות
63,122	130,339	66,433	67,431	327,325	סך הכל ההכנסות
82,884	102,525	83,486	145,350	414,245	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
36,263	712	75,270	87,263	199,508	חלקם של מבטחי משנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
46,621	101,813	8,216	58,087	214,737	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
9,059	27,498	21,804	12,160	70,521	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
3,022	5,130	6,431	3,470	18,053	הוצאות הנהלה וכלליות
394	1	(1,521)	113	(1,013)	הוצאות (הכנסות) מימון
59,096	134,442	34,930	73,830	302,298	סך כל ההוצאות
4,026	(4,103)	31,503	(6,399)	25,027	רווח (הפסד) לפני מסים על הכנסה
26	45	37	59	167	רווח כולל אחר לפני מסים על הכנסה
4,052	(4,058)	31,540	(6,340)	25,194	סך הכל הרווח (הפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה
395,345	91,284	139,013	668,600	1,294,242	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 31 בדצמבר, 2021
239,853	87,852	25,953	456,110	809,768	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר ליום 31 בדצמבר, 2021
					(*) ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר נתונים של ענף אובדן רכוש אשר הפעילות בגינו מהווה כ- 68.2% מסך הפרמיות בענפים אלו.
					(**) ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר נתונים של ענפי חבות המוצר, צד ג' ואחריות מעבידים אשר הפעילות בגינם מהווה כ- 21.0%, כ- 38.7% וכ- 26.7% בהתאמה מסך הפרמיות בענפים אלו.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ב. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020					
סה"כ	ענפי חבויות אחרים (**)	ענפי רכוש (ואחרים *) אלפי ש"ח	רכב רכוש	רכב חובה	
465,765	99,901	166,235	125,805	73,824	פרמיות ברוטו
208,955	(49,742) (***)	130,025	-	29,188	בניכוי - ביטוח משנה
256,810	50,159	36,210	125,805	44,636	פרמיות בשייר
4,359	(9,037)	2,302	1,218	9,876	שינוי בעתודה לסיכונים שטרם חלפו (בניכוי ביטוח משנה)
252,451	59,196	33,908	124,587	34,760	פרמיות שהורווחו בשייר
7,556	4,523	269	602	2,162	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
36,594	1,863	22,724	-	12,007	הכנסות מעמלות
296,601	65,582	56,901	125,189	48,929	סך הכל ההכנסות
286,660	35,477	118,780	75,781	56,622	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
141,936	23,489	99,427	(14)	19,034	חלקם של מבטחי משנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
144,724	11,988	19,353	75,795	37,588	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
69,616	12,178	21,470	27,167	8,801	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
15,482	3,321	5,525	4,182	2,454	הוצאות הנהלה וכלליות
(1,777)	(374)	(1,800)	20	377	הוצאות (הכנסות) מימון
228,045	27,113	44,548	107,164	49,220	סך כל ההוצאות
68,556	38,469	12,353	18,025	(291)	רווח (הפסד) לפני מסים על הכנסה
146	52	32	39	23	רווח כולל אחר לפני מסים על הכנסה
68,702	38,521	12,385	18,064	(268)	סך הכל הרווח (הפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה
1,201,706	635,374	120,833	65,479	380,020	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 31 בדצמבר, 2020
806,905	467,563	27,191	65,479	246,672	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר ליום 31 בדצמבר, 2020
(*) ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר נתונים של ענף אובדן רכוש אשר הפעילות בגינו מהווה כ- 69.3% מסך הפרמיות בענפים אלו.					
(**) ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר נתונים של ענפי חבות המוצר, צד ג' ואחריות מעבידים אשר הפעילות בגינם מהווה כ- 19.7%, כ- 42.1% וכ- 26.1% בהתאמה מסך הפרמיות בענפים אלו.					
(***) בשנת 2020 התקשרה האגודה לראשונה בעסקת ביטוח משנה מסוג QUATA SHARE בענפי חבויות בגין שנת חיתום 2020.					

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)
א. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019					
רכב חובה	רכב רכוש	ענפי רכוש (ואחרים *) אלפי ש"ח	ענפי חבויות (אחרים **)	סה"כ	
72,948	126,268	160,040	102,326	461,582	פרמיות ברוטו
53,227	9	125,270	24,575	203,081	בניכוי - ביטוח משנה
19,721	126,259	34,770	77,751	258,501	פרמיות בשייר
(5,114)	(3,662)	(16)	2,874	(5,918)	שינוי בעתודה לסיכונים שטרם חלפו (בניכוי ביטוח משנה)
24,835	129,921	34,786	74,877	264,419	פרמיות שהורווחו בשייר
12,263	3,124	2,302	22,147	39,836	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
14,832	-	22,573	1,511	38,916	הכנסות מעמלות
51,930	133,045	59,661	98,535	343,171	סך הכל ההכנסות
73,112	86,588	85,150	134,451	379,301	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
58,977	(2)	70,360	40,450	169,785	חלקם של מבטחי משנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
14,135	86,590	14,790	94,001	209,516	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
9,029	29,113	23,775	13,209	75,126	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה
2,403	4,159	5,272	3,369	15,203	אחרות
393	24	(3,960)	(6)	(3,549)	הוצאות הנהלה וכלליות
					הוצאות (הכנסות) מימון
25,960	119,886	39,877	110,573	296,296	סך כל ההוצאות
25,970	13,159	19,784	(12,038)	46,875	רווח (הפסד) לפני מסים על הכנסה
(44)	(127)	(112)	(65)	(348)	הפסד כולל אחר לפני מסים על הכנסה
25,926	13,032	19,672	(12,103)	46,527	סך הכל הרווח (הפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה
374,178	71,254	112,883	678,821	1,237,136	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 31 בדצמבר, 2019
241,641	71,252	22,764	528,845	864,502	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר ליום 31 בדצמבר, 2019
(*) ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר נתונים של ענף אובדן רכוש אשר הפעילות בגינו מהווה כ- 70.2% מסך הפרמיות בענפים אלו.					
(**) ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר נתונים של ענפי חבות המוצר, צד ג' ואחריות מעבידים אשר הפעילות בגינם מהווה כ- 21%, כ- 42.5% וכ- 24.8% בהתאמה מסך הפרמיות בענפים אלו.					

באור 3: -

מגזרי פעילות (המשך)

ג. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020				
סה"כ	פנסיה (*)	העברה לפעילות מופסקת (1)	ביטוח חיים (פוליסות פרט ללא רכיב חסכון)	
אלפי ש"ח				
-	-	-	-	פרמיות שהורווחו ברוטו
-	-	-	-	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
-	-	-	-	פרמיות שהורווחו בשייר
15,397	15,397	-	-	הכנסות מדמי ניהול
-	-	-	-	הכנסות מעמלות
-	-	(221)	221	הכנסות אחרות
15,397	15,397	(221)	221	סך כל ההכנסות
-	-	-	-	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
-	-	-	-	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
-	-	-	-	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
-	-	(30)	30	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
-	-	(1,149)	1,149	הוצאות הנהלה וכלליות
-	-	(3)	3	הוצאות מימון
-	-	(1,182)	1,182	סך כל ההוצאות
1,431	(** 1,431	-	-	חלק הקבוצה ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
16,828	16,828	961	(961)	רווח לפני מסים על ההכנסה
75	(** 75	-	-	רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
16,903	16,903	961	(961)	סך כל הרווח (הפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה

(*) מתייחס להחזקה של 50% בחברת הניהול של קרן פנסיה.

(**) סווג מחדש, ראה [באור 2 כו'](#).

(1) לעניין פעילות מופסקת ראה [באור 1 א'](#) ו**באור 29**.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ב. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019				
סה"כ	פנסיה (*)	העברה לפעילות מופסקת (1)	אלפי ש"ח	ביטוח חיים (פוליסות פרט ללא רכיב חסכון)
-	-	(2,608)	2,608	פרמיות שהורווחו ברוטו
-	-	(1,618)	1,618	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
-	-	(990)	990	פרמיות שהורווחו בשייר
15,145	15,145	-	-	הכנסות מדמי ניהול
-	-	(809)	809	הכנסות מעמלות
15,145	15,145	(1,799)	1,799	סך כל ההכנסות
-	-	(60)	60	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
-	-	(51)	51	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
-	-	(9)	9	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
-	-	(2,405)	2,405	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
-	-	(1,739)	1,739	הוצאות הנהלה וכלליות
-	-	(2)	2	הוצאות מימון
-	-	(4,155)	4,155	סך כל ההוצאות
959	(** 959)	-	-	חלק הקבוצה ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
16,104	16,104	2,356	(2,356)	רווח לפני מסים על ההכנסה
629	(** 629)	-	-	רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
16,733	16,733	2,356	(2,356)	סך כל הרווח (הפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה

(*) מתייחס להחזקה של 50% בחברת הניהול של קרן פנסיה.

(**) סווג מחדש, ראה [באור 2 כו'](#).

(1) לעניין פעילות מופסקת ראה [באור 1 א'](#) ו**באור 29**.

באור 4: - צירופי עסקים

א. בשנת 2020 נחתם הסכם לרכישת יתרת ה- 50% מהון המניות של משקי טנא סוכנות לביטוח פנסיוני בע"מ (להלן - "משקי טנא") מבעל המניות האחר וזאת בעקבות מימוש אופצית מכר שהוקנתה לו בעבר. כל התנאים המתלים לביצוע הרכישה התקיימו ומאותו מועד מחזיקה חברה מאוחדת ביטוח חקלאי סוכנות לביטוח בע"מ במלוא מניות משקי טנא, לפיכך אוחדו דוחותיה הכספיים של משקי טנא לראשונה החל מהדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2020.

1. השווי ההוגן של הנכסים המזוהים וההתחייבויות המזוהות של חברת משקי טנא סוכנות לביטוח פנסיוני בע"מ במועד הרכישה

שווי הוגן אלפי ש"ח	
8,340	נכסים בלתי מוחשיים
1,781	חייבים ויתרות חובה
225	רכוש קבוע
1,215	לקוחות
1,761	מזומנים ושווי מזומנים
13,322	
(2,347)	הלוואה לזמן ארוך
(914)	זכאים ויתרות זכות
(3,261)	
10,061	סך עלות הרכישה

העלות הכוללת של צירוף העסקים הסתכמה לסך של 8,530 אלפי ש"ח וכן סך של כ- 1,531 אלפי ש"ח המשקף את השווי ההוגן של ההשקעה שהייתה קיימת בחברה הנרכשת במועד העלייה לשליטה.

2. עלות הרכישה

אלפי ש"ח	
8,530	מזומן ששולם
1,531	שווי הוגן של השקעה קיימת במועד הרכישה
10,061	סך עלות הרכישה
	<u>מזומנים אשר שימשו לרכישה</u>
	מזומנים ושווי מזומנים בחברה הנרכשת למועד הרכישה
1,761	
(8,530)	מזומנים ששולמו תמורת הרכישה
(6,769)	מזומנים, נטו

ב. ביום 30 ביוני 2019 רכשה האגודה 50% נוספים ממניות משקי ביטוח מקבוצת ביטוח חקלאי סוכנות לביטוח (2011) בע"מ (לשעבר- עידן חדש סוכנות לביטוח ימי מקבוצת ביטוח חקלאי (2011) בע"מ), ומאותו מועד מחזיקה האגודה 100% ממניות הסוכנות.

באור 5: - נכסים בלתי מוחשיים

ההרכב ותנועה:

סה"כ	תוכנה אלפי ש"ח	תיק לקוחות	
<u>עלות</u>			
28,453	22,492	5,961	יתרה ליום 1 בינואר, 2020
8,340	1,341	6,999	חברה שאוחדה לראשונה (ראה באור 4 א)
5,043	5,043	-	תוספות במשך השנה
2,848	2,848	-	גריעות במשך השנה
38,988	26,028	12,960	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2020
6,327	6,327	-	תוספות במשך השנה
10,124	10,124	-	גריעות במשך השנה
35,191	22,231	12,960	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2021
<u>הפחתה שנצברה</u>			
16,486	13,845	2,641	יתרה ליום 1 בינואר, 2020
7,845	4,944	2,901	תוספות במשך השנה
2,119	2,119	-	גריעות במשך השנה
22,212	16,670	5,542	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2020
7,778	5,171	2,607	תוספות במשך השנה
10,124	10,124	-	גריעות במשך השנה
19,866	11,717	8,149	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2021
<u>ערך בספרים נטו</u>			
15,325	10,514	4,811	ליום 31 בדצמבר, 2021
16,776	9,357	7,419	ליום 31 בדצמבר, 2020

באור 6: - הוצאות רכישה נדחות

א. ההרכב:

31 בדצמבר	
2020	2021
אלפי ש"ח	
-	-
22,400	30,019
22,400	30,019

ביטוח חיים
ביטוח כללי

באור 7: - רכוש קבוע

א. הרכב ותנועה:

שנת 2021						
קרקע ומבנה- נכס זכות שימוש	מחשבים	ריהוט וציוד משרדי	כלי רכב אלפי ש"ח	שיפורים במושכר	סה"כ	
						עלות
9,020	10,330	4,221	6,055	3,603	33,229	יתרה ליום 1 בינואר, 2021
-	453	124	2,020	18	2,615	תוספות במשך השנה
-	6,730	527	2,572	98	9,927	גריעות במשך השנה
						יתרה ליום 31 בדצמבר, 2021
9,020	4,053	3,818	5,503	3,523	25,917	
						פחת שנצבר
2,776	9,570	2,180	2,698	1,706	18,930	יתרה ליום 1 בינואר, 2021
1,388	518	418	840	596	3,760	תוספות במשך השנה
-	6,730	527	1,489	98	8,844	גריעות במשך השנה
						יתרה ליום 31 בדצמבר, 2021
4,164	3,358	2,071	2,049	2,204	13,846	
						יתרת עלות מופחתת
4,856	695	1,747	3,454	1,319	12,071	ליום 31 בדצמבר, 2021
						שנת 2020
קרקע ומבנה- נכס זכות שימוש	מחשבים	ריהוט וציוד משרדי	כלי רכב אלפי ש"ח	שיפורים במושכר	סה"כ	
						עלות
9,020	10,011	3,905	6,829	3,356	33,121	יתרה ליום 1 בינואר, 2019
-	-	225	-	-	225	חברה שאוחדה לראשונה
-	414	94	956	247	1,711	תוספות במשך השנה
-	95	3	1,730	-	1,828	גריעות במשך השנה
						יתרה ליום 31 בדצמבר, 2020
9,020	10,330	4,221	6,055	3,603	33,229	
						פחת שנצבר
1,388	8,473	1,695	2,646	1,120	15,322	יתרה ליום 1 בינואר, 2020
1,388	1,178	486	850	586	4,488	תוספות במשך השנה
-	81	1	798	-	880	גריעות במשך השנה
						יתרה ליום 31 בדצמבר, 2020
2,776	9,570	2,180	2,698	1,706	18,930	
						יתרת עלות מופחתת
6,244	760	2,041	3,357	1,897	14,299	ליום 31 בדצמבר, 2020

באור 7: - רכוש קבוע (המשך)

ב. פירוטים בדבר עסקאות חכירה

לאגודה הסכם שכירות מול אגודה אחות - ניהול סיכונים אגודה שיתופית חקלאית בע"מ (להלן: ניהול סיכונים) לפיו שוכרת האגודה את משרדה מניהול סיכונים תמורת סך של 1,560 אלפי ש"ח בשנה. הוצאות הריבית שנרשמו בגין החכירה לתקופה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2021 הינן כ- 208 אלפי ש"ח.

באור 8: - השקעות בחברות מוחזקות

א. מידע בגין חברות מוחזקות

רשימת חברה מאוחדת וחברות כלולות:

זכויות האגודה בהון ובזכויות הצבעה 31 בדצמבר		
2020	2021	
100%	100%	ביטוח חקלאי סוכנות לביטוח בע"מ
50%	50%	עתודות - קרן פנסיה לשכירים ועצמאיים בע"מ- החברה המנהלת
100%	100%	משקי ביטוח מקבוצת ביטוח חקלאי סוכנות לביטוח (2011) בע"מ (לשבעבר- עידן חדש סוכנות לביטוח ימי מקבוצת ביטוח חקלאי (2011) בע"מ) (ראה באור 4 ב')

ב. להלן הרכב ההשקעה בחברות כלולות

31 בדצמבר		
2020	2021	
אלפי ש"ח		
1,002	1,002	עלות המניות
13,921	16,809	חלק האגודה ברווחים שנצברו מאז הרכישה
14,923	17,811	

באור 8: - השקעות בחברות מוחזקות (המשך)

ג. תמצית מידע פיננסי של חברות כלולות

31 בדצמבר		חלק הקבוצה במאזן החברות הכלולות בהתאם לשיעור ההחזקה בהן לתאריך הדיווח:
2020	2021	
אלפי ש"ח		
20,870	25,030	נכסים
5,947	7,219	התחייבויות
14,923	17,811	נכסים, נטו

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			חלק הקבוצה בתוצאות הפעולות של החברות הכלולות בהתאם לשיעור ההחזקה בהן בשנה:
2019	2020	2021	
אלפי ש"ח			
28,525	23,974	27,457	הכנסות
26,279	22,494	24,569	הוצאות
1,833	1,431	1,982	רווח נקי
413	49	906	רווח כולל אחר

ד. פרטים נוספים בדבר חברה כלולה מהותית- עתודות קרן פנסיה לשכירים ועצמאים בע"מ- חברה מנהלת

1. מידע פיננסי

31 בדצמבר		
2020	2021	
אלפי ש"ח		
		בדוח על המצב הכספי:
40,224	46,354	נכסים שוטפים
1,015	3,204	נכסים לא שוטפים
(11,493)	(12,556)	התחייבויות שוטפות
(401)	(1,882)	התחייבויות לא שוטפות
29,345	35,120	סה"כ הון
50%	50%	שיעור ההחזקה בחברה הכלולה
14,672	17,560	

באור 8: -

השקעות בחברות מוחזקות (המשך)

ד. פרטים נוספים בדבר חברה כלולה מהותית- עתודות קרן פנסיה לשכירים ועצמאים בע"מ- חברה מנהלת (המשך)

1. מידע פיננסי (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2019	2020	2021
אלפי ש"ח		

תוצאות הפעולות של החברה הכלולה בשנה:

הכנסות	52,160	47,848	46,216
רווח נקי	3,963	2,861	1,916
רווח כולל אחר	1,812	98	827
סה"כ רווח כולל	5,775	2,959	2,743
שיעור ההחזקה בחברה הכלולה	50%	50%	50%
חלק האגודה ברווח החברה הכלולה	2,888	1,480	1,372

2. עד לדוחות הכספיים לשנת 2021, החליטה עתודות קרן פנסיה לשכירים ועצמאים בע"מ (להלן "הקרן"), על אופן חישוב "מגבלת כרית הביטחון" ואופן הקצאת "כרית הביטחון" כמובנה בסעיף 78 כב(ג) לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (תיקון מס' 33), התשע"ז – 2017 בין קבוצות העמיתים השונות בקרן, בהתבסס על יועציה החיצונית, וזאת בשל היעדר הוראות ברורות בנושאים אלו ("הגישה שיושמה"). בחודש מרס 2022 קיבלה הקרן מרשות שוק ההון את עמדתה ובה נקבע כי גובה כרית הביטחון יקבע בהתייחס לגירעון הקיים בקרן כולה, ולא רק בהתייחס לגירעון האקטוארי הקיים בכל הבועות האקטואריות הגרעוניות בקרן. עם זאת, הרשות הבהירה כי נוכח העובדה כי לא קיימות כיום הנחיות לעניין אופן ייחוס גובה כרית הביטחון בין הבועות האקטואריות הקיימות בקרן ונוכח העובדה כי נושא זה נמצא בימים אלו בבחינת הרשות, אין באמור בהנחיית הרשות כדי להביע את עמדת הרשות לעניין אופן ייחוס גובה כרית הביטחון בין הבועות. עוד הובהר כי אין באמור כדי לשלול או לגרוע מסמכות הרשות ליתן בעתיד הוראות אחרות בעניין זה ועל הקרן יהיה לפעול לפיהן. המשמעות המעשית של הנחיית הרשות הינה כי ניתן להשתמש בכרית הביטחון עד לגובה הגירעונות נטו. כלומר, כלל הגירעונות של כל הבועות (קבוצות) שבגרעון בקיזוז כלל העודפים של כל הבועות (קבוצות) בעודף בקרן, וזאת בניגוד לעמדת החברה ויועציה החיצונית לפיה גובה הכרית המקסימלי הינו גובה הגירעונות ברוטו ללא קיזוז העודפים. יישום הנחיות רשות שוק ההון לעניין גובה כרית הביטחון מביא להקטנה משמעותית של גובה כרית הביטחון הפנויה לכיסוי גירעונות הנובעים משינוי בעקום הריבית ואף להקטנת הזכויות הפנסיוניות של חלק מהעמיתים ולהקטנת תשלומי הפנסיה לחלק מהפנסיונרים הקיימים בקרן.

החל מיום 31 בדצמבר 2021, מחושבת מגבלת כרית הביטחון בהתאם להנחיית רשות שוק ההון שהתקבלה במרס 2022. בהעדר הוראות רגולטוריות בדבר אופן שיוך כרית הביטחון ובהעדר הוראות ברורות בנושא, הייחוס של סכום כרית הביטחון בין הבועות השונות מבוצע בהתאם לעמדת יועציה החיצונית של הקרן יבוצע באופן יחסי בין הבועות הגרעוניות ותוך עדכון ההקצאה בכל תקופת דיווח. אין ודאות כי עמדת עתודות כאמור תתקבל על ידי רשות שוק ההון, אם וכאשר זו תפרסם את הנחיותיה, ובהתאם הדבר יכול להשליך על גובה הכרית המוקצה לכל קבוצה וגובה הגרעון בין הקבוצות השונות עשוי להשתנות. עתודות אינה יכולה, בשלב זה, להעריך את השלכות החלטת הרשות אם וככל ותהיה שונה מעמדת החברה.

בהתאם לדיווח עתודות, לשינוי שיטת קביעת מגבלת גובה הכרית כאמור, אין השפעה על דמי הניהול שגבתה הקרן. בנוסף, הנחיית האוצר הביאה עבור שנת 2021, להקטנת זכויות לעמיתים ולהפחתת תשלומי הפנסיה לחלק מהפנסיונרים הקיימים בקרן, בהשוואה לאופן החישוב על פי הגישה שיושמה.

באור 9: - חייבים ויתרות חובה

31 בדצמבר		
2020	2021	
אלפי ש"ח		
32,199	20,767	חברות ביטוח ותווכני ביטוח
1,625	1,194	הוצאות מראש
5,218	7,271	חברות קשורות
1,214	718	הכנסות לקבל
-	16,200	פקדון ביטוח לאומי (ראה באור 30 (ה)(1))
708	1,594	תביעות לקבל
1,814	3,992	חייבים אחרים ויתרות חובה
42,778	51,736	

באור 10: - פרמיות לגבייה

א. ההרכב:

31 בדצמבר		
2020	2021	
אלפי ש"ח		
8,063	3,179	המחאות לגבייה
73,502	84,064	חשבון שוטף
81,565	87,243	
1,554	1,616	בניכוי - הפרשה לחובות מסופקים (*)
80,011	85,627	

(*) כל התנועה בהפרשה לחובות מסופקים נזקפה לדוח רווח והפסד.

ב. גיול:

31 בדצמבר		
2020	2021	
אלפי ש"ח		
79,502	84,773	פרמיה לגביה שערכה לא נפגם ללא פיגור
509	854	פרמיה לגביה שערכה נפגם (*)
80,011	85,627	סך הכל פרמיה לגביה
		(*) לאחר הפרשה לחובות מסופקים.

באור 11: - השקעות פיננסיות אחרות

א. ההרכב:

31 בדצמבר 2021			
מוצגות בשווי הוגן דרך רווח או הפסד	מוחזק לפדיון	הלוואות וחייבים	סה"כ
אלפי ש"ח			
410,393	44,455	-	454,848
-	-	201,915	201,915
88,335	-	-	88,335
188,680	-	-	188,680
687,408	44,455	201,915	933,778

נכסי חוב סחירים (ב)
נכסי חוב שאינם סחירים (ג)
מניות (ו)
אחרות (ה)
סה"כ

31 בדצמבר 2020			
סה"כ	הלוואות וחייבים	מוחזק לפדיון	מוצגות בשווי הוגן דרך רווח או הפסד
אלפי ש"ח			
574,497	-	53,482 (*)	521,015
247,828	247,828	-	-
11,057	-	-	11,057
121,651	-	-	121,651
955,033	247,828	53,482	653,723
			נכסי חוב סחירים (ב)
			נכסי חוב שאינם סחירים (ג)
			מניות (ו)
			אחרות (ה)
			סה"כ

(*) בשנת 2020 ובעקבות משבר הקורונה (ראה [באור 1 ו](#)) מימשה האגודה השקעות מוחזקות לפדיון בתמורה לסך של כ- 76,449 אלפי ש"ח.

ב. נכסי חוב סחירים

31 בדצמבר		
2020	2021	
אלפי ש"ח		
		מוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד:
273,428	244,933	אגרות חוב ממשלתיות
247,587	165,460	נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה
		מוחזק לפדיון:
53,482	44,455	נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה
574,497	454,848	
		השווי ההוגן של נכסי חוב המוחזקים לפדיון:
56,048	47,589	אגרות חוב קונצרניות

באור 11: - פירוט השקעות פיננסיות (המשך)

ג. נכסי חוב שאינם סחירים

שווי הוגן		ערך בדוחות הכספיים	
2020	2021	2020	2021
אלפי ש"ח			
257,641	213,152	226,672	179,368
28,702	30,592	21,156	22,547
286,343	243,744	247,828	201,915

המוצגים כהלוואות וחייבים:
נכסים למעט פיקדונות בבנקים
פקדונות בבנקים

(*) ראה באור 11(ט) להלן לגבי גיול השקעות בנכסי חוב לא פיננסים לא סחירים.

ד. פרטים בדבר ריבית והצמדה בגין נכסי חוב

31 בדצמבר	
2020	2021
ריבית אפקטיבית	
אחוזים	

נכסי חוב סחירים

בסיס הצמדה

צמוד למדד המחירים לצרכן
שקלי

0.06 (0.2)
1.23 2.3

31 בדצמבר	
2020	2021
ריבית אפקטיבית	
אחוזים	

נכסי חוב שאינם סחירים

בסיס הצמדה

צמוד למדד המחירים לצרכן
שקלי
צמוד מט"ח

3.66 4.0
5.37 5.37
6.86 -

ה. מניות

31 בדצמבר	
2020	2021
אלפי ש"ח	
11,057	88,335
11,057	88,335

סחירות

באור 11: - פירוט השקעות פיננסיות (המשך)

1. השקעות פיננסיות אחרות המוצגות בשווי הוגן דרך רווח או הפסד

31 בדצמבר		תעודות השתתפות בקרנות נאמנות ותעודות סל סחירות קרנות השקעה שאינן סחירות
2020	2021	
אלפי ש"ח		
48,872	52,324	
72,779	136,356	
121,651	188,680	

2. השיטות וההנחות ששימשו לקביעת השווי ההוגן

השווי ההוגן של השקעות הנסחרות באופן פעיל בשווקים פיננסיים מוסדרים נקבע על ידי מחירי השוק בתאריך הדיווח. בגין השקעות שלהן אין שוק פעיל, השווי נקבע כדלהלן:

נכסי חוב שאינם סחירים

השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים הניתן לצרכי באור בלבד נקבע באמצעות היוון אומדן תזרימי המזומנים הצפויים בגינם. שערי ההיוון מתבססים בעיקרם על התשואות של אגרות חוב ממשלתיות והמרווחים של אג"ח קונצרני כפי שנמדדו בבורסה לני"ע בת"א בתוספת פרמיה בגין אי סחירות. ציטוטי המחירים ושיעורי הריבית ששימשו להיוון נקבעים על ידי חברה שזכתה במכרז, שפורסם על ידי משרד האוצר, להקמה ולתפעול של מאגר ציטוטי מחירים ושערי ריבית לגופים מוסדיים.

31 בדצמבר		נכסים פיננסיים:
2020	2021	
אחוזים		עבור נכסי חוב שאינם סחירים - בארץ, לפי דירוג מקומי: (*)
1.51	1.29	AA- ומעלה
3.66	2.48	BBB עד A+
24.1	38.2	לא מדורג

(*) המקורות לרמת הדירוג בישראל הינם חברות הדירוג "מעלות" ו"מדורג". נתוני חברת מדורג הועברו לסמלי הדירוג לפי מקדמי המרה מקובלים. כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל A- ועד A+.

ח. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות

היתרה בדוחות הכספיים של מזומנים, פרמיות לגביה, לקוחות, חייבים ויתרות חובה, נכסי מיסים שוטפים, תואמת או קרובה לשווי ההוגן שלהם.

31 בדצמבר 2021				
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
אלפי ש"ח				
410,393	-	-	410,393	נכסי חוב סחירים
88,335	-	-	88,335	
188,860	-	136,536	52,324	השקעות פיננסיות אחרות
687,588	-	136,536	551,052	סה"כ

באור 11: - פירוט השקעות פיננסיות (המשך)

ח. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות (המשך)

31 בדצמבר 2020			
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1
אלפי ש"ח			
521,015	-	-	521,015
11,057	-	-	11,057
121,651	-	72,779	48,872
653,723	-	72,779	580,944

נכסי חוב סחירים
מניות
השקעות פיננסיות אחרות
סה"כ

ט. גיול השקעות בנכסי חוב פיננסיים לא סחירים

ליום 31 בדצמבר		
2020	2021	
אלפי ש"ח		
239,628	200,744	נכסי חוב שערכם לא נפגם ללא פיגור
11,552	1,287	נכסי חוב שערכם נפגם
(3,352)	(116)	נכסים שערכם נפגם, ברוטו הפרשה להפסד
8,200	1,171	נכסי חוב שערכם נפגם, נטו
247,828	201,915	סך הכל נכסי חוב לא סחירים

יצוין, כי הסכומים שלעיל אינם מהווים את הסכום בפיגור בפועל אלא את יתרת החוב המעורבת בפיגור.

י. גילוי הנדרש בקשר לפטור הזמני מיישום IFRS 9

- הטבלה להלן מציגה את השווי ההוגן של הנכסים הפיננסיים לפי חלוקה לשתי קבוצות:
- נכסים שעומדים במבחן הקרן והריבית בלבד (לא כולל נכסים שמוחזקים למסחר או מנוהלים על בסיס שווי הוגן (להלן: "קבוצה א").
 - כל יתר הנכסים הפיננסיים (להלן: "קבוצה ב").

ליום 31 בדצמבר, 2021		
קבוצה א	קבוצה ב	
אלפי ש"ח		
-	88,335	השקעות פיננסיות אחרות- מניות
-	188,860	השקעות פיננסיות אחרות- אחרות
44,455	410,393	השקעות פיננסיות אחרות- נכסי חוב סחירים
179,368	22,547	השקעות פיננסיות אחרות- נכסי חוב שאינם סחירים
-	423,217	מזומנים ושווי מזומנים

באור 11: - פירוט השקעות פיננסיות (המשך)

י. גילוי הנדרש בקשר לפטור הזמני מיישום IFRS 9 (המשך)

ליום 31 בדצמבר, 2020		
קבוצה ב	קבוצה א	
אלפי ש"ח		
11,057	-	השקעות פיננסיות אחרות- מניות
121,651	-	השקעות פיננסיות אחרות- אחרות
521,015	53,482	השקעות פיננסיות אחרות- נכסי חוב סחירים
21,156	226,672	השקעות פיננסיות אחרות- נכסי חוב שאינם סחירים
395,947	-	מזומנים ושווי מזומנים

באור 12: - נכסים והתחייבויות בשל הטבות לעובדים
הטבות לעובדים כוללות הטבות לטווח קצר, הטבות לאחר סיום העסקה, הטבות אחרות לטווח ארוך והטבות בגין פיטורין.

א. הטבות לאחר סיום העסקה

דיני העבודה וחוק פיצויי פיטורין בישראל מחייבים את האגודה לשלם פיצויים לעובד בעת פיטורין או פרישה או לבצע הפקדות שוטפות בתוכניות הפקדה מוגדרת לפי סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין כמתואר להלן. התחייבות האגודה בשל כך מטופלת כהטבה לאחר סיום העסקה. חישוב התחייבות האגודה בשל הטבות לעובדים מתבצע על פי הסכם העסקה בתוקף ומבוסס על משכורת העובד ותקופת העסקתו אשר יוצרים את הזכות לקבלת הפיצויים.

ההטבות לעובדים לאחר סיום העסקה ממומנות, בדרך כלל, על ידי הפקדות המסווגות כתוכנית להטבה מוגדרת או כתוכנית להפקדה מוגדרת כמפורט להלן.

1. תוכניות להפקדה מוגדרת

לגבי חלק מתשלומי הפיצויים, חלים תנאי סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין, התשכ"ג-1963, על-פיו הפקדותיה השוטפות של הקבוצה בקרנות פנסיה ו/או בפוליסות בחברות ביטוח, פוטרות אותה מכל התחייבות נוספת לעובדים, בגינם הופקדו הסכומים כאמור לעיל. הפקדות אלו וכן הפקדות בגין תגמולים מהוות תוכניות להפקדה מוגדרת.

לשנה שהסתיימה ביום		
2019	2020	2021
אלפי ש"ח		
832	580	616

הוצאות בגין תוכניות להפקדה מוגדרת

2. תוכניות להטבה מוגדרת

החלק של תשלומי הפיצויים שאינו מכוסה על ידי הפקדות בתוכניות להפקדה מוגדרת, כאמור לעיל, מטופל על ידי הקבוצה כתוכנית להטבה מוגדרת לפיה מוכרת התחייבות בגין הטבות עובדים ובגינה הקבוצה מפקידה סכומים בקופות מרכזיות לפיצויים ובפוליסות ביטוח מתאימות.

באור 12: - נכסים והתחייבויות בשל הטבות לעובדים (המשך)

ב. שינויים בהתחייבויות להטבה מוגדרת ובשווי הוגן של נכסי תוכנית

שנת 2021

הוצאות שנזקפו לרווח או הפסד											רווח (הפסד) בגין מדידה מחדש ברווח כולל אחר	רווח (הפסד) בגין מדידה מחדש ברווח כולל אחר
סה"כ הכנסות (הוצאות) שנזקפו לרווח או הפסד בתקופה			תשואה על נכסי תוכנית (למעט סכומים שהוכרו בהוצאות ריבית נטו)			רווח (הפסד) אקטוארי בגין שינויים בהנחות הפיננסיות			סה"כ השפעה על רווח (הפסד) כולל אחר בתקופה		הפקדות/ פרעונות שהופקדו/ שולמו על ידי המעביד	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2021
עלות שירות שוטף	הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו	או הפסד בתקופה	תשלומים מהתוכנית	נטו	בהוצאות ריבית (נטו)	הפיננסיות	בהנחות הפיננסיות	אקטוארי בגין סטיות בניסיון	אקטוארי בגין סטיות בניסיון	כולל אחר בתקופה	המעביד	2021
(584)	(256)	(840)	-	-	-	(153)	(57)	(210)	-	(13,404)		
-	157	157	-	354	-	-	-	354	683	14,323		
775	(584)	(99)	-	354	(153)	(57)	144	683	919			
נכס (התחייבות) נטו בגין הטבה מוגדרת												

באור 12: - נכסים והתחייבויות בשל הטבות לעובדים (המשך)

ב. שינויים בהתחייבות להטבה מוגדרת ובשווי הוגן של נכסי תוכנית (המשך)

שנת 2020

הוצאות שנזקפו לרווח או הפסד											רווח (הפסד) בגין מדידה מחדש ברווח כולל אחר	רווח (הפסד) בגין מדידה מחדש ברווח כולל אחר	רווח (הפסד) בגין מדידה מחדש ברווח כולל אחר								
סה"כ הכנסות (הוצאות) שנזקפו לרווח או הפסד בתקופה											תשלומים מהתוכנית	על נכסי תוכנית (למעט סכומים שהוכרו בהוצאות ריבית נטו)	תשואה על נכסי תוכנית (למעט סכומים שהוכרו בהוצאות ריבית נטו)	רווח (הפסד) אקטוארי בגין שינויים בהנחות הפיננסיות	רווח (הפסד) אקטוארי בגין סטיות בניסיון	סה"כ השפעה על רווח (הפסד) כולל אחר בתקופה	הפקדות/פרעונות שהופקדו/שולמו על ידי המעביד	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2020			
התחייבויות להטבה מוגדרת											(14,828)	(541)	(275)	(816)	3,017	-	171	102	273	-	(12,354)
שווי הוגן של נכסי תוכנית											15,317	-	236	236	(3,131)	13	-	-	13	694	13,129
נכס (התחייבות) נטו בגין הטבה מוגדרת											489	(541)	(39)	(580)	(114)	13	171	102	286	694	775

באור 12: - נכסים והתחייבויות בשל הטבות לעובדים (המשך)

ג. ההנחות העיקריות בגין תוכנית להטבה מוגדרת

2020	2021
%	%

2.05%	2.25%	שיעור היוון (1)
2%-1.4%	2.55%	שיעור עליית שכר צפויה

(1) שיעור ההיוון מבוסס על אגרות חוב קונצרניות צמודות מדד באיכות גבוהה.

ד. סכומים, עיתוי ואי וודאויות של תזרימי מזומנים עתידיים

להלן שינויים אפשריים הנחשבים לסבירים לסוף תקופת הדיווח, לכל הנחה אקטוארית בהנחה שיתר ההנחות האקטואריות נותרו ללא שינוי:

השינוי במחויבות
להטבה מוגדרת
אלפי ש"ח

ליום 31 בדצמבר 2021:

מבחן רגישות לשינוי בשיעור עליית שכר צפויה

השינוי כתוצאה מ:

עליית שכר של 1% 282

מבחן רגישות לשינוי שיעור ההיוון של התחייבות ונכסי התכנית

השינוי כתוצאה מ:

עליית שיעור היוון של 1% (459)
ירידת שיעור היוון של 1% 543

ה. העלאת גיל הפרישה לנשים

ביום 18 לנובמבר, 2021, פורסם חוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2021 ו-2022), התשפ"ב 2021, במסגרתו נקבע על העלאת גיל הפרישה לנשים באופן הדרגתי עד לגיל 65. לשינוי לא היתה השפעה על תוצאות הדוחות הכספיים.

באור 13: - מזומנים ושווי מזומנים

31 בדצמבר		מזומנים ופיקדונות למשיכה מיידיית פיקדונות לזמן קצר
2020	2021	
אלפי ש"ח		
240,462	332,436	
155,485	114,262	
395,947	446,698	

המזומנים בתאגידים הבנקאיים נושאים ליום המאזן ריבית שוטפת המבוססת על שיעורי ריבית בגין הפקדות בנקאיות יומיות (0.1%).
פיקדונות לזמן קצר המופקדים בתאגידים הבנקאיים הינם לתקופות של בין שבוע לשלושה חודשים. הפיקדונות הינם שקליים ונושאים ריבית הנקבעת בהתאם לתקופת הפיקדונות (0.1% - 0.2%).

באור 14: - הון ודרישות הון

א. הרכב יחידות השתתפות

31 בדצמבר 2020		31 בדצמבר 2021	
מונפק ונפרע	רשום	מונפק ונפרע	רשום
מספר היחידות			
<u>1,392,473</u>	<u>1,392,473</u>	<u>1,392,473</u>	<u>1,392,473</u>

יחידות השתתפות

ב. קרן הון בגין עסקה עם בעל שליטה
נכסים והתחייבויות שלגביהם בוצעה עסקה בין האגודה לבין ישות תחת אותה שליטה מוכרים במועד העסקה לפי שווי הוגן. ההפרש בין השווי ההוגן לבין התמורה שנקבעה בעסקה נזקף להון. לאגודה נוצר הפרש בחובה המהווה במהותו דיבידנד ולכן מקטין את יתרת הרווח.

ג. מדיניות ודרישות הון

1. מדיניות האגודה היא להחזיק בסיס הון איתן במטרה להבטיח כושר הפרעון שלה ויכולתה לעמוד בהתחייבויותיה, לשמר את יכולת האגודה להמשיך את פעילותה העיסוקית וכדי שתוכל להניב תשואה לחברי האגודה. האגודה וחברה כלולה של האגודה, שהינן גופים מוסדיים, כפופות לדרישות הון הנקבעות על-ידי הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון (להלן - "הממונה").
בחודש מרס 2019 קבע הוועד המנהל של האגודה כי יחס כושר פרעון מבוסס סולבנסי II לא יפחת מ- 115% ועודף הון של 50 מיליון ש"ח לכל הפחות (להלן - "יעד הון").

2. משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II

על האגודה חל משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II וזאת בהתאם להוראות יישום כפי שפורסמו בחודש יוני 2017 ועודכנו בחודש אוקטובר 2020 (להלן - "חוזר סולבנסי").

יחס כושר פירעון מבוסס סיכון

יחס כושר פירעון מבוסס סיכון מחושב כיחס שבין ההון העצמי הכלכלי של חברת הביטוח לבין ההון הנדרש לכושר פירעון.

באור 14: - הון ודרישות הון (המשך)

ג. מדיניות ודרישות הון (המשך)

2. משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II (המשך)

יחס כושר פירעון מבוסס סיכון (המשך)

ההון העצמי הכלכלי נקבע כסיכום ההון העולה מהמאזן הכלכלי (ראה להלן) ומכשירי חוב הכוללים מנגנונים לספיגת הפסדים. סעיפי המאזן הכלכלי מחושבים לפי שווי כלכלי, כאשר ההתחייבויות הביטוחיות מחושבות על בסיס הערכה מיטבית של מכלול התזרימים העתידיים הצפויים מהעסקים הקיימים, ללא מרווחי שמרנות, ובתוספת מרווח סיכון (Margin Risk).

ההון הנדרש לכושר פירעון (SCR) נועד לאמוד את החשיפה של ההון העצמי הכלכלי לסדרת תרחישים שנקבעה בחוזר הסולבנסי המשקפים סיכונים ביטוחיים, סיכוני שוק ואשראי וכן סיכונים תיפעוליים.

חוזר הסולבנסי המעודכן כולל, בין היתר, הוראות מעבר בקשר לעמידה בדרישות ההון כדלהלן:

א) בחירה, החל מדוח יחס כושר פירעון ליום 31 בדצמבר 2019, באחת מהחלופות הבאות:

(1) פריסה הדרגתית של ההון הנדרש, עד לשנת 2024, כך שההון הנדרש יעלה בהדרגה, ב- 5% כל שנה, החל מ-60% מה-SCR ועד למלוא ה-SCR. ההון הנדרש ליום 31 בדצמבר 2021 - 85% מה-SCR (ליום 31 בדצמבר 2020 - 80%); יצוין כי זו היתה החלופה היחידה עד דוח יחס כושר פירעון ל-31 בדצמבר 2019.

(2) הגדלת ההון הכלכלי באמצעות ניכוי מעתודות הביטוח של סכום המחושב בהתאם לחוזר סולבנסי (להלן – "הניכוי"). הניכוי ילך ויקטן בצורה הדרגתית, עד לשנת 2032 (להלן – "תקופת הפריסה").

ב) דרישת הון מוקטנת, שתלך ותגדל באופן הדרגתי עד לשנת 2023, על סוגים מסוימים של השקעות.

האגודה בחרה את הנחיית הפריסה כאמור בסעיף א(1) לעיל.

ביום 14 במרס 2021 שלח הממונה מכתב למנהלי חברות הביטוח אשר מאפשר שלא לפרסם לציבור דוח יחס כושר פירעון כלכלי ליום 30 ביוני 2021. בהתאם לכך, האגודה בחרה שלא לפרסם לציבור דוח יחס כושר פירעון כלכלי ליום 30 ביוני 2021. יחד עם זאת, בהתאם להוראות החוזר המאוחד, האגודה ביצעה חישוב פנימי לא מבוקר ולא סקור של יחס כושר הפירעון הכלכלי ליום 30 ביוני 2021 אשר דווח לממונה. בהתאם לחישוב כאמור לאגודה קיים עודף הון ללא התחשבות בהוראות המעבר. לפירוט נוסף ראה סעיף 2.1.2 בדוח הדירקטוריון.

יחס כושר פרעון של האגודה

בהתאם לדוח יחס כושר ליום 31 בדצמבר, 2020, שפורסם ביוני 2021, לאגודה עודף הון ללא התחשבות בהוראות המעבר.

החישוב שערכה האגודה כאמור, נבדק, על ידי רואי החשבון המבקרים של האגודה, בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE 3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי. תקן זה רלוונטי לביקורת חישובי הסולבנסי ואיננו מהווה חלק מתקני הביקורת החלים על דוחות כספיים. יודגש כי התחזיות וההנחות, שהיוו בסיס להכנת דוח יחס כושר פירעון כלכלי, מבוססות, בעיקרן על ניסיון העבר, כפי שעולה ממחקרים אקטואריים הנערכים מעת לעת.

באור 14: - הון ודרישות הון (המשך)

ג. מדיניות ודרישות הון (המשך)

2. משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II (המשך)

יחס כושר פרעון של האגודה (המשך)

נוכח הרפורמות בשוק ההון, הביטוח והחיסכון והשינויים בסביבה הכלכלית, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות. החישוב מתבסס לעיתים על הנחות לגבי אירועים עתידיים, על פעולות ההנהלה וכן על דפוס ההתפתחות העתידי של מרווח הסיכון, שלא בהכרח יתממשו או שיתממשו באופן שונה מההנחות אשר שימשו בסיס לחישוב. כמו כן, התוצאות בפועל עלולות להיות שונות באופן מהותי מהותי מהחישוב.

בדוח המיוחד של רואה החשבון המבקרים מופנית תשומת הלב לאמור בדוח יחס כושר פירעון בדבר אי הודאות הנגזרת משינויים רגולטורים שלא ניתן להעריך את השפעתה על יחס כושר הפירעון.

לפרוט נוסף ראה סעיף 2.1.2 בדוח הועד מהנהל וכן דוח יחס כושר פרעון כלכלי שפורסם באתר האינטרנט של האגודה.

ד. יחס כושר הפירעון לעניין חלוקת דיבידנד

בהתאם למכתב שפרסמה הממונה, בחודש אוקטובר 2017, (להלן - "המכתב") חברת ביטוח תהיה רשאית לחלק דיבידנד רק אם לאחר ביצוע החלוקה יש לחברה יחס כושר פירעון לפי חוזר סולבנסי בשיעור של לפחות 100%, כשהוא מחושב ללא הוראות המעבר ובכפוף ליעד יחס כושר פירעון שקבע דירקטוריון החברה. היחס האמור יחושב ללא ההקלה שניתנה בגין הפרש מקורי המיוחס לרכישת פעילות של קופות גמל וחברות מנהלות. בנוסף, נקבעו במכתב הוראות דיווח לממונה.

בהתאם לדוח יחס כושר פירעון ליום 31 בדצמבר, 2020, המתבסס על תמהיל ההשקעות וההתחייבויות הביטוחיות, לאותו יום, לאגודה יחס כושר פירעון כלכלי הגבוה מיחס כושר הפירעון הנדרש על פי המכתב.

חלוקת דיבידנד מותנית בהתחייבות בלתי הדירה שהתקבלה מאגודת האם שלפיה, בין היתר, אגודת האם לא תחלק דיבידנד, אלא בכפוף לכך שבמועד החלוקה עודף ההון הקיים על ההון הנדרש של האגודה לא יהיה נמוך מ-30%.

הדיבידנדים הבאים הוכרזו ושולמו על ידי האגודה:

לשנה שהסתיימה ביום		
31 בדצמבר		
2019	2020	2021
אלפי ש"ח		
30,000	20,000	40,000

הדיבידנדים הבאים הוכרזו וטרם שולמו לתאריך המאזן:

לשנה שהסתיימה ביום		
31 בדצמבר		
2019	2020	2021
אלפי ש"ח		
-	40,000	40,000

באור 14: - הון ודרישות הון (המשך)

ה. הערכה עצמית של הסיכונים וכושר הפירעון של חברת ביטוח (ORSA)
 ביום 5 לינואר 2022 פרסם הממונה תיקון להוראות החוזר המאוחד- "דיווח לממונה על שוק ההון" – הערכה עצמית של הסיכונים וכושר הפירעון של חברת ביטוח (ORSA) (להלן- "התיקון") – בתיקון נקבע כי חברת ביטוח תדווח לממונה אודות הערכה עצמית של הסיכונים וכושר הפירעון (ORSA) אחת לשנה, במהלך חודש ינואר. בהתאם לתיקון האגודה תספק לממונה דיווח שיכלול את סיכום התוצאות, מצב עסקי וקשרי גומלין, חשיפה לסיכון, הערכת כושר פירעון ודרישת הון, הערכה צופה פני עתיד ותרחישים וניתוחי רגישויות. תחילתו של החוזר ביום 1 בינואר 2023.

ביטוח חקלאי אגודה שיתופית מרכזית בע"מ

באורים לדוחות הכספיים המאוחדים

באור 15: - התחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי
א. ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי לפי סוגים

31 בדצמבר					
2020	2021	2020	2021	2020	2021
שייר		ביטוח משנה		ברוטו	
		אלפי ש"ח			
14,699	17,804	9,864	12,189	24,563	29,993
231,973	222,049	123,484	143,303	355,457	365,352
246,672	239,853	133,348	155,492	380,020	395,345
15,860	15,665	12,894	13,067	28,754	28,732
451,704	440,445	154,916	199,423	606,620	639,868
467,564	456,110	167,810	212,490	635,374	668,600
714,236	695,963	301,158	367,982	1,015,394	1,063,945
55,401	63,255	32,183	42,792	87,583	106,047
37,269	50,550	61,460	73,700	98,729	124,250
92,670	113,805	93,643	116,492	186,312	230,297
806,905	809,768	394,801	484,474	1,201,706	1,294,242
3,229	4,716	3,875	4,637	7,104	9,353
8,949	13,098	6,347	7,568	15,296	20,666
12,178	17,814	10,222	12,205	22,400	30,019
711,007	691,247	297,283	363,345	1,008,290	1,054,592
83,721	100,707	87,295	108,924	171,016	209,631
794,728	791,954	384,578	472,269	1,179,306	1,264,223

ענף רכב חובה
הפרשה לפרמיה שטרם הורווחה
תביעות תלויות והפרשה לפרמיה בחסר
סך הכל ענפי רכב חובה (ראה [באור 15\(ד\)2](#)) להלן)

ענפי חבויות
הפרשה לפרמיה שטרם הורווחה
תביעות תלויות והפרשה לפרמיה בחסר
סך הכל ענפי חבויות

סך הכל ענפי רכב חובה וחבויות (ראה [באור 15\(ד\)1](#)) להלן)

ענפי רכוש ואחרים
הפרשה לפרמיה שטרם הורווחה
תביעות תלויות והפרשה לפרמיה בחסר
סך ענפי רכוש ואחרים (ראה [באור 15\(ג\)2](#)) להלן)

סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי

הוצאות רכישה נדחות:
ענפי רכב חובה וחבויות
ענפי רכוש ואחרים

סך הכל הוצאות רכישה נדחות

התחייבויות בגין חוזי ביטוח כללי בניכוי הוצאות רכישה נדחות:

ענפי רכב חובה וחבויות
ענפי רכוש ואחרים
סה"כ התחייבויות בחוזי ביטוח כללי בניכוי הוצאות רכישה נדחות

באור 15: - התחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי (המשך)
 ב. ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי לפי שיטות חישובן

31 בדצמבר					
שייר		ביטוח משנה		ברוטו	
2020	2021	2020	2021	2020	2021
אלפי ש"ח					
720,021	712,107	336,302	412,997	1,056,323	1,125,104
924	937	3,559	3,429	4,483	4,366
85,960	96,724	54,940	68,048	140,900	164,772
806,905	809,768	394,801	484,474	1,201,706	1,294,242

הערכות אקטואריות כולל הפרשה לפרמיה בחסר:

גב' שירן מאור אלקיים

הפרשות על בסיס הערכות אחרות:

הערכת מחלקת תביעות בגין התביעות התלויות
 הפרשה לפרמיה שטרם הורווחה

סך כל התחייבויות הביטוח בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר
 ביטוח כללי

באור 15: - התחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי (המשך)

ג. תנועה בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזרי ביטוח כללי, בניכוי הוצאות רכישה נדחות

1. ענפי רכב חובה וחבויות:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר						
2020	2021	2020	2021	2020	2021	
שייר		ביטוח משנה אלפי ש"ח		ברוטו		
770,707	711,007	275,814	297,283	1,046,521	1,008,290	יתרה לתחילת השנה
93,013	110,851	97,125	94,010	190,138	204,861	עלות התביעות המצטברת בגין שנת חיתום שוטפת
(4,642)	17,064	(1,637)	7,135	(6,279)	24,199	שינוי ביתרות לתחילת שנה כתוצאה מהצמדה למדד
(5) (41,408)	(21,785)	(5) (48,853)	24,117	(5) (90,261)	2,332	שינוי באומדן עלות התביעות המצטברת בגין שנות חיתום קודמות (4)
46,963	106,130	46,635	125,262	93,598	231,392	סך השינוי בעלות התביעות המצטברת
(709)	(3,215)	(597)	(295)	(1,306)	(3,510)	תשלומים ליישוב תביעות במהלך השנה
(106,763)	(122,675)	(24,569)	(58,905)	(130,523)	(181,580)	בגין שנת חיתום שוטפת
(107,472)	(125,890)	(25,166)	(59,200)	(131,829)	(185,090)	בגין שנות חיתום קודמות
711,007	691,247	297,283	363,345	1,008,290	1,054,592	סך תשלומים לתקופה
						יתרה לסוף השנה

1. יתרות הפתיחה והסגירה כוללות: תביעות תלויות, הפרשה לפרמיה בחסר, פרמיה שטרם הורווחה ובניכוי הוצאות רכישה נדחות.
2. עלות התביעות המצטברת (Ultimate) הינה: יתרת תביעות תלויות (ללא צבירה), הפרשה לפרמיה בחסר, פרמיה שטרם הורווחה בניכוי הוצאות רכישה נדחות בתוספת סך תשלומי התביעות כולל הוצאות ישירות ועקיפות ליישוב תביעות.
3. התשלומים כוללים הוצאות עקיפות ליישוב תביעות (הנהלה וכלליות הנרשמות בתביעות) בייחוס לשנות החיתום.
4. התפתחות לרעה בתביעות גדולות (מעל חוזה אקסט) והתפתחות לטובה של תביעות קטנות גרמה לעלייה באומדן עלות התביעות המצטברות בגין שנות חיתום קודמות בעיקר בענף טיב המוצר, חבות מעבידים ורכב חובה בביטוח משנה הגבוה יותר מאשר העליה בברוטו.

באור 15: - התחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי (המשך)

ג. תנועה בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזרי ביטוח כללי, בניכוי הוצאות רכישה נדחות (המשך)

2. ענפי רכוש ואחרים:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2020	2021	2020	2021	2020	2021
שייר		ביטוח משנה		ברוטו	
אלפי ש"ח					
83,499	83,721	85,207	87,295	168,706	171,016
יתרה לתחילת השנה					
101,828	120,791	117,902	80,200	219,730	200,991
עלות התביעות המצטברת בגין אירועים בשנת הדוח					
(6,512)	(10,763)	(18,660)	(4,217)	(25,172)	(14,980)
שינוי בעלות התביעות המצטברות בגין אירועים שקדמו לשנת הדוח (5)					
(71,673)	(78,638)	(58,491)	(31,514)	(130,164)	(110,152)
תשלומים לישוב תביעות במהלך השנה:					
(28,348)	(18,110)	(41,334)	(32,229)	(69,682)	(50,339)
בגין אירועים של שנת הדוח					
בגין אירועים שקדמו לשנת הדוח					
(100,021)	(96,748)	(99,825)	(63,743)	(199,846)	(160,491)
סך תשלומים					
4,927	3,706	2,671	9,389	7,598	13,095
שינוי בהפרשה לפרמיה שטרם הורווחה, נטו מהוצאות רכישה נדחות					
83,721	100,707	87,295	108,924	171,016	209,631
יתרה לסוף השנה					

1. יתרות הפתיחה והסגירה כוללות: תביעות תלויות בתוספת הפרשה לפרמיה בחסר, פרמיה שטרם הורווחה ובניכוי הוצאות רכישה נדחות.
2. עלות התביעות המצטברת בגין אירועים בשנת הדוח כוללת את יתרת תביעות תלויות לסוף שנת הדוח בתוספת סך תשלומי התביעות בתקופת הדוח לרבות הוצאות ישירות ועקיפות לשוב תביעות.
3. עלות התביעות המצטברת בגין אירועים שקדמו לשנת הדוח כוללת את יתרת תביעות תלויות לסוף שנת הדוח בתוספת סך תשלומי התביעות לאירועים שקדמו לשנת הדוח לרבות הוצאות ישירות ועקיפות לשוב תביעות ועודף הערכה לאירועים שקדמו לשנת הדוח.
4. התשלומים לשוב תביעות כוללים הוצאות ישירות ועקיפות לשוב (הנהלה וכלליות הנרשמות בתביעות) בייחוס לשנות הנזק.
5. השינוי בעלות התביעות המצטברת בגין אירועים שקדמו לשנת הדוח מתייחס להתפתחות לטובה בענפי רכב רכוש ואובדן רכוש.

ביטוח חקלאי אגודה שיתופית מרכזית בע"מ

באורים לדוחות הכספיים המאוחדים

באור 15: - התחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי (המשך)

ד. (1) בדיקת התפתחות הערכת התחייבויות בגין חוזי ביטוח בניכוי הוצאות רכישה נדחות, ברוטו בענפי ביטוח רכב חובה וחבויות

31 בדצמבר 2021										
שנת חיתום										
סה"כ	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012
אלפי ש"ח מותאמים למדד נובמבר 2021 (*)										
תביעות ששולמו (מצטבר) בסוף השנה:										
לאחר שנה ראשונה	4,180	7,286	3,826	1,897	8,180	3,180	1,619	1,305	1,337	3,511
לאחר שנתיים	23,502	21,157	12,283	15,633	27,575	11,583	11,452	12,627	23,631	-
לאחר שלוש שנים	43,785	44,114	30,601	32,329	46,918	29,027	27,528	26,778	-	-
לאחר ארבע שנים	62,734	63,835	50,900	50,357	76,356	51,522	49,876	-	-	-
לאחר חמש שנים	80,741	84,806	72,295	72,160	96,183	81,602	-	-	-	-
לאחר שש שנים	103,003	101,582	88,486	89,458	115,590	-	-	-	-	-
לאחר שבע שנים	116,152	111,460	103,321	106,424	-	-	-	-	-	-
לאחר שמונה שנים	130,620	119,250	128,181	-	-	-	-	-	-	-
לאחר תשע שנים	139,532	129,396	-	-	-	-	-	-	-	-
לאחר עשר שנים	147,983	-	-	-	-	-	-	-	-	-
אומדן תביעות מצטברות (כולל תשלומים) בסוף השנה:										
לאחר שנה ראשונה (**)	157,694	166,840	205,358	182,896	207,478	186,143	195,820	201,953	214,216	-
לאחר שנתיים	171,837	172,971	195,573	190,007	203,409	186,508	164,103	167,134	-	-
לאחר שלוש שנים	185,619	160,787	188,666	180,115	199,306	163,425	166,801	-	-	-
לאחר ארבע שנים	177,846	158,706	190,783	178,542	205,067	173,442	167,710	-	-	-
לאחר חמש שנים	182,604	162,590	198,628	203,577	193,853	174,535	-	-	-	-
לאחר שש שנים	176,352	159,708	190,667	192,153	193,131	-	-	-	-	-
לאחר שבע שנים	172,666	158,456	182,725	190,615	-	-	-	-	-	-
לאחר שמונה שנים	171,514	167,792	181,156	-	-	-	-	-	-	-
לאחר תשע שנים	168,698	165,365	-	-	-	-	-	-	-	-
לאחר עשר שנים	163,593	-	-	-	-	-	-	-	-	-
עודף(חסר) ביחס לשנה הראשונה שלא כוללת צבירה (***)	14,253	(4,578)	14,417	(7,719)	14,347	18,433	29,019	(15,181)	89,097	5.21%
שיעור סטייה ביחס לשנה הראשונה שלא כוללת צבירה, באחוזים	8.01%	(2.85%)	7.37%	(4.22%)	6.91%	9.90%	14.82%	(7.52%)		
עלות תביעות מצטברות, ליום 31 בדצמבר 2021	163,593	165,365	181,156	190,615	193,131	174,535	167,710	217,134	214,216	1,834,258
תשלומים מצטברים עד ליום 31 בדצמבר 2021	147,983	129,396	128,181	106,424	81,602	49,876	26,778	23,631	3,511	812,973
יתרת התביעות התלויות	15,610	35,969	52,975	84,191	92,933	117,834	140,023	193,503	210,705	1,021,284
תביעות תלויות בגין שנים עד וכולל שנת חיתום 2011	42,661									
סה"כ התחייבות בגין חוזי ביטוח בענפי רכב חובה וחבויות	1,063,945									
בניכוי הוצאות רכישה נדחות	(9,353)									
ליום 31 בדצמבר 2021	1,054,592									

(*) הסכומים לעיל מובאים בערכים מותאמים לאינפלציה על מנת לאפשר בחינת ההתפתחות על בסיס ערכים ריאליים.

(**) אומדן התביעות המצטברות בסוף השנה הראשונה כולל את העתודה לפרמיה שטרם הורווחה בניכוי הוצאות רכישה נדחות.

(***) צבירה חושבה עד וכולל דצמבר 2014. הפער בין הערכת התביעות המצטברות בשנה הראשונה שלא כוללת את הצבירה להערכת התביעות המצטברות נכון ליום 31 בדצמבר, 2021, נובע בעיקרו משינויים בעתודות ביטוח בביטוח כללי (ראה [באור נח\(2\)ד](#)).

באור 15: - התחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי (המשך)

ד. (1) בדיקת התפתחות הערכת התחייבויות בגין חוזי ביטוח בניכוי הוצאות רכישה נדחות, בשייר עצמי, בענפי ביטוח רכב חובה וחבויות

31 בדצמבר 2021										
שנת חיתום										
סה"כ	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012
אלפי ש"ח מותאמים למדד נובמבר 2021 (*)										
	3,216	726	805	1,276	3,432	1,903	1,896	3,807	6,567	3,914
	-	8,147	9,637	8,025	11,640	28,108	10,380	12,265	19,898	18,058
	-	-	18,013	17,438	29,007	46,836	27,149	35,291	42,855	37,536
	-	-	-	30,236	51,386	74,355	45,153	56,432	61,840	56,463
	-	-	-	-	69,690	92,466	65,691	76,964	55,882	74,138
	-	-	-	-	-	111,814	80,580	92,228	99,363	100,686
	-	-	-	-	-	-	97,062	106,103	107,702	112,865
	-	-	-	-	-	-	-	121,988	114,264	123,903
	-	-	-	-	-	-	-	-	122,308	132,074
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	138,285
	115,567	98,529	122,766	119,438	178,921	183,965	168,693	183,734	149,798	116,838
	-	99,219	101,168	112,034	161,669	190,768	169,300	175,845	151,400	152,044
	-	-	103,487	97,500	163,962	186,841	159,374	170,490	147,512	162,565
	-	-	-	104,985	155,272	187,859	153,486	167,741	141,901	155,777
	-	-	-	-	150,595	186,853	159,245	174,920	149,764	158,263
	-	-	-	-	-	183,393	165,802	173,380	149,088	159,653
	-	-	-	-	-	-	165,462	170,198	144,781	156,331
	-	-	-	-	-	-	-	164,546	153,697	155,158
	-	-	-	-	-	-	-	-	151,516	154,000
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	152,867
	75,376	(690)	19,279	14,453	28,326	572	3,231	11,299	(4,004)	2,910
	5.58%	(0.70%)	15.70%	12.10%	15.83%	0.31%	1.92%	6.43%	(2.71%)	1.87%
	1,391,637	115,567	99,219	103,487	104,985	150,595	183,393	165,462	164,546	151,516
	720,759	3,216	8,147	18,013	30,236	69,690	111,814	97,062	121,988	122,308
	670,878	112,351	91,071	85,474	74,749	80,905	71,579	68,401	42,557	29,208
	25,088									
	695,966									
	(4,719)									
	691,247									

תביעות ששולמו (מצטבר) בסוף השנה:

לאחר שנה ראשונה

לאחר שנתיים

לאחר שלוש שנים

לאחר ארבע שנים

לאחר חמש שנים

לאחר שש שנים

לאחר שבע שנים

לאחר שמונה שנים

לאחר תשע שנים

לאחר עשר שנים

אומדן תביעות מצטברות (כולל תשלומים) בסוף השנה:

לאחר שנה ראשונה (**)

לאחר שנתיים

לאחר שלוש שנים

לאחר ארבע שנים

לאחר חמש שנים

לאחר שש שנים

לאחר שבע שנים

לאחר שמונה שנים

לאחר תשע שנים

לאחר עשר שנים

עודף (חסר) ביחס לשנה הראשונה שלא כוללת צבירה (***)

שיעור סטייה ביחס לשנה הראשונה שלא כוללת צבירה, באחוזים

עלות תביעות מצטברות, ליום 31 בדצמבר 2021

תשלומים מצטברים עד ליום 31 בדצמבר 2021

יתרת התביעות התלויות

תביעות תלויות בגין שנים עד וכולל שנת חיתום 2011

סה"כ התחייבות בגין חוזי ביטוח בענפי רכב חובה וחבויות

בניכוי הוצאות רכישה נדחות

ליום 31 בדצמבר 2021

(*) הסכומים לעיל מובאים בערכים מותאמים לאינפלציה על מנת לאפשר בחינת ההתפתחות על בסיס ערכים ריאליים.

(**) אומדן התביעות המצטברות בסוף השנה הראשונה כולל את העתודה לפרמיה שטרם הורווחה בניכוי הוצאות רכישה נדחות.

(***) צבירה חושבה עד וכולל דצמבר 2014. הפער בין הערכת התביעות המצטברות בשנה הראשונה שלא כוללת את הצבירה להערכת התביעות המצטברות נכון ליום 31 בדצמבר, 2021, נובע בעיקרו משינויים בעתודות ביטוח בביטוח כללי (ראה באור 2(ח2)).

באור 15: - התחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי (המשך)

ד. (2) בדיקת התפתחות הערכת התחייבויות בגין חוזי ביטוח בניכוי הוצאות רכישה נדחות, ברוטו בענף ביטוח רכב חובה

31 בדצמבר 2021										
שנת חיתום										
סה"כ	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012
אלפי ש"ח מותאמים למדד נובמבר 2021 (**)										
	1,454	349	332	435	414	410	282	234	370	1,047
	-	4,183	3,215	5,080	4,530	3,887	5,464	3,856	3,135	4,505
	-	-	11,586	15,585	10,971	14,694	14,940	9,937	19,772	11,736
	-	-	-	29,534	25,245	28,717	23,437	21,001	28,424	22,835
	-	-	-	-	36,049	37,038	31,563	30,447	37,862	29,799
	-	-	-	-	-	46,257	36,089	35,617	41,778	43,266
	-	-	-	-	-	-	44,058	39,202	45,555	50,412
	-	-	-	-	-	-	-	44,242	48,931	55,919
	-	-	-	-	-	-	-	-	51,934	57,794
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	59,209
	96,309	75,862	77,597	82,242	82,416	87,803	69,046	72,302	69,616	72,114
	-	74,599	67,555	77,106	70,707	80,338	71,255	61,857	65,651	69,468
	-	-	72,224	81,144	71,600	77,551	64,203	59,835	55,850	71,206
	-	-	-	79,507	76,315	79,664	64,111	53,275	63,773	63,633
	-	-	-	-	69,369	77,862	72,731	60,889	63,105	69,195
	-	-	-	-	-	75,205	66,668	58,528	61,379	63,315
	-	-	-	-	-	-	69,084	53,977	55,612	62,723
	-	-	-	-	-	-	-	51,023	58,957	63,478
	-	-	-	-	-	-	-	-	58,300	62,054
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	61,374
45,622		1,263	5,373	2,735	13,047	12,598	(38)	10,834	(2,450)	2,259
6.95%		1.66%	6.92%	3.32%	15.83%	14.35%	(0.05%)	17.51%	(4.39%)	3.55%
706,994	96,309	74,599	72,224	79,507	69,369	75,205	69,084	51,023	58,300	61,374
328,506	1,454	4,183	11,586	29,534	36,049	46,257	44,058	44,242	51,934	59,209
378,488	94,855	70,416	60,638	49,973	33,320	28,948	25,026	6,781	6,366	2,165
16,857										
395,345										
(3,829)										
391,516										

תביעות ששולמו (מצטבר) בסוף השנה:

לאחר שנה ראשונה
לאחר שנתיים
לאחר שלוש שנים
לאחר ארבע שנים
לאחר חמש שנים
לאחר שש שנים
לאחר שבע שנים
לאחר שמונה שנים
לאחר תשע שנים
לאחר עשר שנים

אומדן תביעות מצטברות (כולל תשלומים) בסוף השנה:
לאחר שנה ראשונה (***)

לאחר שנתיים
לאחר שלוש שנים
לאחר ארבע שנים
לאחר חמש שנים
לאחר שש שנים
לאחר שבע שנים
לאחר שמונה שנים
לאחר תשע שנים
לאחר עשר שנים

עודף(חסר) ביחס לשנה הראשונה שלא כוללת צבירה (***)

שיעור סטייה ביחס לשנה הראשונה שלא כוללת צבירה, באחוזים

עלות תביעות מצטברות, ליום 31 בדצמבר 2021

תשלומים מצטברים עד ליום 31 בדצמבר 2021

יתרת התביעות התלויות

תביעות תלויות בגין שנים עד וכולל שנת חיתום 2011

סה"כ התחייבות בגין חוזי ביטוח בענף רכב חובה וחבויות

בניכוי הוצאות רכישה נדחות

ליום 31 בדצמבר 2021

(*) הסכומים לעיל מובאים בערכים מותאמים לאינפלציה על מנת לאפשר בחינת ההתפתחות על בסיס ערכים ריאליים.

(**) אומדן התביעות המצטברות בסוף השנה הראשונה כולל את העתודה לפרמיה שטרם הורווחה בניכוי הוצאות רכישה נדחות.

(***) צבירה חושבה עד וכולל דצמבר 2014. הפער בין הערכת התביעות המצטברות בשנה הראשונה שלא כוללת את הצבירה להערכת התביעות המצטברות נכון ליום 31 בדצמבר, 2021, נובע בעיקרו משינויים בעתודות ביטוח בביטוח כללי (ראה [באור](#) [ז\(ח\)2](#)).

באור 15: - התחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי (המשך)

ד. (2) בדיקת התפתחות הערכת התחייבויות בגין חוזי ביטוח בניכוי הוצאות רכישה נדחות, **בשייר עצמי**, בענף ביטוח רכב חובה

31 בדצמבר 2021										
שנת חיתום										
סח"כ	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012
אלפי ש"ח מותאמים למדד נובמבר 2021 (*)										
	1,359	225	125	170	414	283	282	234	369	1,047
	-	3,110	1,199	1,885	4,530	3,763	3,914	3,855	3,134	4,505
	-	-	4,237	5,818	15,502	14,590	13,391	10,185	9,445	11,743
	-	-	-	10,236	29,776	28,591	21,888	21,249	20,599	22,835
	-	-	-	-	40,580	37,091	30,523	30,693	30,015	33,241
	-	-	-	-	-	46,310	35,049	35,865	33,931	45,625
	-	-	-	-	-	-	43,018	39,450	37,708	50,786
	-	-	-	-	-	-	-	44,490	41,084	56,274
	-	-	-	-	-	-	-	-	44,087	58,149
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	59,564
	56,675	43,439	19,811	26,749	79,626	84,898	66,446	70,240	67,366	70,133
	-	44,451	21,382	22,662	68,414	77,617	67,102	59,345	63,514	67,485
	-	-	22,878	26,886	69,288	75,236	60,057	57,599	53,477	69,069
	-	-	-	25,245	75,977	76,978	60,470	51,038	53,555	61,290
	-	-	-	-	70,705	77,915	65,014	59,145	52,892	69,143
	-	-	-	-	-	75,258	65,407	58,826	51,629	61,372
	-	-	-	-	-	-	68,044	54,225	47,766	61,286
	-	-	-	-	-	-	-	51,271	51,110	64,869
	-	-	-	-	-	-	-	-	50,453	60,473
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	61,729
	25,048	(1,012)	(3,067)	1,504	8,921	9,640	(1,598)	8,074	3,024	(439)
	5.06%	(2.33%)	(15.48%)	5.62%	11.20%	11.35%	(2.40%)	13.60%	5.66%	(0.72%)
	526,707	56,675	44,451	22,878	25,245	70,705	75,258	68,044	51,271	50,453
	296,990	1,359	3,110	4,237	10,236	40,580	46,310	43,018	44,490	44,087
	229,718	55,316	41,341	18,641	15,009	30,125	28,948	25,026	6,781	6,366
	10,135									
	239,853									
	178									
	240,031									

תביעות ששולמו (מצטבר) בסוף השנה:

לאחר שנה ראשונה

לאחר שנתיים

לאחר שלוש שנים

לאחר ארבע שנים

לאחר חמש שנים

לאחר שש שנים

לאחר שבע שנים

לאחר שמונה שנים

לאחר תשע שנים

לאחר עשר שנים

אומדן תביעות מצטברות (כולל תשלומים) בסוף השנה:

לאחר שנה ראשונה (**)

לאחר שנתיים

לאחר שלוש שנים

לאחר ארבע שנים

לאחר חמש שנים

לאחר שש שנים

לאחר שבע שנים

לאחר שמונה שנים

לאחר תשע שנים

לאחר עשר שנים

עודף(חסר) ביחס לשנה הראשונה שלא כוללת צבירה (***)

שיעור סטייה ביחס לשנה הראשונה שלא כוללת צבירה, באחוזים

עלות תביעות מצטברות, ליום 31 בדצמבר 2021

תשלומים מצטברים עד ליום 31 בדצמבר 2021

יתרת התביעות התלויות

תביעות תלויות בגין שנים עד וכולל שנת חיתום 2011

סח"כ התחייבות בגין חוזי ביטוח בענף רכב חובה

בניכוי הוצאות רכישה נדחות

ליום 31 בדצמבר 2021

(*)

הסכומים לעיל מובאים בערכים מותאמים לאינפלציה על מנת לאפשר בחינת ההתפתחות על בסיס ערכים ריאליים.

(**)

אומדן התביעות המצטברות בסוף השנה הראשונה כולל את העתודה לפרמיה שטרם הורווחה בניכוי הוצאות רכישה נדחות.

(***)

צבירה חושבה עד וכולל דצמבר 2014. הפער בין הערכת התביעות המצטברות בשנה הראשונה שלא כוללת את הצבירה להערכת התביעות המצטברות נכון ליום 31 בדצמבר, 2021, נובע בעיקרו משינויים בעתודות ביטוח בביטוח כללי (ראה באור 2(נ)ד).

באור 15: - התחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי (המשך)

ה. (1) נתונים בדבר שנות חיתום בענף ביטוח רכב חובה:

שנת חיתום						
2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
אלפי ש"ח						
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021:						
75,296	89,518	79,867	81,400	72,633	74,222	83,210
1,237	10,913	2,211	7,288	4,404	(1,558)	(9,786)
2,203	-	-	-	-	-	-
7,332	8,612	6,717	1,979	743	1,532	627

פרמיות ברוטו
הפסד כולל בשייר בגין
שנת החיתום מצטבר
כולל יתרת עודף
הכנסות על הוצאות
בשייר שנזקפו, בשנת
2015, ישירות לעודפים
בסך
השפעת ההכנסות
מהשקעות מצטבר על
הרווח הכולל המצטבר
בשייר בגין שנת
החיתום

(2) נתונים מצטברים בדבר שנות חיתום בענף ביטוח חבויות אחרות:

שנת חיתום						
2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
אלפי ש"ח						
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021:						
102,366	104,157	99,897	95,553	99,541	101,882	99,202
(23,921)	(19,740)	(10,678)	(13,979)	(11,650)	(14,297)	(18,697)
931	-	-	-	-	-	-
11,899	10,410	8,559	6,604	4,696	2,241	478

פרמיות ברוטו
הפסד כולל בשייר בגין
שנת החיתום מצטבר
כולל יתרת עודף
הכנסות על הוצאות
בשייר שנזקפו, בשנת
2015, ישירות לעודפים
בסך
השפעת ההכנסות
מהשקעות מצטבר על
הרווח הכולל המצטבר
בשייר בגין שנת
החיתום

באור 15: - התחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי (המשך)

ה. (3) הרכב רווח (הפסד) כולל בשייר בענף ביטוח רכב חובה:

הפסד כולל בגין שנת חיתום שוטפת	רווח כולל בגין שנת חיתום קודמות	רווח (הפסד) כולל בגין שנת חיתום שוטפת	רווח כולל בגין שנת חיתום קודמות
ברוטו	שייר	אלפי ש"ח	
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר:			
2021 (*)	(21,577)	11,943	(9,786)
2020	(7,258)	13,697	(19)
2019 (*)	(10,170)	13,031	4,219
		21,707	13,838
		(246)	

(*) התפתחות לרעה בשנים עתירות מבטחי משנה והתפתחות לטובה בשנים בהם חוזה המשנה היה נמוך.

(4) הרכב רווח (הפסד) כולל בשייר בענפי ביטוח חבויות אחרות:

הפסד כולל בגין שנת חיתום שוטפת	רווח (הפסד) כולל בגין שנת חיתום קודמות	הפסד כולל בגין שנת חיתום שוטפת	רווח כולל בגין שנת חיתום קודמות
ברוטו	שייר	אלפי ש"ח	
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר:			
2021 (*)	(29,505)	(14,040)	(18,697)
2020	(24,900)	77,979	(10,700)
2019 (*)	(27,249)	(3,196)	(31,294)
		19,191	49,221
		12,347	

(*) התפתחות לרעה בתביעות גדולות (מעל חוזה אקסס) והתפתחות לטובה של תביעות קטנות גרמה לעלייה באומדן עלות התביעות המצטברות בגין שנות חיתום קודמות בעיקר בענף טיב המוצר וחבות מעבידים בביטוח משנה הגבוה יותר מאשר העליה בברוטו.

באור 15: - התחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי (המשך)

1. (1) בדיקת התפתחות הערכת התביעות התלויות בענפי רכוש ואחרים ברוטו

שנת נזק 31 בדצמבר						
2021	2020	2019	2018	2017	2016	סה"כ
אלפי ש"ח מותאמים למדד נובמבר 2021 (*)						
תביעות ששולמו (מצטבר) בסוף השנה:						
110,152	133,288	124,401	127,762	139,062	124,432	לאחר שנה ראשונה
-	174,449	182,728	176,845	176,009	180,233	לאחר שנתיים
-	-	186,376	180,976	217,977	183,609	לאחר שלוש שנים
-	-	-	186,251	218,630	185,243	לאחר ארבע שנים
-	-	-	-	217,863	191,201	לאחר חמש שנים
-	-	-	-	-	191,078	לאחר שש שנים
תביעות מצטברות (כולל תשלומים) בסוף השנה:						
200,990	225,004	195,905	203,878	231,925	202,703	לאחר שנה ראשונה
-	188,197	189,865	192,812	228,454	195,618	לאחר שנתיים
-	-	195,381	189,930	221,572	189,793	לאחר שלוש שנים
-	-	-	190,758	220,209	189,303	לאחר ארבע שנים
-	-	-	-	220,258	192,370	לאחר חמש שנים
-	-	-	-	-	191,621	לאחר שש שנים
1,187,205	200,990	188,197	190,758	220,258	191,621	אומדן עלויות מצטברות ליום 31 בדצמבר 2021
1,066,169	110,152	174,449	186,376	217,863	191,078	תשלומים מצטברים עד ליום 31 בדצמבר 2021
121,036	90,838	13,748	9,005	2,395	543	יתרת התביעות התלויות
3,214	תביעות תלויות בגין שנים עד וכולל שנת 2015					
124,250	סך כל התביעות התלויות בענף ליום 31 בדצמבר 2021					

(*) הסכומים לעיל מובאים בערכים מותאמים לאינפלציה לאפשר בחינת ההתפתחות על בסיס ערכים ריאליים.

באור 15: - התחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי (המשך)
 ו. (2) בדיקת התפתחות הערכת התביעות התלויות בענפי רכוש ואחרים בשייר

שנת נזק						
31 בדצמבר						
ס"ה"כ	2021	2020	2019	2018	2017	2016
אלפי ש"ח מותאמים למדד נובמבר 2021 (*)						
	78,638	73,393	78,242	85,216	88,626	96,566
	-	89,349	104,098	110,282	117,487	131,583
	-	-	105,589	111,228	120,092	133,695
	-	-	-	112,375	120,866	134,443
	-	-	-	-	120,896	135,271
	-	-	-	-	-	135,164
	120,791	104,272	112,053	120,329	128,264	135,081
	-	93,332	107,323	114,917	127,138	138,710
	-	-	107,147	112,763	125,520	135,525
	-	-	-	113,336	124,180	134,713
	-	-	-	-	121,624	135,583
	-	-	-	-	-	135,446
691,676	120,791	93,332	107,147	113,336	121,624	135,446
642,011	78,638	89,349	105,589	112,375	120,896	135,164
49,665	42,153	3,983	1,558	961	728	282
885						
50,550						

תביעות ששולמו (מצטבר) בסוף השנה:

לאחר שנה ראשונה

לאחר שנתיים

לאחר שלוש שנים

לאחר ארבע שנים

לאחר חמש שנים

לאחר שש שנים

תביעות מצטברות (כולל תשלומים) בסוף השנה:

לאחר שנה ראשונה

לאחר שנתיים

לאחר שלוש שנים

לאחר ארבע שנים

לאחר חמש שנים

לאחר שש שנים

אומדן עלויות מצטברות ליום 31 בדצמבר 2021

תשלומים מצטברים עד ליום 31 בדצמבר 2021

יתרת התביעות התלויות

תביעות תלויות בגין שנים עד וכולל שנת 2015

סך כל התביעות התלויות בענף ליום 31 בדצמבר 2021

(*) הסכומים לעיל מובאים בערכים מותאמים לאינפלציה לאפשר בחינת ההתפתחות על בסיס ערכים ריאליים.

באור 16: - נתונים נוספים אודות מגזר ביטוח חיים (הוצג כפעילות מופסקת החל משנת 2020)

א. פירוט התוצאות לפי סוגי פוליסות

נתונים לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2021:

פוליסות ללא מרכיב חסכון			פרמיות ברוטו: אחר- ריסק
סיכון הנמכר כפוליסה בודדת			
פרט			
2019	2020	2021	
אלפי ש"ח			
2,608	-	-	
60	-	-	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
(2,356)	-	-	סך כל הפסד כולל מעסקי ביטוח חיים
518	-	-	פרמיה משוננת בגין חוזי ביטוח - עסק חדש

באור 17: - תנועה בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח חיים

סה"כ חוזי ביטוח אלפי ש"ח	
174	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2019
(174) (*)	שינויים בעתודה בגין תביעות תלויות ו- IBNR
-	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2020
-	שינויים בעתודה בגין תביעות תלויות ו- IBNR
-	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2021

(*) לעניין מכירת כל פעילות האגודה בתחום ביטוח חיים ראה [באור 1 א'](#) ו**באור 29**.

באור 18: - מסים על הכנסה

א. חוקי המס החלים על חברות הקבוצה

1. כללי

על הכנסות האגודה חל מס בשיעור כאמור בסעיף ב' להלן ועל כל יתר החברות בקבוצה חל מס חברות בהתאם לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש), התשכ"א-1961 (להלן - הפקודה). בנוסף, על הכנסות החברות בקבוצה המסווגות כ"מוסדות כספיים" כהגדרתן בחוק מע"מ תשל"ו-1975 חל מס רווח. יצויין כי פעילותן של חברות המסווגות כמוסדות כספיים בענפי הביטוח והפנסיה, מהווה את עיקר פעילות הקבוצה.

על הכנסות יתר החברות המאוחדות והכלולות חל מס חברות.

2. חוק מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה), התשמ"ה-1985

על האגודה והחברות המוחזקות שלה חל, עד לתום שנת 2007, חוק מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה), התשמ"ה-1985. על-פי החוק, נמדדו התוצאות לצורכי מס בישראל כשהן מותאמות לשינויים במדד המחירים לצרכן.

בחודש פברואר 2008 התקבל בכנסת תיקון לחוק מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה), התשמ"ה-1985 שקבע כי תחולתו של חוק התיאומים תסתיים בשנת המס 2007 ומשנת המס 2008 לא יחולו עוד הוראות החוק, למעט הוראות המעבר שמטרתן למנוע עיוותים בחישובי המס. החל משנת 2008, נמדדות התוצאות לצורכי מס בערכים נומינליים למעט תיאומים מסוימים בגין שינויים במדד המחירים לצרכן בתקופה שעד ליום 31 בדצמבר, 2007. תיאומים המתייחסים לרווחי הון, כגון בגין מימוש נדל"ן (שבח) וניירות ערך, ממשיכים לחול עד למועד המימוש. התיקון לחוק כולל בין היתר את ביטול התוספת והניכוי בשל אינפלציה והניכוי הנוסף בשל פחת (לנכסים בני פחת שנרכשו לאחר שנת המס 2007) החל משנת 2008.

3. הסדרי מס ייחודים לענף הביטוח

הסכם עם שלטונות המס

בין התאחדות חברות הביטוח לבין שלטונות המס קיים הסכם (להלן - הסכם המס) המתחדש ומתעדכן מדי שנה, המסדיר סוגיות מס ייחודיות לענף. ההסכם האחרון שנחתם הינו לשנות המס 2017-2019. ההסכמים הענפיים מתייחסים בין היתר לנושאים הבאים:

א. ייחוס הוצאות להכנסות מועדפות - להכנסות החייבות בשיעורי מס מופחתים ולהכנסות הפטורות ממס המתקבלות בחברות הביטוח ("הכנסות מועדפות") יתבצע ייחוס הוצאות שמשמעותו הפיכת חלק מההכנסות המועדפות להכנסות חייבות במס מלא, בהתאם לשיעור הייחוס. שיעור הייחוס שנקבע בהסכם תלוי במקור הכספים המניבים את ההכנסות המועדפות.

ב. הפרשה להוצאות עקיפות ליישוב תביעות - יבוצע תאום חלקי של הפרשה להוצאות עקיפות ליישוב תביעות בתחום ביטוח כללי, בגין כל שנת חיתום החל משנת 2013 עד שנת 2020. הסכום שתואם יוכר לצורכי מס על פני שלוש שנים החל מהשנה העוקבת לשנת התאום.

באור 18: - מסים על הכנסה (המשך)

א. חוקי המס החלים על חברות הקבוצה (המשך)

3. הסדרי מס ייחודים לענף הביטוח (המשך)

הסכם עם שלטונות המס (המשך)

- ג. ההסכם האחרון שנחתם בחודש נובמבר 2020 מאריך בשלוש שנים נוספות את תוקפו של ההסכם האחרון המתייחס לשנת המס 2016, כך שיחול גם לגבי שנות המס 2017-2019 למעט מספר נושאים, ובין השאר: הוסכם אופן ההכרה לצורכי מס בגין הפרשות שביצעו חברות הביטוח בדוחות הכספיים בשנים 2016-2018 בגין יישום המלצות ועדת וינוגרד, ואשר בוטלו, ברובן, בשנת 2019 כדלהלן:
- בהסכם נקבע כי בשנת 2016 יתואם 10% מהקיטון בהפרשה שנרשם בשנת 2019 ("סכום התיאום"), או 10% מהגידול בהפרשה בשנת 2016, כנמוך שביניהם. הסכום שתואם יוכר כהוצאה בשנת 2019. כמו כן נקבעה הוראה לתיאום והכרה בפער, אם קיים, בין סכום התיאום לבין הסכום שיתואם בשנת 2016.
- ההפרשה למס בדוחות הכספיים לשנת 2020 נערכה בהתאם לעקרונות ההסכם האמור לעיל. להסכם לא היתה השפעה מהותית על מיסים בגין שנים קודמות.

ב. שומות מס ושיעור המס

שומות מס סופיות

- בחודש ינואר, 2021 נחתם הסכם בין האגודה לשלטונות המס, לשנות המס 2015-2017, בו נקבע כי שיעור המס שיחול על האגודה לשנים בהסכם: 2015- שיעור של 13.5%, 2016- שיעור של 13.7% ו 2017- שיעור של 13.9% וזאת לאחר שבעבר האגודה שילמה מס בשיעור של 10% בלבד. כתוצאה מהסכם זה, האגודה שילמה מס נוסף לשנים הרלבנטיות בסך של כ- 12.1 מליוני ש"ח בתוספת ריבית והצמדה. לגבי השנים 2018 ואילך טרם נקבע שיעור המס והוא ינוע בהתאם לשיעור המס הממוצע של חברי האגודה. ההפרשות למס לשנים 2018-2021 נערכו בהתאם לשיעור מס של 13.9% ובצירוף מס רווח מגיעות לשיעור של 26.41%.
- לחברות המאוחדות שלה, ביטוח חקלאי סוכנות לביטוח בע"מ ומשקי ביטוח מקבוצת ביטוח חקלאי סוכנות לביטוח (2011) בע"מ (לשעבר- עידן חדש סוכנות לביטוח ימי מקבוצת ביטוח חקלאי (2011) בע"מ), הוצאו שומות סופיות עד וכולל שנת המס 2016.

ג. מסים על ההכנסה הכלולים בדוחות רווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2019	2020	2021
אלפי ש"ח		
21,730	25,972	24,521
(1,236)	12,062	(1,540)
(163)	409	(835)
20,331	38,443	22,146
(544)	(222)	-
19,787	38,221	22,146

מסים שוטפים
מסים בגין שנים קודמות
מסים נדחים המתייחסים ליצירה והיפוך של הפרשים זמניים, ראה גם [ה להלן](#)

מסים בגין פעילות מופסקת (ראה [באור 29](#))

באור 18: - מסים על הכנסה (המשך)

ד. מסים על הכנסה המתייחסים לסעיפי רווח כולל אחר

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2019	2020	2021
אלפי ש"ח		

			מס/ (הטבת מס) בגין רווח (הפסד) ממדידה מחדש בגין תוכניות להטבה מוגדרת
(106)	71	39	

ה. מסים נדחים

הרכב המסים הנדחים כמוצג במאזן, הינם כדלקמן:

מכשירים פיננסים	אחרים	סך הכל
אלפי ש"ח		

			יתרת נכס מס נדחה (התחייבות) ליום 1 בינואר, 2020
(1,053)	1,165	112	

			שינויים שנזקפו לדוח על רווח והפסד ורווח כולל אחר
(342)	(67)	(409)	

			יתרת נכס מס נדחה (התחייבות) ליום 31 בדצמבר, 2020
(1,395)	1,098	(297)	

			שינויים שנזקפו לדוח על רווח והפסד ורווח כולל אחר
482	353	835	

			יתרת נכס מס נדחה (התחייבות) ליום 31 בדצמבר, 2021
(913)	1,451	538	

המסים הנדחים מוצגים בדוח על המצב הכספי כדלקמן:

31 בדצמבר	
2020	2021
אלפי ש"ח	

68	538
(365)	-
(297)	538

נכסי מסים נדחים
התחייבויות מסים נדחים

באור 18: - מסים על הכנסה (המשך)

1. מס תיאורטי

להלן מובאת התאמה בין סכום המס, שהיה חל אילו כל ההכנסות וההוצאות, הרווחים וההפסדים בדוח על הרווח הכולל היו מתחייבים במס לפי שיעור המס הסטטוטורי, לבין סכום מסים על ההכנסה שנוקף בדוח על הרווח הכולל:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2019	2020	2021	
אלפי ש"ח			
93,346	98,554	90,908	רווח לפני מסים על הכנסה
23.08%	26.41%	26.41%	שיעור המס הסטטוטורי הכולל החל על האגודה
21,544	26,028	24,009	מס מחושב לפי שיעור המס הסטטוטורי הכולל תוספת/גרועת) מס בגין חברות מאוחדות בעלות שיעורי מס שונה
(1)	70	(23)	הוצאות שאינן מותרות בניכוי הכנסות פטורות חלק ברווחי חברות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
470	660	246	מיסים בגין שנים קודמות אחרים
(434)	(378)	(523)	
(1,236)	12,062	(1,540)	
(12)	1	(23)	
20,331	38,443	22,146	מסים על ההכנסה
21.7%	39.0%	24.12%	שיעור מס אפקטיבי ממוצע

באור 19: - זכאים ויתרות זכות

31 בדצמבר		
2020	2021	
אלפי ש"ח		
105,930	127,759	חברות ביטוח משנה ותווכני ביטוח:
10,204	9,083	פקדונות של מבטחי משנה
10,222	12,205	חשבונות אחרים
55	353	הוצאות רכישה נדחות בגין ביטוח משנה
274	1,374	פרמיה מראש
6,365	9,290	תביעות לתשלום
5,361	6,052	ספקים ונותני שירותים
1,050	1,591	עובדים והתחייבויות אחרות בשל שכר
9,007	9,179	הוצאות לשלם
5,155	3,914	עמלות לתשלום
		זכאים אחרים ויתרות זכות
153,623	180,800	

באור 20: - התחייבויות פיננסיות בגין חכירה

א. פרוט התחייבויות פיננסיות

31 בדצמבר	
2020	2021
אלפי ש"ח	
6,447	5,096

התחייבות בגין חכירה

ב. מועדי פירעון התחייבות בגין חכירה

ליום 31 בדצמבר 2021
אלפי ש"ח

1,396
1,433
1,491
776
5,096

שנה ראשונה
שנה שניה
שנה שלישית
שנה רביעית

סה"כ

באור 21: - פרמיות שהורווחו

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021		
שייר	ביטוח משנה אלפי ש"ח	ברוטו
271,445	224,888	496,333
(10,764)	(13,108)	(23,872)
260,681	211,780	472,461

סה"כ פרמיות בביטוח כללי

שינוי ביתרת הפרמיה שטרם הורווחה (*)

סה"כ פרמיות שהורווחו

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020		
שייר	ביטוח משנה אלפי ש"ח	ברוטו
256,810	208,955	465,765
(4,359)	(5,231)	(9,590)
252,451	203,724	456,175

סה"כ פרמיות בביטוח כללי

שינוי ביתרת הפרמיה שטרם הורווחה (*)

סה"כ פרמיות שהורווחו

באור 21: - פרמיות שהורווחו (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019			
שייר	ביטוח משנה אלפי ש"ח	ברוטו	
258,501	203,081	461,582	פרמיות בביטוח כללי
5,918	(3,564)	2,354	שינוי ביתרת הפרמיה שטרם הורווחה (*)
264,419	199,517	463,936	סה"כ פרמיות שהורווחו
990	1,618	2,608	

(*) גובה הסכום מושפע מעיתוי הפקת הפוליסות וגם מעיתוי הפקת פוליסות לתקופה של מעל שנה.

באור 22: - רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2019	2020	2021	
אלפי ש"ח			
			רווחים מהשקעות פיננסיות, למעט ריבית הפרשי הצמדה הפרשי שער ודיבידנד בגין:
4,261	22,210	16,967	נכסים המוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד
12,590	14,628	20,898	הכנסות ריבית והפרשי הצמדה מנכסים פיננסיים שאינם בשווי הוגן דרך רווח והפסד
50,048	(15,238)	19,113	הכנסות (הוצאות) ריבית והפרשי הצמדה מנכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד
1,371	2,970	18,415	הכנסות מדיבידנד
68,270	24,570	75,393	סך הכל רווחים מהשקעות נטו והכנסות מימון

באור 23: - הכנסות מדמי ניהול

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2019	2020	2021	
אלפי ש"ח			
15,145	15,397	16,724	דמי ניהול מחברה מנהלת בגין פעילות הפנסיה

באור 24: - הכנסות מעמלות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2019	2020	2021
אלפי ש"ח		
38,916	36,594	37,815
15,442	23,728	24,220
54,358	60,322	62,035
809	-	-

עמלת ביטוח משנה, בניכוי שינוי בהוצאות רכישה
נדחות בגין ביטוח משנה
עמלת סוכנויות ביטוח מאוחדות

סה"כ הכנסות מעמלות
(*) סך הכל הכנסות מעמלות בפעילות מופסקת, ראה [באור 29](#).

באור 25: - תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2019	2020	2021
אלפי ש"ח		
379,301	286,660	414,245
169,785	141,936	199,508
209,516	144,724	214,737
9	-	-

בגין חוזי ביטוח כללי:
ברוטו
ביטוח משנה
בשייר

(*) סך כל התשלומים והשינוי בהתחייבות בגין חוזי
ביטוח בשייר בפעילות מופסקת, ראה [באור 29](#).

באור 26: - עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2019	2020	2021
אלפי ש"ח		
33,463	31,202	36,010
(** 47,686)	(** 51,281)	54,065
385	(491)	(7,619)
81,534	81,992	82,458
589	-	-
82,123	81,992	82,458
2,405	30	-

עמלות רכישה
הוצאות רכישה אחרות
שינוי בהוצאות רכישה נדחות
סה"כ הוצאות רכישה

עמלות שוטפות אחרות

סה"כ עמלות והוצאות שיווק
(*) סך כל עמלות והוצאות שיווק בפעילות מופסקת, ראה [באור 29](#).

(**) סווג מחדש, ראה [באור 2 כו'](#).

באור 27: - הוצאות הנהלה וכלליות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2019	2020	2021
אלפי ש"ח		
55,667	59,733	62,172
10,853	9,889	10,588
9,132	12,164	11,539
4,847	4,932	5,410
1,789	1,989	1,891
3,823	6,184	8,388
9,394	8,750	8,677
95,505	103,641	108,665
25,338	24,215	25,123
(** 47,686	(** 51,281	54,065
22,481	28,145	29,477
21,613	22,213	22,815
1,739	1,149	-

שכר עבודה ונלוות
הוצאות מיכון (למעט משכורות, פחת והפחתות)
פחת והפחתות
אחזקת משרדים ותקשורת
עמלות כרטיסי אשראי והוצאות בנק
ייעוץ משפטי ומקצועי
אחרות
סה"כ

בניכוי:
סכומים שסווגו בסעיף שינוי בהתחייבויות
ותשלומים בגין חוזי ביטוח
סכומים שסווגו בסעיף עמלות, הוצאות שיווק
והוצאות רכישה אחרות

סה"כ הוצאות הנהלה וכלליות
הוצאות הנהלה וכלליות כוללות הוצאות בגין
מיכון בסך
(* סך כל הוצאות הנהלה וכלליות בפעילות
מופסקת, ראה [באור 29](#).

(**) סווג מחדש, ראה [באור 2 כו'](#).

באור 28: - הוצאות (הכנסות) מימון

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2019	2020	2021
אלפי ש"ח		
(3,842)	(2,029)	(1,221)
-	2,266	-
(18)	68	87
295	252	208
(3,565)	557	(926)
2	3	-

ריבית והפרשי שער בגין פקדונות מבטחי משנה
ריבית והפרשי הצמדה בגין תשלום למס הכנסה
ריבית והפרשי הצמדה לבנקים ואחרים
הוצאות מימון בגין חכירות

(* סך כל הוצאות מימון בפעילות מופסקת, ראה
[באור 29](#).

באור 29: - פעילות מופסקת

ביום 17 לדצמבר, 2019 התקשרה האגודה עם מנורה מבטחים ביטוח בע"מ בהסכם למכירת כל פעילותה (זכויות והתחייבויות) בתחום ביטוח חיים - ריסק מוות (לרבות מוות מתאונה וריסק משכנתא) למנורה. ביום 24 במאי, 2020 הושלמה העסקה, לפרטים נוספים ראה [באור 1 א'](#).

לאור המכירה כאמור סווגה הפעילות כפעילות מופסקת.

א. להלן נתונים על תוצאות הפעולות המתייחסים לפעילות שהופסקה:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
	2019	2020	2021
	באלפי ש"ח		
הכנסות	1,799	221	-
הוצאות	(4,155)	(1,182)	-
הטבת מס	544	222	-
סך הפסד כולל מפעילות שהופסקה, נטו	(1,812)	(739)	-

ב. להלן נתונים על תזרימי המזומנים המתייחסים לפעילות שהופסקה:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
	2019	2020	2021
	אלפי ש"ח		
שוטפת השקעה	1,658	871	-
	(20)	(15)	-
	1,638	856	-

באור 30: - ניהול סיכונים

במסגרת פעילותה נחשפת האגודה למגוון סיכונים. על מנת לצמצם את החשיפה להפסדים כתוצאה מאירועים בלתי צפויים, הטמיעה האגודה מערך ניהול סיכונים.

כללי

האגודה פועלת במגזר בשוק הביטוח הכללי וביטוח חיים וחשופה לסיכונים הבאים:

1. סיכוני שוק - הסיכון לשינויים בערך הנכסים וההתחייבויות של האגודה כתוצאה משינויים בפעילות השוק:
 - סיכון ריבית - עלייה בשיעורי הריבית תגרום להפסדים בתיק כתוצאה מירידת מחירי האג"ח המוחזקים על-ידי האגודה.
 - סיכוני מטבע - שינויים בשיעורי החליפין ישפיעו הן על מחירי הנכסים נקובי המט"ח הכלולים בתיק ההשקעות של האגודה והן על ההתחייבויות הביטוחיות לרבות הפעילות מול מבטחי משנה.
 - סיכון שערי מניות - האגודה חשופה לירידה בשווי תיק ההשקעות כתוצאה מירידת הערך (מקומיים או זרים) המוחזקים על ידה.
 - סיכון אינפלציה - ההפסד הנגרם עקב שחיקת ערך נכסי האגודה שאינם צמודים למדד המחירים לצרכן.
2. סיכוני אשראי - הינו הסיכון שנובע כתוצאה מאי מילוי התחייבויותיו של הצד הנגדי לעסקה כתוצאה מחדלות פרעון. במסגרת זו חשופה האגודה, בין היתר, להפסדים כתוצאה מחדלות פרעון או ירידת דירוג האשראי של מבטחי המשנה.
3. סיכון ALM - האגודה חשופה לסיכון שנובע מחוסר התאמה בין ההתחייבויות הביטוחיות לנכסים שמוחזקים כנגדן (עיתוי, היקף, שווי).
4. סיכון תפעולי - הסיכון הנובע מכישלון מערכות פנימיות, אנשים (הונאות, טעויות אנוש) ונזקים החיצוניים לאגודה (רעידת אדמה). כמו כן, כמבטחת של קבוצה קטנה של לקוחות גדולים האגודה חשופה לסיכונים תחרות.
5. סיכונים ביטוחיים - תמחור והערכת התחייבויות ביטוחיות שגוי: טעות במודל התמחור (RISK MODEL), או בפרמטרים והתפלגות הסתברותיות מוטות (PARAMETER RISK), חיתום לקוי, אירועי קטסטרופה וכו'.
6. אבטחת מידע - פגיעה פיזית או לוגית במחשבי האגודה עלולה להסב נזקים כבדים. כיום, מוגנת רשת המחשבים של האגודה באמצעים שונים ומגוונים כגון: ANTI-VIRUS, FIREWALL ועוד. בנוסף, הגישה למערכות המידע השונות ניתנת בתהליך מסודר של בקשת הרשאות.

באור 30: - ניהול סיכונים (המשך)

כללי (המשך)

(א) תיאור הליכי ושיטת ניהול הסיכונים

מדיניות ניהול הסיכונים של האגודה מכוונת להבטיח חשיפה מבוקרת לסיכונים אלה, תוך עמידה בדרישות הפיקוח ושמירה על יעדיה העסקיים של האגודה ועל איתנותה הפיננסית.

דגש בפעילות מושם להתייחסות לשינויים בסביבתה העסקית, התפעולית וכן לשינויים בהנחיות ובדרישות הרגולטוריות המתבקשות.

ניהול הסיכונים מרוכז על-ידי מחלקת ניהול הסיכונים בהתאם למדיניות שאושרה על ידי הוועד המנהל. מחלקת ניהול הסיכונים מזהה, ומעריכה את הסיכונים בשיתוף פעולה עם יחידות תומכות הכוללות את האקטואריה, השקעות, ביטוח משנה וחשבונות.

ניהול סיכונים האגודה נשען על שילובן של מספר עקרונות מרכזיים:

ניהול סיכונים כמותי

(א) מדידת סיכונים עקבית ומהימנה- האגודה תפעל להטמעה של מודלים כמותיים למדידה והערכת סיכונים המבוססים על מתודולוגיות מקובלות בעולם (Best-Practice) תוך יצירת איזון בין צרכי האגודה ומשאביה.

(ב) מעקב אחר מגבלות סיכון כמותיות - האגודה תבצע מעקב שוטף אחר הסיכונים העומדים לפתחה. שינויים מהותיים לרעה ידווחו למוסדותיה האורגניים בהתאם למדיניות הדיווח שהותוותה.

שקיפות

(א) גילוי נאות לגבי הסיכונים (Risk Disclosure) - כחלק מתרבות ניהול הסיכונים המוטמעת באגודה, לפני קבלת החלטה בנושאים וסיכונים להם עלולה להיות השפעה על פעילותה, רואה האגודה חשיבות עליונה בקיום ישיבות ודיונים הן במסגרת מחלקתית והן במסגרת פורום ניהול סיכונים שמטרתו איתור תחומי סיכון ואזורי כשל אפשריים, ניתוח משמעותם והכנת דרכי התמודדות עימם.

באגודה קיימים פורומים מקצועיים/ביטוחיים בראשות המנכ"ל וראש תחום הביטוח. בפורומים אלו מתקיימים דיונים בהם מנתחים את החשיפות, את הרווחיות הענפית, כאשר בדיקות תקופתיות של גורמי הסיכון מובאים באופן שוטף בפני הפורומים הנ"ל, ובהתאם לכך, מתקבלות החלטות ניהוליות.

באור 30: - ניהול סיכונים (המשך)

(א) תיאור הליכי ושיטת ניהול הסיכונים (המשך)

- (ב) תרבות האגודה בנוגע לנטילת סיכונים מבוקרת - ניהול סיכונים הינו תהליך מתמשך ורציף המשתנה מרגע לרגע בהתאם להתפתחויות עסקיות פנימיות ומאקרו-כלכליות משקיות. האגודה מצפה מעובדיה ומנהליה ורואה חשיבות רבה בדיווח והצגה של סיכונים חדשים הצצים לפתחה למנהל הסיכונים ומנהלי המחלקות הרלוונטיות, בכדי לייצר מאגר סיכונים רחב ככל האפשר ולאפשר בחינת השפעת סיכונים אלה על השגת היעדים האסטרטגיים של האגודה.
- (ג) הוועד המנהל מספק עקרונות כתובים לניהול הסיכונים הכולל, כמו גם את המדיניות הספציפית לחשיפות מסוימות לסיכונים, כגון סיכונים ביטוח, סיכון שער חליפין, סיכון שיעור ריבית, סיכון אשראי, וכן שימוש במכשירים פיננסיים נגזרים ומכשירים פיננסיים לא נגזרים.

ציות להוראות רגולציה (Risk Governance)

- (א) האגודה רואה בהוראות החוק סמן ימני לפעילותה בתחום ניהול הסיכונים ופועלת בהתאם לעקרונות המפורטים בדוח זה.
- (ב) בקרה פנימית וחיצונית של תהליכים ומספרים - מנהל הסיכונים עומד בקשר שוטף עם רואה החשבון המבקר והמבקר הפנימי ומקבל עדכונים ודיווחים שוטפים אודות חשיפות, סיכונים ואירועים חריגים באגודה.

דיווח ותייעוד

מנהל הסיכונים מדווח בכתב להנהלה הפעילה והוועד המנהל בנושאים שונים של ניהול הסיכונים:

- ◆ זיהוי הסיכונים הביטוחיים והפיננסיים המהותיים לחוסנה של האגודה ולעמידה בחבותה למבוטחים קיימים ועתידיים.
- ◆ כימות החשיפה והערכת ההשפעה הפוטנציאלית של הסיכונים המהותיים שזוהו לפי אמות מידה שהוגדרו ע"י האגודה ולתקופות עתידיות שיקבעו.
- ◆ הערכת ההון העצמי הנדרש (ההון הכלכלי) מהאגודה לצורך נשיאה בסיכונים המהותיים תוך התייחסות למידת המתאם בין הסיכונים השונים.

פעולות להגבלת הסיכון

- ◆ הסיכונים המפורטים לעיל ממותנים על ידי פיזור גדול של חוזי הביטוח ועל ידי בחירה ויישום של אסטרטגיות חיתום ויצירת פיזור לפי ענפים, אזורים גיאוגרפים, סוגי הסיכון, גובה הכיסוי וכו'.
- ◆ תהליך השקת מוצרים חדשים כולל זיהוי ובחינה מקיפה של הסיכונים הכרוכים במוצר וקביעת הדרכים לניהולם ולבקרה עליהם. כאשר מתעורר חשש כי קיימת הרעה בתוצאות החיתומיות, שמקורה אינו בתנודות אקראיות, נערכות בדיקות מעמיקות, בין השאר, להערכת הסיכון הגלום, ובמידת הצורך מותאמת הערכת הרזרבות. בדיקות דומות מתבצעות בעת חידוש עסקאות.

באור 30: - ניהול סיכונים (המשך)

(א) תיאור הליכי ושיטת ניהול הסיכונים (המשך)

- ◆ כמו כן, בכדי להקטין את החשיפה לסיכונים, האגודה מיישמת מדיניות בדיקת תביעות, בחינה שוטפת של תהליכי הטיפול בתביעות ומבצעת חקירות לאיתור הונאות. בנוסף, האגודה נוקטת במדיניות ניהול אקטיבי שוטף של התביעות, על מנת להקטין את החשיפה להתפתחויות בלתי צפויות העשויות להשפיע עליה לרעה.
- ◆ האגודה נוקטת במדיניות של הגבלת החשיפה לקטסטרופות על ידי קביעת סכומי כיסוי מרביים בחוזים מסוימים וכן על ידי רכישת כיסוי ביטוח משנה מתאים. מטרת מדיניות החיתום וביטוח המשנה הינה להגביל את החשיפה לקטסטרופות להפסד מרבי שנקבע מראש בהתאם לטעמי הסיכון של האגודה כפי שנקבעו על ידי הוועד המנהל.

(ב) דרישות חוקיות

- בהתאם להוראות חוזר הממונה "תפקידי אקטואר ממונה ומנהל סיכונים של מבטח; ומארג היחסים שלהם עם בעלי תפקידים אחרים", מינתה האגודה מנהל הסיכונים. תפקידיו ואחריותו מוגדרים בהתאם להנחיות החוזר:
- ◆ יצירת תרבות ארגונית של ניתוח וניהול סיכונים בדגש על שיתוף פעולה הדוק מצד ההנהלה ובעלי התפקידים.
 - ◆ זיהוי והערכה מדויקת ומקיפה של הסיכון - פיתוח מודלים, בקורות והתאמה לאופי פעילות האגודה.
 - ◆ הדרכה והכוונה של מנהלים לאופן ביצוע ניהול סיכונים יעיל ואפקטיבי.
 - ◆ מעקב ובקרה אחר הסיכונים הסובבים את פעילות האגודה.
 - ◆ מתן המלצות לשיפור.

בנוסף לחוזר המוזכר לעיל פרסם הממונה חוזר הערכות ליישום משטר Solvency II.

להלן מטרות ויעדי תוכנית היישום:

- ◆ הגדרת דרישות ההון הכמותיות הנדרשות מהאגודה בהתאם להנחיות המפורטות בהוראות החוזר שפרסם האיחוד האירופי, תוך בחינת עלויות הציות.
- ◆ גיבוי מלא של ההנהלה הבכירה להקמת מסגרת תשתיות ארגונית ומכוונות לניהול סיכונים כולל באגודה - ERM.
- ◆ הקצאת הון מבוססת סיכונים - יצירת קשר הדוק בין ההון הנדרש התומך בפעילויות העסקיות של האגודה לבין פעילות ניהול סיכונים באופן שיאפשר לאגודה ערך מוסף בדרך קבלת החלטותיה. הכוונה היא לקשור את הרווחיות מהפעילויות השונות ביחס להון הנדרש לצורך מעקב אחר יעילות הקצאת ההון.

כמו כן, על-פי הוראות אחרות של הממונה פורסמו הוראות לעניין ניהול חשיפות בנושאים הבאים: מעילות והונאות מצד גורמים בתוך האגודה ומחוצה לה, ניהול סיכונים אבטחת מידע, ניהול חשיפה למבטחי משנה.

בכדי לעמוד בהוראות החוק תפעל האגודה לעדכון שוטף אודות שינויים רגולטורים, סמוך ככל שניתן למועד קבלתם.

עוד, על-פי הוראות אחרות של הממונה ובהתבסס על סעיף 303 של החוק - Sarbanes Oxley (ואימוצן העתידי של הוראות סעיף 404) נדרשה האגודה למסד שיטות עבודה, זיהוי כלל התהליכים בארגון, קביעת נהלי עבודה ובקרה פנימיים נאותים, הערכות יעילות הבקרה הפנימית ותחזוק מערך זה.

באור 30: - ניהול סיכונים (המשך)

סיכוני שוק (ג)

סיכון שוק הוא הסיכון שהשווי ההוגן או תזרימי המזומנים העתידיים של נכסים פיננסיים, התחייבויות פיננסיות או התחייבויות ביטוחיות ישתנו כתוצאה משינויים במחירי שוק. סיכוני שוק כוללים, בין היתר, סיכונים הנובעים משינויים בשערי הריבית, בשערי מניות, במדד מחירים לצרכן ובמטבע חוץ.

סיכוני שער חליפין / סיכוני מטבע

תנודתיות בשער החליפין (בעיקר בדולר) משפיעה על תשלומים ותקבולים ממבטחי משנה, על מחירי הנכסים נקובי מט"ח (השקעות דולריות).

סיכון ריבית

הפסד שעלול להיגרם כתוצאה משינוי עקום הריבית בארץ ובחו"ל, עלייה בעקומי הריבית תגרום להפסדים בתיק ההשקעות (אג"ח צמוד, שקלי וכו').

סיכון מחיר מניות

הפסד שעלול להיגרם כתוצאה מירידת מחירי המניות בארץ ובחו"ל. תיק ההשקעות של האגודה מושקע בתעודות סל מניות וכו'.

סיכון אינפלציה

הפסד שעלול להיגרם כתוצאה משחיקת ערך הנכסים הלא צמודים בעקבות עליית המדד, חלק מתיק ההשקעות של האגודה מושקע במכשירים פיננסיים לא צמודים.

סיכון ALM

הסיכון הנובע מחוסר התאמה בין התחייבויות הביטוחיות לנכסים שמוחזקים כנגדן.

1. מבחני רגישות הנוגעים לסיכוני שוק

להלן מבחני רגישות המציגים את השינוי ברווח (הפסד) ובהכנסה הכוללת (הון) עבור הנכסים הפיננסיים, ההתחייבויות הפיננסיות וההתחייבויות בגין חוזי ביטוח בגין משתנה הסיכון הרלבנטי נכון לכל מועד דיווח, ובהנחה שכל שאר המשתנים האחרים קבועים. כך, למשל, השינוי בריבית הינו בהנחה שכל הפרמטרים האחרים לא השתנו. השינויים במשתנים הינם ביחס לערך הפנקסני של הנכסים וההתחייבויות. כמו כן, הונח שהשינויים האמורים אינם משקפים ירידת ערך פרמנטית של נכסים המוצגים בעלות מופחתת ולפיכך, במבחני הרגישות לעיל, לא נכללו בגין נכסים אלו הפסדים מירידת ערך.

מבחני הרגישות, מביאים לידי ביטוי השפעות ישירות בלבד ללא השפעות משניות. יצוין גם כי הרגישויות אינן ליניאריות, כך ששינויים גדולים או קטנים יותר ביחס לשינויים שמתוארים להלן אינם בהכרח אקסטרפולציה פשוטה של השפעת אותם שינויים.

באור 30: - ניהול סיכונים (המשך)

(ג) סיכוני שוק (המשך)

1. מבחני רגישות הנוגעים לסיכוני שוק (המשך)

31 בדצמבר 2021

שיעור השינוי במדד המחירים לצרכן		השקעות במכשירים הוניים		שיעור הריבית (1)	
שיעור השינוי בשע"ח של הדולר					
-10%	+10%	-1%	+1%	-10%	+10%
				-1%	+1%
אלפי ש"ח					

רווח (הפסד)
כולל (30,915) 33,847 27,721 (27,721) 3,416 (3,416) 10,456 (10,456)

31 בדצמבר 2020

שיעור השינוי במדד המחירים לצרכן		השקעות במכשירים הוניים		שיעור הריבית (1)	
שיעור השינוי בשע"ח של הדולר					
-10%	+10%	-1%	+1%	-10%	+10%
				-1%	+1%
אלפי ש"ח					

רווח (הפסד)
כולל (37,655) 41,419 13,259 (13,259) 3,605 (3,605) 4,848 (4,848)

(1) ניתוח הרגישות ביחס לשינוי בריבית הינו גם ביחס למכשירים בריבית קבועה וגם ביחס למכשירים בריבית משתנה. ביחס למכשירים בריבית קבועה החשיפה הינה ביחס לערך הפנקסני של המכשיר, וביחס למכשירים עם ריבית משתנה החשיפה הינה ביחס לתזרים המזומנים מהמכשיר הפיננסי. לצורך ניתוח הרגישות, בגין מכשירים בריבית משתנה, הובא בחשבון שינוי בריבית מתחילת השנה גם לגבי נכסים שנרכשו במהלך השנה.

(2) ניתוחי הרגישות מבוססים על הערך הכספי ולא על שווי כלכלי. על כן במבחני הרגישות לא נלקחו בחשבון מתוך הנכסים בעלי סיכון ריבית ישיר, נכסי חוב שאינם סחירים, המסווגים כהלוואות חייבים, מזומנים ושווי מזומנים, נכסי ביטוח משנה, התחייבות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, התחייבויות פיננסיות ופקדונות ויתרות מבטחי משנה.

הנכסים עליהם הופעל ניתוח הרגישות מהווים 62.6% מתוך סך הנכסים של האגודה (31.12.20 – 64.9%).

(3) השקעות במכשירים שאין להם תזרים קבוע, או, שלחלופין, לאגודה אין מידע ביחס לתזרים זה (בהתאם להגדרות ב-IFRS 7 לא כוללות השקעות בחברות כלולות).

באור 30: - ניהול סיכונים (המשך)

(ג) סיכוני שוק (המשך)

2. סיכון ריבית ישיר

סיכון ריבית ישיר הינו הסיכון ששינוי בריבית השוק יגרום לשינוי בשווי ההוגן של הנכס או ההתחייבות הפיננסית. סיכון זה מתייחס לנכסים שהסליקה שלהם נעשית במזומן. תוספת המילה "ישיר" מבליטה את העובדה ששינוי הריבית יכול להשפיע גם על סוגי נכסים אחרים אבל לא באופן ישיר, כדוגמת השפעת שינוי הריבית על שערי המניות.

להלן יוצג פירוט הנכסים וההתחייבויות לפי החשיפה לסיכוני ריבית:

31 בדצמבר		
2020	2021	
אלפי ש"ח		
		<u>נכסים עם סיכון ריבית ישיר</u>
574,497	454,848	נכסי חוב סחירים
247,828	201,915	נכסי חוב שאינם סחירים
395,947	423,217	מזומנים ושווי מזומנים
394,801	484,474	נכסי ביטוח משנה
1,613,073	1,564,454	סך כל הנכסים עם סיכון ריבית ישיר
325,744	515,895	נכסים ללא סיכון ריבית ישיר
1,938,817	2,080,349	סך כל הנכסים
		<u>התחייבויות עם סיכון ריבית ישיר</u>
6,447	5,096	התחייבויות פיננסיות
1,201,706	1,294,242	התחייבויות בגין חוזי ביטוח
1,208,153	1,299,338	סך כל ההתחייבויות עם סיכון ריבית ישיר
176,199	196,873	התחייבויות ללא סיכון ריבית ישיר
554,465	584,138	הון
1,938,817	2,080,349	סך כל ההון וההתחייבויות

* נכסים והתחייבויות שאין להם סיכון ריבית ישיר כוללים: מניות, רכוש קבוע ומקרקעין להשכרה, הוצאות רכישה נדחות ורכוש אחר וכן קבוצות מאזניות של נכסים פיננסיים (פרמיות לגבייה, יתרות שוטפות של חברות ביטוח וחייבים ויתרות חובה ונכסי מיסים שוטפים) שמשך החיים הממוצע (מח"מ) שלהם עד חצי שנה ולפיכך סיכון הריבית בגינם נמוך יחסית.

באור 30: - ניהול סיכונים (המשך)

ג) סיכוני שוק (המשך)

3. פירוט החשיפה לענפי משק עבור השקעות במכשירים הוניים:

נסחרות במדד ת"א 125	נסחרות במדד ת"א 35	בחול'ל	סה"כ
אלפי ש"ח			
7,554	4,415	-	7,554
1,230	1,230	-	1,230
21,672	1,144	19,924	21,672
3,168	1,797	1,371	3,168
357	357	-	357
17,475	6,830	10,645	17,475
1,507	-	1,507	1,507
6,211	-	5,242	6,211
897	-	897	897
598	598	-	598
851	-	-	851
979	-	979	979
7,238	3,445	3,793	7,238
930	-	930	930
1,866	-	1,866	1,866
1,770	-	-	1,770
4,004	1,257	2,747	4,004
10,028	303	7,663	10,028
88,335	21,376	57,564	88,335

ליום 31 בדצמבר 2021

נדל"ן מניב בישראל
תקשורת ומדיה
תוכנה ואינטרנט
כימיה, גומי ופלסטיק
שרותי מידע
בנקים
אלקטרוניקה ואופטיקה
פארמה
צריכה מחזורית
בנייה
השקעה ואחזקות
ביטוח
מוליכים למחצה
מוצרי מתכת ובנייה
חומרי גלם
ציוד ותקשורת
אנרגיה
מסחר
סך הכל

נסחרות במדד ת"א 125	נסחרות במדד ת"א 35	סה"כ
אלפי ש"ח		
1,525	766	760
337	337	-
888	888	-
564	564	-
686	-	686
2,362	2,362	-
406	406	-
1,039	419	620
500	500	-
340	-	340
441	441	-
1,045	1,045	-
243	-	243
304	304	-
377	-	377
11,057	8,032	3,025

ליום 31 בדצמבר 2020

נדל"ן מניב בישראל
תקשורת ומדיה
תוכנה ואינטרנט
כימיה, גומי ופלסטיק
שרותי מידע
בנקים
פארמה
קלינטק
השקעה ואחזקות
מוצרי מתכת ובנייה
ביטחוניות
מוליכים למחצה
ציוד ותקשורת
אנרגיה
מסחר
סך הכל

באור 30: - ניהול סיכונים (המשך)
(ג) סיכוני שוק (המשך)

4. פירוט הנכסים וההתחייבויות בחלוקה לבסיסי הצמדה

ליום 31 בדצמבר 2021					
סה"כ	פריטים לא פיננסים ואחרים	במטבע חוץ או הצמדה אליו (*) אלפי ש"ח	בש"ח צמוד למדד	בש"ח לא צמוד	
15,325	15,325	-	-	-	נכסים בלתי מוחשיים
538	538	-	-	-	נכסי מיסים נדחים
30,019	30,019	-	-	-	הוצאות רכישה נדחות
12,071	12,071	-	-	-	רכוש קבוע
					השקעה בחברות
17,811	17,811	-	-	-	כלולות
484,474	-	4,882	-	479,592	נכסי ביטוח משנה
53,043	-	18,417	723	33,903	חייבים ויתרות חובה
85,627	-	1,595	-	84,032	פרמיות לגביה
					השקעות פיננסיות
					אחרות:
454,848	-	-	224,762	230,086	נכסי חוב סחירים
					נכסי חוב שאינם
201,915	-	-	135,855	66,060	סחירים
88,335	-	57,564	-	30,771	מניות
188,680	-	112,613	-	76,067	אחרות
					סה"כ השקעות
933,778	-	170,177	360,617	402,984	פיננסיות
					נכסים בגין הטבות
965	965	-	-	-	לעובדים
					מזומנים ושווי
446,698	-	25,941	-	420,757	מזומנים אחרים
<u>2,080,349</u>	<u>76,729</u>	<u>221,012</u>	<u>361,340</u>	<u>1,421,268</u>	סך כל הנכסים

(*) במקום בו קיימת חשיפה למטע חוץ או בהצמדה אליו, היא נובעת מחשיפה לדולר.

באור 30: - ניהול סיכונים (המשך)

(ג) סיכוני שוק (המשך)

4. פירוט הנכסים וההתחייבויות בחלוקה לבסיסי הצמדה (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2021					
בש"ח לא צמוד	בש"ח צמוד למדד	בש"ח צמוד למדד	במטבע בחוץ או הצמדה אליו (*) אלפי ש"ח	פריטים לא פיננסים ואחרים	סה"כ
-	-	-	-	584,138	584,138
					סך כל ההון
					<u>התחייבויות</u>
1,294,242	-	-	-	-	1,294,242
					התחייבויות בגין חוץ ביטוח
-	-	-	-	-	-
					התחייבות בגין מסים נדחים
46	-	-	-	-	46
					התחייבות בגין הטבות לעובדים, נטו
-	16,027	-	-	-	16,027
					התחייבות בגין מסים שוטפים
5,096	-	-	-	-	5,096
					התחייבות הנובעת מחכירה
99,615	-	68,983	12,202	180,800	180,800
					זכאים ויתרות זכות
1,398,999	16,027	68,983	12,202	1,496,211	1,496,211
					סך כל ההתחייבויות
1,398,999	16,027	68,983	596,340	2,080,349	2,080,349
					סך כל ההון וההתחייבויות
22,269	345,313	152,029	(519,611)	-	-
					סך הכל חשיפה

(*) במקום בו קיימת חשיפה למטע חוץ או בהצמדה אליו, היא נובעת מחשיפה לדולר.

באור 30: - ניהול סיכונים (המשך)

(ג) סיכוני שוק (המשך)

4. פירוט הנכסים וההתחייבויות בחלוקה לבסיסי הצמדה (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2020					
סה"כ	פריטים לא פיננסים ואחרים	במטבע חוץ או הצמדה אליו (*) אלפי ש"ח	בש"ח צמוד למדד	בש"ח לא צמוד	
16,776	16,776	-	-	-	נכסים בלתי מוחשיים
68	68	-	-	-	נכסי מיסים נדחים
22,400	22,400	-	-	-	הוצאות רכישה נדחות
14,299	14,299	-	-	-	רכוש קבוע
					השקעה בחברות
14,923	14,923	-	-	-	כלולות
394,801	-	20,694	-	374,107	נכסי ביטוח משנה
43,761	-	24,736	983	18,042	חייבים ויתרות חובה
80,011	-	8,812	-	71,199	פרמיות לגביה
					השקעות פיננסיות
					אחרות:
574,497	-	-	322,454	252,043	נכסי חוב סחירים
					נכסי חוב שאינם
247,828	-	837	170,946	76,045	סחירים
11,057	-	-	-	11,057	מניות
121,651	-	99,083		22,568	אחרות
					סה"כ השקעות
955,033	-	99,920	493,400	361,713	פיננסיות
					נכסים בגין הטבות
798	798	-	-	-	לעובדים
					מזומנים ושווי
395,947	-	35,355	-	360,592	מזומנים אחרים
1,938,817	69,264	189,517	494,383	1,185,653	סך כל הנכסים

(*) במקום בו קיימת חשיפה למטע חוץ או בהצמדה אליו, היא נובעת מחשיפה לדולר.

באור 30: - ניהול סיכונים (המשך)

(ג) סיכוני שוק (המשך)

4. פירוט הנכסים וההתחייבויות בחלוקה לבסיסי הצמדה (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2020					
בש"ח לא צמוד	בש"ח צמוד למדד	בש"ח או הצמדה אליו (*) אלפי ש"ח	פריטים לא פיננסים ואחרים	סה"כ	
-	-	-	554,465	554,465	סך כל ההון
					<u>התחייבויות</u>
1,201,706	-	-	-	1,201,706	התחייבויות בגין חוזי ביטוח
365	-	-	-	365	התחייבות בגין מסים נדחים
23	-	-	-	23	התחייבות בגין הטבות לעובדים, נטו
-	22,188	-	-	22,188	התחייבות בגין מסים שוטפים
6,447	-	-	-	6,447	התחייבות הנובעת מחכירה
76,230	-	67,171	10,222	153,623	זכאים ויתרות זכות
1,284,771	22,188	67,171	10,222	1,384,352	סך כל ההתחייבויות
1,284,771	22,188	67,171	564,687	1,938,817	סך כל ההון וההתחייבויות
(99,118)	472,195	122,346	(495,423)	-	סך הכל חשיפה

(*) במקום בו קיימת חשיפה למטע חוץ או בהצמדה אליו, היא נובעת מחשיפה לדולר.

באור 30: - ניהול סיכונים (המשך)

(ד) סיכוני נזילות

סיכון נזילות הינו הסיכון שהאגודה תידרש לממש את נכסיה במחיר נחות על מנת לעמוד בהתחייבויותיה.

1. האגודה חשופה לסיכונים הנובעים מאי הוודאות לגבי המועד בו תידרש האגודה לשלם תביעות והטבות אחרות למבוטחים ביחס להיקף הכספים שיהיו זמינים לכך באותו מועד. יצוין, כי צורך אפשרי לגיוס מקורות באופן בלתי צפוי ובזמן קצר עשוי לחייב מימוש נכסים משמעותי באופן מהיר ומכירתם במחירים שלא בהכרח ישקפו את שווי השוק שלהם.
2. מתוך יתרת הנכסים האמורה, סך של כ- 1,016 מליון ש"ח הינם מזומנים ושווי מזומנים ונכסים סחירים, הניתנים למימוש מיד.
3. על פי כללי ההשקעה על האגודה להחזיק בנכסים נזילים, כהגדתם בכללי ההשקעה, כנגד ההון העצמי וכנגד התחייבויות אחרות בסכום שלא יפחת מ-30% מההון העצמי המזערי הנדרש ממנה, בהתאמות המפורטות בכללי השקעה.

ניהול נכסים והתחייבויות

האגודה מנהלת את נכסיה והתחייבויותיה בהתאם לדרישות חוק הפיקוח על תקנותיו.

הטבלאות להלן מרכזות את מועדי הפירעון המשוערים של סכומי ההתחייבויות הביטוחיות והפיננסיות הבלתי מהוונות של האגודה.

התחייבויות בגין חוזי ביטוח כללי, ברוטו

עד שנה	מל שנה ועד 3 שנים	מל 3 שנים ועד 5 שנים	מל 5 שנים ועד 10 שנים	ללא מועד פרעון מוגדר	סה"כ
אלפי ש"ח					
ליום 31 בדצמבר 2021	431,768	417,121	243,360	201,993	1,294,242
ליום 31 בדצמבר 2020	331,406	401,370	215,483	253,447	1,201,706

באור 30: - ניהול סיכונים (המשך)

(ד) סיכוני נזילות (המשך)

התחייבויות פיננסיות

עד שנה	מל שנה ועד 3 שנים	מל שנה ועד 5 שנים	מל שנה ועד 5 שנים	ללא מועד פרעון מוגדר	סה"כ
					אלפי ש"ח

ליום 31 בדצמבר 2021

1,396	2,924	776	-	-	5,096
התחייבויות בגין חכירה					
עד שנה	מל שנה ועד 3 שנים	מל שנה ועד 5 שנים	מל שנה ועד 5 שנים	ללא מועד פרעון מוגדר	סה"כ
					אלפי ש"ח

ליום 31 בדצמבר 2020

1,351	2,840	2,256	-	-	6,447
התחייבויות בגין חכירה					

סיכונים ביטוחיים

(ה)

סיכונים ביטוחיים כוללים, בין היתר:

סיכוני חיתום

הסיכון לשימוש בתמחיר שגוי כתוצאה מליקויים בתהליך החיתום ומהפער בין הסיכון בעת התמחור וקביעת הפרמיה, לבין ההתרחשות בפועל כך שהפרמיות הנגבות אינן מספיקות לכיסוי תביעות עתידיות והוצאות. הפערים עשויים לנבוע משינויים מקריים בתוצאות העסקיות ומשינויים בעלות התביעה הממוצעת ואו בשכיחות התביעות כתוצאה מגורמים שונים.

סיכוני רזרבה

הסיכון להערכה לא נכונה של ההתחייבויות הביטוחיות אשר עלולה לגרום לכך שהרזרבות האקטואריות אינן מספקות לכיסוי כל ההתחייבויות והתביעות. המודלים האקטואריים על פיהם בן היתר מעריכה האגודה את התחייבויות הביטוחיות, מבוססים על כך שדפוס ההתנהגות והתביעות בעבר מייצג את העתיד לקרות. חשיפת האגודה מורכבת מהסיכונים הבאים:

1. סיכון מודל - הסיכון לבחירת מודל שגוי לתמחור ו/או להערכת ההתחייבויות הביטוחיות;

2. סיכון פרמטר - הסיכון לשימוש בפרמטרים שגויים וביניהם הסיכון שהסכום שישולם עבור סילוק ההתחייבויות הביטוחיות של האגודה, או שמועד סילוק ההתחייבויות הביטוחיות, יהיה שונה מזה הצפוי.

סיכון קטסטרופה

חשיפה לסיכון שאירוע בודד בעל השפעה רבה (קטסטרופה) כגון אסון טבע, מלחמה, טרור, נזקי טבע או רעידת אדמה, יביא להצטברות נזקים בהיקף גבוה. אירוע הקטסטרופה המהותי אליו חשופה האגודה בארץ הינו רעידת אדמה.

גודל ההפסד המרבי הצפוי בעסקי ביטוח כללי, כתוצאה מהחשיפה לנזק בודד גדול או הצטברות נזקים בגין אירוע גדול במיוחד בהסתברות נזק מירבי (MPL) של כ- 2.5% הינה כ- 2,123 מיליון ש"ח ברוטו וכ- 24 מיליון ש"ח בשייר עצמי.

באור 30: - ניהול סיכונים (המשך)

(ה) סיכונים ביטוחיים (המשך)

סיכון קטסטרופה (המשך)

לעניין נתונים בדבר מוצרי הביטוח השונים אשר בגינם נוצר לאגודה חשיפה לסיכון ביטוחי ראה פירוט בהתחייבויות הביטוחיות לפי סיכוני ביטוח, בבאור 15 - נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי, בבאור 16 - פרוט התחייבויות בגין חוזי ביטוח חיים.

1. סיכון ביטוחי בחוזי ביטוח כללי

להלן תאור מוצרי הביטוח השונים והשיטות וההנחות המשמשות לחישוב ההתחייבויות בגינם בהתאם לסוג המוצר.

(1) תיאור תמציתי של ענפי הביטוח העיקריים בהם האגודה פועלת

האגודה כותבת חוזי ביטוח בתחומי הביטוח הכללי בעיקר בענפי רכב חובה, חבויות, רכב רכוש וביטוח רכוש.

פוליסת ביטוח רכב חובה מכסה את בעל הפוליסה והנוהג מפני כל חבות שהם עשויים לחוב לפי חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים תשל"ה-1975 בשל נזק גוף שנגרם כתוצאה משימוש ברכב מנועי לנהג ברכב, לנוסעים ברכב, או להולכי רגל שנפגעו על ידי הרכב. תביעות ברכב חובה מתאפיינות ב"זנב ארוך" LONG TAIL דהיינו לעיתים חולף זמן רב ממועד קרות האירוע ועד מועד הסילוק הסופי של התביעה.

ביטוחי חבויות מיועדים לכיסוי חבותו של מבוטח בגין נזק שהוא עלול לגרום לצד שלישי. סוגי הביטוח העיקריים הינם: ביטוח אחריות כלפי צד ג', ביטוח אחריות מעבידים, ביטוח חבויות אחרים כגון אחריות מקצועית, חבות מוצר ואחריות דירקטורים ונושאי משרה. עיתוי הגשת תביעה וסילוקה מושפעת ממספר גורמים כגון סוג הכיסוי, תנאי הפוליסה וחקיקה ותקדימים משפטיים. בדרך כלל תביעות בתחום החבויות מתאפיינות ב"זנב ארוך" LONG TAIL דהיינו לעיתים חולף זמן ארוך ממועד קרות האירוע ועד מועד הסילוק הסופי של התביעה.

פוליסה לביטוח נזקי רכב ולנזקי רכב רכוש צד ג' מעניקים למבוטח כיסוי לנזק רכוש. הכיסוי בדרך כלל מוגבל לשווי הרכב שניזוק. התעריף לביטוח רכב רכוש מחייב אישור, כמו גם אישור הפוליסה בכללותה, על ידי הממונה והינו תעריף אקטוארי ובחלקו דיפרנציאלי (שאינו אחיד לכלל המבוטחים ומותאם לסיכון). התעריף האמור מבוסס על מספר פרמטרים, הן אלה הקשורים לרכב המבוטח בפוליסה (כגון סוג הרכב, שנת ייצור, וכיו"ב) והן אלה הקשורים לאפיוני המבוטח (גיל הנהג, ניסיון תביעות וכו'). תהליך החיתום מתבצע בחלקו באמצעות התעריף עצמו ובחלקו באמצעות מערכת נהלים שנועדו לבדוק את ניסיון התביעות של המבוטח הכוללים הצגת אישור העדר תביעות ממבטח קודם במשך שלוש שנים אחרונות, הצגת אישור מיגון עדכני וכו', ומשולבים באופן ממוכן בתהליך ההפקה של הפוליסות.

במרבית המקרים, הפוליסות בביטוחי רכב רכוש מונפקות לפרק זמן של שנה. כמו כן, במרבית המקרים, תביעות בגין פוליסות אלו מתבררות בסמוך למועד קרות מקרה הביטוח.

פוליסות ביטוחי רכוש מיועדות להעניק למבוטח כיסוי כנגד נזק פיזי לרכושו ואובדן רווחים עקב הנזק לרכושו.

באור 30: - ניהול סיכונים (המשך)

(ה) סיכונים ביטוחיים (המשך)

1. סיכון ביטוחי בחוזי ביטוח כללי (המשך)

(1) תיאור תמציתי של ענפי הביטוח העיקריים בהם האגודה פועלת (המשך)

הסיכונים העיקריים המכוסים בפוליסות רכוש הינם סיכונים אש, פריצה, רעידת אדמה ונזקי טבע. ביטוחי הרכוש כוללים לעיתים כיסוי לנזקי אובדן רווחים עקב הנזק הפיזי שנגרם לרכוש. ביטוחי רכוש מהווים נדבך חשוב בביטוחי דירות, ביטוחי בתי עסק, ביטוחים הנדסיים, מטענים בהובלה (ימית, יבשתית, אווירית) וכו'. במרבית המקרים, תביעות בגין פוליסות אלו מתבררות בסמוך למועד קרות מקרה הביטוח.

(2) עקרונות חישוב ההערכה האקטוארית בביטוח כללי

כללי

(א) ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח כללי כוללות את המרכיבים העיקריים הבאים:

- הפרשה לפרמיה שטרם הורווחה
- הפרשה לפרמיה בחסר
- תביעות תלויות
- ובניכוי - הוצאות רכישה נדחות

ההפרשה לפרמיה שטרם הורווחה והוצאות הרכישה הנדחות מחושבים בדרך שאינה תלויה בהנחות כל שהן ולכן אינן חשופות לסיכון הרזרבה. לעניין האופן בו מחושבות הפרשות אלה ראה באור מדיניות חשבונאית.

(ב) בהתאם להוראות הממונה התביעות התלויות מחושבות על ידי אקטוארית האגודה, על-פי שיטות אקטואריות מקובלות באופן עקבי לשנה הקודמת אלא אם נאמר אחרת. בחירת השיטה האקטוארית המתאימה לכל ענף ביטוח ולכל שנת אירוע/חיתום, נקבעת על סמך שיקול דעת לפי מידת ההתאמה של השיטה לענף ולעיתים נעשה שילוב בין השיטות השונות. ההערכות מתבססות בעיקרן על ניסיון העבר של התפתחות תשלומי התביעות ו/או התפתחות סכום התשלומים וההערכות הפרטניות. ההערכות כוללות הנחות בדבר עלות התביעה הממוצעת, עלויות הטיפול בתביעות ושכיחות התביעות. הנחות נוספות יכולות להתייחס לשינויים בשערי הריבית, שערי חליפין ובעיתוי ביצוע התשלומים. תשלומי התביעות כוללים הוצאות ישירות ועקיפות ליישוב תביעות, בניכוי שיבובים והשתתפויות עצמיות.

(ג) השימוש בשיטות אקטואריות המבוססות על התפתחות התביעות מתאים בעיקר כאשר קיים מידע יציב ומספק בתשלומי התביעות ו/או בהערכות הפרטניות כדי להעריך את סך עלות התביעות הצפויה. כאשר המידע הקיים בניסיון התביעות בפועל אינו מספק, משתמשת האקטוארית לעיתים, בחישוב המשקלל בין אומדן ידוע (באגודה ו/או בענף) כגון LR לבין התפתחות התביעות בפועל. משקל גדול יותר ניתן להערכה המבוססת על ניסיון ככל שהזמן עובר ומצטבר מידע נוסף על התביעות.

באור 30: - ניהול סיכונים (המשך)
(ה) סיכונים ביטוחיים (המשך)

1. סיכון ביטוחי בחוזי ביטוח כללי (המשך)

(2) עקרונות חישוב ההערכה האקטוארית בביטוח כללי (המשך)

כללי (המשך)

ד) כן נכללות הערכות איכותיות ושיקול דעת באשר למידה שמגמות העבר לא ימשכו בעתיד. לדוגמה: עקב אירוע חד פעמי, שינויים פנימיים, כגון שינוי בתמהיל התיק, במדיניות החיתום ונוהלי הטיפול בתביעות וכן בגין השפעת גורמים חיצוניים כגון פסיקה משפטית, חקיקה וכו'. כאשר שינויים כאמור לעיל, לא באו לידי ביטוי באופן מלא בניסיון העבר, האקטוארית מעדכנת את המודלים ו/או מבצע הפרשות ספציפיות על סמך הערכות סטטיסטיות ו/או משפטיות לפי העניין.

ה) חלקם של מבטחי המשנה בתביעות התלויות נאמד בהתחשב בסוג ההסכם (יחסי /בלתי יחסי), ניסיון התביעות בפועל ובפרמיה שהועברה למבטחי משנה.

ו) הערכת התביעות התלויות עבור חלק האגודה בפול התבססה על חישוב שבוצע על ידי הפול.

(3) פירוט השיטות האקטואריות בענפי הביטוח העיקריים

מודלים אקטואריים המשמשים בקביעת התחייבויות תלויות בביטוח כללי:

א. link ratio / chain ladder

שיטה זו מתבססת על התפתחות התביעות ההיסטוריות (התפתחות התשלומים ו/או התפתחות סך התביעות, התפתחות כמות התביעות ועוד), כדי להעריך את ההתפתחות הצפויה לתביעות הקיימות והעתידיות. השימוש בשיטה זו מתאים בעיקר לאחר תקופה מספיקה מאירוע או חיתום הפוליסה, כאשר קיים מידע מספיק מתביעות שארעו בעבר על מנת להעריך את סך כל התביעות הצפויות.

ב. Bornhuetter-Ferguson

שיטה זו משלבת בין אומדן מוקדם (אפריורי) הידוע באגודה או בענף, ואומדן נוסף המבוסס על התביעות עצמן. הערכת התביעות המשולבת משקללת את שני האומדנים, כאשר ניתן משקל גדול יותר להערכה המבוססת על ניסיון התביעות ככל שהזמן עובר, ומצטבר מידע נוסף על התביעות. השימוש בשיטה זו מתאים בעיקר במקרים בהם אין מספיק מידע מהתביעות או כאשר מדובר בעסק חדש או כזה ללא מידע היסטורי מספיק.

באור 30: - ניהול סיכונים (המשך)

(ה) סיכונים ביטוחיים (המשך)

1. סיכון ביטוחי בחוזי ביטוח כללי (המשך)

(3) פירוט השיטות האקטואריות שיושמו בענפי הביטוח העיקריים (המשך)

מודלים אקטואריים המשמשים בקביעת התחייבויות תלויות בביטוח כללי (המשך)

ג. הממוצעים

לעיתים, בדומה לשיטת Bornhuetter-Ferguson, כאשר ניסיון התביעות בתקופות האחרונות אינו מספיק, נעשה שימוש בשיטת ממוצעים היסטוריים. בשיטה זו נקבעת עלות התביעות על סמך עלות התביעה לפוליסה בשנים מוקדמות וכמות הפוליסות בשנים המאוחרות. בדומה, עלות התביעות מחושבת על סמך תחזית כמות תביעות והתביעה הממוצעת ההיסטורית.

ענף רכב חובה

בענף רכב חובה המודלים הבסיסיים בהם האגודה משתמשת הינם מודלים שנתיים מסוג Chain Ladder, Link Ratio ובשנות החיתום הצעירות נעשה שימוש בשיטת Bornhuetter Ferguson על בסיס Risk Premium ו-Loss Ratio. המודלים מבוססים על הנתונים בפועל (תשלומים מצטברים, עלות תביעה מצטברת ומספר תביעות מצטבר). המודל הינו ברמת שנת חיתום ומחושב ברמת התביעות ברוטו. כמו כן, קיימים מודלים נפרדים בהתייחסות לסוגי רכב ועסקים שונים.

הערכת חלקם של מבטחי משנה בחוזה הבלתי יחסי נעשה עפ"י הערכת התביעות התלויות הפרטניות לשנים ישנות ולשנים האחרונות מבוסס על שיעור עלות הסיכון מהתפלגות התביעות.

ענפי חבויות - חבות מעבידים, צד ג', חבות המוצר, אחריות מקצועית ודירקטורים

בענפי חבויות המודלים הבסיסיים בהם האגודה משתמשת הינם מודלים שנתיים מסוג Chain Ladder, Link Ratio ובשנות החיתום הצעירות נעשה שימוש בשיטת Bornhuetter Ferguson על בסיס Risk Premium ו-Loss Ratio. המודלים מבוססים על הנתונים בפועל (תשלומים מצטברים, עלות תביעה מצטברת ומספר תביעות מצטבר). המודל הינו ברמת שנת חיתום ומחושב ברמת התביעות ברוטו. כמו כן, קיימים מודלים נפרדים בהתייחסות לעסקים שונים.

הערכת חלקם של מבטחי משנה בחוזה הבלתי יחסי נעשה עפ"י הערכת התביעות התלויות הפרטניות לשנים ישנות ולשנים האחרונות מבוסס על שיעור עלות הסיכון מהתפלגות התביעות. החל משנת חיתום 2020 קיים בנוסף כיסוי ביטוח משנה יחסי.

ענף רכב רכוש

בענף רכב רכוש המודלים הבסיסיים בהם האגודה משתמשת הינם מודלים רבעוניים מסוג Chain Ladder, Link Ratio ובשנת הנזק האחרונה נעשה שימוש גם בשיטת Bornhuetter Ferguson על בסיס Risk Premium ו-Loss Ratio. המודלים מבוססים על הנתונים בפועל (תשלומים מצטברים, עלות תביעה מצטברת ומספר תביעות מצטבר). קיימים מודלים נפרדים בהתייחסות לסוגי כיסויים, סוגי עסקים וסוגי נזקים שונים. החל משנת נזק 2021 קיים בנוסף כיסוי ביטוח משנה יחסי.

באור 30: - ניהול סיכונים (המשך)

(ה) סיכונים ביטוחיים (המשך)

1. סיכון ביטוחי בחוזי ביטוח כללי (המשך)

(3) פירוט השיטות האקטואריות שיושמו בענפי הביטוח העיקריים (המשך)

מודלים אקטואריים המשמשים בקביעת התחייבויות תלויות בביטוח כללי (המשך)

דירות, אובדן רכוש, ביטוח הנדסי ובעלי חיים

בענפי דירות, אובדן רכוש, ביטוח הנדסי ובעלי חיים המודלים הבסיסיים בהם האגודה משתמשת הינם מודלים רבעוניים מסוג Link Ratio, Chain Ladder ובשנת הנזק האחרונה נעשה שימוש גם בשיטת Bornhuetter Ferguson על בסיס Loss Ratio ו-Risk Premium. המודלים מבוססים על הנתונים בפועל (תשלומים מצטברים, עלות תביעה מצטברת ומספר תביעות מצטבר). קיימים מודלים נפרדים בהתייחסות לסוגי כיסויים, סוגי עסקים וסוגי נזקים שונים. החל משנת נזק 2021 קיים בנוסף כיסוי ביטוח משנה יחסי

ענפי רכוש ואחרים

בהתאם להנחיות הממונה, בחנה האגודה הפרשות אקטואריות גם בענפי תאונות אישיות ומטענים בהובלה. עקב מיעוט בנתונים הן מבחינת החשיפה והן מבחינת כמות התביעות והעובדה שענפים אילו עתירי ביטוח משנה לא יושם מודל אקטוארי בענפים אלה. התביעות התבססו על ניסיון התביעות בפועל.

בחינת נאותות ההתחייבויות בביטוח כללי

האגודה בוחנת את נאותות ההתחייבויות בביטוח כללי על פי עקרונות הנוהג המיטבי שנכללו בעמדת הממונה מחודש ינואר 2015.

בהתאם לעקרונות אלו:

- (1) עתודה שחושבה על ידי האקטוארית, תחשב כ"עתודה הולמת לכיסוי התחייבויות המבטח" אם קיים סיכוי סביר למדי ("fairly likely") כי ההתחייבות הביטוחית שנקבעה תספיק לכיסוי התחייבויות המבטח. לגבי תביעות תלויות בענפי חובה וחבויות הבחינה של "סיכוי סביר למדי" תכוון לאומדן הסתברות של 75% לפחות. יחד עם זאת, ככל שישנן מגבלות בניתוח הסטטיסטי, יפעיל האקטואר שיקול דעת ויתכן שימוש בשיטות אקטואריות מקובלות.
- במסגרת זו יש להתייחס לסיכון הרנדומלי ולסיכון הסיסטמי.
- (2) שיעור היוון תזרים המזומנים – ריבית ההיוון המתאימה לבחינת נאותות ההתחייבויות בביטוח כללי תבוסס על עקום ריבית חסרת סיכון תוך התאמתו לאופיין הבלתי נזיל של ההתחייבויות הביטוחיות ובהתחשב באופן שיערוך הנכסים העומדים כנגד התחייבויות אלו.
- (3) קיבוץ - לצורך חישוב מרווחים בגין חוסר הוודאות בענפים סטטיסטיים (כהגדרתם בחוזר), יש להתייחס לכל ענף בנפרד, אך ניתן לקבץ את הסיכונים מכל שנות החיתום (או נזק).

באור 30: - ניהול סיכונים (המשך)

ה) סיכונים ביטוחיים (המשך)

1. סיכון ביטוחי בחוזי ביטוח כללי (המשך)

3) פירוט השיטות האקטואריות שיושמו בענפי הביטוח העיקריים (המשך)

מודלים אקטואריים המשמשים בקביעת התחייבויות תלויות בביטוח כללי (המשך)

הסדר עם ביטוח לאומי לעניין פיצויים מכח חוק הביטוח הלאומי

בין האגודה לבין המוסד לביטוח לאומי נחתם הסכם (בדומה להסכם שנחתם עם חברות ביטוח נוספות בשוק) בחודש יולי 2021, (להלן, בהתאמה: "המל"ל" ו"ההסדר") הקובע לעניין זכות תביעה מחברות ביטוח המוקנית למל"ל, מכח חוק הביטוח הלאומי, להשבת גמלאות ששילם אם המקרים משמשים עילה גם לחייב את חברות הביטוח בפיצויים מכוח חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, תשל"ה-1975 (להלן – "חוק הפלת"ד"). ההסדר קובע כי באשר לאירועים שהתרחשו מיום 1 בינואר 2014 עד יום 31 בדצמבר 2022 הצדדים ימשיכו להפעיל את מנגנון ההתדיינות וההתחשבנות הקיים ביניהם היום, ואשר חייבו או יחייבו את המל"ל לשלם גמלה לפי החוק, המשמשים גם עילה לחייב את האגודה לשלם פיצויים לפי חוק הפלת"ד. ביום 30 בדצמבר 2021 האגודה העבירה לידי המל"ל, מקדמה על חשבון המקרים לעיל בסך של 16,200 אלפי ש"ח. מסכום המקדמה יקוזזו תביעות המל"ל המתייחסות לתקופות האמורות בהסדר.

ביום 8 באוגוסט 2021 פורסמה במסגרת תזכיר חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2021 ו-2022), התשפ"א 2021, הצעה לתיקון חקיקה שעניינו ביטול חובת תשלום סכום גלובלי כפי שנקבעה בחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנת התקציב 2019) התשע"ח-2018, בגין מקרים שאירעו בשנים 2014 עד 2018. כן מציע תזכיר החוק לקבוע שיעור קבוע מדמי הביטוח שעל חברות הביטוח להעביר למל"ל בגין תאונות דרכים החל משנת 2023 ואילך, וזאת במקום שיבוב פרטני של התביעות. התזכיר מציע שהשיעורים שיועברו למל"ל יהיו כדלקמן: בשנים 2023 ו-2024 – 10% מדמי הביטוח שייגבו על ידי האגודה בכל שנה, ומשנת 2025 ואילך שיעור של 10.95% מדמי הביטוח.

להערכת האגודה, ההסדר כמפורט לעיל ביחס לעבר לא צפוי להשפיע מהותית על התוצאות הכספיות של האגודה. אם התזכיר יתפזר לחוק, האגודה מעריכה כי הוא עשוי להוות גורם נוסף שישפיע על דמי הביטוח שייגבו ממבוטחים בשנת 2023 ואילך.

חישוב הוצאות עקיפות ליישוב תביעות

האגודה מבצעת הפרשה להוצאות עקיפות ליישוב תביעות. המודל לחישוב ההפרשה מתבסס על ניתוח של מספר הפעולות של פתיחת ו/או סגירת תביעה באגף תביעות, כפי שבוצעו במהלך 3 שנות החיתום האחרונות בכל אחד מענפי הדיווח. סה"כ העלויות העקיפות עבור כל ענף דיווח חולקו במספר הפעולות שבוצעו בתקופה, וזאת בכדי לקבל עלות ממוצעת לפעולה בתקופה. לצורך חישוב הרזרבה להוצאות עקיפות, כל תביעה פתוחה קבלה ערך של רזרבה השווה לעלות של פעולה אחת, עבור הסגירה שתבוצע בעתיד ותביעת IBNR קבלה עלות של שתי פעולות: פתיחה עתידית וסגירה עתידית.

4) ההנחות העיקריות שנלקחו לצורך ההערכה האקטוארית

- נכללה תוספת בגין מרווח לסיכון (סטיית תקן) בבסיס העתודה בענפי רכב חובה, ענפי רכוש ואחרים וחבויות.
- ההערכות האקטואריות בכל ענפי הביטוח הוונו בשיעור של 0% ראלי (בדומה לשנה קודמת).

באור 30: - ניהול סיכונים (המשך)

(ה) סיכונים ביטוחיים (המשך)

1. סיכון ביטוחי בחוזי ביטוח כללי (המשך)

(5) רגישות ההפרשות לשינויים בהנחות

ההערכה האקטוארית מבוססת על אומדנים סטטיסטיים הכוללים מרכיב של אי וודאות. האומדן הסטטיסטי מבוסס על הנחות שונות המבטאות את מה שידוע לנו היום. הנחות אלו עשויות להשתנות בהתאם למידע חדש שיתקבל בעתיד, שינויים בסביבה החוקתית, המשפטית, החברתית והכלכלית ומאירועים שיקרו בפועל, שינויים אלה עלולים לגרום להבדלים בין ההערכות לבין העלות הסופית. כמו כן, במידה ויחול שינוי באופן סילוק התביעות או לחילופין בהיקף התביעות המדווחות, עלול להיווצר פער בין ההערכה האקטוארית לבין התוצאה בפועל.

יצויין שסיכונים אלו נלקחו בחשבון תחת דרישות עמדת הממונה באומדנים לסיכונים הסיסטמטיים.

(6) מודל אקטוארי ענפי רכוש אחר

בשנה קודמת הרזרבה בענפים דירות, אובדן רכוש, ביטוח הנדסי ובעלי חיים הייתה מבוססת על LR שנים קודמות. השנה החישובים מבוססים על מודל משולשים ו-BF (כפי שמתואר בבאור 30(ה)(1)(3)) המדייק ומטיב את אופן חישוב הרזרבה.

(ו) מידע בדבר סיכוני אשראי

סיכון אשראי הוא סיכון לחדלות פירעון של הלווה וסיכון לירידה באיכות האשראי שלו. האגודה משקיעה חלק מנכסיה באגרות חוב קונצרניות, סחירות ושאינן סחירות, ובפיקדונות בבנקים. משום כך יש ביציבות גופים אלה ובשווי הביטחונות שהועמדו, כדי להשפיע על שווי אגרות החוב והפיקדונות שהופקדו על-ידי האגודה.

1. חלוקת נכסי חוב על פי מיקומם

31 בדצמבר 2021		
סח"כ	שאינם סחירים	סחירים
אלפי ש"ח		
656,763	201,915	454,848
-	-	-
656,763	201,915	454,848

בארץ
בחו"ל

סך הכל נכסי חוב

31 בדצמבר 2020		
סח"כ	שאינם סחירים	סחירים
אלפי ש"ח		
816,144	247,828	568,316
6,181	-	6,181
822,325	247,828	574,497

בארץ
בחו"ל

סך הכל נכסי חוב

באור 30: - ניהול סיכונים (המשך)

(1) מידע בדבר סיכוני אשראי (המשך)

2. פרוט נכסים בחלוקה לדרוגים

1.א. נכסי חוב

דרוג מקומי (*)					
31 בדצמבר 2021					
סה"כ	לא מדורג	נמוך מ-BBB אלפי ש"ח	BBB עד A+	-AA ומעלה	
					<u>נכסי חוב בארץ</u>
					נכסי חוב סחירים:
244,933	-	-	-	244,933	אגרות חוב ממשלתיות
209,915	-	-	6,229	203,686	אגרות חוב קונצרניות
454,848	-	-	6,229	448,619	סך הכל נכסי חוב סחירים בארץ
					נכסי חוב שאינם סחירים:
121,515	1,218	-	3,115	117,182	אגרות חוב קונצרניות פקדונות בבנקים ובמוסדות פיננסיים
22,547	-	-	-	22,547	
27,911	-	-	-	27,911	בטחונות אחרים
29,942	29,942	-	-	-	לא מובטחים
201,915	31,160	-	3,115	167,640	סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים בארץ
656,763	31,160	-	9,344	616,259	סך הכל נכסי חוב בארץ
-	-	-	-	-	מזה- נכסי חוב בדירוג פנימי

(*) כל דירוג כולל בתוכו את כל הטוחים, לדוגמא: דירוג A כולל A- ועד A+.

באור 30: - ניהול סיכונים (המשך)

(1) מידע בדבר סיכוני אשראי (המשך)

2. פרוט נכסים בחלוקה לדרוגים (המשך)

1.א. נכסי חוב (המשך)

דרוג מקומי (*)					
31 בדצמבר 2020					
סה"כ	לא מדורג	נמוך מ-BBB אלפי ש"ח	BBB עד A+	-AA ומעלה	
					נכסי חוב בארץ
					נכסי חוב סחירים:
273,428	-	-	-	273,428	אגרות חוב ממשלתיות
294,888	-	13,085	35,772	246,031	אגרות חוב קונצרניות
568,316	-	13,085	35,772	519,459	סך הכל נכסי חוב סחירים בארץ
					נכסי חוב שאינם סחירים:
132,090	837	1,243	3,042	126,968	אגרות חוב קונצרניות פקדונות בבנקים ובמוסדות פיננסיים
21,156	-	-	-	21,156	
21,832	-	-	-	21,832	בטחונות אחרים
72,750	72,750	-	-	-	לא מובטחים
247,828	73,587	1,243	3,042	169,956	סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים בארץ
816,144	73,587	14,328	38,814	689,415	סך הכל נכסי חוב בארץ
-	-	-	-	-	מזה- נכסי חוב בדירוג פנימי

(*) כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל A- ועד A+.

באור 30: - ניהול סיכונים (המשך)

(ו) מידע בדבר סיכונים אשראי (המשך)

2. פרוט נכסים בחלוקה לדרוגים (המשך)

א.1 נכסי חוב (המשך)

דרוג בינלאומי (*)				
31 בדצמבר 2020				
סה"כ	לא מדורג	נמוך מ-BBB אלפי ש"ח	BBB	A ומעלה
6,181	-	-	-	6,181
6,181	-	-	-	6,181
-	-	-	-	-
6,181	-	-	-	6,181
-	-	-	-	-

נכסי חוב בחו"ל

נכסי חוב סחירים:

אגרות חוב קונצרניות

סך הכל נכסי חוב סחירים
בחו"ל

סך הכל נכסי חוב שאינם
סחירים בחו"ל

סך הכל נכסי חוב בחו"ל

מזה- נכסי חוב בדירוג פנימי

(*) כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל A- ועד A+.

באור 30: - ניהול סיכונים (המשך)

(1) מידע בדבר סיכוני אשראי (המשך)

2. פרוט נכסים בחלוקה לדרוגים (המשך)

2.א. סיכוני אשראי בגין נכסים אחרים (בארץ)

דרוג מקומי					
31 בדצמבר 2021					
סה"כ	לא מדורג	נמוך מ-BBB אלפי ש"ח	BBB עד A+	-AA ומעלה	
32,276	32,276	-	-	-	חייבים ויתרות חובה, למעט יתרות מבטחי משנה
538	538	-	-	-	נכסי מסים נדחים
188,680	188,680	-	-	-	השקעות פיננסיות אחרות
446,698	-	-	-	446,698	מזומנים ושווי מזומנים
668,192	221,494	-	-	446,698	

דרוג מקומי					
31 בדצמבר 2020					
סה"כ	לא מדורג	נמוך מ-BBB אלפי ש"ח	BBB עד A+	-AA ומעלה	
11,562	11,562	-	-	-	חייבים ויתרות חובה, למעט יתרות מבטחי משנה
68	68	-	-	-	נכסי מסים נדחים
121,651	121,651	-	-	-	השקעות פיננסיות אחרות
395,947	-	-	-	395,947	מזומנים ושווי מזומנים
529,228	133,281	-	-	395,947	

3. מידע נוסף בדבר סיכוני אשראי

1. לעניין יתרות נכסי ביטוח משנה בסך 479,074 אלפי ש"ח (שנת 2020 – 394,801 אלפי ש"ח), ראה [באור 30\(ז\)](#) נכסי ביטוח משנה.
2. לעניין יתרות פרמיות לגבייה בסך 85,627 אלפי ש"ח (שנת 2020 – 80,011 אלפי ש"ח), ראה [באור 10](#).

באור 30: - ניהול סיכונים (המשך)

(ו) מידע בדבר סיכוני אשראי (המשך)

4. מידע הנדרש בקשר לפטור הזמני מיישום IFRS 9

הטבלה להלן מציגה את הערך בספרים של הנכסים הפיננסיים העומדים במבחן הקרן והרבית בלבד (לא כולל נכסים שמוחזקים למסחר או מנוהלים על בסיס שווי הוגן), לפי רמות דירוג סיכון אשראי. הערך בספרים נמדד בהתאם ל- IAS 39 אך לפני הפרשה לירידת ערך.

ליום 31 בדצמבר, 2021					נכסי חוב סחירים
סה"כ	לא מדורג	BBB עד נמוך מ-		AA ומעלה	
		BBB	A		
		אלפי ש"ח			
44,455	-	-	4,792	39,663	
173.767	30.923	-	3.115	139.729	נכסי חוב לא סחירים

ליום 31 בדצמבר, 2020					נכסי חוב סחירים
סה"כ	לא מדורג	BBB עד נמוך מ-		AA ומעלה	
		BBB	A		
53,482	-	7,189	33,624	12,669	
225.665	73.256	1.243	23.506	127.660	

הטבלה להלן מציגה השוואה בין השווי ההוגן לערך בספרים של נכסים בקבוצה א לעיל. הערך בספרים נמדד בהתאם ל- IAS 39 אך לפני הפרשה לירידת ערך.

ליום 31 בדצמבר, 2021	
שווי הוגן	ערך בספרים
אלפי ש"ח	
47,589	44,455
215,596	173,767

נכסי חוב סחירים
נכסי חוב לא סחירים

ליום 31 בדצמבר, 2020	
שווי הוגן	ערך בספרים
אלפי ש"ח	
56,048	53,482
235,478	225,665

נכסי חוב סחירים
נכסי חוב לא סחירים

באור 30: - ניהול סיכונים (המשך)

(ו) מידע בדבר סיכוני אשראי (המשך)

5. פירוט החשיפה לענפי משק עבור השקעות בנכסי חוב פיננסיים סחירים ושאינם סחירים

31 בדצמבר 2021		
סיכון אשראי מאזני		
%		
מסה"כ	אלפי ש"ח	ענף משק
2.9	18,949	תעשייה
6.6	43,170	בינוי ונדל"ן
19.6	129,054	חשמל, מים ואנרגיה
1.8	11,573	תקשורת ושרותי מחשב
27.8	182,854	בנקים
2.4	15,671	שירותים פיננסיים
1.6	10,559	אחר
62.7	411,830	
37.3	244,933	אג"ח מדינה
100	656,763	סך-הכל

31 בדצמבר 2020		
סיכון אשראי מאזני		
%		
מסה"כ	אלפי ש"ח	ענף משק
5.3	43,400	תעשייה
8.1	66,471	בינוי ונדל"ן
21.5	177,009	חשמל, מים ואנרגיה
0.1	837	תחבורה ואחסנה
1.5	12,287	תקשורת ושרותי מחשב
25.0	205,328	בנקים
1.9	15,567	שירותים פיננסיים
2.1	16,927	חברות אחזקה
0.8	6,799	שירותים ציבוריים
0.5	4,272	אחר
66.8	548,897	
33.2	273,428	אג"ח מדינה
100	822,325	סך-הכל

באור 30: - ניהול סיכונים (המשך)

(ז) ביטוח משנה

א. האגודה מבטחת חלק מעסקיה בביטוח משנה, שרובו נעשה באמצעות מבטחי משנה בחו"ל. עם זאת, ביטוח המשנה אינו משחרר את האגודה מחובותיה כלפי מבטחיה על פי פוליסות הביטוח.

האגודה חשופה לסיכונים הנובעים מאי וודאות לגבי יכולת מבטחי המשנה לשלם את חלקם בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח (נכסי ביטוח המשנה) ואת חובותיהם בגין תביעות ששולמו. חשיפה זו מנוהלת על ידי מעקב שוטף אחר מצבו של מבטח המשנה בשוק העולמי וכן אחר קיום התחייבויותיו הכספיות.

בהתאם להנחיית הממונה קובע הוועד המנהל של האגודה, אחת לשנה, מסגרות חשיפה מרביות למבטחי המשנה, עימם התקשרה ו/או תתקשר האגודה, המבוססות על דירוגם הבינלאומי. חשיפות אלו מנוהלות באגודה על ידי הערכה פרטנית של כל אחד ממבטחי המשנה באופן נפרד.

כמו כן, חשיפות האגודה מפוזרות בין מבטחי משנה שונים, והעיקריות שבהן הינן למבטחי משנה המדורגים בדירוגים בינ"ל גבוהים.

ביטוח חקלאי אגודה שיתופית מרכזית בע"מ

באורים לדוחות הכספיים המאוחדים

באור 30: - ניהול סיכונים (המשך)

(ז) ביטוח משנה (המשך)

ב. מידע בדבר חשיפה לסיכוני אשראי של מבטחי משנה

ליום 31 בדצמבר, 2021

נכסי ביטוח משנה										
ביטוח כללי										
פרמיה שטרם הורווחה										
תביעות תלויות										
סך פרמיות למבטחי משנה לשנת 2021										
יתרות בחובה (זכות) נטו (ב)										
בביטוח כללי										
בביטוח רכוש										
בביטוח חובה וחבויות										
כתבי אשראי שנתנו כנגד חוב של מבטח המשנה										
פקדונות מבטחי משנה										
סה"כ חשיפה (א)										
בין חצי שנה לשנה										
מעל שנה										
אלפי ש"ח										
קבוצת דירוג										
AA- ומעלה										
-	55	49,742	1,343	5,825	45,668	6,021	5,698	(477)	23,097	SWISS RE
-	223	29,748	6,173	-	18,403	10,978	5,433	1,107	18,055	ALLIANZ SE
126	245	34,454	10,879	-	39,747	4,432	2,907	(1,753)	11,041	XL RE
1,367	36	83,228	34,937	-	91,608	11,071	12,037	3,449	38,749	אחרים
1,493	559	197,172	53,332	5,825	195,426	32,502	26,075	2,326	90,942	
6,885	1,537	161,206	74,427	-	147,212	36,394	41,973	10,054	133,946	
A+ עד BBB										
(37)	1,448	4,196	-	-	88	4,804	-	(696)	-	נמוך מ-BBB או לא מדורג
8,341	3,544	362,574	127,759	5,825	342,726	73,700	68,048	11,684	224,888	סה"כ

ביטוח חקלאי אגודה שיתופית מרכזית בע"מ

באורים לדוחות הכספיים המאוחדים

באור 30: - ניהול סיכונים (המשך)

(ז) ביטוח משנה (המשך)

ב. מידע בדבר חשיפה לסיכוני אשראי של מבטחי משנה (המשך)

ליום 31 בדצמבר, 2020

נכסי ביטוח משנה									
ביטוח כללי									
פרמיה שטרם הורוחה									
תביעות תלויות									
כתבי אשראי שנתנו כנגד חוב של מבטח המשנה									
בביטוח חובה ובחביות									
בביטוח רכוש									
בביטוח כללי									
סך פרמיות למבטחי משנה לשנת 2020									
יתרות בחובה (זכות) נטו (ב)									
אלפי ש"ח									
קבוצת דירוג									
AA- ומעלה									
SWISS RE									
ALLIANZ SE									
XL RE									
אחרים									
-	3	25,291	1,377	5,924	23,537	8,211	5,934	(5,090)	23,465
-	260	25,803	4,817	-	19,112	7,182	3,674	652	14,720
-	1,214	31,727	9,388	-	32,170	3,458	3,722	1,765	14,006
453	48	80,504	31,241	-	85,801	15,003	8,943	1,998	33,076
453	1,525	163,325	46,823	5,924	160,620	33,854	22,273	(675)	85,267
-	6,104	141,126	56,494	-	117,747	27,606	31,583	20,684	118,585
BBB עד A+									
נמוך מ-BBB או לא מדורג									
63	252	491	2,613	-	33	-	1,085	1,986	5,110
516	7,881	304,942	105,930	5,924	278,400	61,460	54,941	21,995	208,962

באור 30: - ניהול סיכונים (המשך)

(ז) ביטוח משנה (המשך)

ב. מידע בדבר חשיפה לסיכונים אשראי של מבטחי משנה (המשך)

- (א) סה"כ החשיפה למבטחי המשנה הינה: יתרות בחובה (זכות) נטו, נכסי ביטוח משנה, בניכוי הפיקדונות ובתוספת (בניכוי) היתרות בחובה (בזכות) נטו.
- (ב) לא נדרשה הפרשה לחובות מסופקים. היתרות אינן כוללות יתרות של חברות ביטוח בגין ביטוח משותף.
- (ג) הדירוג נקבע בעיקרו לפי חברת הדירוג S&P, במקרים בהם לא ניתן דירוג על ידי S&P, נקבע על ידי חברת דירוג אחרת והומר הדירוג לפי מפתח שנקבע בתקנות דרכי ההשקעה. כל דרוג כולל בחובו את כל הטווחים, לדוגמה דירוג A כולל A- ועד A+.
- (ד) סך-כל החשיפה של מבטחי המשנה לאירוע רעידת אדמה בהסתברות נזק של 2.5% (MPL) הינה כ- 2,098 מיליוני ש"ח, ממנה חלקו של מבטח המשנה המשמעותי ביותר בחשיפה זו הינו כ- 11% ו- 212 מיליוני ש"ח.
- (ה) לא קיימים מבטחי משנה נוספים על אלו אשר פורטו לעיל אשר החשיפה בגינם עולה על 10% מהחשיפה הכוללת של מבטחי משנה או שהפרמיה בגינם עולה על 10% מסך הפרמיות לביטוח משנה לשנת 2017.

(ח) סיכונים גאוגרפיים
הרכב:

ליום 31 בדצמבר 2021							
סה"כ	השקעות אחרות(*)	קרנות נאמנות	קרנות סל	מניות	אגרות חוב קונצרניות	אגרות חוב ממשלתיות	
אלפי ש"ח							
1,232,562	611,653	11,153	2,622	30,771	331,430	244,933	ישראל
152,600	88,169	7,038	16,220	41,173	-	-	ארה"ב
308,898	291,795	-	6,124	10,979	-	-	אירופה
191,657	177,296	1,079	7,870	5,412	-	-	אחר
<u>1,885,717</u>	<u>1,168,913</u>	<u>19,270</u>	<u>32,836</u>	<u>88,335</u>	<u>331,430</u>	<u>244,933</u>	סה"כ

ליום 31 בדצמבר 2020							
סה"כ	השקעות אחרות(*)	קרנות נאמנות	קרנות סל	מניות	אגרות חוב קונצרניות	אגרות חוב ממשלתיות	
אלפי ש"ח							
1,172,115	524,179	4,851	1,545	6,583	361,529	273,428	ישראל
132,168	79,767	5,189	26,853	1,818	18,541	-	ארה"ב
347,777	311,610	-	4,422	1,489	30,256	-	אירופה
93,721	63,828	874	5,017	1,167	22,835	-	אחר
<u>1,745,781</u>	<u>979,384</u>	<u>10,914</u>	<u>37,837</u>	<u>11,057</u>	<u>433,161</u>	<u>273,428</u>	סה"כ

(*) השקעות אחרות כוללות נכסי מבטחי משנה, מזומנים והשקעות פיננסיות אחרות שלא נכללו בטורים האחרים.

באור 31: - התחייבויות תלויות

א. תובענות ייצוגיות- בקשות לאישור תובענות כייצוגיות

בקשות לאישור תובענות כייצוגיות מוגשות באמצעות המנגנון הדיוני הקבוע בחוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו - 2006 (להלן - "חוק תובענות ייצוגיות"). ההליך הדיוני בבקשות לאישור תובענות כייצוגיות נחלק לשני שלבים עיקריים:

ראשית, שלב הדיון בבקשה לאישור התובענה כייצוגיות (להלן - "בקשת האישור" ו- "שלב האישור" בהתאמה). במידה ובקשת האישור נדחת באופן חלוט - תם שלב הדיון ברמה הייצוגית. על החלטה בשלב האישור ניתן להגיש בקשת רשות ערעור. בשלב השני, במידה ובקשת האישור מתקבלת, תתברר התובענה הייצוגית לגופה (להלן - "שלב התובענה כייצוגית").

על פסק דין בשלב התובענה כייצוגית ניתן להגיש ערעור לערכאות הערעור. במסגרת המנגנון לפי חוק תובענות ייצוגיות קיימים, בין היתר, הסדרים ספציפיים לעניין הסכמי פשרה, הן בשלב האישור והן בשלב התובענה כייצוגית, וכן הסדרים לעניין הסתלקות התובע מבקשת האישור או מהתובענה הייצוגית.

ב- 27 באפריל 2020 הוגשה לבית המשפט תביעה ובקשה לאשרה כתובענה ייצוגית נגד האגודה ונגד מבטחים נוספים, בטענה כי בעקבות החלטות הממשלה בשל מגפת הקורונה, תושבי המדינה חדלו לעשות שימוש ברכב מנועי ולכל הפחות צמצמו משמעותית את השימוש בהם כאשר הדבר הביא להפחתה מהותית בסיכון לו חשופות החברות. כמו כן נטען כי באותה תקופה הוצאותיהן של חברות הביטוח צומצמו וכך גם השירותים שהן מעניקות למבוטחים. בנסיבות אלו לפי הנטען הוראות הדין מחייבות את חברות הביטוח להשיב חלק מהפרמיות למבוטחים. התובעים דורשים החזר מהפרמיה ששולמה. הנזק הקבוצתי לנטען כלפי האגודה לפי נתח שוק הינו 18.38 מיליון ש"ח מתוכו 6.66 בביטוח רכב חובה ו-11.72 מיליון ש"ח בביטוח רכב רכוש.

ביום 10 במרס, 2022 ניתן פסק דין אשר דחה את התביעה האישית שהוגשה כנגד האגודה ואף נעתר ליתר מרכיבי בקשת הסתלקות התביעה.

ב. לא קיימות תובענות ייצוגיות כנגד האגודה אך קיימת חשיפה כללית, אשר לא ניתן להעריכה ו/או לכמתה, הנובעת, בין היתר, ממורכבותם של השירותים הניתנים על-ידי האגודה למבוטחיה. מורכבות הסדרים אלו צופנת בחובה, בין היתר, פוטנציאל לטענות פרשנות ואחרות עקב פערי מידע בין האגודה לבין הצדדים השלישיים לחוזה הביטוח הנוגעות לשורה ארוכה של תנאים מסחריים ורגולטורים.

ג. התחייבויות תלויות בגין חברה כלולה, עתודות קרן פנסיה לשכירים ועצמאיים בע"מ (להלן החברה המנהלת) -

1. ביום ה-29 ביולי, 2019 הוגשה בבית הדין האיזורי לעבודה בת"א בקשה לאישור תובענה כתובענה ייצוגית כנגד עתודות קרן פנסיה לשכירים ועצמאיים בע"מ (להלן הקרן) אותה מנהלת החברה המנהלת. עניינה של בקשת האישור בטענה שלפיה הקרן מנועה מלגבות מעמיתיה (במישרין או בדרך של גבייה מתוך נכסי הקרן), רכיב המכונה "הוצאות ניהול השקעות", אשר גבייתו מתווספת לגביית דמי הניהול המעוגנים בתקנון הקרן. לטענת המבקש, הדין אמנם מתיר עקרונית גבייה כזו, אם יש לה עיגון חוזי במערכת היחסים שבין הקרן לבין העמית אך לשיטתו, אצל הקרן דנא אין עיגון כזה ולפיכך מדובר בהקשרה בגבייה שאינה כדין. לטענת המבקש, התנהלות הקרן בהקשר זה מקימה לכלל העמיתים אשר בוצעה בעניינם גבייה כאמור, שורה של עילות תביעה כנגדה; ובכלל זה עילות נטענות בגין עשיית עושר ולא במשפט, הפרת חובה חקוקה והפרת חוזה. על יסוד האמור, בדעת המבקש לתבוע בשם כלל העמיתים כאמור, את השבת הכספים שנגבו מהם במישרין או בעקיפין בגין רכיב זה; וכן צווים נלווים, ובכללם צו שירות על הפסקת הגבייה. על פי אומדנו של המבקש, סכום התביעה אם תאושר כייצוגית הוא למעלה מ- 40 מ' ש"ח. יצוין, כי בקשת האישור דנא, וכן מספר בקשות אישור דומות נגד גופים שונים המנהלים כספי חוסכים, הוגשו בעקבות החלטתו של בית המשפט המחוזי מרכז (כב' השופטת א' שטמר), בתיק ת"צ - 16 09 20212 הופמן נ' הפניקס חברה לביטוח בע"מ (ניתן ביום 31.5.2019), במסגרתו

באור 31: - התחייבויות תלויות (המשך)

ג. התחייבויות תלויות בגין חברה כלולה, עתודות קרן פנסיה לשכירים ועצמאיים בע"מ (להלן החברה המנהלת) – (המשך)

1. (המשך)

התקבלה בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד חברת "הפניקס", אשר הושתתה על טענות דומות לאלו המועלות בענייננו. על החלטה זו הוגשה בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון (להלן: "הבר"ע"), אשר עודנה תלויה ועומדת. במסגרת הדיון בבר"ע, הגיש היועץ המשפטי לממשלה עמדה, אשר תמכה בדרך התנהלותם של הגופים הפיננסיים. דיון בבר"ע קיים ביום ה-11 בפברואר 2021, וכעת ממתנים הצדדים שם להחלטת בית המשפט העליון.

נוכח קיומה של הבר"ע ובעקבות בקשה שהוגשה מטעם הקרן, הורה בית הדין בהחלטה מיום 16.02.2020, כי בירורה של בקשת האישור יעוכב עד לאחר הכרעתו של בית המשפט העליון בבר"ע. כן נקבע כי חרף עיכוב ההליך, הקרן תגיש את תשובתה לבקשת האישור, וזו הוגשה ביום 01.07.2020. דיון הוכחות בבקשת האישור נקבע ליום 30.05.2022.

הליך זה עוכב, כאמור, בעודו מצוי בשלב דיוני ראשוני. טרם קיים דיון מקדמי ראשון בתיק, וטרם ניתנה בו החלטה עניינית כלשהי. היקף החשיפה בהליך זה עשוי להיות מושפע במידה רבה גם מההכרעה בבר"ע, שגם בה טרם ניתנה החלטה. לפיכך, אין בידי החברה המנהלת או יועציה המשפטיים אפשרות להעריך בשלב זה את היקף החשיפה החלה על הקרן בגין הליך זה.

2. ביום 13 בדצמבר, 2021 הוגשו לבית הדין האזורי לעבודה בתל אביב יפו תביעה ובקשה - לאישורה כתובענה ייצוגית) להלן בהתאמה: "התביעה" ו"בקשת האישור" נגד - כלל פנסיה וגמל בע"מ, כנגד הקרן וכנגד 10 נתבעים (משיבים) נוספים, בהתאם לפרט 2 לתוספת השניה לחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006. על פי הנתען, המשיבים גרמו לנזק ניכר לעמיתים בקופות הגמל, בקרנות הפנסיה, בביטוחי החיים ובפוליסות החסכון, בשל כך שבחרו למכור לישראל - קנדה (ט.ר) בע"מ (להלן: "ישראל קנדה") את מניות אלרוב נדל"ן ומלונאות בע"מ (להלן: "אלרוב") שהחזיקו המשיבים על אף שלכאורה היתה תחת ידן הצעתו של מר אלפרד אקירוב (להלן: "אקירוב"), לרכוש את אותן המניות במחיר העולה לפחות ב - 33% על המחיר ששילמה ישראל קנדה עבור מניות אלה. המבקש טוען, כי הסיבה שהמשיבים בחרו למכור את המניות לישראל קנדה כאמור, היתה לכאורה סכסוך חריף אליו נקלעו המשיבים מס' 1-5 וכן ה"ה יורם נווה ויוסי דורי עם אקירוב, בעל השליטה באלרוב. המבקש טוען, כי הפער בין המחיר שהציע מר אקירוב לשלם עבור מניות אלרוב, שעמד על 170 ש"ח למניה ובין המחיר בו נמכרו מניות אלרוב לישראל קנדה - 128 ש"ח למניה, עומד על כ- 125 מיליון ש"ח, מקום שנמכרו כ- 3 מיליון מניות; לטענת המבקש, בחירת המשיבים למכור את מניות אלרוב בתמורה הנמוכה בכ - 125 מיליון ש"ח מן התמורה שלכאורה היו יכולים למכור אותן למר אקירוב עולה כדי רשלנות, הפרת החובה לנהוג בדרך מקובלת ובתום לב, והפרת החובות המוטלות על המשיבים מכוח הוראות חוק הנאמנות תשל"ט - 1979; לטענת המבקש, הוא עמית בקופת גמל של כלל פנסיה וכן בקרן; המבקש מגדיר את קבוצת המבקשים אשר בשמם תנוהל התובענה הייצוגית: "כל מי שהיה עמית בקופות הגמל, קרנות הפנסיה, ביטוחי החיים ופוליסות החסכון שמנהלת כלל פנסיה, שהחזיקו במניות אלרוב ביום 18.9.2021". לטענת המבקש, מימוש נכס של החוסכים בסך הנמוך בכ - 125 מיליון ש"ח מהתמורה שניתן היה לקבל עבורו, פגע בחיסכון חברי הקבוצה בסך זה. מוסיף המבקש וטוען, כי מאז שנמכרו המניות של אלרוב לישראל קנדה, קופת הגמל בה הוא עמית נשאה תשואה של כ - 7% וכך על פי חישוב שערך המבקש (שהוא כלכלן), הנזק שנגרם מוערך בסך של כ - 134 מיליון ש"ח. תשובה לבקשת האישור מטעם המשיבים תוגש ביום 22.5.2022. קדם משפט נקבע ליום 20.10.2022 ודיון הוכחות נקבע ליום 5.1.2023; בשלב מוקדם זה של ההליך, יועציה המשפטיים של החברה מעריכים כי סיכויי הבקשה לאישור התביעה להתקבל כייצוגית נמוכים מ-50%.

באור 31: - התחייבויות תלויות (המשך)

ג. התחייבויות תלויות בגין חברה כלולה, עתודות קרן פנסיה לשכירים ועצמאיים בע"מ (להלן החברה המנהלת) – (המשך)

3. במהלך שנת 2017 נערכה בקרן הפנסיה ביקורת מטעמו של הממונה על רשות שוק ההון בנושא זכויות עמיתים. ביום ה- 7 באוגוסט, 2019 התקבלה בחברה המנהלת טיוטת דוח הביקורת לתגובת החברה המנהלת.

טיוטת דוח הביקורת עוסקת בנושאים מרכזיים בפעילות קרן הפנסיה וביניהם: נושא הקבוצות, תקנון הקרן, דמי ניהול והוצאות ניהול, טיוב נתונים, דיווח אקטוארי ומשיכת כספים מהקרן.

בחודש נובמבר 2019 הגישה החברה המנהלת את התייחסותה לכלל ממצאי דו"ח הביקורת. החברה המנהלת מקיימת דיונים עם נציגי הממונה ולאחר שלב התייחסות החברה המנהלת, גיבש הממונה את עמדתו ביחס לטיטות הדוח.

כמו כן, ביום 7 באוגוסט 2019 קיבלה החברה המנהלת הנחייה מהממונה, בשים לב לטיטות דוח ביקורת אוצר כאמור לעיל, לאפשר משיכת כספים רק לעמיתים זכאים על פי תקנון החברה המנהלת ועל פי נוסחת ערכי הפדיון הקבועה בתקנה 41(א) לתקנות מס הכנסה (כללים לאישורים ולניהול קופת גמל) התשכ"ד 1964. ביום 3 בדצמבר 2019 התקבל מכתב הממונה בו מבטל הממונה לעת הזו את ההוראה האוסרת על שימוש בנוסחת הפדיון הקבועה בתקנון קרן הפנסיה וזאת מבלי שיש לראות בכך נקיטת עמדה ביחס לנוסחת ערכי הפדיון הקבועה בתקנון קרן הפנסיה.

בשלב זה אין בידי החברה המנהלת ויועציה המשפטיים להעריך את הסיכוי כי עמדת החברה המנהלת ביתר הסוגיות תתקבל על ידי הממונה וממילא לא ניתן להעריך בשלב זה את ההשפעה על הדוחות הכספיים.

באור 32: - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

א. יתרות של בעלי עניין וצדדים קשורים

31 בדצמבר 2021	
אגודות	ישויות
אחרות	כלולות
אלפי ש"ח	

2,537

4,734

חייבים ויתרות חובה

31 בדצמבר 2020	
אגודות	ישויות
אחרות	כלולות
אלפי ש"ח	

753

4,465

חייבים ויתרות חובה

באור 32: - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

ב. עסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021			
אגודות אחרות	אנשי מפתח ניהוליים	ישויות כלולות	
אלפי ש"ח			
-	2,241	-	עלויות העסקה
-	-	16,724	הכנסות דמי ניהול
(* 1,560)	-	-	הוצאות שכר דירה (*)
(*) מוצג כהוצאות פחת ומימון במסגרת תקן IFRS 16.			

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020			
אגודות אחרות	אנשי מפתח ניהוליים	ישויות כלולות	
אלפי ש"ח			
-	2,666	-	עלויות העסקה
-	-	15,397	הכנסות דמי ניהול
(* 1,560)	-	-	הוצאות שכר דירה (*)
(*) מוצג כהוצאות פחת ומימון במסגרת תקן IFRS 16.			

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019			
אגודות אחרות	אנשי מפתח ניהוליים	ישויות כלולות	
אלפי ש"ח			
-	2,374	-	עלויות העסקה
-	-	74	הכנסות מימון בגין הלוואה
-	-	1,276	עמלות סוכן
-	-	15,145	הכנסות דמי ניהול
(* 1,560)	-	-	הוצאות שכר דירה (*)
(*) מוצג כהוצאות פחת ומימון במסגרת תקן IFRS 16.			

ג. לא ניתן מידע על פרמיות ותביעות של קיבוצים שהינם בעלי האגודה.

באור 33: - אירועים לאחר תאריך המאזן

בחודש פברואר 2022 פלש הצבא הרוסי לאוקראינה ועקב כך הוטלו סנקציות כלכליות על רוסיה. לאירוע זה השפעות על הכלכלה העולמית ובכללן עלייה במחירי האנרגיה ובמחירי הסחורות. מעבר לכך, אי הוודאות הגוברת משפיעה לרעה על השווקים הפיננסים בעולם ובישראל. לאגודה אין השקעות ישירות וחשיפה למבטחי משנה באזור העימות. יחד עם זאת, תוצאות פעילות האגודה מושפעות במידה ניכרת משווקי ההון בישראל ובעולם. אירוע זה הביא לירידות בשווקי ההון ונרשמו הפסדים בתיק ההשקעות הנוסטרו של האגודה. מיום המאזן ועד תאריך החתימה על הדוח זה נרשמו באגודה הפסדים מהשקעות נטו בסך של כ- 15 מליון ש"ח לפני מס.

לכבוד

חברי האגודה של ביטוח חקלאי אגודה שיתופית מרכזית בע"מ

א.ג.נ.,

הנדון: דוח מיוחד של רואה החשבון המבקר על מידע כספי נפרד לפי דרישת הממונה על שוק ההון, ביטוח וחשבון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) התשמ"א-1981

ביקרתי את המידע הכספי הנפרד, המובא לפי דרישת הממונה על שוק ההון, ביטוח וחשבון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 של ביטוח חקלאי אגודה שיתופית מרכזית בע"מ (להלן - "האגודה") לימים 31 בדצמבר, 2021 ו-2020 ולכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2021, ואשר נכלל כנספח לדוחות הכספיים של האגודה לשנת 2021. המידע הכספי הנפרד הינו באחריות הועד המנהל וההנהלה של האגודה. אחריותי היא לחוות דעה על המידע הכספי הנפרד בהתבסס על ביקורתי.

לא ביקרתי את המידע הכספי הנפרד מתוך הדוחות הכספיים של חברות מוחזקות אשר הנכסים בניכוי התחייבויות המיוחסים להן, נטו הסתכמו לסך של 14,050 אלפי ש"ח ו- 13,386 אלפי ש"ח לימים 31 בדצמבר 2021 ו-2020, בהתאמה, ואשר חלקה של האגודה בתוצאות החברות הנ"ל הסתכם ברווח בסך של 664 אלפי ש"ח, בהפסד בסך של 851 אלפי ש"ח וברווח בסך של- 2,410 אלפי ש"ח לשנים שהסתיימו בימים 31 בדצמבר 2021, 2020 ו-2019, בהתאמה. הדוחות הכספיים של אותן חברות בוקרו על ידי רואי חשבון אחרים שדוחותיהם הומצאו לנו וחוות דעתנו, ככל שהיא מתייחסת לסכומים שנכללו בגין אותן חברות, מבוססת על דוחות רואי החשבון האחרים.

ערכתי את ביקורתי בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל. על פי תקנים אלה נדרש ממני לתכנן את הביקורת ולבצעה במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין במידע הכספי הנפרד הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובפרטים הכלולים במידע הכספי הנפרד. ביקורת כוללת גם בחינה של הכללים החשבונאיים שיושמו בעריכת המידע הכספי הנפרד ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הועד המנהל וההנהלה של האגודה וכן הערכת נאותות ההצגה של המידע הכספי הנפרד. אני סבור שביקורתי מספקת בסיס נאות לחוות דעתי.

לדעתי, בהתבסס על ביקורתי ועל הדוחות של רואי החשבון האחרים, המידע הכספי הנפרד ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לדרישת הממונה על שוק ההון, ביטוח וחשבון בחוזר ביטוח 4-1-2011, על עדכוניו.

יאיר קופל - רו"ח מבקר
קוסט פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון

תל-אביב,
30 במרס, 2022

תמצית נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים של האגודה ("סולר") לצורך חישוב דרישות ההון בהתאם להנחיות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון

להלן נתונים כספיים תמציתיים על בסיס הדוחות הכספיים הנפרדים של האגודה (להלן - "דוחות סולר"), הערוכים לפי תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) למעט מדידת ההשקעות בחברות מוחזקות המחושבת על בסיס אקוויטי. המדיניות החשבונאית שפורטה [בבאור 2](#) בדבר עיקרי המדיניות החשבונאית, יושמה בהכנת באור תמציתי זה.

א. דוחות על המצב הכספי

ליום 31 בדצמבר		
2020	2021	
אלפי ש"ח		
8,151	9,650	נכסים בלתי מוחשיים
22,400	30,019	הוצאות רכישה נדחות
11,967	10,212	רכוש קבוע
28,059	31,611	השקעות בחברות בנות וכלולות
394,801	484,474	נכסי ביטוח משנה
-	431	נכסים בגין מסים נדחים
40,978	48,644	חייבים ויתרות חובה
85,427	92,262	פרמיות לגביה
798	965	נכסים בשל הטבות לעובדים
		השקעות פיננסיות:
574,497	454,848	נכסי חוב סחירים
247,828	201,915	נכסי חוב שאינם סחירים
11,057	88,335	מניות
121,531	188,461	אחרות
954,913	933,559	סך כל ההשקעות הפיננסיות האחרות
388,189	434,812	מזומנים ושווי מזומנים
<u>1,935,683</u>	<u>2,076,639</u>	סך כל הנכסים
		<u>הון והתחייבויות</u>
		<u>הון</u>
178,381	178,381	הון מניות ופרמיה
(31,723)	(31,723)	קרנות הון
(** 663)	1,569	קרן בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה
406,848	435,667	יתרת עודפים
<u>554,169</u>	<u>583,894</u>	סך כל ההון
		<u>התחייבויות</u>
1,201,706	1,294,242	התחייבויות בגין חוזי ביטוח שאינם תלויי תשואה
365	-	התחייבויות בגין מסים נדחים
(* 21,817)	15,220	התחייבויות בגין מסים שוטפים
(* 151,179)	178,187	זכאים ויתרות זכות
6,447	5,096	התחייבויות פיננסיות בגין חכירה
<u>1,381,514</u>	<u>1,492,745</u>	סך כל ההתחייבויות
<u>1,935,683</u>	<u>2,076,639</u>	סך כל ההון והתחייבויות

(* סווג מחדש, ראה [באור 2 כו'](#).)

שמואל הרטשטיין משנה למנהלת הכללית ומנהל כספים	פזית כהן חזות מנהלת כללית	דורון סט יו"ר הוועד המנהל	30 במרץ, 2022 תאריך אישור הדוחות הכספיים
---	------------------------------	------------------------------	---

תמצית נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים של האגודה ("סולר") לצורך חישוב דרישות ההון בהתאם להנחיות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון (המשך)

ב. דוחות על הרווח הכולל

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2019 (*)	2020	2021	
אלפי ש"ח			
463,936	456,175	472,461	פרמיות שהורווחו ברוטו
199,517	203,724	211,780	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
264,419	252,451	260,681	פרמיות שהורווחו בשייר
68,270	24,556	75,377	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
15,145	15,397	16,724	הכנסות מדמי ניהול
38,916	36,594	37,815	הכנסות מעמלות
386,750	328,998	390,597	סך כל ההכנסות
379,301	286,660	414,245	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
169,785	141,936	199,508	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
209,516	144,724	214,737	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, בשייר
75,126	69,616	70,521	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
16,069	16,992	19,354	הוצאות הנהלה וכלליות
(3,549)	489	(1,013)	הוצאות (הכנסות) מימון
134	66	26	הוצאות אחרות- הפסד הון
297,296	231,887	303,625	סך כל ההוצאות
(** 3,369)	(** 580)	2,664	חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
92,823	97,691	89,636	רווח לפני מסים על הכנסה
19,644	37,674	20,922	מסים על ההכנסה
73,179	60,017	68,714	רווח מפעילות נמשכת
(1,812)	(739)	-	הפסד מפעילות שהופסקה (ראה באור 29)
71,367	59,278	68,714	רווח נקי
(348)	146	167	רווח (הפסד) כולל אחר:
(** 516)	(** 215)	1,354	רווח (הפסד) אקטוארי בגין תוכניות להטבה מוגדרת
(** (110)	(** (97)	(510)	חלק האגודה ברווח (הפסד) כולל אחר של חברה מוחזקת המטופלת לפי שיטת השווי המאזני
58	264	1,011	השפעת המס
71,425	59,542	69,725	סה"כ רווח (הפסד) כולל אחר, נטו

(*) לפירוט אודות פעילות מופסקת ראה [באור 1א'](#) ו**באור 29**.

(**) סווג מחדש, ראה [באור 2 כו'](#).

תמצית נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים של האגודה ("סולר") לצורך חישוב דרישות ההון בהתאם להנחיות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון (המשך)

ג. דוחות על השינויים בהון

הון	קרן הון מעסקאות עם בעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	קרן בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה (*)	יתרת עודפים (*)	סך הכל
אלפי ש"ח				
יתרה ליום 1 בינואר, 2019	178,381	(31,122)	-	201
דיבידנד לבעלי יחידות האגודה	-	-	-	-
רכישת זכויות שאינן מקנות שליטה (ראה באור 4ב')	-	(601)	-	(601)
רווח נקי	-	-	71,367	71,367
סה"כ הפסד כולל אחר	-	-	(355)	58
סה"כ רווח כולל	-	-	413	71,425
יתרה ליום 31 בדצמבר, 2019	178,381	(31,122)	(601)	614
דיבידנד לבעלי יחידות האגודה	-	-	-	(20,000)
רווח נקי	-	-	59,278	59,278
סה"כ רווח כולל אחר	-	-	215	264
סה"כ רווח כולל	-	-	49	59,542
יתרה ליום 31 בדצמבר, 2020	178,381	(31,122)	(601)	663
דיבידנד לבעלי יחידות האגודה	-	-	-	(40,000)
רווח נקי	-	-	68,714	68,714
סה"כ רווח כולל אחר	-	-	105	1,011
סה"כ רווח כולל	-	-	906	69,725
יתרה ליום 31 בדצמבר, 2021	178,381	(31,122)	(601)	1,569
	583,894	435,667		

תמצית נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים של האגודה ("סולר") לצורך חישוב דרישות ההון בהתאם להנחיות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון (המשך)

ד. מגזרי פעילות - סולר

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021			
ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח (**)	ביטוח כללי	לא מיוחס למגזרי פעילות	סה"כ
אלפי ש"ח			
-	472,461	-	472,461
-	211,780	-	211,780
-	260,681	-	260,681
-	28,829	46,548	75,377
16,724 (*)	-	-	16,724
-	37,815	-	37,815
16,724	327,325	46,548	390,597
-	414,245	-	414,245
-	199,508	-	199,508
-	214,737	-	214,737
-	70,521	-	70,521
-	18,053	1,301	19,354
-	(1,013)	-	(1,013)
-	-	26	26
-	302,298	1,327	303,625
1,982	-	682	2,664
18,706	25,027	45,903	89,636
-	-	-	-
18,706	25,027	45,903	89,636
1,377	167	(23)	1,521
20,083	25,194	45,880	91,157

(*) מתייחס להחזקה של 50% בחברת הניהול של קרן פנסיה.

(**) לפירוט אודות פעילות מופסקת ראה [באור 29](#).

תמצית נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים של האגודה ("סולר") לצורך חישוב דרישות ההון בהתאם להנחיות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון (המשך)

ד. מגזרי פעילות - סולר (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020			
ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח (**)	ביטוח כללי	לא מיוחס למגזרי פעילות	סה"כ
אלפי ש"ח			
-	456,175	-	456,175
-	203,724	-	203,724
-	252,451	-	252,451
-	7,556	17,000	24,556
15,397 (*)	-	-	15,397
-	36,594	-	36,594
15,397	296,601	17,000	328,998
-	286,660	-	286,660
-	141,936	-	141,936
-	144,724	-	144,724
-	69,616	-	69,616
-	15,482	1,510	16,992
-	(1,777)	2,266	489
-	-	66	66
-	228,045	3,842	231,887
1,431 (***)	-	(851)	580
16,828	68,556	12,307	97,691
(961)	-	-	(961)
15,867	68,556	12,307	96,730
75 (***)	146	140	361
15,942	68,702	12,447	97,091

(*) מתייחס להחזקה של 50% בחברת הניהול של קרן פנסיה.

(**) לפירוט אודות פעילות מופסקת ראה [באור 29](#).

(***) סווג מחדש, ראה [באור 2 כו'](#).

תמצית נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים של האגודה ("סולר") לצורך חישוב דרישות ההון בהתאם להנחיות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון (המשך)

ד. מגזרי פעילות - סולר (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019				
ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח (**)	ביטוח כללי	לא מיוחס למגזרי פעילות	סה"כ	
אלפי ש"ח				
-	463,936	-	463,936	פרמיות שהורווחו ברוטו
-	199,517	-	199,517	פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה
-	264,419	-	264,419	פרמיות שהורווחו בשייר
-	39,836	28,434	68,270	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
(* 15,145)	-	-	15,145	הכנסות מדמי ניהול
-	38,916	-	38,916	הכנסות מעמלות
15,145	343,171	28,434	386,750	סך כל ההכנסות
-	379,301	-	379,301	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
-	169,785	-	169,785	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
-	209,516	-	209,516	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
-	75,126	-	75,126	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
-	15,203	866	16,069	הוצאות הנהלה וכלליות
-	(3,549)	-	(3,549)	הוצאות (הכנסות) מימון
-	-	134	134	הוצאות אחרות- הפסד הון
-	296,296	1,000	297,296	סך כל ההוצאות
(*** 959)	-	2,410	3,369	חלק האגודה ברווחים של חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
16,104	46,875	29,844	92,823	רווח לפני מסים על הכנסה מפעילות שוטפת
(2,356)	-	-	(2,356)	הפסד לפני מסים על הכנסה מפעילות מופסקת (**)
13,748	46,875	29,844	90,467	רווח לפני מסים על הכנסה
(*** 629)	(348)	(113)	168	הפסד כולל אחר לפני מסים על הכנסה
14,377	46,527	29,731	90,635	סך כל רווח כולל לפני מסים על הכנסה

(*) מתייחס להחזקה של 50% בחברת הניהול של קרן פנסיה.

(**) לפירוט אודות פעילות מופסקת ראה [באור 29](#).

(***) סווג מחדש, ראה [באור 2 כו'](#).

מידע נוסף אודות השקעות פיננסיות אחרותא. נכסי חוב סחירים

ההרכב:

31 בדצמבר 2020		31 בדצמבר 2021	
עלות	הערך בספרים אלפי ש"ח	עלות	הערך בספרים
267,407	273,428	238,185	244,933

סך הכל אגרות חוב ממשלתיות

נכסי חוב אחריםשאינם ניתנים להמרה

מוצגים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד:
מוחזקים למסחר
מוחזקים לפדיון (*)

245,451	247,587	158,631	165,460
56,405	53,482	44,860	44,455
569,263	574,497	441,676	454,848

סך הכל נכסי חוב סחירים

(*) השווי ההוגן של נכסי החוב הסחירים
המוחזקים לפדיון:

נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים
להמרה

56,048	47,589
--------	--------

ב. מניות

31 בדצמבר 2021	
עלות	הערך בספרים אלפי ש"ח

75,157	88,335
--------	--------

מניות סחירות המוצגות בשווי הוגן דרך
רווח והפסד

31 בדצמבר 2020	
עלות	הערך בספרים אלפי ש"ח

10,575	11,057
--------	--------

מניות סחירות המוצגות בשווי הוגן דרך
רווח והפסד

מידע נוסף אודות השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

ג. השקעות פיננסיות אחרות

31 בדצמבר 2020		31 בדצמבר 2021	
עלות	הערך בספרים	עלות	הערך בספרים
		אלפי ש"ח	
39,620	48,872	44,930	52,324
78,089	72,779	125,430	136,356
117,709	121,651	170,360	188,680

סחירות

מוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד

שאינן סחירות

מוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד

סך הכל השקעות פיננסיות אחרות

פרק א' – הצהרת אקטואר ביטוח כללי

פרק א' – זהות האקטואר

נתבקשתי על ידי ביטוח חקלאי אגודה שיתופית מרכזית בע"מ (להלן-המבטח) להעריך את ההפרשות המפורטות בפרק ב' להלן בענפי ביטוח כללי, עבור הדוחות הכספיים של המבטח (להלן -ההפרשות) ליום 31.12.2021, כפי שמפורט להלן.

הנני עובדת שכירה של המבטח ומכהנת כאקטוארית ממונה בביטוח חקלאי החל מיום 20/06/2020. אינני בעלת עניין במבטח.

פרק ב' – היקף חוות הדעת האקטוארית

1. היקף חוות הדעת האקטוארית

א. לצורך חישוב ההפרשות של המבטח, הסתמכתי על נתונים אשר הומצאו לי על ידי המבטח. בקשותיי לקבלת מידע ונתונים נענו בצורה מספקת לצורך הערכת ההפרשות, לצורכי הדוחות הכספיים. בחנתי את סבירות והלימות הנתונים ובכלל זה השוויתי את הנתונים האמורים לנתוני השנה אליה מתייחס הדוח ולנתוני השנים הקודמות.

ב. במידת הצורך הסתמכתי בהערכתי גם על נתונים שהתקבלו ממקורות מהימנים אחרים. בחנתי את מידת התאמת הנתונים והרלוונטיות שלהם.

ג. ההנחות האקטואריות ששימשו אותי בעבודתי, וכן השיטות להערכת ההפרשות המפורטות בסעיף 2 להלן נקבעו על ידי, לפי מיטב שיפוטי המקצועי, וזאת בכפוף להוראות, להנחיות ולכללים המפורטים בסעיף 1 לפרק ג' להלן.

ד. לצורך חישוב השייר ביקשתי מהגורמים המוסמכים על ביטוח משנה של המבטח מידע בדבר הסדרי ביטוח המשנה של המבטח, יכולת גביית התביעות ובעיות במדיניות התשלום של מבטחי המשנה. בחנתי על סמך המידע שנמסר לי את ההשלכות וההשפעות של הסדרי ביטוח המשנה על ההפרשות. ה. בחוות דעתי נלקחו בחשבון גם העניינים הבאים:

1. ההפרשה שחושבה בגין הסדר ביטוח שיורי ("הפול") התבססה על חישוב שבוצע על ידי אקטואר ה"פול".

2. לא חושבה הפרשה עבור ביטוחים משותפים בהם החברה אינה מבטח מוביל, אין לחברה ביטוחים משותפים כאלה.

3. לא נלקח בחשבון העדר מתאם בין הענפים השונים לצורך הפחתת סך ההפרשה הכוללת בגין תביעות תלויות עבור כל הענפים הכלולים בהערכתי.

2. נתונים המצורפים לפסקת היקף חוות הדעת האקטוארית¹

ליום 31/12/2021		
אלפי ₪		
שייר	ברוטו	
		<u>תביעות תלויות</u>
		(1א) ענפים שאינם מקובצים :
203,444	342,978	רכב חובה
173,492	220,611	חבות מעבידים
190,460	279,125	צד ג'
10,371	25,845	אחריות מקצועית
46,595	94,762	חבות מוצר
30,434	30,914	רכב רכוש
461	4,610	דירות
5,682	56,825	אובדן רכוש
1,232	12,316	הנדסי
370	3,699	בעלי חיים
662,541	1,071,685	סה"כ ענפים שאינם מקובצים
לא רלוונטי	לא רלוונטי	סה"כ ענפים מקובצים
662,541	1,071,685	(1ב) סה"כ ענפים שאינם מקובצים ומקובצים
38,848	38,848	(2) הוצאות עקיפות בגין כל הענפים
		(3) פער בין העתודה לסיכונים שטרם חלפו לבין הפרמיה שטרם הורווחה בניכוי הוצאות רכישה נדחות :
4,233	8,001	רכב חובה
6,485	6,571	רכב רכוש
-	-	מקיף דירות
10,718	14,573	
712,107	1,125,106	סה"כ התחייבויות ביטוחיות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי המחושבות לפי הערכה אקטוארית

פרק ג' – חוות הדעת

אני מצהירה ומאשרת כי בענפים הבאים רכב חובה, חבות מעבידים, צד ג', אחריות מקצועית, חבות מוצר, רכב רכוש, דירות, אובדן רכוש והנדסי:

1. הערכתי את הפרשות המבטח המפורטות בפרק ב' בהתאם להוראות, להנחיות ולכללים המפורטים להלן, והכול כתוקפם ביום הדוח הכספי:

- א. הוראות חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 ;
- ב. הוראות והנחיות הממונה על שוק ההון;
- ג. עמדת הממונה בנושא חישוב עתודות בביטוח כללי;

¹ הנתונים אינם כוללים את ההתחייבות בגין הענפים מטענים בהובלה ותאונות אישיות אשר אינן מוערכים אקטוארית.

- ד. כללים אקטואריים מקובלים.
2. לאחר שבחנתי את הנתונים המוזכרים בפרק ב', הגעתי לידי מסקנה כי הנתונים סבירים ומספקים, וכי ניתן להסתמך עליהם לצורך הערכתי.
3. ההנחות והשיטות להערכת ההפרשות נקבעו על ידי, לפי מיטב שיקול דעתי המקצועי ובהתאם להוראות, להנחיות ולכללים המפורטים לעיל.
4. ההפרשות לתביעות התלויות המפורטות בפרק ב', מהוות לפי מיטב ידיעתי והערכתי רזרבה הולמת לכיסוי התחייבויות המבטח בגין התביעות התלויות, המוגדרות לעיל, בכל ענף שפורט בנפרד, כתוקפם ביום הדוח הכספי.
5. סך ההפרשות לתביעות תלויות המפורט בפרק ב', מהווה לפי מיטב ידיעתי והערכתי רזרבה הולמת לכיסוי התחייבויות המבטח בגין התביעות התלויות בענפים המקובצים ושאינם מקובצים בכללותם, כתוקפם ביום הדוח הכספי.
6. ההפרשה להוצאות עקיפות המפורטת בפרק ב', מהווה לפי מיטב ידיעתי והערכתי רזרבה הולמת לכיסוי התחייבויות המבטח בגין הוצאות עקיפות ליישוב התביעות, כתוקפם ביום הדוח הכספי.
7. ההפרשות לפרמיה בחסר המפורטות בפרק ב', מהוות לפי מיטב ידיעתי והערכתי עתודה הולמת לכיסוי התחייבויות המבטח בגין הפער בין הסיכונים שטרם חלפו והפרמיה שטרם הורווחה ברמת השייר (ככל שקיים) בענפים שפורטו, כתוקפם ביום הדוח הכספי.

פרק ד' – הערות והבהרות

1. **הערות, הבהרות והסברים בנוגע לחוות הדעת האקטוארית**
- 1.1. הרזרבה הנקובה מבוססת על הערכה אקטוארית. ההערכה האקטוארית מבוססת על אומדנים סטטיסטיים הכוללים מרכיב של אי וודאות. האומדן הסטטיסטי מבוסס על הנחות שונות המבטאות את מה שידוע לנו היום. הנחות אלו עשויות להשתנות בהתאם למידע חדש שיתקבל בעתיד, שינויים בסביבה החוקתית, המשפטית, החברתית והכלכלית ומאירועים שיקרו בפועל, שינויים אלה עלולים לגרום להבדלים בין ההערכות לבין העלות הסופית.
- 1.2. במספר תביעות גדולות בעלות אופי לא סטטיסטי, העתודה נקבעה על סמך חוות דעת מומחי החברה ובהתאם להמלצת יועציהם המשפטיים. כל שינוי או התפתחות בהערכות מומחי החברה עלולה להשפיע על עלות תביעות אילו.
- 1.3. החברה ממשיכה ליישם את עמדת הממונה – נוהג מיטבי לחישוב עתודות ביטוח בביטוח כללי. נאותות הרזרבה נבדקה בכל ענף בנפרד אל מול הרזרבה שחושבה בהתאם לכללי הנוהג המיטבי והרזרבות בכל הענפים עומדת ברמת הביטחון הנדרשת לפי עיקרון הזהירות.
- 1.4. ניתן לייחס את אי הודאות בעתודות לשני מרכיבים עיקריים של סיכון: סיכון רנדומלי וסיכון סיסטמי. הערכת הסיכון הרנדומלי נבחנה תוך שימוש במודלים סטוכסטים מקובלים, בעוד שלגבי הסיכון הסיסטמי, בהעדרם של מודלים סטטיסטיים מתאימים, נדרש שימוש בשיטות איכותיות המשלבות

מידה רבה של שיקול דעת. ככל שתתגבש בארץ בשנים הבאות מודלים להערכת הסיכון הסיסטמי וככל שהחברה תצבור ידע וניסיון נוספים, ייתכנו שינויים בהערכת סיכון זה בעתיד.

1.5. העתודות בכל הענפים הוונו בשיעור של 0% ריאלי, ללא שינוי משנה קודמת.

1.6. הערכת ההתחייבויות לענף רכב חובה ולענפי החבויות כוללת תוספת מרווח בטחון המחושבת על בסיס סטית התקן במודל האקטוארי על פי שיטה שהוזכרה במאמר של האקטואר ד"ר טומאס מאק ב-1993 Astin Bulletin.

1.7. בחודש יולי 2021 גובש הסדר בין חברות הביטוח, דרך איגוד חברות הביטוח, לבין המוסד לביטוח לאומי (בסעיף זה, בהתאמה "ההסכם" ו"המל"ל") בעניין יישום זכות השיבוב של המל"ל לפי סעיף 328 לחוק הביטוח הלאומי, [נוסח משולב], התשנ"ה-1995 (בסעיף זה "החוק"), במקרים בהם צד שלישי מחויב בפיצויים מכוח חוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים, תשל"ה-1975 ("חוק הפלת"ד"). ההסכם קובע כי הצדדים ימשיכו להפעיל את מנגנון ההתדיינות וההתחשבנות הקיים בניהם, ביחס למקרים שאירעו ויתרחשו בתקופה שמיום 1 בינואר 2014 עד יום 31 בדצמבר 2022, ואשר חייבו או יחייבו את המל"ל לשלם גמלה לפי החוק, המשמשים גם עילה לחייב את חברת הביטוח של הצד השלישי לשלם פיצויים לפי חוק הפלת"ד וכי החברה תעביר לידי המל"ל, עד ליום 31 בדצמבר, 2021 מקדמה על חשבון המקרים האמורים בסך של 16.1 מיליון ש"ח, אשר ממנה יקוזזו תביעות המל"ל האמורות בכפוף לאמור בהסכם.

כמו כן באוגוסט 2021, במסגרת תזכיר חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2021 ו-2022), התשפ"א-2021, אושר תיקון לחקיקה כפי שגובש בהסדר שצוין לעיל, וכן נקבע שיעור קבוע מדמי הביטוח שעל כלל המבטחות להעביר למל"ל בגין תאונות דרכים בשנת 2023 ואילך, וזאת חלף שיבוב פרטני של התביעות. על פי התיקון השיעורים מדמי הביטוח שייגבו בכל שנה ויעברו למל"ל יהיו כדלקמן: בשנים 2023 ו-2024 10% מדמי הביטוח, ובשנת 2025 ואילך 10.95% מדמי הביטוח.

להערכת החברה לא צפויה השפעה של ההסדר על התביעות בענף רכב חובה לתאונות שאירעו בשנים 2014-2022. נציין, כי בסעיף התביעות התלויות בענף רכב חובה מגולמת הפרשה לביטוח לאומי המבוססת על ניסיון העבר. כמו כן, גם לתיקון החקיקה אין השפעה על הערכות האקטואריות במאזן זה היות והוא יחול רק החל משנת 2023, ולא רטרואקטיבי.

2. שינויים מהותיים בהנחות ובשיטות האקטואריות בהשוואה להערכה האקטוארית השנתית הקודמת

2.1. מודל אקטוארי ענפי רכוש אחר – בשנה קודמת הרזרבה הייתה מבוססת על LR שנים קודמות. השנה החישובים מבוססים על מודל משולשים ו-BF המדייק ומטייב את אופן חישוב הרזרבה.

2.2. יתר הענפים – ללא שינוי.

3. שינויים מהותיים בהפרשות שפורטו בפרק ב' לעיל בהשוואה להפרשות שפורטו בדוח לתקופה הקודמת

3.1. שינוי אופן הקצאת הוצאות – מחלקת כספים שינו את אופן הקצאת ההוצאות בין ענפי החביות. שינוי זה יצר תנועה ברזרבה להוצאות עקיפות בענפי החביות.

4. ענפים שלא ניתן לבצע בהם הערכה אקטוארית.

בהתאם להנחיות המפקח על הביטוח החברה בחנה אפשרות חישוב הפרשות אקטואריות גם בענפים הבאים:

- תאונות אישיות

- מטענים בהובלה

עקב העדר מובהקות סטטיסטית, הן מבחינת החשיפה והן מבחינת התביעות, לא יושם מודל אקטוארי בענפים אילו.

חתימה

שירן מאור אלקיים F.I.L.A.A
שם

אקטוארית ראשית
תפקיד

15.03.2022
תאריך

חלק ד - פרטים נוספים על התאגיד

תוכן העניינים

2	1. תמצית דוחות רווח והפסד מאוחדים לפי רבעונים
2	2. פיקדונות בבנקים
2	3. הלוואות
3	4. שינויים בהון האגודה
3	5. השקעות בחברות בת ובחברות קשורות
4	6. תגמולים לבעלי עניין ולנושאי משרה בכירה
5	7. שליטה בתאגיד
5	8. החזקות בעלי עניין ונושאי משרה בכירה
6	9. הון האגודה
6	10. מרשם חברים
6	11. מען האגודה
7	12. חברי הוועד המנהל באגודה
11	13. נושאי משרה בכירה באגודה
11	14. מורשה חתימה של האגודה
12	15. רואה החשבון של האגודה
12	16. שינוי בתקנות האגודה
12	17. החלטות האגודה

1. **תמצית דוחות רווח והפסד מאוחדים לפי רבעונים:**

באלפי ש"ח לשלושת החודשים שנתיימו בתאריך					
<u>31.03.21</u>	<u>30.06.21</u>	<u>30.09.21</u>	<u>31.12.21</u>	<u>סה"כ</u>	
113,225	119,375	123,113	122,748	472,461	פרמיות שהורווחה ברוטו
<u>52,525</u>	<u>53,628</u>	<u>55,393</u>	<u>55,634</u>	<u>211,780</u>	פרמיות שהורווחה על ידי מבטחי משנה
60,700	65,747	67,720	67,114	260,681	פרמיות שהורווחו בשייר
24,865	26,604	14,542	9,382	75,393	רווחים (הפסדים) מהשקעות
<u>18,579</u>	<u>19,014</u>	<u>19,433</u>	<u>21,733</u>	<u>78,759</u>	הכנסות מעמלות, דמי ניהול ואחרות
<u>101,144</u>	<u>111,365</u>	<u>101,695</u>	<u>98,229</u>	<u>414,833</u>	סך הכול הכנסות
100,000	96,719	98,914	118,612	414,245	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
<u>49,665</u>	<u>46,293</u>	<u>44,604</u>	<u>58,946</u>	<u>199,508</u>	חלקם של מבטחי משנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
50,335	50,426	54,310	59,666	214,737	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
13,304	20,879	20,781	24,494	82,458	עמלות שיווק והוצאות רכישה אחרות
7,295	7,995	7,115	10,467	29,477	הוצאות הנהלה, כלליות ואחרות
<u>2,579</u>	<u>(800)</u>	<u>(147)</u>	<u>(2,397)</u>	<u>(765)</u>	הוצאות/(הכנסות) מימון ואחרות
<u>73,513</u>	<u>78,500</u>	<u>82,059</u>	<u>92,330</u>	<u>325,907</u>	סך הכול הוצאות
<u>641</u>	<u>782</u>	<u>584</u>	<u>881</u>	<u>2,888</u>	חלק האגודה ברווחי/(הפסדי) חברה כלולה
31,272	33,647	20,220	6,780	91,814	רווח (הפסד) לפני מסים על הכנסה
<u>8,074</u>	<u>8,673</u>	<u>5,430</u>	<u>(31)</u>	<u>22,146</u>	מסים על הכנסה (הטבת מס)
<u>23,198</u>	<u>24,974</u>	<u>14,790</u>	<u>6,811</u>	<u>69,668</u>	רווח (הפסד) נקי

2. **פיקדון בבנק**

הפיקדון בסך 22,547 אלפי ש"ח צמוד למדד ונושא ריבית שנתית בשיעור של 4%. הפיקדון הוא לתקופה 20 שנים ויפרע בתשלום אחד בשנת 2031.

3. **הלוואות**

29,704	הלוואות מסחריות
27,911	חברות כרטיסי אשראי בגין תעודות חובה
<u>238</u>	עובדים
<u>57,853</u>	סך הכל

4. שינויים בהון האגודה

<u>יתרה ל-1 בינואר 2020</u>	<u>514,627</u>
דיבידנד לבעלי יחדות האגודה	(20,000)
רווח לשנה	59,278
רווח כולל אחר	264
<u>יתרה ל-31 בדצמבר 2020</u>	<u>554,169</u>
דיבידנד לבעלי יחדות האגודה	(40,000)
רווח לשנה	68,714
רווח כולל אחר	1,011
<u>יתרה ל-31 בדצמבר 2021</u>	<u>583,894</u>

5. השקעות בחברות בת ובחברות קשורות

החברה	מס' מניות וסוגן	סך ערך נקוב (ש"ח)	שיעור החזקה	ערך בדו"ח הכספי של התאגיד (באלפי ש"ח)	רווח שנזקף לדו"ח הכספי (באלפי ש"ח)	דמי ניהול ריבית ודיבידנד שהתקבל (באלפי ש"ח)
עתודות – קרן פנסיה לשכירים ועצמאים בע"מ (חברה מנהלת)	מ"ר	600,000	50%	17,561	2,888	דמי ניהול 16,724
מד שילד בע"מ	מ"ר	7.5	2%	250	-	
סך הכל				<u>17,811</u>	<u>2,888</u>	

בתחילת שנת 2021 התקשרה ביטוח חקלאי סוכנות לביטוח בע"מ בהסכם מול צד שלישי להקמת סוכנות ביטוח אשר תפעל בתחומי הביטוח הכללי באזור הדרום. החל מיום 1 ביולי 2021 הסוכנות החלה את פעילותה לאחר קבלת כל האישורים המתאימים מאת רשות שוק ההון ביטוח וחיסכון במשרד האוצר.

6. תגמולים לבעלי עניין ולנושאי משרה בכירה

להלן פירוט התגמולים ששולמו בשנת הדו"ח לכל אחד מחמשת מקבלי השכר הגבוה ביותר מבין נושאי המשרה באגודה (באלפי ש"ח):

סך הכל	תגמולים בעבור שירותים						פרטי מקבל התגמולים			
	עמלה	דמי ייעוץ	דמי ניהול	תשלום מבוסס מניות	מענק	שכר	שיעור החזקה בהון התאגיד	היקף משרה	תפקיד	שם
1,699	-	-	-	-	470	1,229	-	100%	מנהלת כללית	1. פזית כהן חזות (*)
1,344	-	-	-	-	233	1,111	-	100%	משנה למנכ"לית ומנהל אגף הכספים	2. שמואל הרטשטיין
1,091	-	-	-	-	251	840	-	100%	מנהל כללי חברה בת	3. עופר אביטל
914	-	-	-	-	131	783	-	100%	סמנכ"לית ומנהלת ביטוח משנה ותפעול	4. הדס בז'ה
896	-	-	-	-	91	805	-	100%	סמנכ"ל ומנהל מחלקת מערכות מידע	5. רונן דביר

(*) החל מחודש יוני, 2021 הועסקה הגברת פזית כהן חזות כמנכ"לית האגודה בהיקף של 80% משרה ובמקביל הועסקה כמנכ"לית בביטוח חקלאי סוכנות לביטוח בע"מ בהיקף של 20% משרה.

(**) סה"כ התגמולים לחברי הוועד המנהל בשנת הדו"ח בגין השתתפותם בישיבות הסתכמו ב- 720 אלפי ש"ח.

הערות לנתונים בטבלה:

תנאי העסקתם של נושאי המשרה נקבעו בהסכם העסקה אישי המגדיר את משכורת הבסיס וכן תנאים סוציאליים ופנסיוניים כמקובל לנושאי משרה באגודה. בנוסף, זכאים נושאי המשרה לבונוס שנתי בהתאם למדיניות התגמול של האגודה (המפורסמת במסגרת הדו"ח התקופתי של האגודה).

בינואר 2021 הודיע מר אלעד שלף, המכהן כמנכ"ל האגודה, על סיום כהונתו באגודה. ביום 4.03.21 אישר הוועד המנהל את מינויה של הגב' פזית כהן חזות כמנכ"לית האגודה, בכפוף לאישור הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון כי אינו מתנגד למינוי או לאי התנגדותו. אישור הממונה על אי התנגדותו למינוי התקבל ביום 25.03.2021.

הגב' פזית כהן חזות החלה את כהונתה כמנכ"לית ביום ה-1.6.2021.

עם כניסתה לתפקיד מנכ"לית האגודה, סיימה הגב' פזית כהן חזות את כהונתה כסמנכ"לית וכמנהלת אגף אלמנטרי וכמנכ"לית ביטוח חקלאי סוכנות לביטוח בע"מ.

מר שמואל הרטשטיין מכהן כמנהל אגף הכספים של האגודה החל מאוקטובר 1999, וכן כמשנה למנכ"ל החל ממרץ 2014. תנאי העסקתו נקבעו בהסכם העסקה אישי בהתאם למפורט לעיל. בהסכם העסקה האישי נקבע כי סיום ההתקשרות עימו תהיה בהודעה מראש של 90 יום.

מר עופר אביטל מכהן כמנכ"ל החל מ-1 לינואר 2021 של משקי טנא סוכנות לביטוח פנסיוני בע"מ חברה בת של ביטוח חקלאי סוכנות לביטוח בע"מ.

באפריל 2021 אישר הוועד המנהל את מינויה של הגב' ליטל ענבר כמנהלת אגף אלמנטרי והיא החלה את עבודתה באגודה ביום ה-23 למאי, 2021.

7. שליטה בתאגיד

בעלת השליטה באגודה הינה אחזקות ביטוח חקלאי וניהול סיכונים אגודה שיתופית חקלאית בע"מ ("אגודת האחזקות"), המחזיקה 100% מיחידות ההשתתפות באגודה (למעט יחידת השתתפות אחת המוחזקת על ידי ניהול סיכונים אגודה שיתופית חקלאית בע"מ ("ניהול סיכונים"), אגודה בת של אגודת האחזקות, וזאת בנאמנות עבור אגודת האחזקות). האחזקות באגודת האחזקות הינן בבעלות כ-267 קיבוצים ותאגידים אחרים מהמגזר הקיבוצי. עוד יצוין, כי כ-17% מהאחזקות באגודת האחזקות הינן בידי משקי הקיבוצים אגודה שיתופית חקלאית בע"מ ("משקי הקיבוצים") ותאגידים מקבוצתה. מובהר, כי 100% מיחידות ההשתתפות בניהול סיכונים מוחזקות בידי אגודת האחזקות, למעט יחידת השתתפות אחת המוחזקת על ידי האגודה וזאת בנאמנות עבור אגודת האחזקות.

8. החזקות בעלי עניין ונושאי משרה בכירה

בעלת השליטה באגודה היא אגודת האחזקות המחזיקה 100% מיחידות ההשתתפות באגודה (למעט יחידת השתתפות אחת המוחזקת על ידי ניהול סיכונים בנאמנות עבור אגודת האחזקות). כ-17% מהאחזקות באגודת האחזקות הינן בידי משקי הקיבוצים ותאגידים מקבוצתה כמפורט להלן:

משקי הקיבוצים אגודה שיתופית חקלאית בע"מ מחזיקה ב-67,830 יחידות השתתפות המהוות כ-4.9% מהאחזקות באגודה. משק תשתיות אגודה שיתופית חקלאית בע"מ מחזיקה ב-67,830 יחידות השתתפות המהוות כ-4.9% מהאחזקות באגודה. מיטב החזקות אגודה שיתופית חקלאית בע"מ מחזיקה ב-67,831 יחידות השתתפות המהוות כ-4.9% מהאחזקות באגודה. הבטחה אגודה שיתופית חקלאית בע"מ מחזיקה ב-37,119 יחידות השתתפות המהוות כ-2.7% מהאחזקות באגודה.

אין נושאי משרה באגודה המחזיקים ביחידות השתתפות באגודה.

9. הון האגודה

הון האגודה מורכב מ- 1,392,473 יחידות השתתפות. יחידת ההשתתפות מבטאת חלק מסוים ומוגדר מהון האגודה השווה ליחס שבין יחידת השתתפות אחת לבין כלל יחידות ההשתתפות שהקצתה האגודה. אין לאגודה מגבלת הון רשום.

10. מרשם חברים

שם החברה	מס' יחידות השתתפות
אחזקות ביטוח חקלאי וניהול סיכונים אגודה שיתופית חקלאית בע"מ	1,392,473
ניהול סיכונים אגודה שיתופית חקלאית בע"מ	1

11. מען האגודה

המען הרשום של האגודה: רח' החשמונאים 93, תל אביב 6713310, ת.ד. 20190, תל אביב 6120101.
 מס' טלפון: 03-5632828
 מס' פקסימיליה: 03-5632379
 כתובת דוא"ל: www.bth.co.il

12. חברי הוועד המנהל באגודה (תקנה 26)

בחודש דצמבר 2021 סיים מר רן רונן את תפקידו כדירקטור באגודה. בדצמבר 2021 מונתה הגברת עדה מרקמן כדירקטורית חיצונית באגודה, ומר אסף בירנבוים מונה כדירקטור בינואר 2022.

שנת הלידה		מספר הזהות		השם ושם המשפחה	
1959		055902167		דורון סט	
נתינות		הכתובת			
ישראלית		קיבוץ יגור 30065			
בן משפחה של בעל עניין בתאגיד		עובד של: התאגיד, חברה בת שלו, חברה קשורה שלו או של בעל עניין		דירקטור חיצוני	
לא		יו"ר פעיל, יו"ר וחבר ועד מנהל במשקי הקיבוצים אגודה שיתופית חקלאית בע"מ, דירקטור ויו"ר דירקטוריון ביטוח חקלאי סוכנות לביטוח בע"מ, דירקטור ויו"ר דירקטוריון עתודות הותיקה קרן פנסיה לעצמאים ולשכירים בע"מ, דירקטור בעידן חדש סוכנות לביטוח ימי (מקבוצת משקי הקיבוצים (2011) בע"מ, יו"ר דירקטוריון ב.ט.ח. השקעות והחזקות פיננסיות – אגודה שיתופית מרכזית בע"מ, דירקטור באלומות (גורן-ב.ט.ח.) החזקות (2007)		לא	
חברות בוועדות הוועד המנהל:		תאריך תחילת כהונה			
חבר ועדת השקעות, חבר ועדת מאזן, חבר ועדת סולבנסי, יו"ר ועדת חברות בנות		12.2009			
בעל מומחיות מוכחת ומובהקת בתחום הביטוח		בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית			
לא		כן			
השכלה והתעסקות ב-5 השנים האחרונות והתאגידים בהם משמש דירקטור:					
השכלה: B.Sc. בכלכלה וניהול מהטכניון, M.Sc. בכלכלה מהטכניון.					
תעסוקה: חבר ויו"ר ועד מנהל משקי הקיבוצים אגודה שיתופית חקלאית בע"מ, דירקטור ויו"ר דירקטוריון ביטוח חקלאי סוכנות לביטוח בע"מ, דירקטור ויו"ר דירקטוריון עתודות הותיקה קרן פנסיה לעצמאים ושכירים בע"מ, דירקטור בעידן חדש סוכנות לביטוח ימי (מקבוצת ביטוח חקלאי) (2011) בע"מ, דירקטור ויו"ר דירקטוריון דליה אנרגיה בע"מ.					

שם ושם המשפחה שרון אריה שלזינגר	מספר הזהות 022929921 -	שנת הלידה 1968
הכתובת קיבוץ להבות חביבה 3883500	נתינות ישראלית	
דירקטור חיצוני לא	עובד של: התאגיד, חברה בת שלו, חברה קשורה שלו או של בעל עניין לא	בן משפחה של בעל עניין בתאגיד לא
תאריך תחילת כהונה 1.2020	חברות בוועדה או בוועדות המנהל: לא	
השכלה והתעסקות ב-5 השנים האחרונות והתאגידים בהם משמש דירקטור: השכלה: תואר ראשון כלכלה וחשבונאות, מדרשת רופין (רישיון לעיסוק בראיית חשבון). תעסוקה: מנכ"ל גרנות ארגון שיתופי אזורי אגש"ח מרכזית בע"מ. חבר ועד מנהל בגרנות ארגון שיתופי אזורי אגש"ח מרכזית בע"מ, מפעלי גרנות אגש"ח בע"מ, מיגר מערכות מידע גרנות אגש"ח בע"מ, סיבן מפעלי כותנה למשקי העמק חפר השרון והשומרון אגודה שיתופית חקלאית, גרנות הובלות אגש"ח, אלוני גרנות אגש"ח, אבוקדו מכון אריזה לפירות סובטרופיים למשקי עמק חפר, מטעי גרנות אגש"ח, חקלאי גרנות אגש"ח, הדרי גרנות אגש"ח, א.פ.א.י. אגודה שיתופית לפיות ארץ ישראל בע"מ, גרנות יובל אגש"ח בע"מ, אגרו סטאדיס המרכז הבינלאומי למשתלמים חקלאיים בישראל בע"מ, בר השכלה בינלאומיות מתקדמת בע"מ, מרכז בדרכה אגרוסטדיס תל חי אגודה שיתופית בע"מ, מרכז הדרכה חקלאית כפר סילבר אגש"ח בע"מ, רימון שיתורי יעוץ וניהול בע"מ, אחזקות תנורה ותעמ"ת- אגודה שיתופית חקלאית בע"מ, עמק חפר אגש"ח של משקי עובדים לתובלה בע"מ, גרנות חשמל בע"מ, סיבן ניהול פרויקטים סולריים בע"מ, גרנות דגן בע"מ, גרנות תנובות בע"מ, גרנות חרושת בע"מ, גרנות שיבולת ע"מ, גרנות אסם בע"מ, ב.ט.ח, מי רס תשיות חשמל בע"מ, מרימון גז טבעי צפון בע"מ		

שם ושם המשפחה איכנולד	מספר הזהות גבריאל	שנת הלידה 1955
הכתובת נחל אלכסנדר 8, צור יצחק	נתינות ישראלית	
דירקטור חיצוני לא	עובד של: התאגיד, חברה בת שלו, חברה קשורה שלו או של בעל עניין לא	בן משפחה של בעל עניין בתאגיד לא
תאריך תחילת כהונה 1.2020	חברות בוועדה או ועדות של הוועד המנהל: לא	
השכלה והתעסקות ב-5 השנים האחרונות והתאגידים בהם משמש דירקטור: השכלה: כלכלה ומנהל, מדרשת רופין. תואר שני במנהל עסקים, אוניברסיטת פוליטכניק ניו יורק (שלוחת רחובות). תעסוקה: מנכ"ל אחזקות בית שאן ומשקי בית שאן.		

שם ושם המשפחה עודד זבולון	מספר הזהות 033139569	שנת הלידה 1976
הכתובת קיבוץ צאלים 85520	נתינות ישראלית	
דירקטור חיצוני לא	עובד של: התאגיד, חברה בת שלו, חברה קשורה שלו או של בעל עניין לא	בן משפחה של בעל עניין בתאגיד לא
תאריך תחילת כהונה 10.2015	חברות בוועדה או ועדות של הוועד המנהל: חבר ועדת חברות בנות	
השכלה והתעסקות ב-5 השנים האחרונות והתאגידים בהם משמש דירקטור: השכלה: BA תואר ראשון בכלכלה מנהל עסקים מאת אוניברסיטת בן גוריון, תואר שני בכלכלה מאת אוני' בן גוריון. תעסוקה: מנכ"ל משקי הנגב, חבר מועצת המנהלים בתאגידים שלהלן: הנגב- אגודה שיתופית חקלאית של משקי העובדים להובלה, הנגב והערבה בע"מ, מוסד הנגב המרכזי בע"מ, שדמות משקי הנגב בע"מ, ד.נ.ה אסקו בע"מ, אמבר מכון לתערובת, אגודה שיתופית בע"מ, משקי דן, ד.נ.ה שירותי מימון, מגדלי זרעים בע"מ (יו"ר), זרעי איכות אגודה שיתופית בע"מ (יו"ר), התאחדות האירגונים הכלכליים הקיבוציים, ברית פיקוח 2000 אגודה שיתופית בע"מ, ק.מ.ה בע"מ, אחזקות דלק בע"מ, אלון חברת הדלק לישראל בע"מ, דור אלון אנרגיה בע"מ וחברות בנות בארץ וכמו כן ALON USA ENERGY INC., המועצה לענף הלול, הזרע (1939) בע"מ - דירקטור. מנכ"ל אחזקות צאלים, סמנכ"ל כספים קיבוץ צאלים ודירקטור בתאגידים קשורים, חבר ועד הנהלה משקי הנגב, חבר ועד הנהל מפעלי חבל מעין.		

שם ושם המשפחה מיכה דרורי	מספר הזהות 055377659	שנת הלידה 1958
הכתובת קיבוץ געש 60951	נתינות ישראלית	
דירקטור חיצוני לא	עובד של: התאגיד, חברה בת שלו, חברה קשורה שלו או של בעל עניין לא	בן משפחה של בעל עניין בתאגיד לא
תאריך תחילת כהונה 2.2014	חברות בוועדות של הוועד המנהל: לא	
השכלה והתעסקות ב-5 השנים האחרונות והתאגידים בהם משמש דירקטור השכלה: תואר ראשון במשפטים, תואר שני במדיניות ציבורית. תעסוקה: יועמ"ש התנועה הקיבוצית, דירקטור ב.ט.ח. השקעות והחזקות פיננסיות – אגודה שיתופית מרכזית בע"מ.		

שם ושם המשפחה צילה דסקל	מספר הזהות 055369581	שנת הלידה 1958
הכתובת שיר השירים 204 אלקנה	נתינות ישראלית	
דירקטור חיצוני כן	עובד של: התאגיד, חברה בת שלו, חברה קשורה שלו או של בעל עניין לא	בן משפחה של בעל עניין בתאגיד לא
תאריך תחילת כהונה 6.2016	חברות בוועדות של הוועד המנהל: חברה בוועדת ביקורת, חברה בוועדת השקעות, יו"ר ועדת מאזן, חברה בוועדת תגמול, חברה בוועדת סולבנסי	
בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית כן	בעל מומחיות מוכחת ומובהקת בתחום הביטוח כן	
השכלה והתעסקות ב-5 השנים האחרונות והתאגידים בהם משמש דירקטור השכלה: תואר ראשון בכלכלה וחשבונאות, רואת חשבון מוסמכת. תעסוקה: דירקטורית חיצונית בעגור חברה לניהול קופות גמל וקרנות השתלמות בע"מ.		

שם ושם המשפחה ראובן אבי-טל	מספר הזהות 067388157	שנת הלידה 1947
הכתובת דרך מירה 23 בית יצחק 4292000	נתינות ישראלית	
דירקטור חיצוני כן	עובד של: התאגיד, חברה בת שלו, חברה קשורה שלו או של בעל עניין לא	בן משפחה של בעל עניין בתאגיד לא
תאריך תחילת כהונה 6.2014	חברות בוועדות של הוועד המנהל: יו"ר ועדת ביקורת, יו"ר ועדת השקעות, יו"ר ועדת תגמול, חבר ועדת מאזן, חבר ועדת סולבנסי	
בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית כן	בעל מומחיות מוכחת ומובהקת בתחום הביטוח לא	
השכלה והתעסקות ב-5 השנים האחרונות והתאגידים בהם משמש דירקטור השכלה: תואר ראשון בהנדסת תעשייה וניהול. תואר שני במנהל עסקים. תעסוקה: יו"ר זהר דליה, יו"ר החברה לניהול קרן ההשתלמות של האקדמאים המח"ר, דח"ץ טיב טעם, יו"ר כרומגן, שותף ומנהל, יו"ר הקרן החדשה לקולנוע וטלוויזיה (ע"ר). המרכז להעצמת האזרח (ע"ר), ספליטי טראבל בע"מ, יואפי בע"מ, קומיניטק טכנולוגיות בע"מ, קולויו בע"מ, רוגום בע"מ, אקספלור.דרים בע"מ.		

שם ושם המשפחה עדה מרקמן	מספר הזהות 55398481	שנת הלידה 1958
הכתובת האודם 47, שוהם		
דירקטור חיצוני כן	עובד של: התאגיד, חברה בת שלו, חברה קשורה שלו או של בעל עניין לא	נתינות ישראלית
תאריך תחילת כהונה 12.2021	חברות בוועדות של הוועד המנהל: ועדת ביקורת	
בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית לא	בעל מומחיות מוכחת ומובהקת בתחום הביטוח כן	
השכלה והתעסקות ב-5 השנים האחרונות והתאגידים בהם משמש דירקטור השכלה: תואר ראשון ושני בהתמחות מערכות מידע. מוסמכת למדעים הנדסה תעשייה וניהול מטעם הטכניון, מוסמכת במנהל עסקים מטעם אוניברסיטת תל אביב. תעסוקה: ניהול אגף מערכות מידע ב"הפניקס חברה לביטוח" כ-7 שנים. כיום עוסקת בתחום זה במסגרת BDI פרויקטיים.		
שם ושם המשפחה אסף בירנבוים	מספר הזהות 025010596	שנת הלידה 1972
הכתובת השקדים 5 א קיבוץ משמר העמק		
דירקטור חיצוני לא	עובד של: התאגיד, חברה בת שלו, חברה קשורה שלו או של בעל עניין מזכיר	נתינות ישראלית
תאריך תחילת כהונה 1.2022	חברות בוועדות של הוועד המנהל:	
בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית לא	בעל מומחיות מוכחת ומובהקת בתחום הביטוח לא	
השכלה והתעסקות ב-5 השנים האחרונות והתאגידים בהם משמש דירקטור השכלה: תואר ראשון במשפטים LL.B אוניברסיטת תל אביב. MBA מוסמך במנהל עסקים-אוניברסיטת חיפה תעסוקה: יועץ משפטי ראשי בחברת "תמה תעשיית פלסטיק", מנהל אגף בריאות ורווחה בקיבוץ משמר העמק, מנהל הכספים בקיבוץ משמר העמק, יו"ר ועדת ערר לענייני ארגונה מועצה אזורית מגידו, מזכיר חברה במשקי הקיבוצים אגש"ח בע"מ.		

13. נושאי משרה בכירה באגודה (תקנה 26א')

שנת הלידה 1975	מספר הזהות 032201972	השם ושם המשפחה פזית כהן חזות
תאריך תחילת הכהונה 6.2022	התפקיד בתאגיד, בחברת הבת שלו או בחברה קשורה שלו: מנכ"לית "לית האגודה, מנכ"לית ביטוח חקלאי סוכנות לביטוח בע"מ, דירקטורית בכנעני סוכנות לביטוח בע"מ, דירקטורית בעידן חדש סוכנות לביטוח ימי מקבוצת ביטוח חקלאי (2011) בע"מ, דירקטורית במשקי טנא סוכנות לביטוח בע"מ, דירקטורית בפלמחים סוכנות לביטוח בע"מ	
בעל עניין בתאגיד או בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בתאגיד לא		
השכלה וניסיון עסקי ב-5 השנים האחרונות: השכלה: תואר ראשון בביטוח וניהול, תואר שני מנהל עסקים ומימון תעסוקה: מנהלת אגף אלמנטארי ומנכ"לית משותפת בביטוח חקלאי סוכנות לביטוח בע"מ, מנהלת חטיבה עסקית בפלתורס סוכנות לביטוח.		

שם ושם המשפחה	מספר הזהות	תאריך הלידה
שמואל הרטשטיין	054073333	1956
התפקיד בתאגיד, בחברת הבת שלו או בחברה קשורה שלו		
משנה למנכ"ל ומנהל אגף הכספים, דירקטור בעתודות הותיקה קרן פנסיה לעצמאים ולשכירים בע"מ, דירקטור בכנעני סוכנות לביטוח בע"מ, דירקטור בעידן חדש סוכנות לביטוח ימי מקבוצת ביטוח חקלאי (2011) בע"מ, דירקטור ב- ב.ט.ח. השקעות והחזקות פיננסיות – אגודה שיתופית		
בעל עניין בתאגיד או בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בתאגיד		
לא		
השכלה וניסיון עסקי ב-5 השנים האחרונות:		
השכלה: רואה חשבון		
תעסוקה: רואה חשבון מוסמך, משנה למנכ"ל, מנהל אגף כספים ביטוח חקלאי, דירקטור בכנעני סוכנות לביטוח בע"מ, דירקטור באלומות החזקות, דירקטור בעתודות קרן פנסיה.		

שם ושם המשפחה	מספר הזהות	שנת הלידה
אלון וינברג	054155692	1957
התפקיד בתאגיד, בחברת הבת שלו או בחברה קשורה שלו		תאריך תחילת הכהונה
סמנכ"ל, מנהל אגף תביעות		7.2002
בעל עניין בתאגיד או בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בתאגיד		
לא		
השכלה וניסיון עסקי ב-5 השנים האחרונות:		
השכלה: LLB משפטים אוניברסיטת תל אביב, BA שפה וספרות אנגלית, ספרות כללית אוניברסיטת חיפה.		
תעסוקה: סמנכ"ל ומנהל אגף תביעות ביטוח חקלאי.		

שם ושם המשפחה	מספר זהות	שנת הלידה
עופר אביטל	058069865	1963
התפקיד בתאגיד, בחברת הבת שלו או בחברה קשורה שלו		
מנכ"ל משקי טנא סוכנות לביטוח בע"מ		
בעל עניין בתאגיד או בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בתאגיד		
לא		
השכלה וניסיון עסקי ב-5 השנים האחרונות:		
השכלה: BA מינהל עסקים.		
תעסוקה: מנכ"ל משקי טנא סוכנות לביטוח פנסיוני בע"מ.		

שם ושם המשפחה רונן דביר	מספר הזהות 27760792	שנת הלידה 1970
התפקיד בתאגיד, בחברת הבת שלו או בחברה קשורה שלו מנהל מחלקת מערכות מידע		
בעל עניין בתאגיד או בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בתאגיד לא		
השכלה וניסיון עסקי ב-5 השנים האחרונות: השכלה: B.A מנהל עסקים המכללה למנהל תפקיד בתאגיד: מנהל מחלקת מערכות מידע וממונה אבטחת מידע. תעסוקה: סגן מנהל מערכות מידע ב A.I.G חברה לביטוח		

שם ושם המשפחה שירן מאור אלקיים	מספר הזהות 021662044	שנת הלידה 1985
התפקיד בתאגיד, בחברת הבת שלו או בחברה קשורה שלו מנהלת אגף אקטואריה ואנליזה ואקטוארית ממונה		
בעל עניין בתאגיד או בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בתאגיד לא		
השכלה וניסיון עסקי ב-5 השנים האחרונות: השכלה: תואר ראשון בסטטיסטיקה B.A, תואר שני בסטטיסטיקה עם התמחות באקטואריה M.A מאוניברסיטת חיפה. חברה מלאה באגודה הישראלית לאקטואריה F.I.L.A.A. תעסוקה: מנהלת תחום אקטואריה ברשות שוק ההון, אקטוארית בתחום חובה וחבויות באיילון חברה לביטוח.		

שם ושם המשפחה הדס בזה	מספר הזהות 023768450	שנת הלידה 1968
התפקיד בתאגיד, בחברת הבת שלו או בחברה קשורה שלו מנהלת ביטוח משנה ומטה ביטוח כללי		
בעל עניין בתאגיד או בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בתאגיד לא		
השכלה וניסיון עסקי ב-5 השנים האחרונות: השכלה: B.A בביטוח המכללה לביטוח. תעסוקה: מנהלת ביטוח משנה ומטה ביטוח כללי בביטוח חקלאי, חתמת ראשית במגדל חברה לביטוח עד יוני, 2017.		

שם ושם המשפחה ליטל ענבר	מספר זהות 036355626	שנת לידה 1980
התפקיד בתאגיד, בחברת הבת שלו או בחברה קשורה שלו מנהלת אגף אלמנטר		
בעל עניין בתאגיד או בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בתאגיד לא		
השכלה וניסיון עסקי ב-5 השנים האחרונות: השכלה: B.A בביטוח וניהול תואר שני מנהל עסקים ומימון. תעסוקה: מנהלת חטיבה עיסקית בפלתורס סוכנות לביטוח.		

14. מורשה חתימה של האגודה

לאגודה אין מורשי חתימה עצמאיים.

15. רואה החשבון של האגודה

קוסט פורר גבאי את קסירר רואי חשבון, דרך מנחם בגין 144א' תל-אביב.

16. שינוי בתקנות האגודה

בשנת הדו"ח לא נעשה שינוי כלשהו בתקנון האגודה.

17. החלטות האגודה

באסיפה הכללית של האגודה מיום 03.06.2021 הוחלט לאשר חלוקת רווחים לחברי האגודה בסך של 40 מיליון ש"ח. בנוסף, הוחלט לאשר את הדוחות הכספיים של האגודה ליום 31.12.2020, לאשר את תקציב האגודה לשנת 2021 כפי שאושר בישיבת הוועד המנהל מיום 31.12.2020 ולמסות את רווחי האגודה לשנת 2020 כשותפות של החברים על פי סעיף 62 לפקודת מס הכנסה.

באסיפה הכללית מיום 24.12.2020 אושרה התקשרות האגודה בפוליסות לביטוח נושאי משרה לתקופה של עד 12 חודשים החל מיום 1.1.2021 ועד 31.12.2021.

באסיפה הכללית מיום 4.1.21 הוחלט לאשר את ביטול סעיף 2 למכתב ההתחייבות של אחזקות ביטוח חקלאי וניהול סיכונים – אגודה שיתופית חקלאית בע"מ ("אגודת האחזקות") כלפי האגודה מיום 29.5.2014 בקשר עם חלוקות על ידי אגודת האחזקות.

באסיפה כללית מיום 25.11.2021 הוחלט למנות את המפורטים להלן כחברי הוועד המנהל של האגודה לתקופה בת 4 שנים שתחילתה ביום 1.1.2022 ותסתיים ביום 31.12.2025: דורון סט (יו"ר), מיכה דרורי, עודד זבולון, אסף בירנבוים, גבריאל איכנולד, שרון שלזינגר. יצויין כי המינויים יהיה בכפוף לאישור הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון כי אינו מתנגד למינויים אלה. בנוסף הוחלט כי מכהנים כחברי ועד חיצוניים (דח"צים) בוועד המנהל של האגודה: ראובן אבי-אל (מועד תחילת כהונה נוכחית, שלישית – החל מיום 15.6.2023), צילה דסקל (מועד תחילת כהונה נוכחית, שניה – החל מיום 24.6.2019), עדה מרקמן – מועד תחילת כהונה נוכחית, ראשונה, החל מיום 9.12.2021).

פזית כהן חזות מנהלת כללית

דורון סט יו"ר ועד מנהל

תל אביב, 30 במרס 2022